Hajdúsági Erdőspuszták
vadgazdálkodási tájegység
(107)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**107**
	VGTE neve:	**Hajdúsági Erdőspuszták**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység túlnyomó része Hajdú-Bihar megyében helyezkedik el. Területének mintegy 92%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének mintegy felét (54.0%) borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 36.5%. Hagyományosan apróvadas és őzes tájnak tekintett tájegység, ahol az utóbbi fél évszázad erdőtelepítéseinek eredményeként jelentős erdőfoltok, -tömbök alakultak ki.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Hajdú-Bihar: **156,568 ha** (98.2%)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg: **2,820 ha** (1.8%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
58,233	74,649	11,438	1,642	845	517	12,066	159,389
36.5%	46.8%	7.2%	1.0%	0.5%	0.3%	7.6%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív, nagy táblákon folyó növénytermesztés. A modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható.

A kiterjedt erdőtelepítések következtében jelentősen nőtt az erdőterület. Emiatt egyes részek tájképe megváltozott, nagyobb erdőfoltok és -tömbök alakultak ki. Ezeken megindult a vaddisznó, gímszarvas terjeszkedése és megtelepülése. A >15%

A vadgazdálkodási tájegység leíró adatai	
	erdő arányt mutató területeken az előbbi fajok terjedésének kezelése a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási érdekek és tűrőképesség figyelembe vételével történhet.
	A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014) • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben a tájegységek rangsorában átlag alatti. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozással növekedtek, 2.5-3 millió Ft-ról 29-34 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a tájegységi rangsor átlag feletti negyedében található, de értékét tekintve elhanyagolható és csökkenő trendet mutat.
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Hortobágyi NPI: **159,377 ha** (100.0%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből: • A tájegységben nem található Ramsari vizes élőhely

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

107 - Hajdúsági Erdőspuszták tájegység

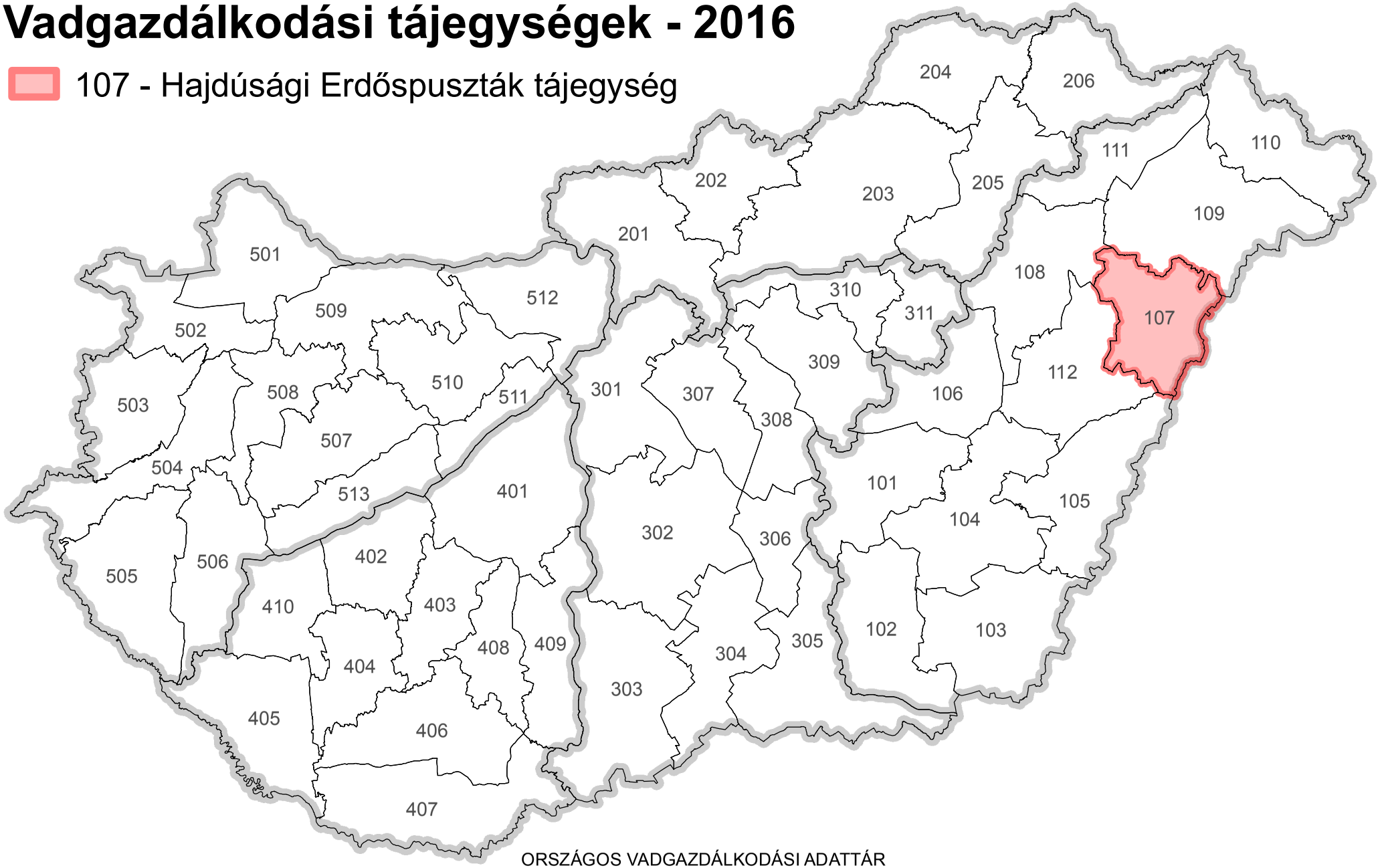

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 107. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

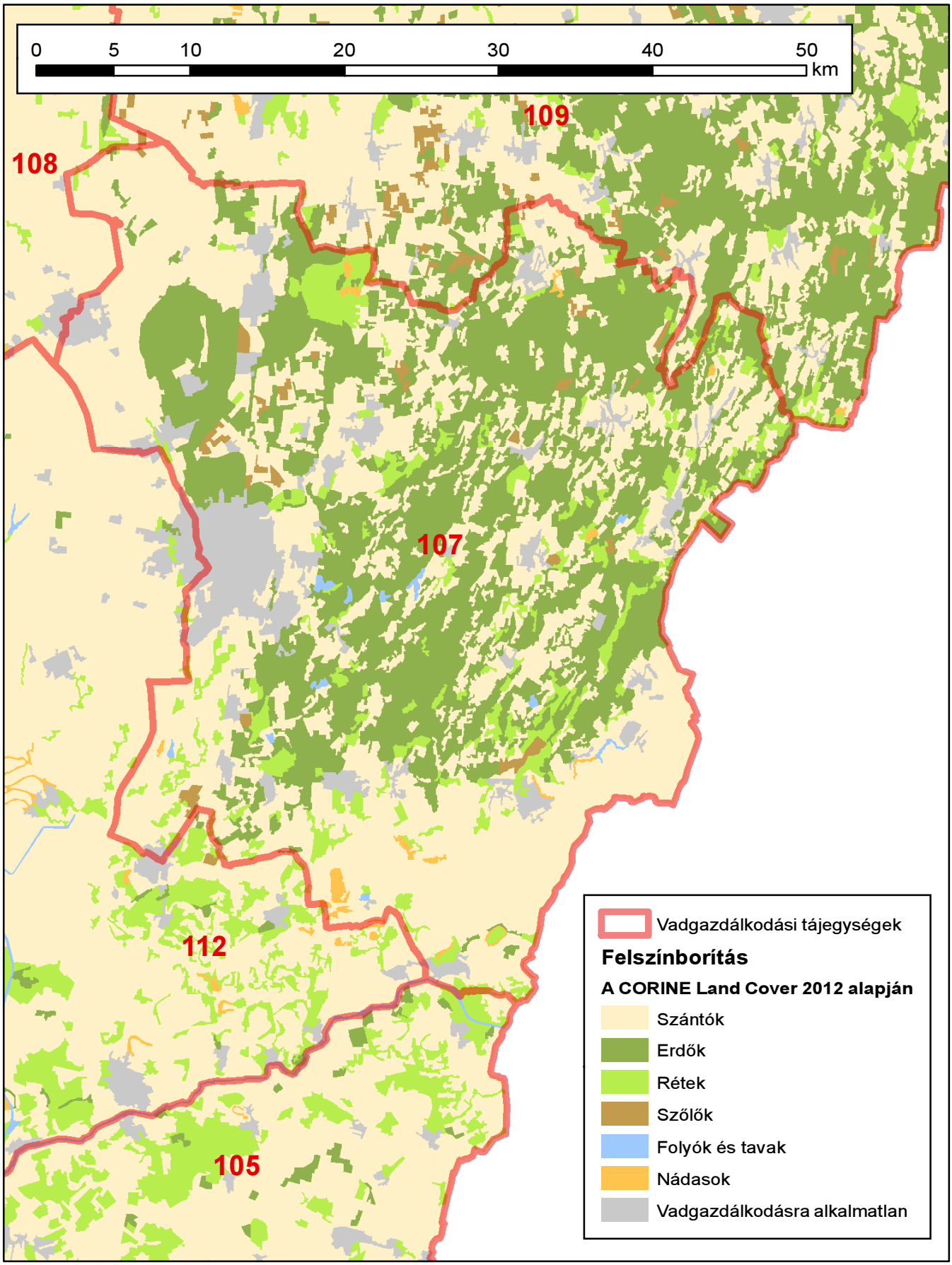

Készült: 2016.06.08.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

107 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korsztályok													Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	120-	
Kocsányos tölgy	738.9	755.8	506.4	1611.5	877.8	436.4	1472.4	469.4	476.9	173.5	64.0	72.4	110.1	**7,765.5**
Vörös tölgy	112.5	118.7	234.2	1334.2	410.1	19.9	0.9	0.2						**2,230.7**
Csertölgy	0.6	11.1	2.5	4.3	1.4		0.8	0.1	4.8					**25.5**
Bükk	2.5													**2.5**
Gyertyán	7.8	1.9	0.4	0.7		1.3	2.0							**14.1**
Akác	7182.5	10002.0	8632.9	2273.7	325.6	127.0	39.0	12.3	26.5	9.1				**28,630.7**
Nyírségi akác			3.9	9.0										**12.9**
Üllői akác		1.5		6.8										**8.2**
Ófehértói akác		3.7												**3.7**
Pusztavacsi akác				7.4										**7.4**
Hegyi juhar	6.4	2.7	2.4	4.1	4.5	2.9	3.2	0.5						**26.8**
Korai juhar	1.7	0.0	0.5	4.6		3.1	2.2	0.5						**12.6**
Mezei juhar	3.2	1.8	8.0	1.6	4.2	1.3	3.4	5.2	3.8	7.3	2.3			**42.1**
Zöld juhar	0.0	5.2	2.1	3.2		1.2								**11.7**
Ezüst juhar	0.1	0.8	0.4	1.7	0.2	3.0	7.6	0.1						**13.9**
Tatár (feketegyűrű) juhar	0.7													**0.7**
Mezei szil	3.5	3.2			0.0	0.8	0.8		0.1	0.8				**9.3**
Vénic szil	3.6	0.7	1.0			1.1	2.8	0.4	0.1	0.0				**9.7**
Turkesztáni szil	1.4	4.6	20.2	3.3	2.3	0.1								**31.9**
Magas kőris	16.4	21.5	7.2	16.7	8.7	11.1	9.1	12.4	5.4	6.0	9.9			**124.4**
Magyar kőris	56.1	6.6	1.5	1.1	16.7	4.5	1.3	2.5	0.6	0.1		0.3		**91.2**
Amerikai (vörös) kőris	0.2	8.2	12.8	13.3	9.0	10.8	5.1	1.7	0.9	0.5				**62.6**
Fekete dió	72.8	186.1	156.9	20.6	0.5	1.1	45.9	34.5	26.1	1.8	0.0			**546.4**
Közönséges dió	2.5	5.8												**8.3**
Madárcseresznye	0.9	0.3					3.7					0.3		**5.2**
Zselnicemeggy	0.3	3.2			0.3									**3.8**
Kései meggy	8.9	137.8	70.0	20.7	18.1	0.1	0.2							**255.8**
Vadkörte	1.5	1.1	1.0		0.3									**3.9**
Fehér eperfa	0.0													**0.0**
Szelídgesztenye		0.6												**0.6**
Juharlevelű platán	0.4													**0.4**
Nyugati ostorfa	3.7	0.0	7.9	2.1	2.4	0.9	8.2		0.3	0.1				**25.5**
Lepényfa	0.5	6.1	0.5	0.8	0.4	3.4		0.1	5.3	0.3				**17.3**
Japán akác					0.4			0.8	2.4					**3.7**
Ezüstfa		0.2	0.2				0.1							**0.5**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj	0.6	1.8	5.6	6.3	1.4	4.5	9.2		8.6					**38.1**
Korai nyár		0.1		0.4	0.6	1.3			1.1					**3.5**
Óriás nyár		3.0	13.2	23.1	2.9	9.0	0.9							**52.1**
Olasz nyár	514.7	638.0	84.8	4.0	0.4	1.3								**1,243.2**
Sárvári nyár			2.1											**2.1**
Koltay (H-528-8) nyár	14.1	10.7												**24.7**
Blanc du Poitou nyár	2.9	11.8												**14.7**
BL nyár	62.4	509.3	28.5	2.9										**603.1**
Pannónia (H-490/3) nyár	455.5	1290.2	581.8	6.5										**2,334.0**
OP-229 nyár (Agathe-F)	35.9	250.4	121.8	0.9										**409.0**
I-45/51 nyár	7.0	45.7	22.8											**75.5**
I-273 nyár		2.6	12.1	6.0										**20.7**
S-611-c nyár	2.0	3.0												**5.0**
Tripló nyár	63.3	189.4	1.7											**254.5**
Kopecky (H-490/4) nyár	26.8	84.7	16.2											**127.6**
I 58/57 nyár	15.0	30.9	265.8	106.4	0.5									**418.5**
Aprólevelű (TPC-3) nyár	5.9													**5.9**
Fehér nyár	367.2	157.0	113.0	171.6	40.8	17.3	13.6	5.0	0.7	1.4	0.2			**887.7**
Szürke nyár	265.4	68.6	61.7	60.2	38.6	7.0	5.7	0.2	1.0					**508.3**
Rezgő nyár	3.7	2.7	2.7	1.7	2.0	0.3	0.2	1.0						**14.3**
Fekete nyár	13.8	2.0	0.7	0.2	0.2									**16.8**
Raspalje nyár	1.3	2.9	6.8											**11.0**
Egyéb nemes nyár	144.4	554.6	100.5	4.0		0.5								**804.1**
Bédai egyenes fűz	1.0	0.1	25.1	16.7	15.6									**58.6**
Si 2/61 fűz			0.1											**0.1**
Fehér fűz	1.4	2.9	14.4	52.2	20.7	1.3	0.9							**93.8**
Törékeny fűz	0.1	0.0	0.1	0.1	1.9									**2.2**
Egyéb fűzek				1.8										**1.8**
Mézgás éger	30.1	27.8	60.5	242.8	52.4	10.8	7.7	4.0	4.3					**440.3**
Kislevelű hárs	7.8	1.2	0.1		4.7	1.1	2.4		0.7					**18.1**
Nagylevelű hárs	0.0				0.5		0.5	0.4	0.1					**1.4**
Ezüsthárs	8.7	1.4		1.2		2.1	2.5	0.5	1.5	4.2	0.3			**22.2**
Közönséges nyír	8.2	1.6	2.7	4.9	2.5	0.2	0.4		0.2					**20.7**
Vadgesztenye								1.1	1.4					**2.5**
Bálványfa	0.4	2.9	0.9	0.2										**4.5**
Fel nem sorolt egyéb lágy lombos fafaj	0.1	0.4		0.3										**0.7**
Erdeifenyő	66.3	44.9	272.8	1657.9	2450.0	772.1	100.0	0.6	0.4	0.3			0.2	**5,365.3**
Símafenyő			4.0	23.6	3.7	0.3								**31.5**
Pornói erdeifenyő	6.3													**6.3**
Feketefenyő	12.1	38.6	40.7	12.9	11.2	9.9	31.8	32.3	5.0	4.0				**198.6**
Lucfenyő		3.3	3.1	5.4		0.2	0.4							**12.5**
Vörösfenyő és egyéb Larix fajok		0.1		0.2										**0.4**
Zöld duglászfenyő		1.5	0.1											**1.6**
Kék duglászfenyő			0.1											**0.1**
Jegenyefenyő	0.3	0.4												**0.6**
Virginiai boróka			0.2				0.6							**0.7**
Egyéb fenyő		1.4												**1.4**
Összesen	**10,374.3**	**15,278.9**	**11,539.4**	**7,755.7**	**4,333.3**	**1,469.1**	**1,785.2**	**585.9**	**578.1**	**209.5**	**76.7**	**73.0**	**110.3**	**54,169.4**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	1 425	92,7%	2 932	100
1999	1 425	92,7%	2 672	0
2000	1 425	92,7%	6 215	0
2001	1 425	92,7%	2 820	0
2002	1 425	92,7%	10 566	391
2003	1 425	92,7%	11 341	863
2004	1 425	92,7%	8 886	339
2005	1 425	92,7%	8 652	151
2006	1 425	92,7%	16 835	0
2007	1 469	95,4%	15 239	300
2008	1 489	95,4%	6 486	100
2009	1 600	95,5%	8 015	0
2010	1 458	95,4%	28 422	147
2011	1 458	95,4%	24 784	0
2012	1 456	95,3%	25 777	0
2013	1 456	95,3%	28 927	0
2014	1 456	95,3%	33 840	266
Változás	2,2%	2,8%	1054,2%	166,0%
Minimum	1 425	92,7%	2 672	0
Maximum	1 600	95,5%	33 840	863

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

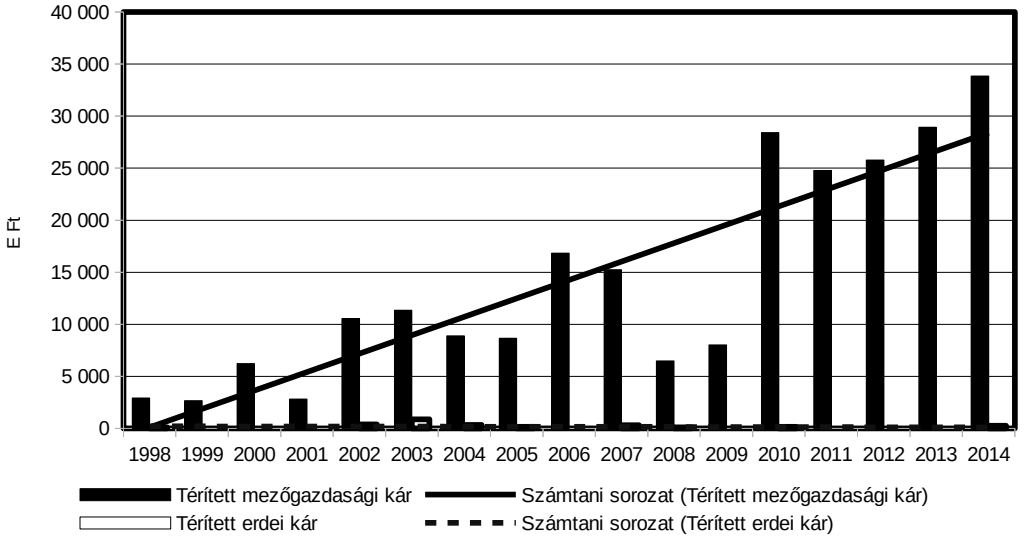

Az agrárminiszterr

13/2018. (VII.3.)) AM rendelete

a Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken.

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

10. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

11. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, takarmánytároló, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető.

12. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

13. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

14. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

15. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

16. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

17. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

18. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

19. Művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

20. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos.

21. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

22. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtó vadászatra.

Vízivad vadászat

23. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

24. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

25. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

26. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

27. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

28. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

29. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

30. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász

bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populáció-sűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,
   6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
   6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
   6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltására más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. . Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

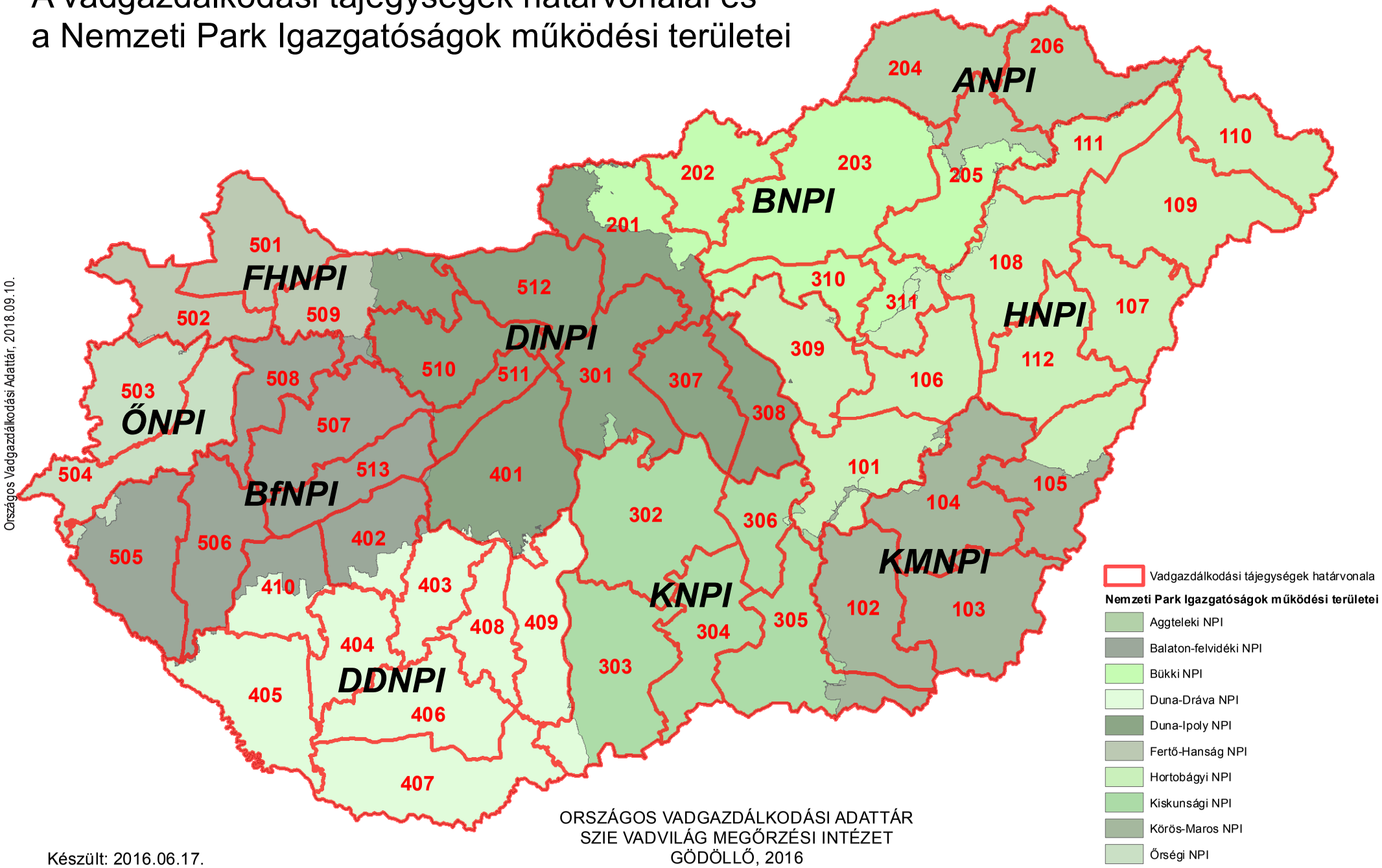

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

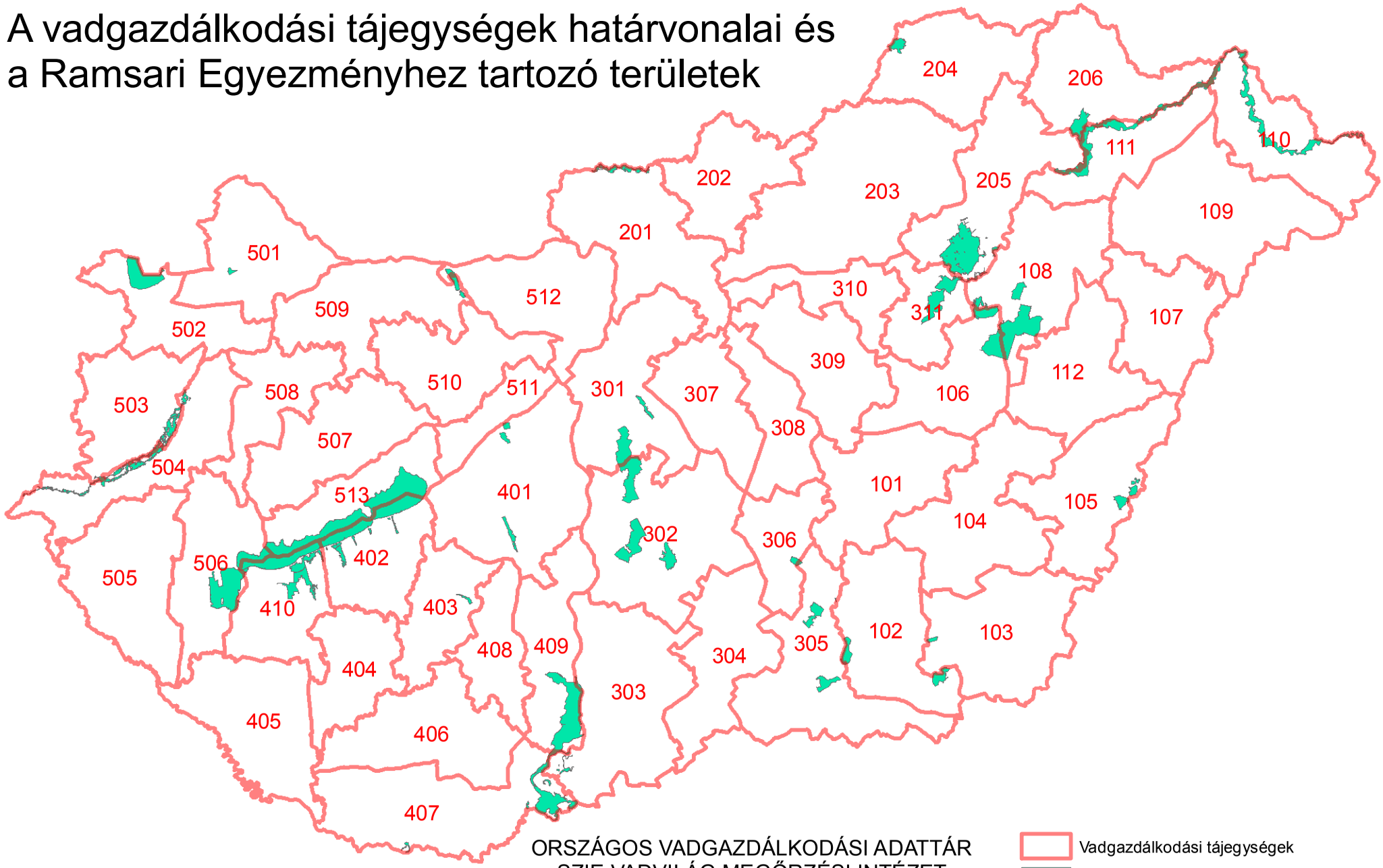

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 107. számú tájegységben

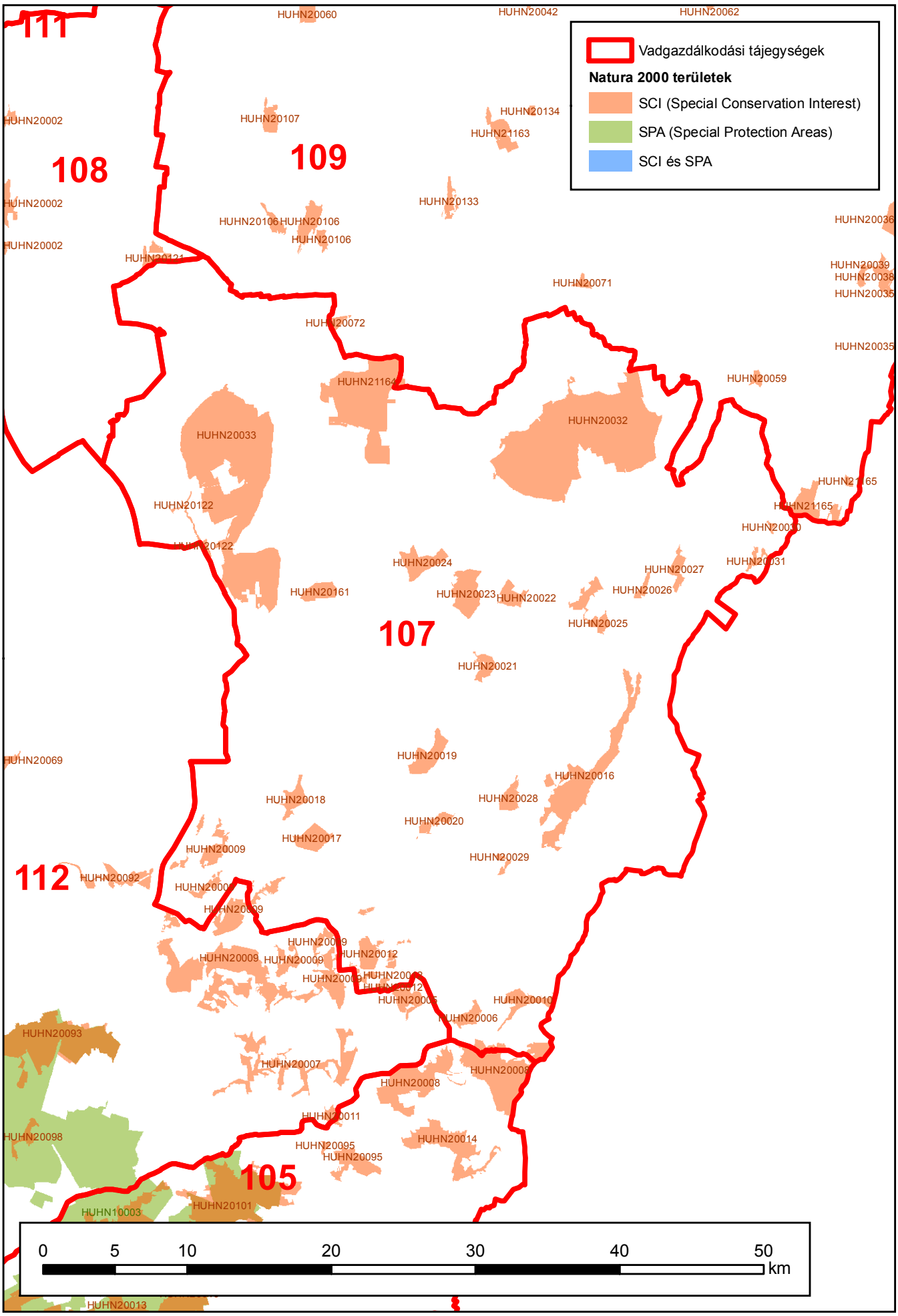

Készült: 2016.07.27.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
107	SCI	HUHN20005	Nagy-Széksós - Rakottyás	0.9	0.4%
107	SCI	HUHN20006	Pocsaji csordalegelő	169.0	100.0%
107	SCI	HUHN20008	Kismarja - Pocsaj - Esztári-gyepek	288.3	11.9%
107	SCI	HUHN20009	Derecske - konyári gyepek	628.7	16.6%
107	SCI	HUHN20010	Pocsaji-kapu	284.2	100.0%
107	SCI	HUHN20012	Sándorosi tavak	472.2	99.6%
107	SCI	HUHN20016	Kék-Kálló-völgye	1,504.0	100.0%
107	SCI	HUHN20017	Hajdúbagosi-legelő	308.1	100.0%
107	SCI	HUHN20018	Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő	229.2	100.0%
107	SCI	HUHN20019	Bánki-erdő	368.6	100.0%
107	SCI	HUHN20020	Monostorpályi-legelő	150.5	100.0%
107	SCI	HUHN20021	Halápi Álló-hegy	176.0	100.0%
107	SCI	HUHN20022	Rauchbauer-erdő	205.9	100.0%
107	SCI	HUHN20023	Hármashegyi-tölgyesek	501.1	100.0%
107	SCI	HUHN20024	Martinkai-legelő	368.3	100.0%
107	SCI	HUHN20025	Kőrises - Jónás-rész	324.4	100.0%
107	SCI	HUHN20026	Nyírábrányi Káposztás-lapos	77.5	100.0%
107	SCI	HUHN20027	Nyírábrányi Kis-mogyorós	168.7	100.0%
107	SCI	HUHN20028	Csohos-tó	191.7	100.0%
107	SCI	HUHN20029	Létavértesi Falu-rét	54.4	100.0%
107	SCI	HUHN20030	Fülöpi láprétek	22.4	100.0%
107	SCI	HUHN20031	Hanelek	94.9	99.9%
107	SCI	HUHN20032	Gúti-erdő	5,683.0	100.0%
107	SCI	HUHN20033	Debrecen-hajdúböszörményi tölgyesek	5,634.6	100.0%
107	SCI	HUHN20072	Bökönyi Közös-legelő	8.1	9.6%
107	SCI	HUHN20121	Czakó-tó	0.3	0.1%
107	SCI	HUHN20122	Tócó völgye	113.1	90.1%
107	SCI	HUHN20161	Sámsoni úti Bellegelő	241.1	100.0%
107	SCI	HUHN21164	Liget-legelő	2,169.2	98.3%
107	SCI	HUHN21165	Penészleki gyepek	0.6	0.1%

Védett területek a 107 számú vadgazdálkodási tájegységben

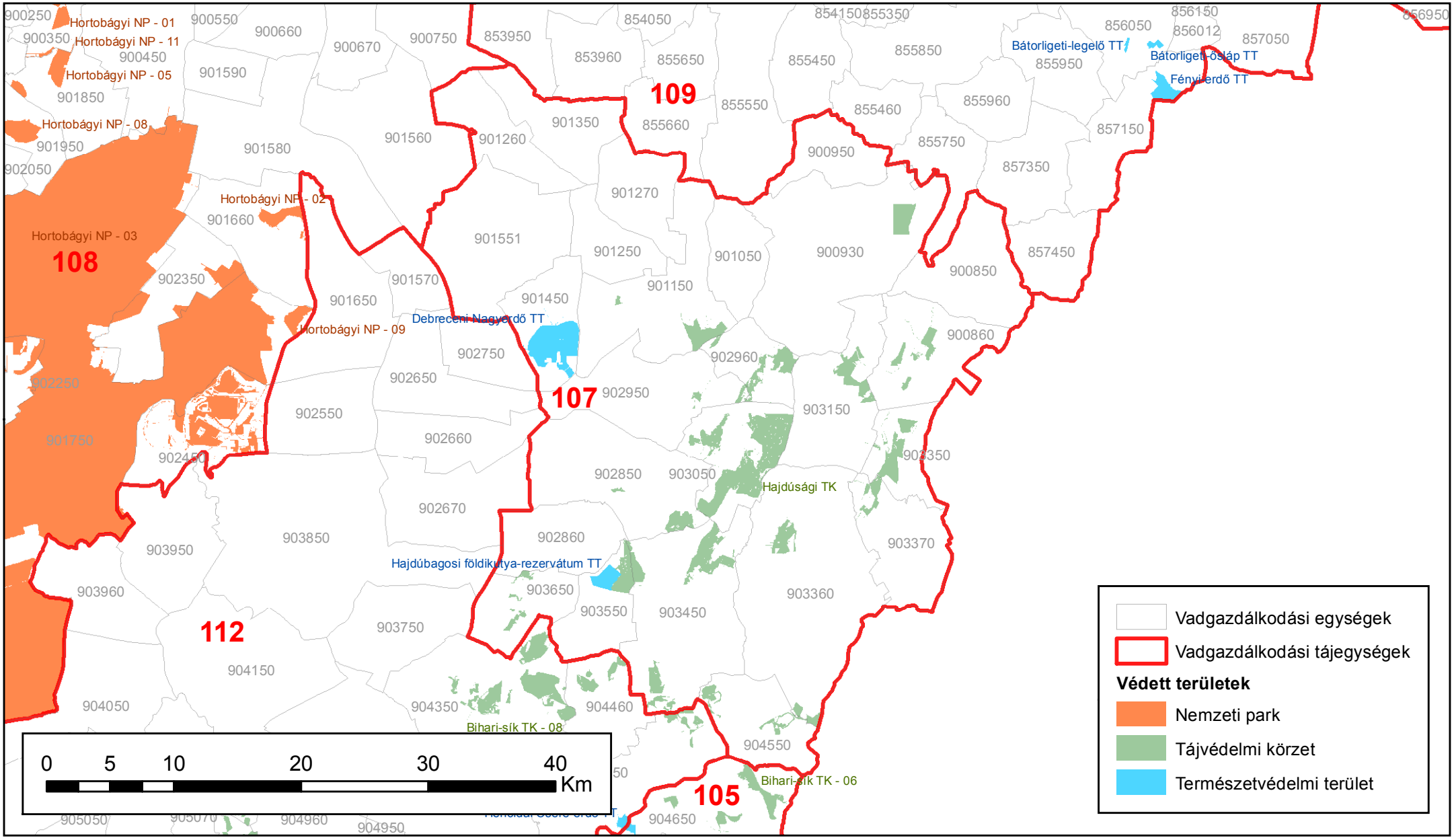

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 107 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	VGE kód	Védett terület kategória	Védett terület neve	Terület a VGE-n belül (ha)	Védett terület teljes mérete (ha)	Arány
107	900860	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	313,7	7 090,3	4,42%
107	900930	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	345,4	7 090,3	4,87%
107	901150	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	401,2	7 090,3	5,66%
107	901450	TT	Debreceni Nagyerdő Természetvédelmi Terület	1 104,3	1 104,3	100,00%
107	902850	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	281,5	7 090,3	3,97%
107	902860	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	0,0	1 863,0	0,00%
107	902860	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	0,0	7 090,3	0,00%
107	902950	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	89,8	7 090,3	1,27%
107	902960	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	479,0	7 090,3	6,76%
107	903050	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	2 295,5	7 090,3	32,38%
107	903150	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	435,6	7 090,3	6,14%
107	903350	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	517,2	7 090,3	7,30%
107	903360	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	132,9	2 010,7	6,61%
107	903360	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	296,1	7 090,3	4,18%
107	903370	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	190,0	7 090,3	2,68%
107	903450	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	0,0	2 010,7	0,00%
107	903450	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	1 085,2	7 090,3	15,30%
107	903550	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	0,0	1 863,0	0,00%
107	903550	TK	Hajdúsági Tájvédelmi Körzet	360,1	7 090,3	5,08%
107	903550	TT	Hajdúbagosi földikutya-rezervátum természetvédelmi terület	265,7	265,7	100,00%
107	903650	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	156,7	1 863,0	8,41%
107	904550	TK	Bihari-sík Tájvédelmi Körzet	263,7	2 010,7	13,11%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	7	7	100,0%	46	46	100,0%	3 945	3 953	99,8%	0	0	-	184	184	100,0%
1999	46	46	100,0%	944	1 104	85,5%	4 726	4 765	99,2%	0	0	-	596	694	85,9%
2000	43	43	100,0%	661	1 031	64,1%	4 844	4 864	99,6%	0	0	-	549	674	81,5%
2001	60	60	100,0%	1 023	1 192	85,8%	5 632	5 671	99,3%	0	0	-	710	869	81,7%
2002	86	86	100,0%	941	1 080	87,1%	6 227	6 375	97,7%	0	0	-	803	1 086	73,9%
2003	110	110	100,0%	783	1 232	63,6%	6 730	6 889	97,7%	0	0	-	719	1 304	55,1%
2004	171	171	100,0%	903	1 249	72,3%	7 280	7 455	97,7%	0	0	-	787	1 227	64,1%
2005	184	184	100,0%	1 083	1 319	82,1%	7 343	7 472	98,3%	0	0	-	809	1 299	62,3%
2006	181	181	100,0%	996	1 286	77,4%	7 299	7 437	98,1%	0	0	-	637	1 135	56,1%
2007	237	237	100,0%	1 026	1 276	80,4%	7 933	8 006	99,1%	0	0	-	963	1 714	56,2%
2008	313	313	100,0%	1 140	1 365	83,5%	7 189	7 214	99,7%	0	0	-	972	1 885	51,6%
2009	381	381	100,0%	1 110	1 281	86,7%	7 399	7 434	99,5%	0	0	-	1 199	2 533	47,3%
2010	354	377	93,9%	1 137	1 297	87,7%	7 971	8 008	99,5%	0	0	-	1 301	2 924	44,5%
2011	350	384	91,1%	1 204	1 341	89,8%	6 990	7 020	99,6%	0	0	-	1 434	2 784	51,5%
2012	365	406	89,9%	1 157	1 279	90,5%	7 706	7 735	99,6%	0	0	-	1 676	2 965	56,5%
2013	420	464	90,5%	1 175	1 297	90,6%	7 366	7 395	99,6%	0	0	-	1 827	2 792	65,4%
2014	333	408	81,6%	998	1 147	87,0%	7 122	7 151	99,6%	0	0	-	1 619	2 620	61,8%
Változás	4657,1%	5728,6%	-18,4%	2069,6%	2393,5%	-13,0%	80,5%	80,9%	-0,2%	-	-	-	779,9%	1323,9%	-38,2%
Minimum	7	7	81,6%	46	46	63,6%	3 945	3 953	97,7%	0	0	0,0%	184	184	44,5%
Maximum	420	464	100,0%	1 204	1 365	90,6%	7 971	8 008	99,7%	0	0	0,0%	1 827	2 965	85,9%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	7	1	14,3%	46	119	258,7%	3 945	351	8,9%	0	0	-	184	266	144,6%
1999	46	0	0,0%	944	148	15,7%	4 726	413	8,7%	0	0	-	596	308	51,7%
2000	43	1	2,3%	661	199	30,1%	4 844	529	10,9%	0	0	-	549	327	59,6%
2001	60	3	5,0%	1 023	218	21,3%	5 632	671	11,9%	0	0	-	710	520	73,2%
2002	86	5	5,8%	941	250	26,6%	6 227	968	15,5%	0	0	-	803	614	76,5%
2003	110	6	5,5%	783	258	33,0%	6 730	1 089	16,2%	0	0	-	719	516	71,8%
2004	171	6	3,5%	903	298	33,0%	7 280	1 272	17,5%	0	0	-	787	633	80,4%
2005	184	12	6,5%	1 083	284	26,2%	7 343	1 404	19,1%	0	0	-	809	421	52,0%
2006	181	12	6,6%	996	194	19,5%	7 299	1 188	16,3%	0	0	-	637	295	46,3%
2007	237	23	9,7%	1 026	262	25,5%	7 933	1 001	12,6%	0	0	-	963	363	37,7%
2008	313	22	7,0%	1 140	369	32,4%	7 189	922	12,8%	0	0	-	972	524	53,9%
2009	381	39	10,2%	1 110	364	32,8%	7 399	991	13,4%	0	0	-	1 199	751	62,6%
2010	354	74	20,9%	1 137	356	31,3%	7 971	1 111	13,9%	0	0	-	1 301	886	68,1%
2011	350	66	18,9%	1 204	488	40,5%	6 990	1 508	21,6%	0	0	-	1 434	1 501	104,7%
2012	365	48	13,2%	1 157	467	40,4%	7 706	1 456	18,9%	0	0	-	1 676	1 874	111,8%
2013	420	87	20,7%	1 175	669	56,9%	7 366	1 610	21,9%	0	0	-	1 827	1 950	106,7%
2014	333	96	28,8%	998	707	70,8%	7 122	2 080	29,2%	0	0	-	1 619	1 534	94,7%
Változás	4657,1%	9500,0%	101,8%	2069,6%	494,1%	-72,6%	80,5%	492,6%	228,2%	-	-	-	779,9%	476,7%	-34,5%
Minimum	7	0	0,0%	46	119	15,7%	3 945	351	8,7%	0	0	0,0%	184	266	37,7%
Maximum	420	96	28,8%	1 204	707	70,8%	7 971	2 080	29,2%	0	0	0,0%	1 827	1 950	111,8%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	7	1	14,3%	46	119	258,7%	3 945	351	8,9%	0	0	-	184	266	144,6%
1999	46	0	0,0%	944	148	15,7%	4 726	413	8,7%	0	0	-	596	308	51,7%
2000	43	1	2,3%	661	199	30,1%	4 844	529	10,9%	0	0	-	549	327	59,6%
2001	60	3	5,0%	1 023	218	21,3%	5 632	671	11,9%	0	0	-	710	520	73,2%
2002	86	5	5,8%	941	250	26,6%	6 227	968	15,5%	0	0	-	803	614	76,5%
2003	110	6	5,5%	783	258	33,0%	6 730	1 089	16,2%	0	0	-	719	516	71,8%
2004	171	6	3,5%	903	298	33,0%	7 280	1 272	17,5%	0	0	-	787	633	80,4%
2005	184	12	6,5%	1 083	284	26,2%	7 343	1 404	19,1%	0	0	-	809	421	52,0%
2006	181	12	6,6%	996	194	19,5%	7 299	1 188	16,3%	0	0	-	637	295	46,3%
2007	237	23	9,7%	1 026	262	25,5%	7 933	1 001	12,6%	0	0	-	963	363	37,7%
2008	313	22	7,0%	1 140	369	32,4%	7 189	922	12,8%	0	0	-	972	524	53,9%
2009	381	39	10,2%	1 110	364	32,8%	7 399	991	13,4%	0	0	-	1 199	751	62,6%
2010	354	74	20,9%	1 137	356	31,3%	7 971	1 111	13,9%	0	0	-	1 301	886	68,1%
2011	350	66	18,9%	1 204	488	40,5%	6 990	1 508	21,6%	0	0	-	1 434	1 501	104,7%
2012	365	48	13,2%	1 157	467	40,4%	7 706	1 456	18,9%	0	0	-	1 676	1 874	111,8%
2013	420	87	20,7%	1 175	669	56,9%	7 366	1 610	21,9%	0	0	-	1 827	1 950	106,7%
2014	333	96	28,8%	998	707	70,8%	7 122	2 080	29,2%	0	0	-	1 619	1 534	94,7%
Változás	4657,1%	9500,0%	101,8%	2069,6%	494,1%	-72,6%	80,5%	492,6%	228,2%	-	-	-	779,9%	476,7%	-34,5%
Minimum	7	0	0,0%	46	119	15,7%	3 945	351	8,7%	0	0	0,0%	184	266	37,7%
Maximum	420	96	28,8%	1 204	707	70,8%	7 971	2 080	29,2%	0	0	0,0%	1 827	1 950	111,8%

Gímszarvas

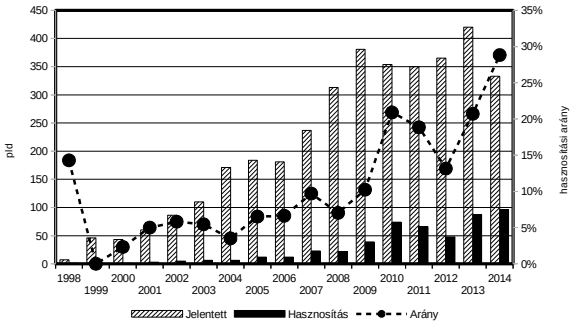

Dámszarvas

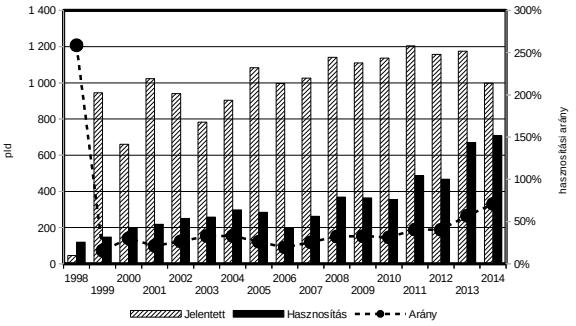

Őz

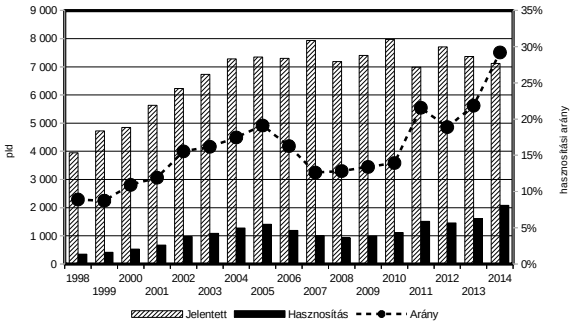

Muflon

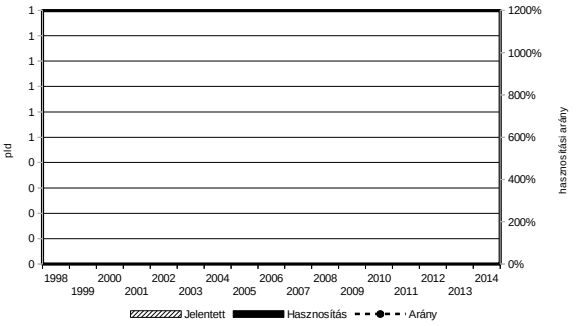

Vaddisznó

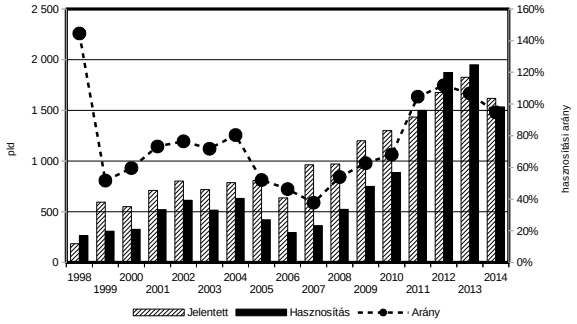

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	18,226	100,0%	4,115	100,0%	22,6%	1,128	100,0%	5,780	100,0%	1,612	100,0%	0,091	100,0%
1999	18,032	98,9%	3,457	84,0%	19,2%	3,365	298,2%	7,771	134,4%	1,419	88,0%	0,000	0,0%
2000	19,121	104,9%	18,285	444,4%	95,6%	10,642	943,1%	8,673	150,0%	3,190	197,9%	0,000	0,0%
2001	44,797	245,8%	12,660	307,7%	28,3%	5,332	472,5%	8,393	145,2%	1,834	113,8%	0,000	0,0%
2002	21,464	117,8%	37,063	900,7%	172,7%	1,177	104,3%	12,219	211,4%	5,763	357,5%	0,100	109,9%
2003	23,638	129,7%	31,728	771,1%	134,2%	3,214	284,8%	8,648	149,6%	5,892	365,5%	0,819	896,4%
2004	19,013	104,3%	38,135	926,8%	200,6%	3,308	293,1%	9,634	166,7%	4,567	283,3%	0,321	350,8%
2005	20,404	111,9%	32,281	784,5%	158,2%	5,268	466,9%	12,259	212,1%	4,493	278,7%	0,248	270,9%
2006	20,250	111,1%	22,258	540,9%	109,9%	2,194	194,5%	15,424	266,8%	8,429	522,9%	0,000	0,0%
2007	35,305	193,7%	12,322	299,4%	34,9%	4,166	369,2%	14,546	251,6%	5,007	310,6%	0,237	259,8%
2008	30,239	165,9%	25,605	622,3%	84,7%	2,284	202,4%	7,844	135,7%	2,373	147,2%	0,133	145,4%
2009	30,724	168,6%	19,186	466,3%	62,4%	0,399	35,4%	13,596	235,2%	3,221	199,8%	0,000	0,0%
2010	34,060	186,9%	19,886	483,3%	58,4%	0,000	0,0%	16,497	285,4%	10,634	659,7%	0,115	125,5%
2011	51,485	282,5%	24,192	587,9%	47,0%	8,269	732,8%	38,116	659,4%	12,778	792,7%	0,000	0,0%
2012	72,206	396,2%	18,232	443,1%	25,2%	4,514	400,1%	35,901	621,1%	11,796	731,8%	0,000	0,0%
2013	58,244	319,6%	15,334	372,7%	26,3%	21,381	1894,8%	36,545	632,2%	10,663	661,5%	0,000	0,0%
2014	91,266	500,7%	17,680	429,7%	19,4%	3,154	279,5%	38,541	666,7%	13,170	817,0%	0,226	246,8%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

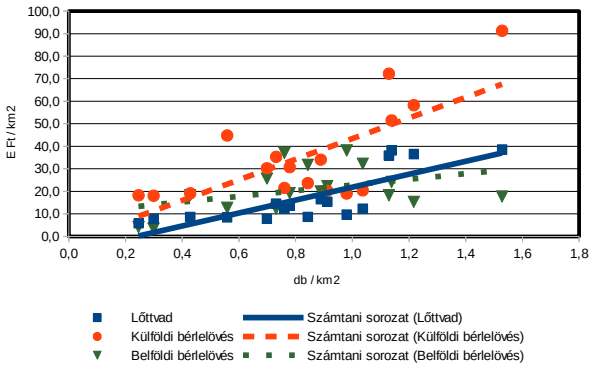

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

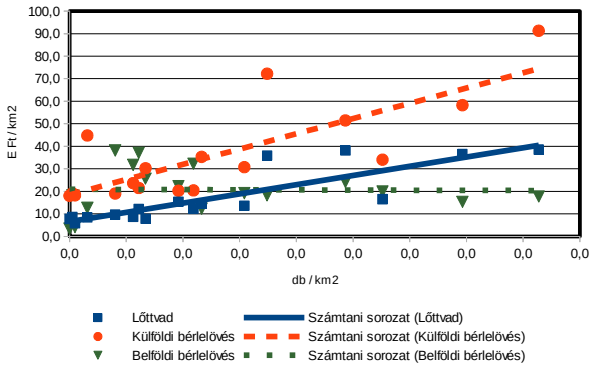

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

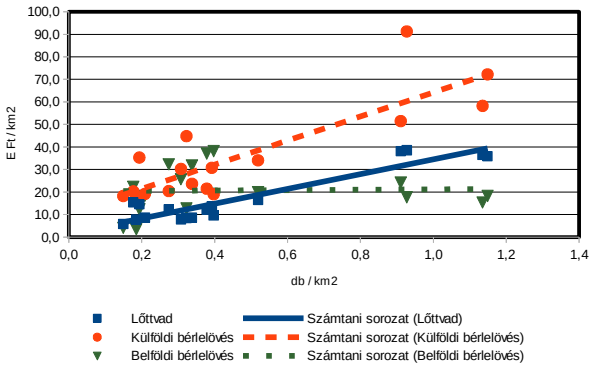

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

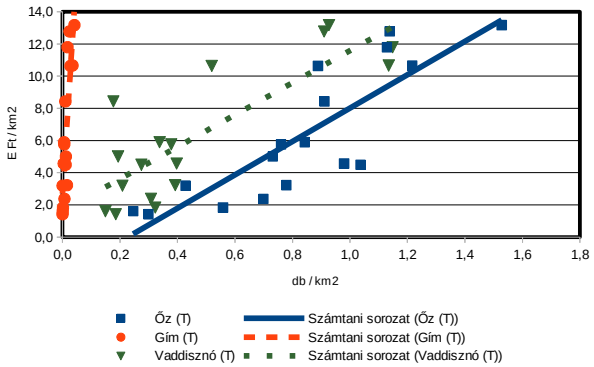

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

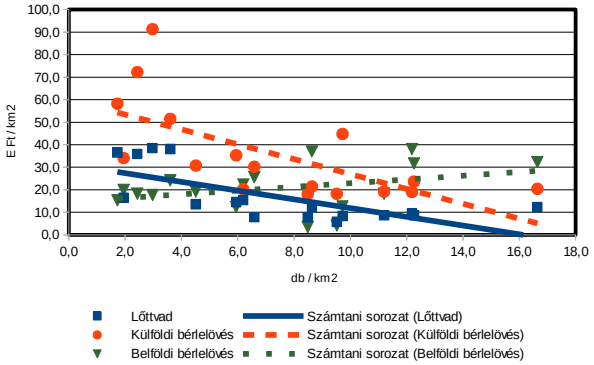

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

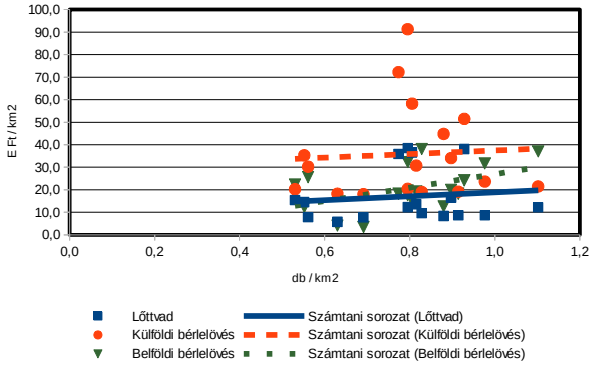

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között intenzíven emelkedett (7 → 333 pld.; +4657,1%), ezzel párhuzamosan, és ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (1 → 96 pld.; +9500%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképek alapján az látszik, hogy a gímszarvas a tájegység belső, északi részében fordul elő, egymással szomszédos vadgazdálkodási egységek területein. A vonatkozó időszakban nagyobb léptékű terjedése a terítékadatok alapján nem azonosítható.
- A tájegység erdősültsége (58230ha, 36,5%) a gímszarvas jelenlétének már kedvező. Ennek ellenére a tájegységen belül további területeken való megtelepedése a várhatóan ezzel járó konfliktusok miatt nem kívánatos.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában a hasznosítási arány alacsony értéke (átlagosan 10,5%), valamint az egyes ivarok átlagos hasznosításának alakulása (bikák: 11,7%; tehenek: 9,6%; borjak: 13,4%) a gímszarvas állomány erőteljes kíméletére, sőt kifejezetten az állomány növekedésének elősegítésére utal.

A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A gímszarvas hasznosításának emelkedése és a lőtt vadból, valamint a külföldi bérlelövésből származó bevételek láthatóan egymással párhuzamosan, azonos irányban mozogtak.
- A kifizetett mezőgazdasági vadkár esetében az utolsó öt év vonatkozásában folyó értéken jelentősebb emelkedés tapasztalható, amelynek hátterében nem feltétlenül a gímszarvas állomány növekedése áll, azonban ennek reális értékeléséhez vadgazdálkodási egységek szintjén lenne szükséges az elemzéseket elvégezni.
- A tájegységben a gímállomány további növekedése esetén, az általa okozott erdei és mezőgazdasági károk fokozottabb megjelenésére is számítani lehet.

A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A vadgazdálkodási tájegység területén 1998 és 2014 között elbírált 133 gímbika közül 44 példány (31,3%) volt érmes trófeájú (Arany: 14; Ezüst: 15; Bronz: 15).
- A bírált trófeák korosztályi megoszlása a teljes időszakban jelentősen ingadozott. 1998 és 2002 közötti években pl. 100% idős elejés (1pld.), illetve 100% fiatal elejtés is előfordult, illetve két évben nem volt bírált trófea. 2003 és 2007 között folyamatosan növekvő fiatal korosztály (33%-tól 82%-ig) és csökkenő középkorú, illetve idős korosztály. A 2008-tól 2012-ig tartó szakaszban folyamatos csökkenést mutatott a fiatal korosztályhoz tartozó bírált trófeák aránya egészen 30%-ig, ezt követően pedig újra növekvő tendenciát mutat. A nagyfokú ingadozások egyrészt az alacsony számú, visszafogott lelövéssel is magyarázhatók, másrészt az egyes vadgazdálkodási egységek egymástól eltérő stratégiával hasznosíthatják az állományt.
- A legfontosabb agancsjellemzők közül a viszonylag alacsony elemszámok ellenére is kiemelésre érdemes a 12 éves kort elérő 4 egyed átlagos szárhossza (113,7cm), trófeatömege (10,69kg) és koszorú körmérete (28,19cm), ami jelzi az állomány trófeafejlesztésbeli jó képességeit.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	2	3	2	**7**	1	0	0	**1**	50,0%	0,0%	0,0%	**14,3%**
1999	9	24	13	**46**	0	0	0	**0**	0,0%	0,0%	0,0%	**0,0%**
2000	11	18	14	**43**	1	0	0	**1**	9,1%	0,0%	0,0%	**2,3%**
2001	13	24	23	**60**	3	0	0	**3**	23,1%	0,0%	0,0%	**5,0%**
2002	22	32	32	**86**	1	1	3	**5**	4,5%	3,1%	9,4%	**5,8%**
2003	31	54	25	**110**	3	1	2	**6**	9,7%	1,9%	8,0%	**5,5%**
2004	58	73	40	**171**	3	0	3	**6**	5,2%	0,0%	7,5%	**3,5%**
2005	40	79	65	**184**	5	5	2	**12**	12,5%	6,3%	3,1%	**6,5%**
2006	50	79	52	**181**	2	5	5	**12**	4,0%	6,3%	9,6%	**6,6%**
2007	52	107	78	**237**	8	11	4	**23**	15,4%	10,3%	5,1%	**9,7%**
2008	112	106	95	**313**	4	6	12	**22**	3,6%	5,7%	12,6%	**7,0%**
2009	140	123	118	**381**	11	11	17	**39**	7,9%	8,9%	14,4%	**10,2%**
2010	133	103	118	**354**	9	25	40	**74**	6,8%	24,3%	33,9%	**20,9%**
2011	133	119	98	**350**	18	26	22	**66**	13,5%	21,8%	22,4%	**18,9%**
2012	169	112	84	**365**	13	24	11	**48**	7,7%	21,4%	13,1%	**13,2%**
2013	193	133	94	**420**	22	37	28	**87**	11,4%	27,8%	29,8%	**20,7%**
2014	157	92	84	**333**	23	23	50	**96**	14,6%	25,0%	59,5%	**28,8%**
Változás	7750,0%	2966,7%	4100,0%	4657,1%	2200,0%	2200,0%	1566,7%	9500,0%	-70,7%	700,0%	534,9%	101,8%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,50	1,00	***0,67***	1	0,00	0,00	**-**
1999	1	2,67	1,44	***0,54***	-	-	-	**-**
2000	1	1,64	1,27	***0,78***	1	0,00	0,00	**-**
2001	1	1,85	1,77	***0,96***	1	0,00	0,00	**-**
2002	1	1,45	1,45	***1,00***	1	1,00	3,00	***3,00***
2003	1	1,74	0,81	***0,46***	1	0,33	0,67	***2,00***
2004	1	1,26	0,69	***0,55***	1	0,00	1,00	**-**
2005	1	1,98	1,63	***0,82***	1	1,00	0,40	***0,40***
2006	1	1,58	1,04	***0,66***	1	2,50	2,50	***1,00***
2007	1	2,06	1,50	***0,73***	1	1,38	0,50	***0,36***
2008	1	0,95	0,85	***0,90***	1	1,50	3,00	***2,00***
2009	1	0,88	0,84	***0,96***	1	1,00	1,55	***1,55***
2010	1	0,77	0,89	***1,15***	1	2,78	4,44	***1,60***
2011	1	0,89	0,74	***0,82***	1	1,44	1,22	***0,85***
2012	1	0,66	0,50	***0,75***	1	1,85	0,85	***0,46***
2013	1	0,69	0,49	***0,71***	1	1,68	1,27	***0,76***
2014	1	0,59	0,54	***0,91***	1	1,00	2,17	***2,17***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	28,6%	42,9%	28,6%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
1999	19,6%	52,2%	28,3%	100%	-	-	-	-
2000	25,6%	41,9%	32,6%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
2001	21,7%	40,0%	38,3%	100%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
2002	25,6%	37,2%	37,2%	100%	20,0%	20,0%	60,0%	100%
2003	28,2%	49,1%	22,7%	100%	50,0%	16,7%	33,3%	100%
2004	33,9%	42,7%	23,4%	100%	50,0%	0,0%	50,0%	100%
2005	21,7%	42,9%	35,3%	100%	41,7%	41,7%	16,7%	100%
2006	27,6%	43,6%	28,7%	100%	16,7%	41,7%	41,7%	100%
2007	21,9%	45,1%	32,9%	100%	34,8%	47,8%	17,4%	100%
2008	35,8%	33,9%	30,4%	100%	18,2%	27,3%	54,5%	100%
2009	36,7%	32,3%	31,0%	100%	28,2%	28,2%	43,6%	100%
2010	37,6%	29,1%	33,3%	100%	12,2%	33,8%	54,1%	100%
2011	38,0%	34,0%	28,0%	100%	27,3%	39,4%	33,3%	100%
2012	46,3%	30,7%	23,0%	100%	27,1%	50,0%	22,9%	100%
2013	46,0%	31,7%	22,4%	100%	25,3%	42,5%	32,2%	100%
2014	47,1%	27,6%	25,2%	100%	24,0%	24,0%	52,1%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **107**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

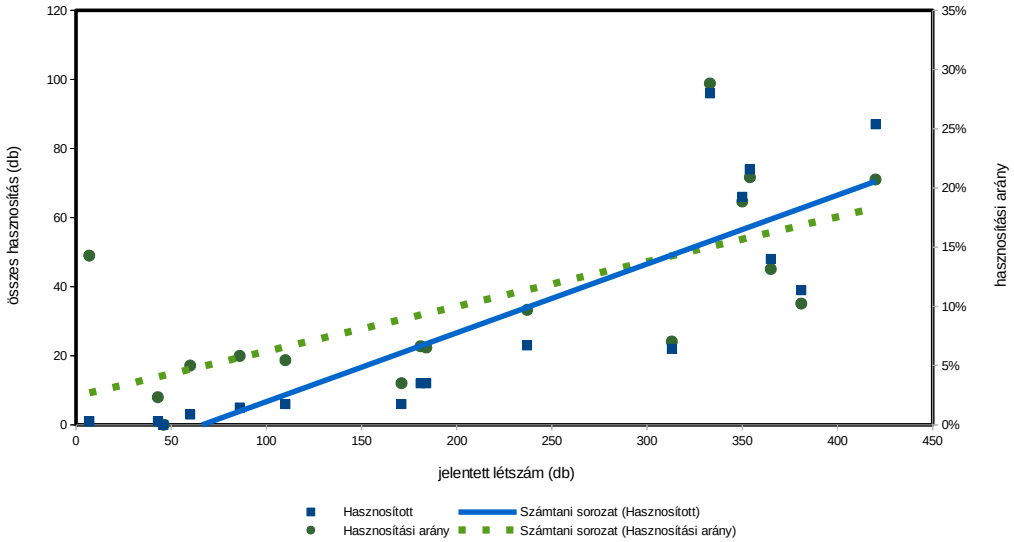

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

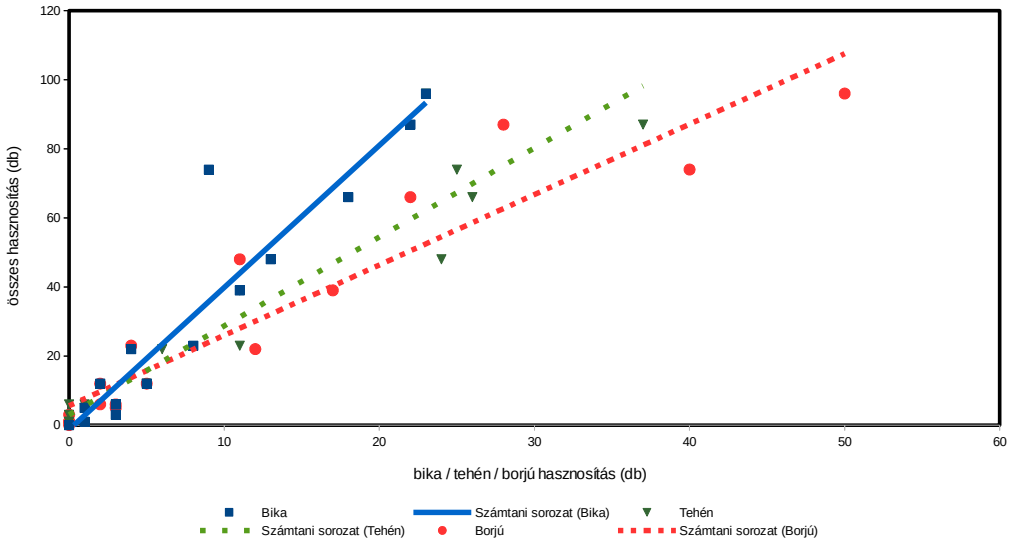

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

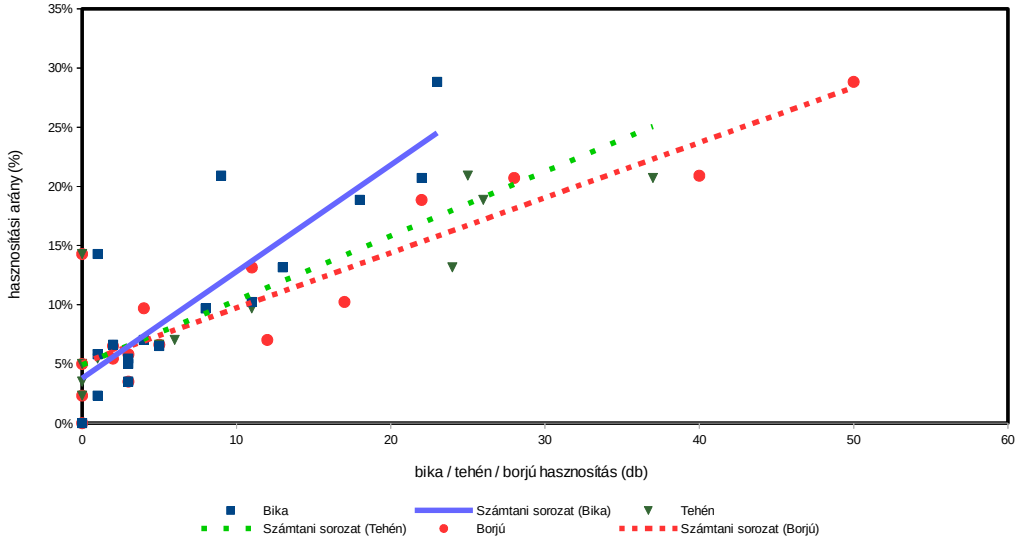

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007

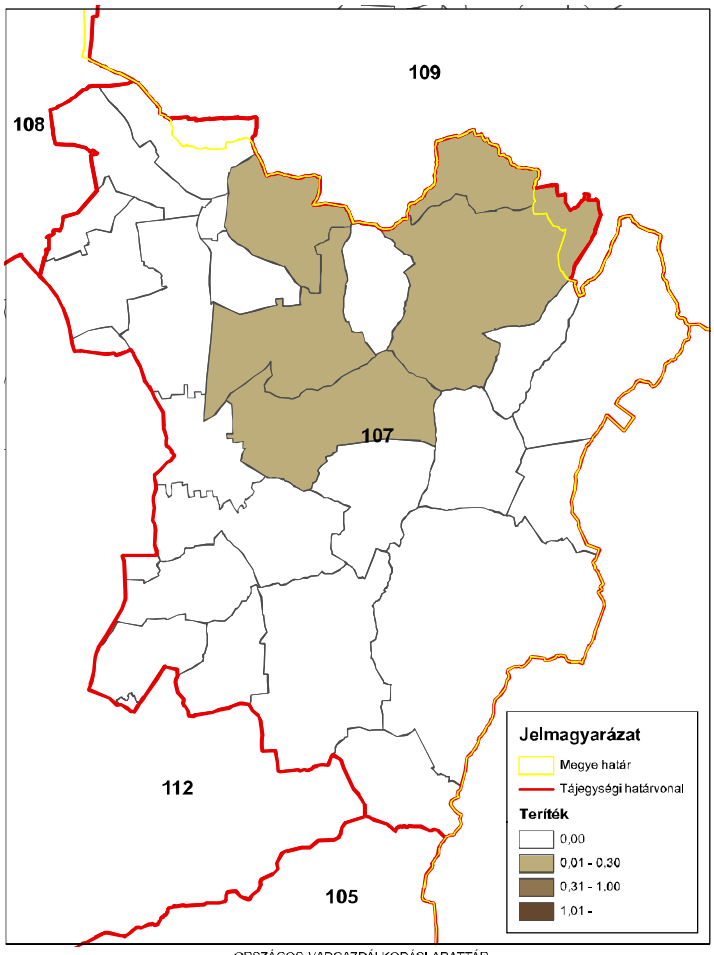

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008

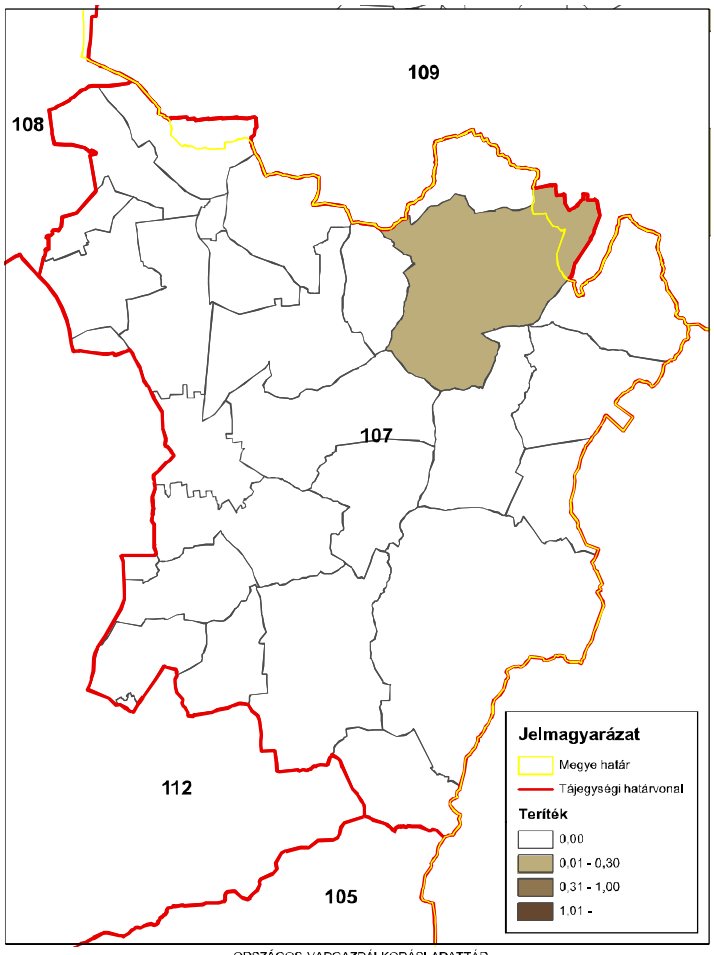

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009

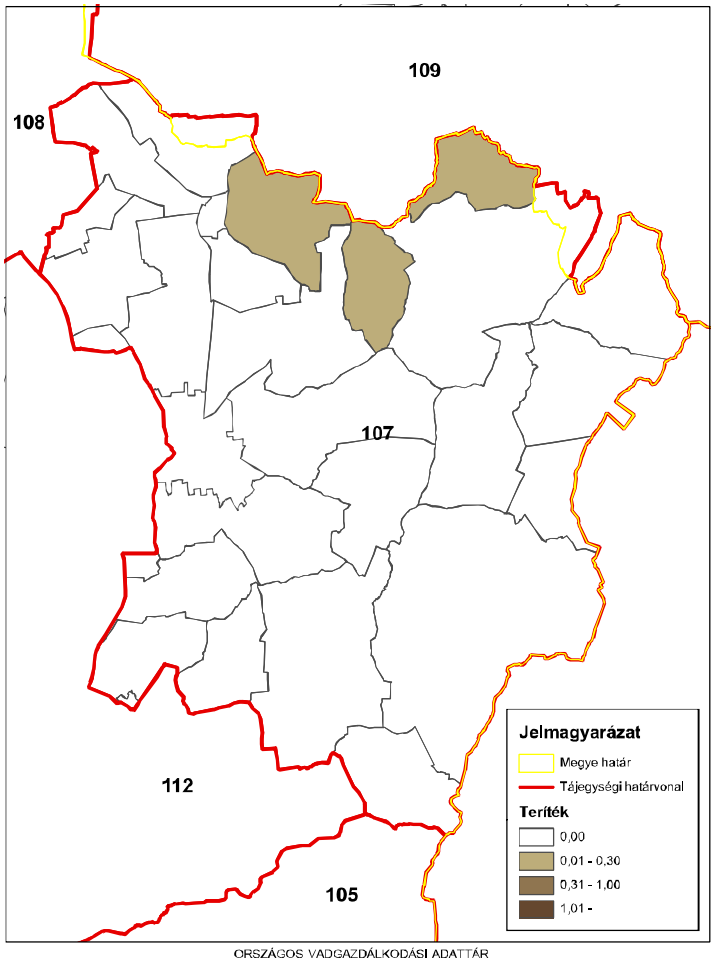

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010

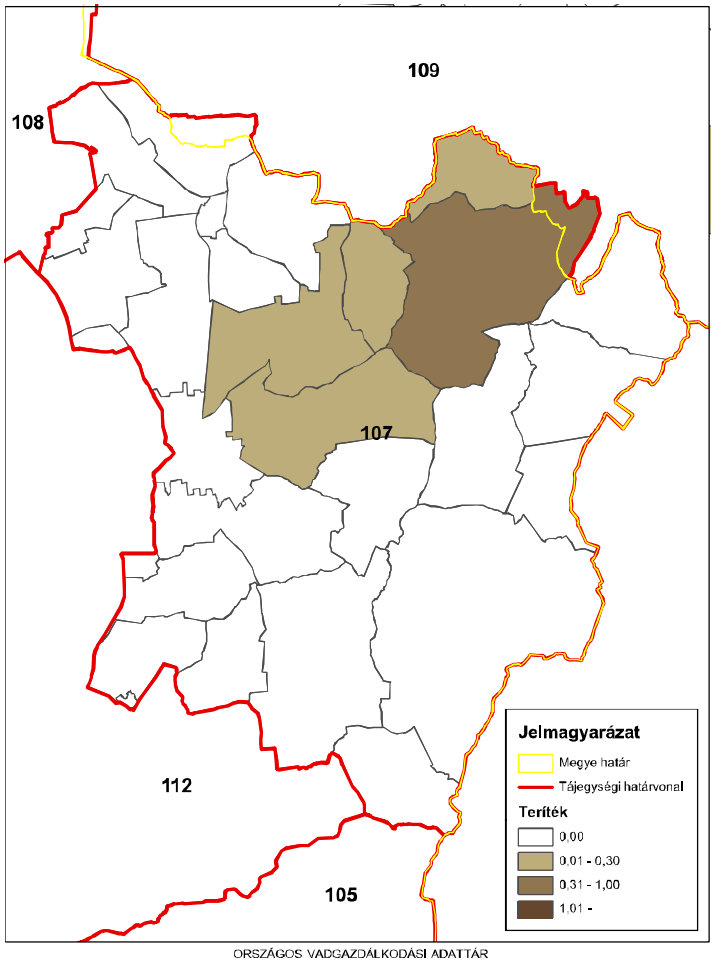

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2011

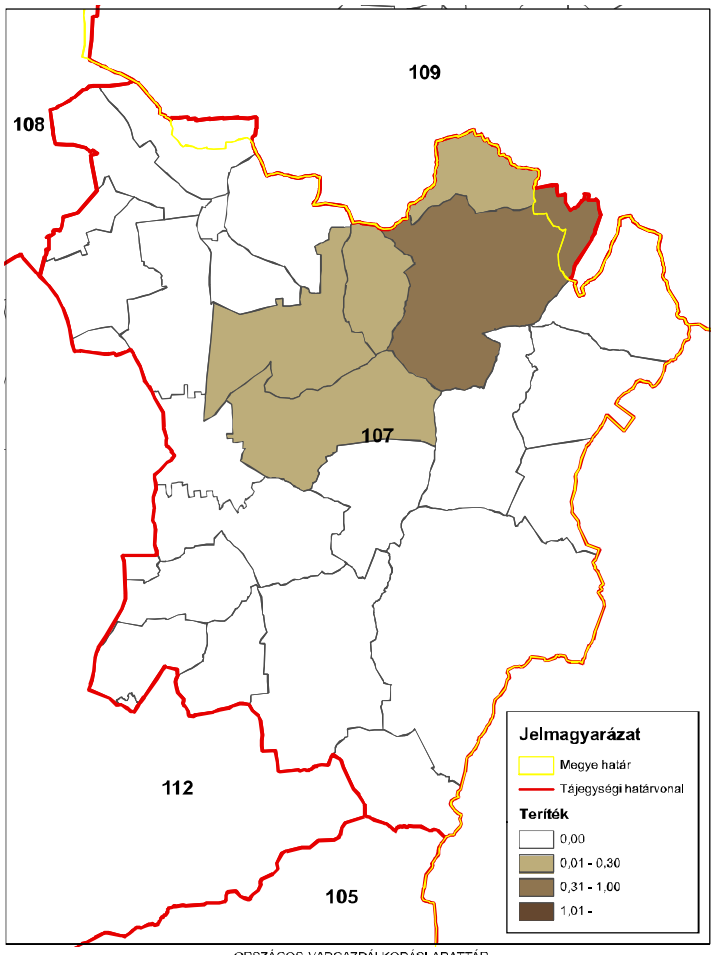

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2012

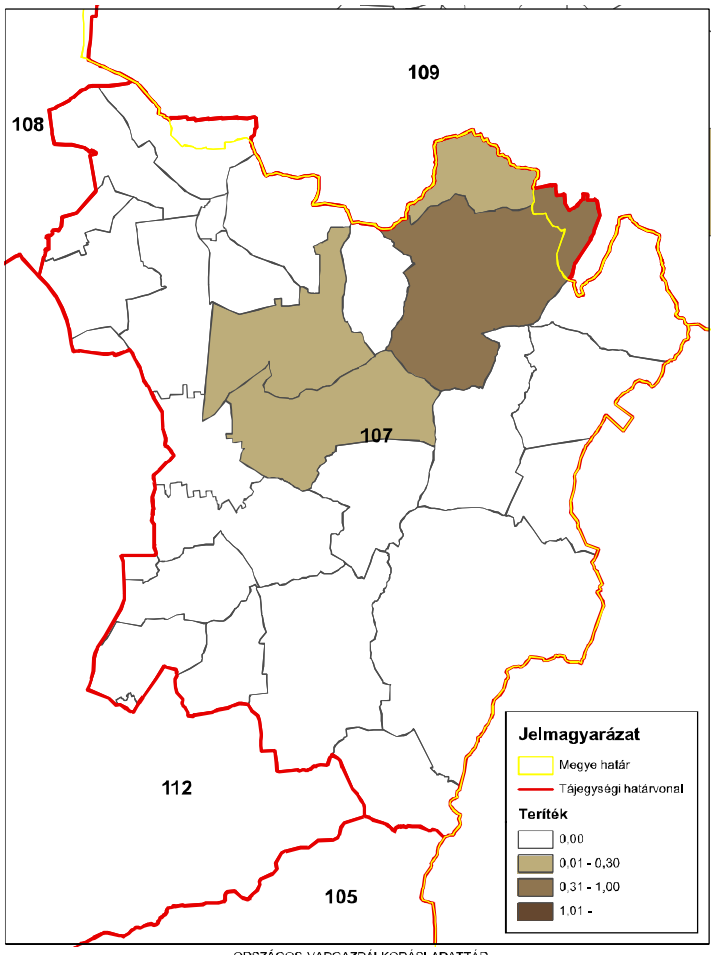

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2013

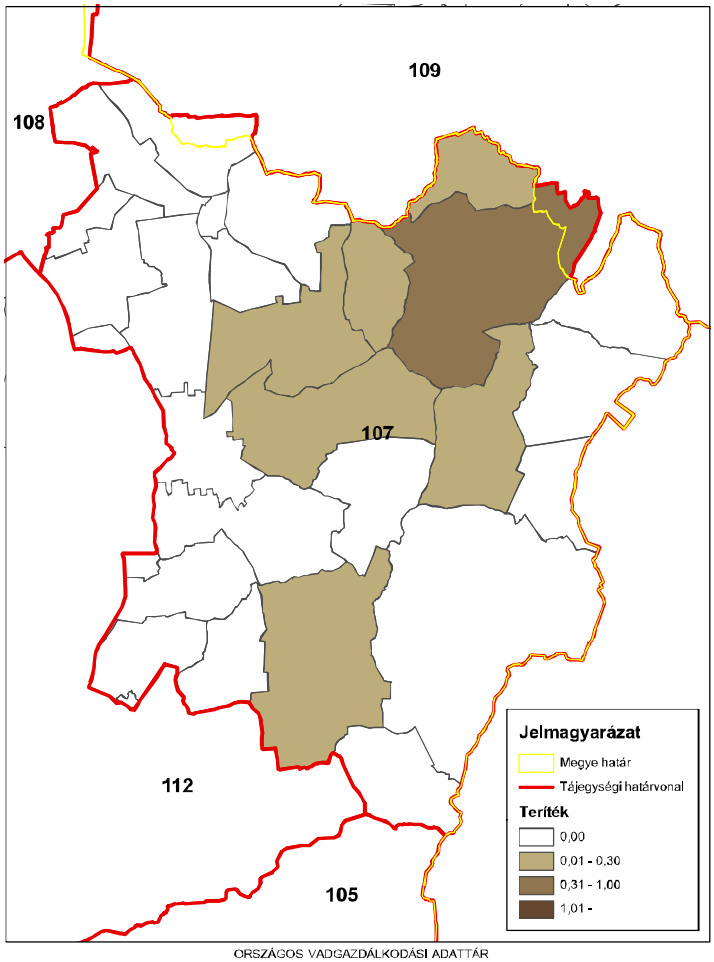

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2014

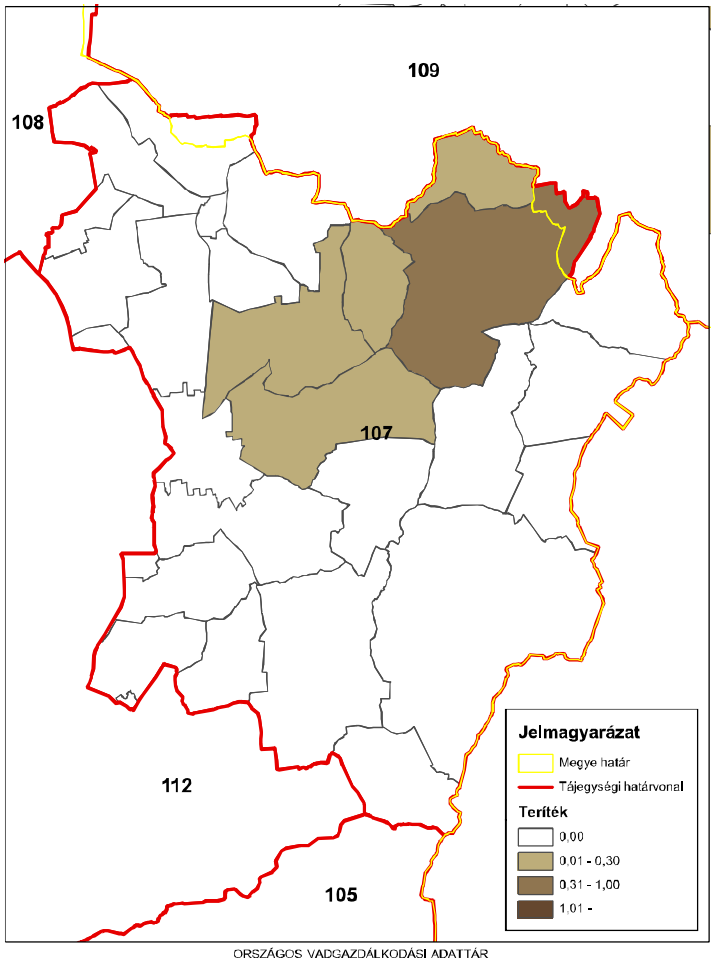

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	1	1	100,0%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2000	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	3	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2003	3	2	66,7%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2004	2	1	50,0%	1			100,0%	0,0%	0,0%
2005	7	3	42,9%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2006	3	1	33,3%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2007	6	1	16,7%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2008	5	1	20,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2009	10	1	10,0%		1		0,0%	100,0%	0,0%
2010	11	5	45,5%	3		2	60,0%	0,0%	40,0%
2011	22	7	31,8%	4	3		57,1%	42,9%	0,0%
2012	10	5	50,0%	2	3		40,0%	60,0%	0,0%
2013	24	8	33,3%	3	2	3	37,5%	25,0%	37,5%
2014	25	8	32,0%	1	3	4	12,5%	37,5%	50,0%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

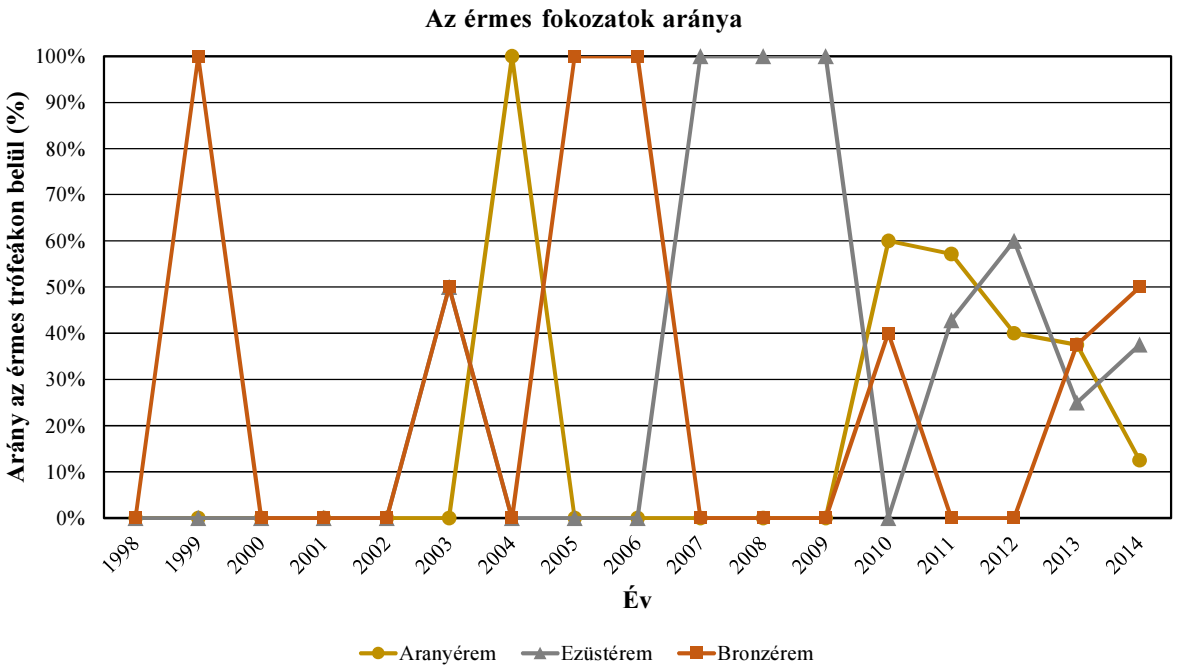

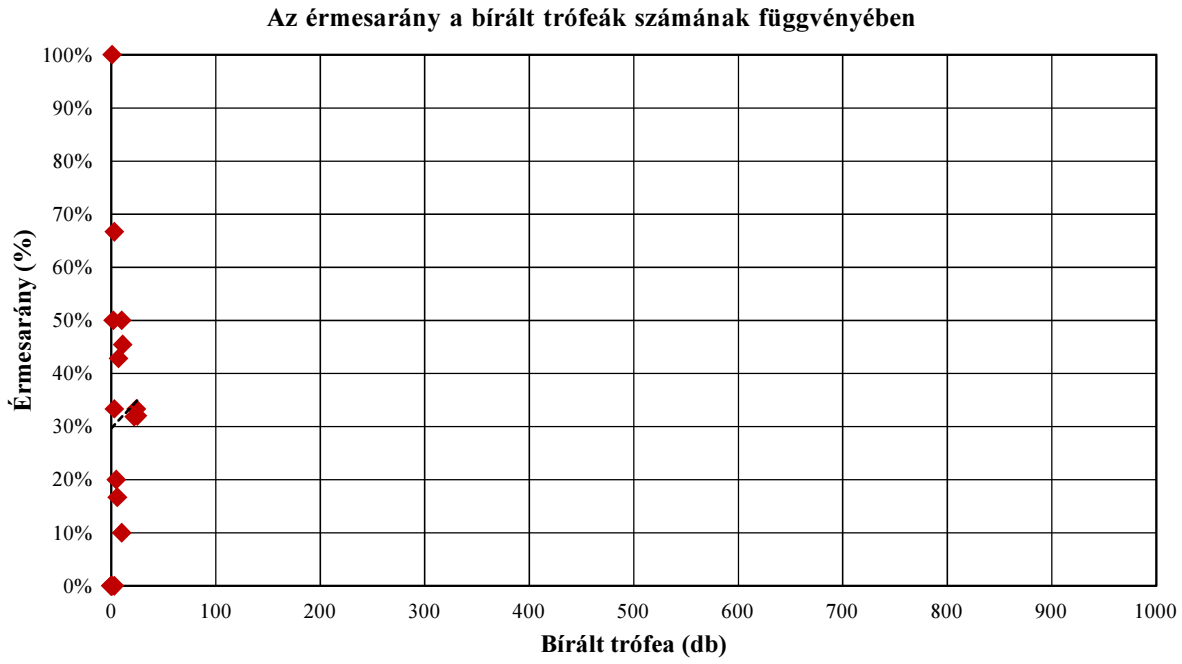

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1						1	1	2		3	2	5	2	4		3	7
2				1				2	2	1	1		2	2	1	6	6
3					1						1	2	2	3		3	3
4				2													
5										1				1	2	1	1
6								2				1		2		2	1
7													2	1	1	3	1
8						1		1			1	1		5		1	3
9													1	2	3	1	1
10										1				2		2	1
11		1				1			1			1	1		2	1	
12							1						1			1	1
13																	
13<															1		
Összesen	**0**	**1**	**0**	**3**	**1**	**3**	**2**	**7**	**3**	**6**	**5**	**10**	**11**	**22**	**10**	**24**	**25**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1						33,3%	50,0%	28,6%		50,0%	40,0%	50,0%	18,2%	18,2%		12,5%	28,0%
2				33,3%				28,6%	66,7%	16,7%	20,0%		18,2%	9,1%	10,0%	25,0%	24,0%
3					100,0%						20,0%	20,0%	18,2%	13,6%		12,5%	12,0%
4				66,7%													
5										16,7%				4,5%	20,0%	4,2%	4,0%
6								28,6%				10,0%		9,1%		8,3%	4,0%
7													18,2%	4,5%	10,0%	12,5%	4,0%
8						33,3%		14,3%			20,0%	10,0%		22,7%		4,2%	12,0%
9													9,1%	9,1%	30,0%	4,2%	4,0%
10										16,7%				9,1%		8,3%	4,0%
11		100,0%				33,3%			33,3%			10,0%	9,1%		20,0%	4,2%	
12							50,0%						9,1%			4,2%	4,0%
13																	
13<															10,0%		
Összesen	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

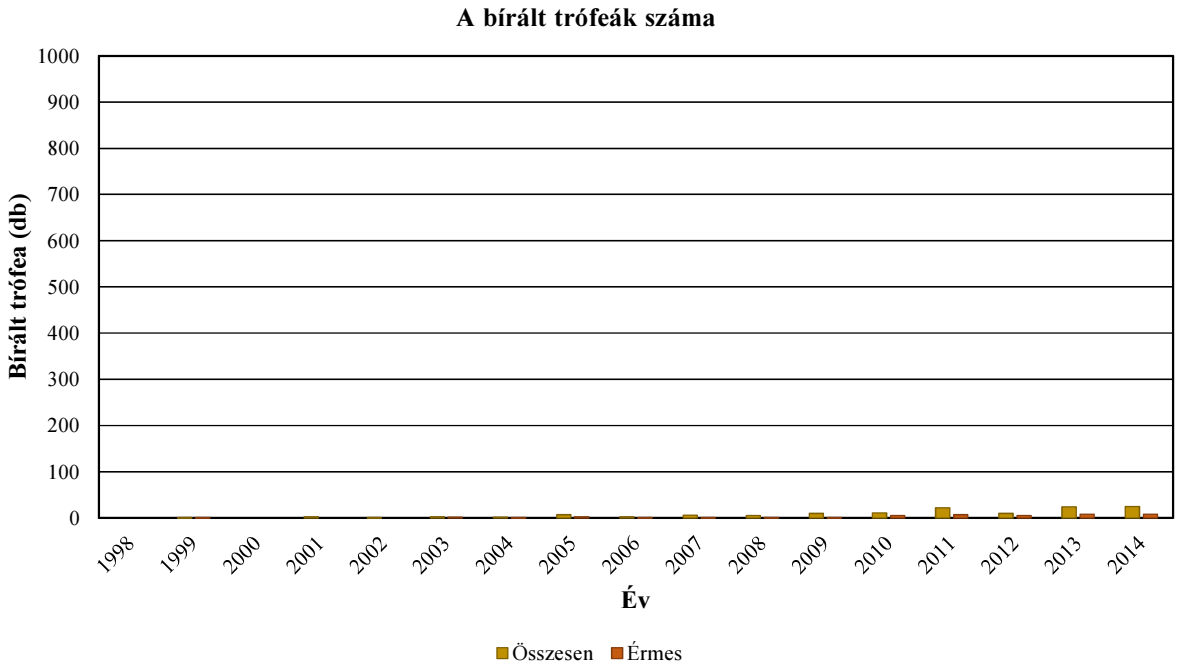

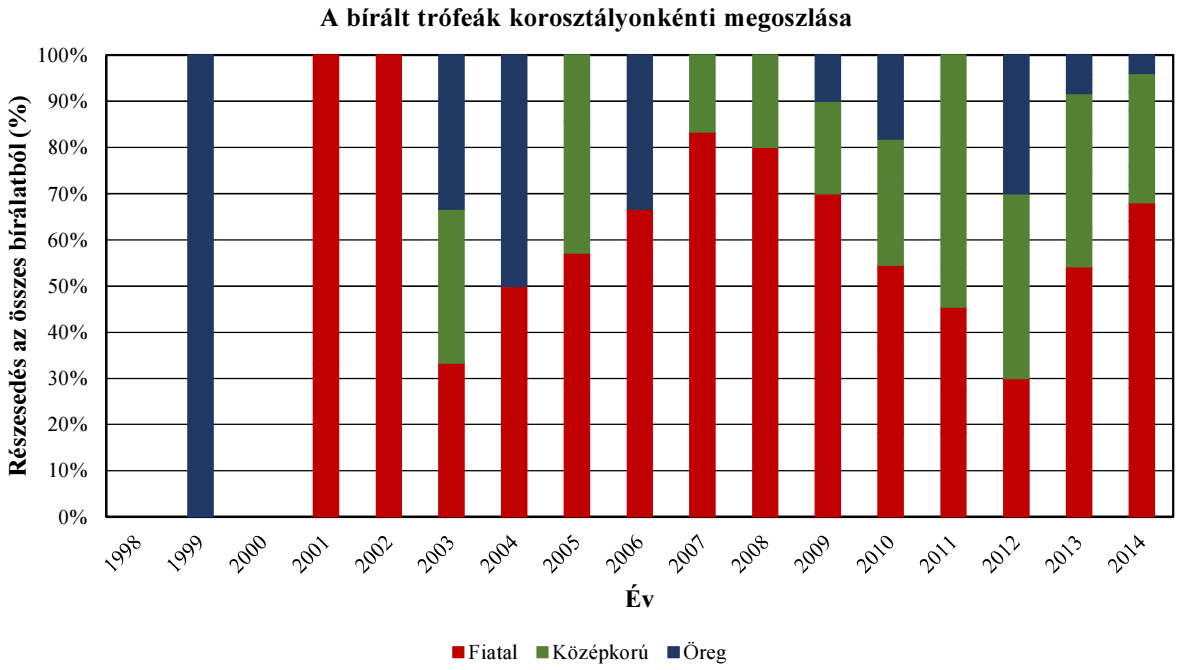

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	26,52			1,18	2,00			
2	24	55,57			2,53	7,17			
3	15	66,57			3,42	7,94			
4	2	43,75			2,98	5,50			
5	6	67,15	28,25	30,63	4,91	10,00	22,38	13,35	11,95
6	8	101,53	32,69	27,40	7,09	11,50	23,37	14,58	12,93
7	8	101,10	34,06	31,06	8,24	11,80	24,97	15,01	13,39
8	13	101,53	36,02	32,12	7,82	12,18	24,98	15,08	13,95
9	8	108,65	40,65	39,63	9,58	13,93	26,90	15,95	15,15
10	6	112,91	40,75	38,00	10,08	15,88	26,47	15,67	15,66
11	8	107,36	38,80	30,49	8,58	11,79	26,70	15,83	14,70
12	4	113,56	43,38	32,50	10,69	12,75	28,19	16,94	15,94
13									
13<	1	93,00			5,36	9,00			

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	15,50			0,68	2,00			
2	24	16,00			1,35	2,00			
3	15	50,75			2,70	5,50			
4	2	43,75			2,98	5,50			
5	6	6,75	28,00	30,50	2,26	8,00	20,75	12,35	11,55
6	8	97,25	31,25	25,25	6,51	9,00	23,00	14,48	12,80
7	8	90,50	30,50	23,63	7,17	10,00	24,25	14,75	12,95
8	13	87,00	26,75	29,15	6,75	11,00	19,50	13,35	11,70
9	8	99,00	35,50	23,50	8,35	10,00	25,00	15,00	14,00
10	6	108,88	35,25	33,00	9,35	14,00	25,25	14,10	15,13
11	8	103,00	31,50	15,75	5,83	9,00	23,55	13,25	13,00
12	4	99,50	38,50	15,50	9,63	12,00	27,50	16,25	15,00
13									
13<	1	93,00			5,36	9,00			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	43,65			1,47	2,00			
2	24	73,00			3,56	10,00			
3	15	79,50			4,03	9,50			
4	2	43,75			2,98	5,50			
5	6	93,25	28,50	30,75	6,53	12,00	24,00	14,35	12,35
6	8	111,75	35,50	29,95	7,92	15,00	23,98	14,75	13,00
7	8	109,25	36,50	36,00	11,20	14,00	26,50	15,25	14,50
8	13	110,30	41,25	37,81	9,12	15,00	29,75	16,20	15,11
9	8	115,25	49,25	52,05	11,63	19,00	29,25	16,50	16,00
10	6	122,50	44,88	44,00	11,06	18,00	27,75	16,70	16,38
11	8	115,00	48,03	41,85	11,19	14,00	31,25	19,35	17,75
12	4	127,50	54,50	40,50	13,33	15,00	29,50	17,75	17,00
13									
13<	1	93,00			5,36	9,00			

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	28,15			0,80	0,00			
2	24	57,00			2,21	8,00			
3	15	28,75			1,33	4,00			
4	2	0,00			0,00	0,00			
5	6	86,50	0,50	0,25	4,27	4,00	3,25	2,00	0,80
6	8	14,50	4,25	4,70	1,41	6,00	0,98	0,27	0,20
7	8	18,75	6,00	12,38	4,03	4,00	2,25	0,50	1,55
8	13	23,30	14,50	8,66	2,37	4,00	10,25	2,85	3,41
9	8	16,25	13,75	28,55	3,29	9,00	4,25	1,50	2,00
10	6	13,63	9,63	11,00	1,71	4,00	2,50	2,60	1,25
11	8	12,00	16,53	26,10	5,36	5,00	7,70	6,10	4,75
12	4	28,00	16,00	25,00	3,70	3,00	2,00	1,50	2,00
13									
13<	1	0,00			0,00	0,00			

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	106,2%			67,7%	0,0%			
2	24	102,6%			87,3%	111,6%			
3	15	43,2%			38,8%	50,3%			
4	2	0,0%			0,0%	0,0%			
5	6	128,8%	1,8%	0,8%	87,0%	40,0%	14,5%	15,0%	6,7%
6	8	14,3%	13,0%	17,2%	19,9%	52,2%	4,2%	1,9%	1,5%
7	8	18,5%	17,6%	39,8%	48,9%	33,9%	9,0%	3,3%	11,6%
8	13	22,9%	40,3%	27,0%	30,3%	32,8%	41,0%	18,9%	24,5%
9	8	15,0%	33,8%	72,1%	34,3%	64,6%	15,8%	9,4%	13,2%
10	6	12,1%	23,6%	28,9%	17,0%	25,2%	9,4%	16,6%	8,0%
11	8	11,2%	42,6%	85,6%	62,5%	42,4%	28,8%	38,5%	32,3%
12	4	24,7%	36,9%	76,9%	34,6%	23,5%	7,1%	8,9%	12,5%
13									
13<	1	0,0%			0,0%	0,0%			

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	15,50			0,68	2,00			
2	24	16,00			1,35	2,00			
3	15	50,75			2,70	5,50			
4	2	43,75			2,98	5,50			
5	6	6,75	28,00	30,50	2,26	8,00	20,75	12,35	11,55
6	8	97,25	31,25	25,25	6,51	9,00	23,00	14,48	12,80
7	8	90,50	30,50	23,63	7,17	10,00	24,25	14,75	12,95
8	13	87,00	26,75	29,15	6,75	11,00	19,50	13,35	11,70
9	8	99,00	35,50	23,50	8,35	10,00	25,00	15,00	14,00
10	6	108,88	35,25	33,00	9,35	14,00	25,25	14,10	15,13
11	8	103,00	31,50	15,75	5,83	9,00	23,55	13,25	13,00
12	4	99,50	38,50	15,50	9,63	12,00	27,50	16,25	15,00
13									
13<	1	93,00			5,36	9,00			

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	2003			2005	2003			
2	24	2007			2007	2001			
3	15	2008			2008	2009			
4	2	2001			2001	2001			
5	6	2011	2007	2007	2011	2014	2007	2007	2007
6	8	2013	2013	2014	2014	2011	2014	2005	2005
7	8	2014	2012	2010	2013	2014	2010	2013	2010
8	13	2003	2009	2005	2005	2005	2003	2003	2005
9	8	2014	2014	2014	2011	2011	2012	2014	2014
10	6	2013	2014	2007	2014	2007	2014	2007	2011
11	8	2006	2013	2013	1999	1999	2006	1999	2013
12	4	2014	2010	2004	2014	2004	2013	2014	2013
13									
13<	1	2012			2012	2012			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	43,65			1,47	2,00			
2	24	73,00			3,56	10,00			
3	15	79,50			4,03	9,50			
4	2	43,75			2,98	5,50			
5	6	93,25	28,50	30,75	6,53	12,00	24,00	14,35	12,35
6	8	111,75	35,50	29,95	7,92	15,00	23,98	14,75	13,00
7	8	109,25	36,50	36,00	11,20	14,00	26,50	15,25	14,50
8	13	110,30	41,25	37,81	9,12	15,00	29,75	16,20	15,11
9	8	115,25	49,25	52,05	11,63	19,00	29,25	16,50	16,00
10	6	122,50	44,88	44,00	11,06	18,00	27,75	16,70	16,38
11	8	115,00	48,03	41,85	11,19	14,00	31,25	19,35	17,75
12	4	127,50	54,50	40,50	13,33	15,00	29,50	17,75	17,00
13									
13<	1	93,00			5,36	9,00			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	30	2010			2011	2003			
2	24	2008			2008	2012			
3	15	2014			2014	2010			
4	2	2001			2001	2001			
5	6	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012
6	8	2011	2014	2005	2009	2009	2005	2013	2013
7	8	2010	2014	2014	2011	2011	2012	2014	2012
8	13	2011	2011	2011	2011	2003	2009	2009	2011
9	8	2011	2010	2010	2010	2010	2010	2011	2011
10	6	2007	2013	2013	2013	2014	2011	2013	2013
11	8	2009	2012	2003	2012	2013	2010	2010	2012
12	4	2013	2004	2013	2010	2010	2010	2004	2010
13									
13<	1	2012			2012	2012			

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

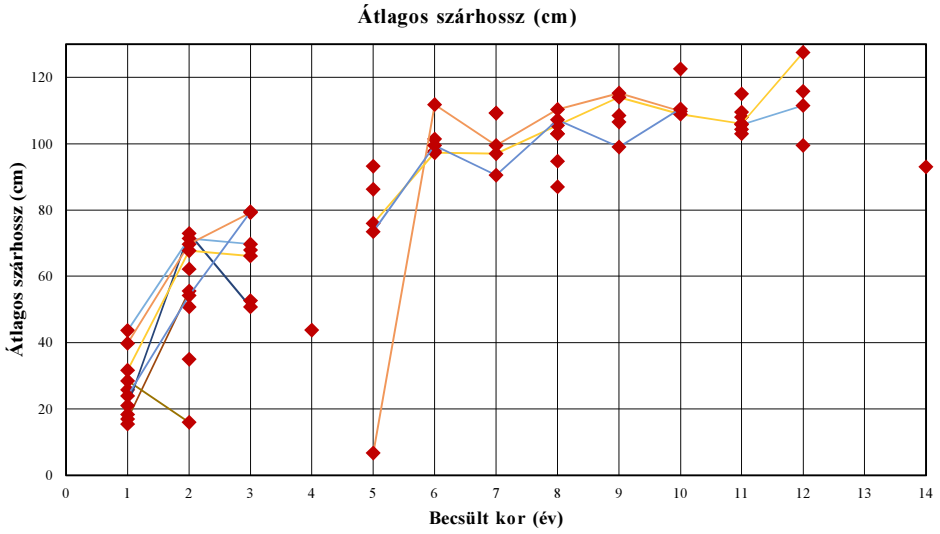

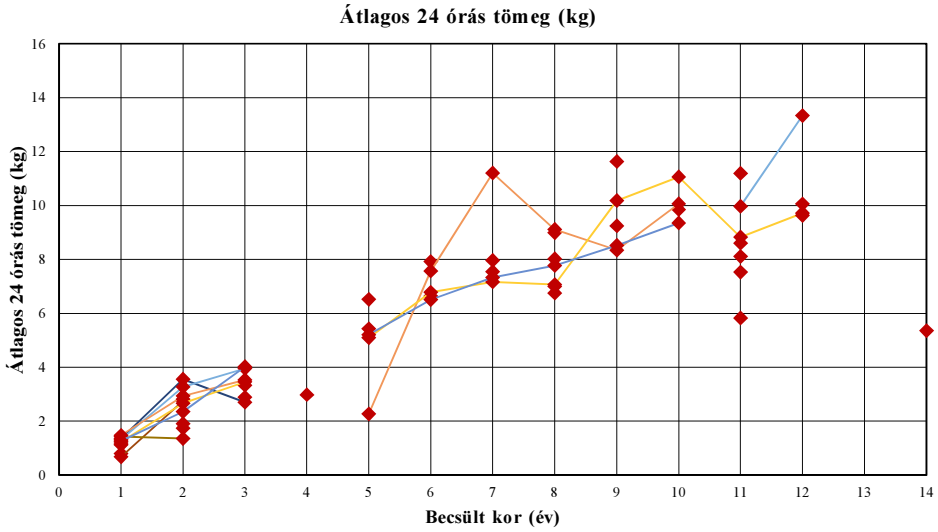

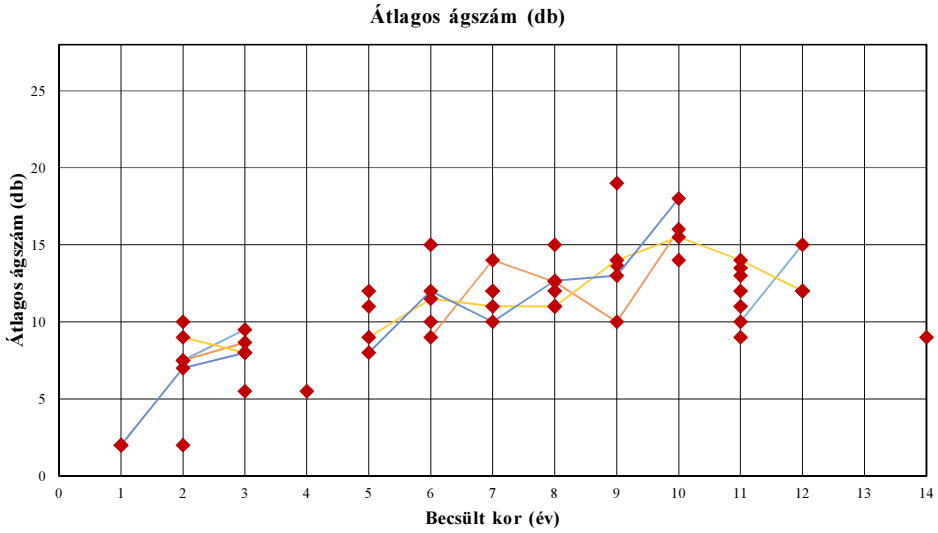

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

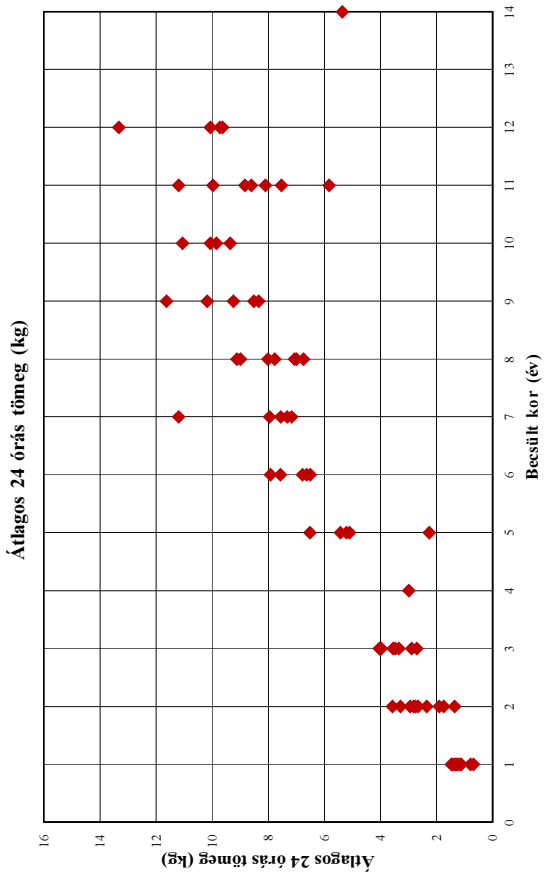

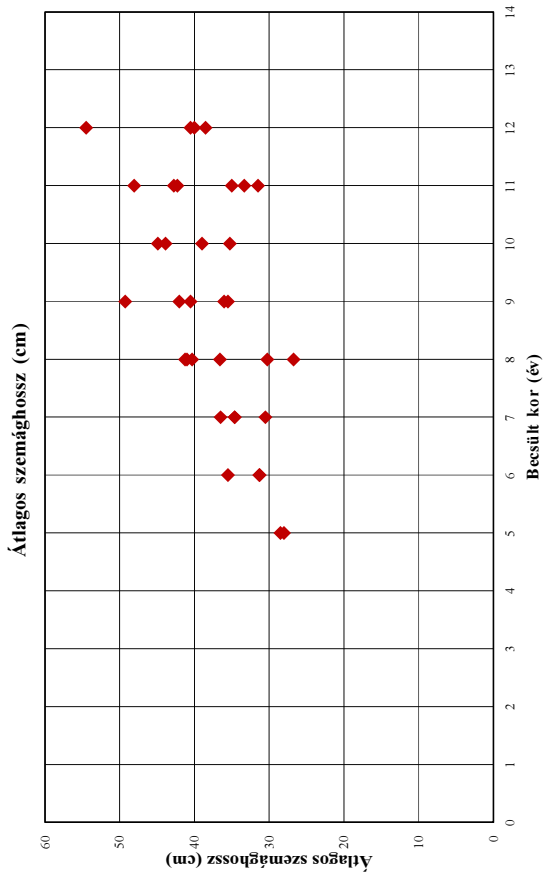

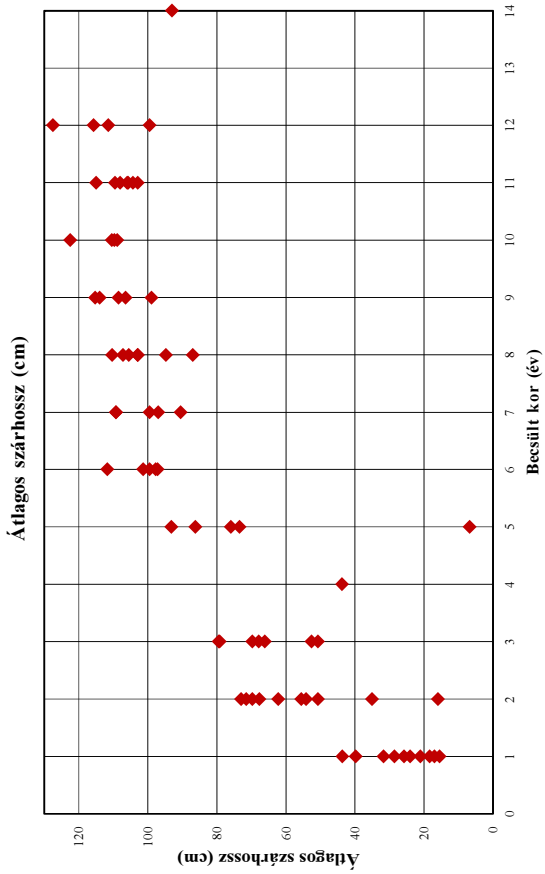

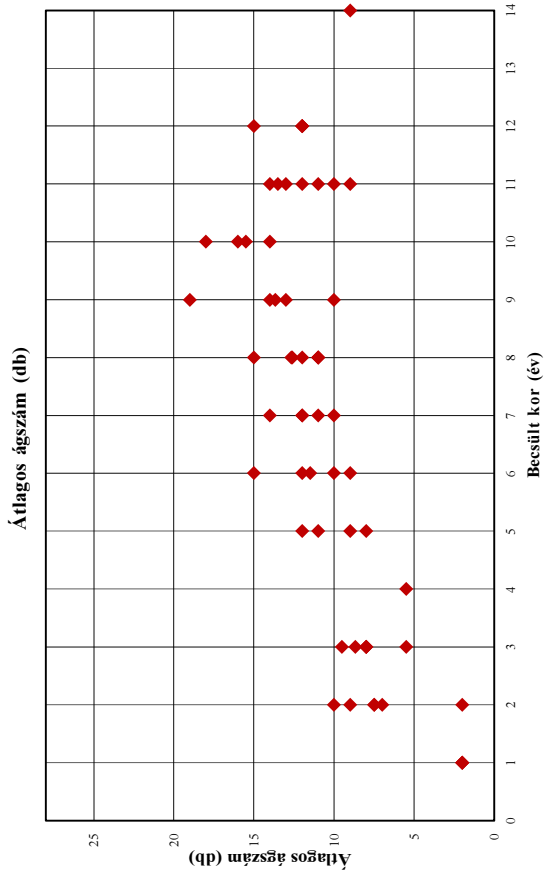

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

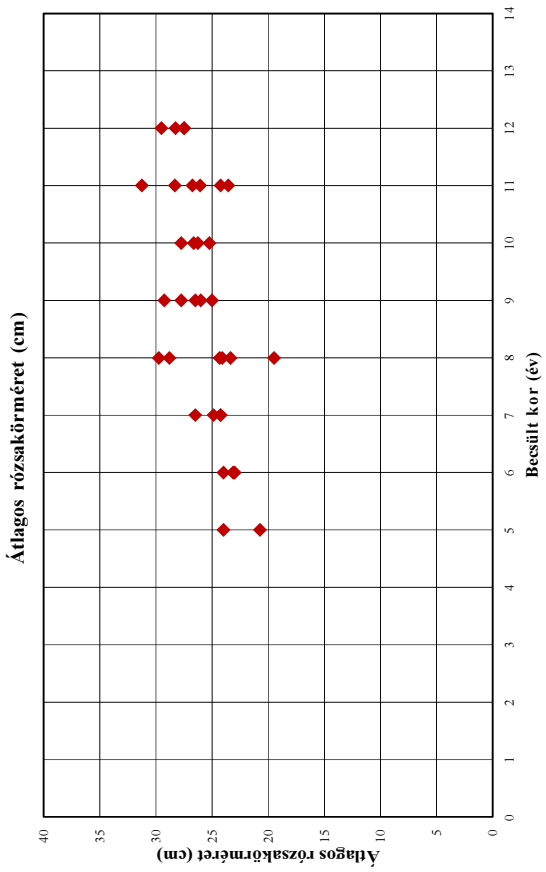

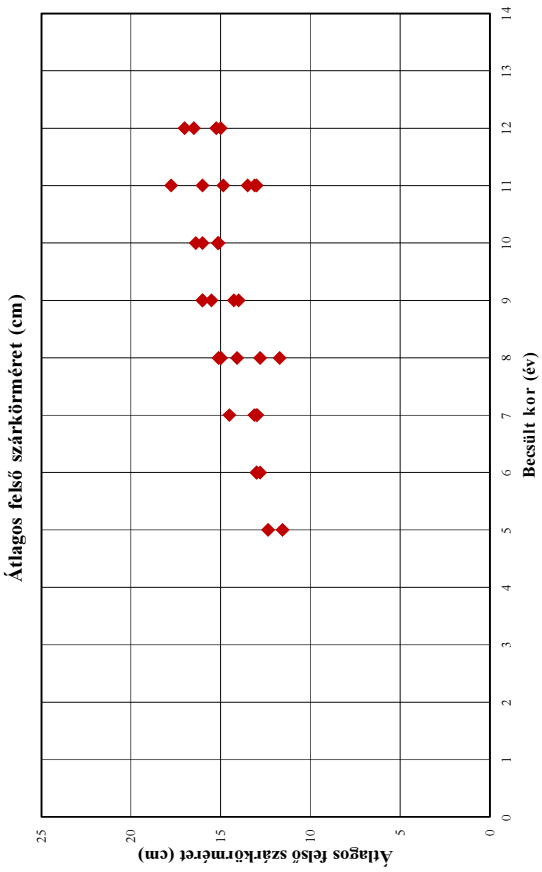

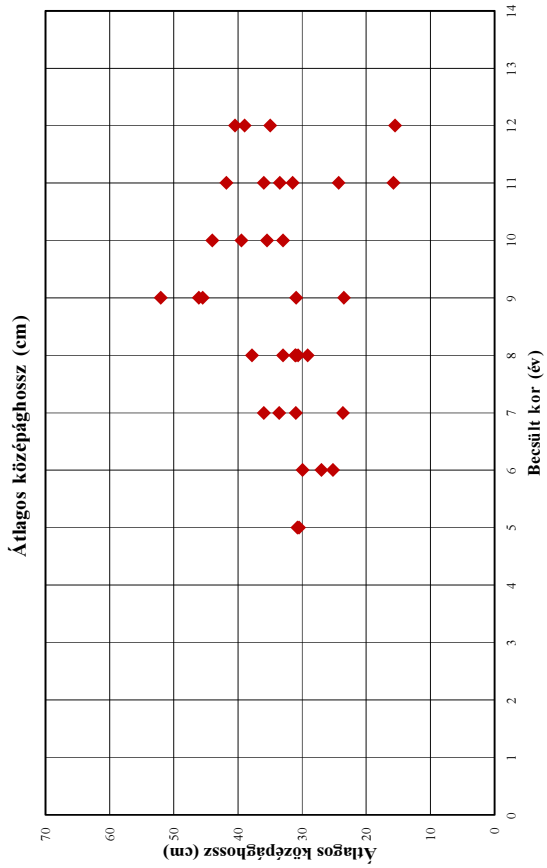

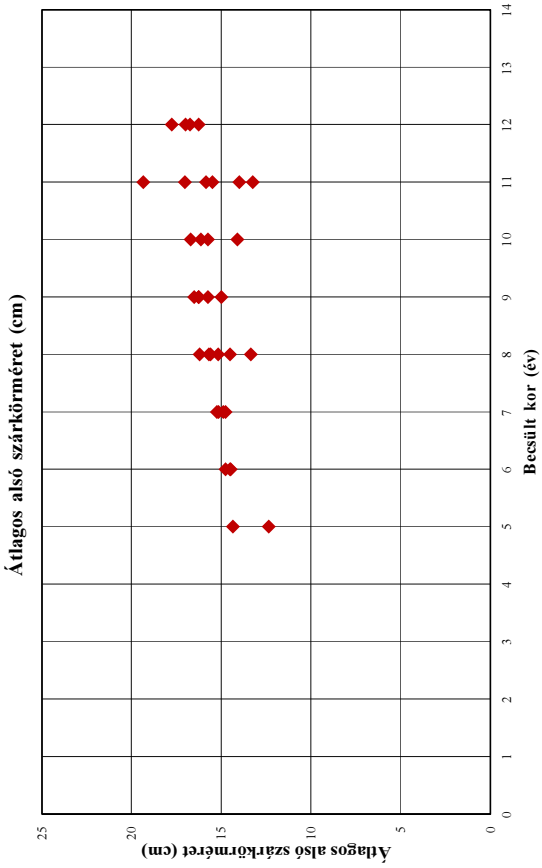

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2									
1999	3									
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11	1	108,00	33,30	24,35	5,83	9,00	24,25	13,25	13,50
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2									
2000	3									
2000	4									
2000	5									
2000	6									
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2	1	50,75			1,90	2,00			
2001	3									
2001	4	2	43,75			2,98	5,50			
2001	5									
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3	1	67,95			3,34	8,00			
2002	4									
2002	5									
2002	6									
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	1	15,50			1,12	2,00			
2003	2									
2003	3									
2003	4									
2003	5									
2003	6									
2003	7									
2003	8	1	87,00	40,30	31,10	7,00	15,00	19,50	13,35	12,80
2003	9									
2003	10									
2003	11	1	104,30	42,25	41,85	8,60	11,00	26,05	15,85	13,10
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1	1	25,75			0,79	2,00			
2004	2									
2004	3									
2004	4									
2004	5									
2004	6									
2004	7									
2004	8									
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12	1	115,75	54,50	15,50	10,06	12,00	28,25	17,75	16,50
2004	13									
2004	13<									
2005	1	2	17,00			0,68				
2005	2	2	55,55			2,74				
2005	3									
2005	4									
2005	5									
2005	6	2	101,38	31,33	29,95	6,64	10,00	23,98	14,48	12,80
2005	7									
2005	8	1	94,75	30,25	29,15	6,75	11,00	24,10	14,50	11,70
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1									
2006	2	2	35,00			1,74				
2006	3									
2006	4									
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11	1	103,00	35,00	33,50	7,53	13,00	23,55	15,50	14,85
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1	3	28,50			1,42				
2007	2	1	16,00			1,35				
2007	3									
2007	4									
2007	5	1	86,25	28,00	30,50	5,43	11,00	20,75	12,35	11,55
2007	6									
2007	7									
2007	8									
2007	9									
2007	10	1	122,50	39,00	33,00	9,85	14,00	26,25	14,10	15,15
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	2	21,00			1,36				
2008	2	1	73,00			3,56				
2008	3	1	50,75			2,70				
2008	4									
2008	5									
2008	6									
2008	7									
2008	8	1	103,00	41,00	33,00	8,02	12,00	28,80	15,60	15,00
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	5	18,40			1,15				
2009	2									
2009	3	2	52,63			2,89	5,50			
2009	4									
2009	5									
2009	6	1	97,75			7,92	15,00			
2009	7									
2009	8	1	103,00	26,75	31,00	8,99	11,00	29,75	16,20	15,00
2009	9									
2009	10									
2009	11	1	115,00			8,11	12,00			
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	2	43,65			1,31				
2010	2	2	71,50			3,28	7,50			
2010	3	2	69,75			3,96	9,50			
2010	4									
2010	5									
2010	6									
2010	7	2	109,25	34,63	23,63	7,55	12,00	24,25	14,88	12,95
2010	8									
2010	9	1	108,50	49,25	52,05	11,63	19,00	29,25	15,75	14,25
2010	10									
2010	11	1	105,75	42,75	36,00	9,97	10,00	31,25	19,35	16,00
2010	12	1	111,50	38,50	35,00	13,33	15,00	29,50	17,00	17,00
2010	13									
2010	13<									
2011	1	4	39,75			1,47				
2011	2	2	69,75			2,94	7,50			
2011	3	3	79,25			3,54	8,67			
2011	4									
2011	5	1	6,75			2,26				
2011	6	2	111,75			7,57	9,00			
2011	7	1	99,50			11,20	14,00			
2011	8	5	110,30	41,25	37,81	9,12	12,60	23,38	15,69	15,11
2011	9	2	115,25	42,00	30,95	8,35	10,00	26,50	16,50	16,00
2011	10	2	109,75	43,88	35,50	10,07	16,00	27,75	16,13	15,13
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1									
2012	2	1	62,25			2,81	10,00			
2012	3									
2012	4									
2012	5	2	93,25	28,50	30,75	6,53	12,00	24,00	14,35	12,35
2012	6									
2012	7	1	109,25	30,50	31,00	7,96	12,00	26,50	15,15	14,50
2012	8									
2012	9	3	106,50	36,00	46,13	9,24	13,67	25,00	16,25	16,00
2012	10									
2012	11	2	109,50	48,03	31,50	11,19	13,50	28,33	17,03	17,75
2012	12									
2012	13									
2012	13<	1	93,00			5,36	9,00			

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	3	31,67			1,23				
2013	2	6	67,75			2,66	9,00			
2013	3	3	66,17			3,46	8,00			
2013	4									
2013	5	1	76,00			5,10	9,00			
2013	6	2	97,25	31,25	27,00	6,79	11,50	23,13	14,75	13,00
2013	7	3	97,00	34,63	33,63	7,17	11,00	24,88	14,75	13,13
2013	8	1	105,50			7,07	11,00			
2013	9	1	114,00	40,50	45,50	10,18	14,00	27,75	16,25	15,50
2013	10	2	108,88	44,88	44,00	11,06	15,50	26,63	16,70	16,38
2013	11	1	106,00	31,50	15,75	8,83	14,00	26,75	14,00	13,00
2013	12	1	127,50	40,00	40,50	9,72	12,00	27,50	16,75	15,00
2013	13									
2013	13<									
2014	1	7	23,97			1,26	2,00			
2014	2	6	54,17			2,35	7,00			
2014	3	3	79,50			4,03	8,00			
2014	4									
2014	5	1	73,50			5,21	8,00			
2014	6	1	99,50	35,50	25,25	6,51	12,00	23,00	14,50	13,00
2014	7	1	90,50	36,50	36,00	7,33	10,00	24,25	15,25	13,00
2014	8	3	107,17	36,58	30,67	7,77	12,67	24,33	15,17	14,08
2014	9	1	99,00	35,50	23,50	8,52	13,00	26,00	15,00	14,00
2014	10	1	110,50	35,25	39,50	9,35	18,00	25,25	15,75	16,00
2014	11									
2014	12	1	99,50	40,50	39,00	9,63	12,00	27,50	16,25	15,25
2014	13									
2014	13<									

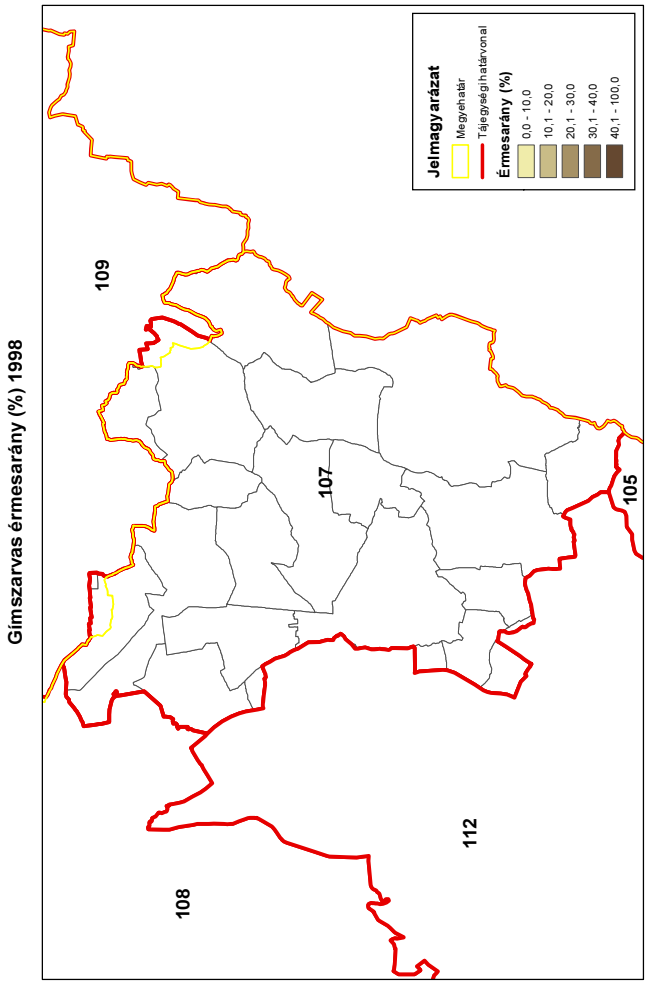
Gímszarvas érmesarány (%) 1998
109
108
107
112
105
Jelmagyarázat
Megyehatár
Tájegységi határvonal
Érmesarány (%)
0,0 - 10,0
10,1 - 20,0
20,1 - 30,0
30,1 - 40,0
40,1 - 100,0
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

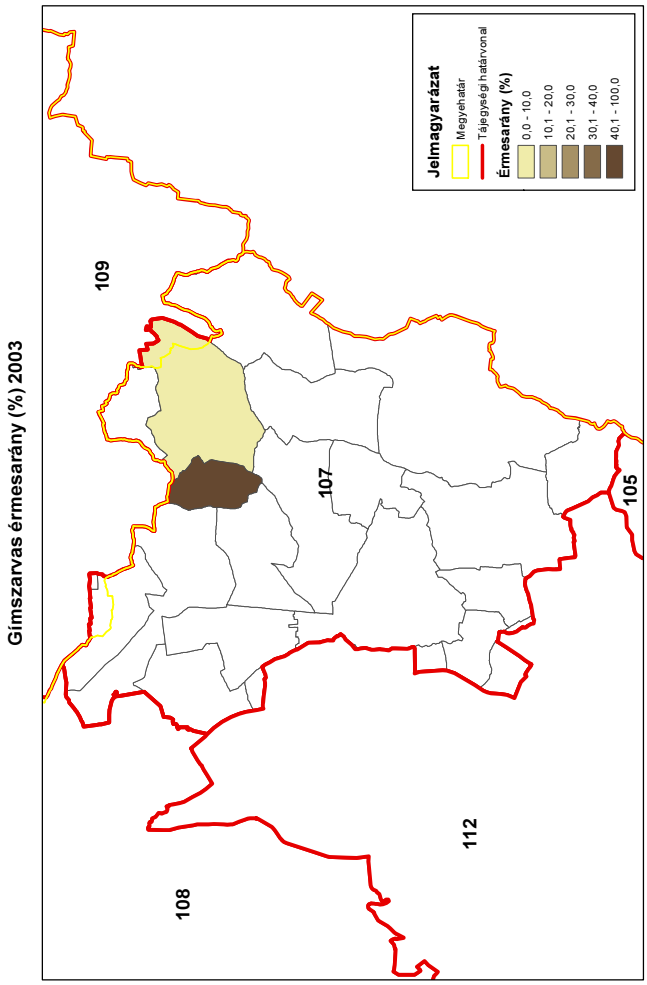
Gímszarvas érmesarány (%) 2003
109
108
107
112
105
Jelmagyarázat
Megyehatár
Tájegységi határvonal
Érmesarány (%)
0,0 - 10,0
10,1 - 20,0
20,1 - 30,0
30,1 - 40,0
40,1 - 100,0
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

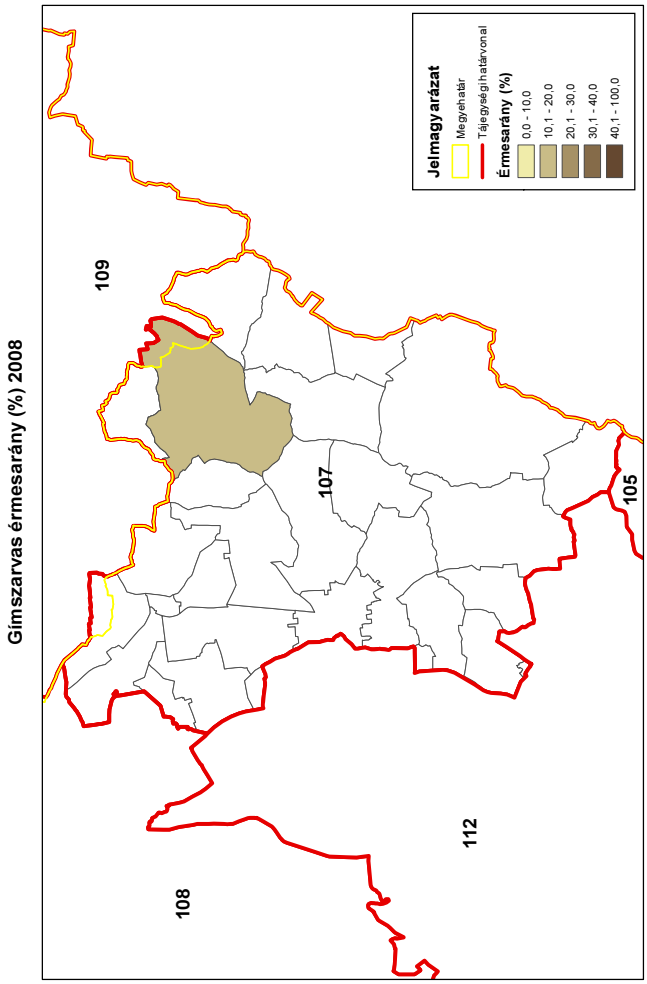
Gímszarvas érmesarány (%) 2008
109
108
107
112
105
Jelmagyarázat
Megyehatár
Tájegységi határvonal
Érmesarány (%)
0,0 - 10,0
10,1 - 20,0
20,1 - 30,0
30,1 - 40,0
40,1 - 100,0
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

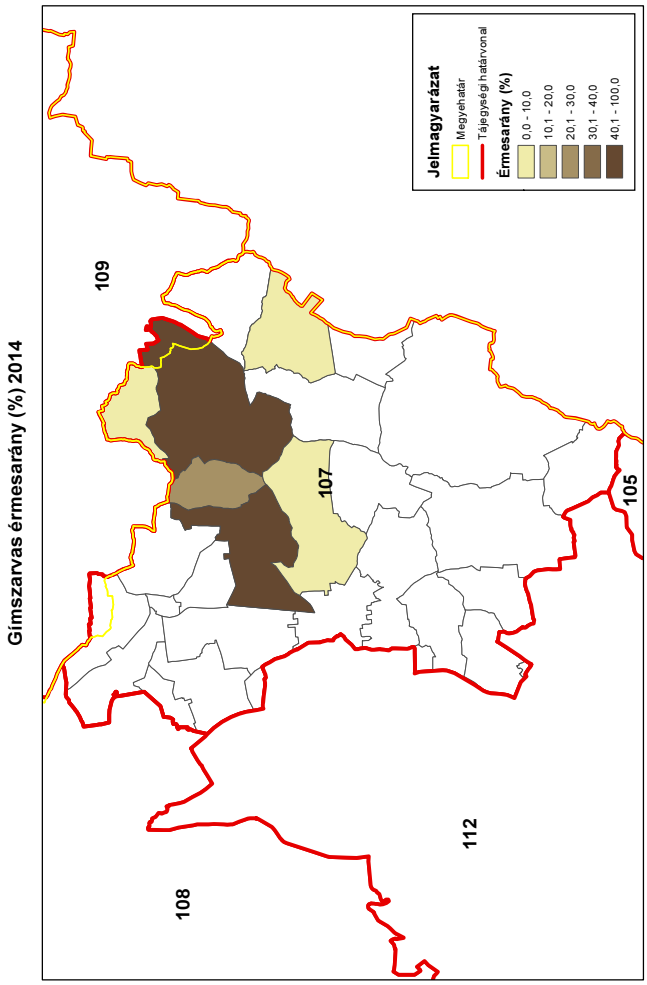
Gímszarvas érmesarány (%) 2014
109
108
107
112
105
Jelmagyarázat
Megyehatár
Tájegységi határvonal
Érmesarány (%)
0,0 - 10,0
10,1 - 20,0
20,1 - 30,0
30,1 - 40,0
40,1 - 100,0
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység** területén az 1998-2003 közti időszakban egy viszonylag szűk sávban hullámzott (900-1200 pld). A lelövések azonban erősen növekedtek (119→707 pld; **+494%**).
- A jelentett szabad területi létszám aránya a teljes állományban csökkent (100%→ 85-90%).
- A dámszarvas a vadgazdálkodási tájegység északi részén, a Nyírségi vadgazdálkodási tájegység (109) déli vadgazdálkodási egységeivel (3 VGE) alkot egységet. Magja Guthpuszta, amely területről az elmúlt évtizedekben világrekordok és számtalan kapitális lapát került ki. A dámszarvas az utóbbi évtizedben ezen a magterületen kissé terjeszkedett. A magas lelövések eredményeként a tájegységben a teríték sűrűsége több területen >0.3-0.6 db/km^2.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány 15→30% között mozgott, majd 2011 után 40-70% közé emelkedett, amitől erős csökkenés lenne várható.
- A hasznosítás összetétele az értékelt időszakban különlegesen alakult. A jelentett lelövések alapján kezdetben a nőivart kímélték és a borjakat erősebben lőtték, ami az értékelt időszak második felében lényegében megfordult (bika:tehén:borjú arány **1 : 0.5→1 : 1→0.7**). Ez az országban más területeken talált teríték-összetételhez képest nagyon különböző, helyi jellegzetesség. Ennek ellenére biológiailag megalapozottabb kialakítása a lelövése arányoknak.
- A jelentős teríték növekedés (magas hasznosítási arányok: >40%) ellenére az állomány csökkenése nem túl nagy (-200 pld). Ezért a jelentett létszámok valószínűleg alulbecsültek és nagyobb állomány él az érintett vadgazdálkodási egységek területén. Ebből következően a magas hasznosítási arányok csupán látszólagosak is lehettek.

A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A dámszarvas szabad területi állománya a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** az őz és a vaddisznó (!) után áll. Minőségét tekintve azonban kiemelt jelentőségű. A gímszarvas és a vaddisznó is megjelent és mindkettő

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
jelentett létszáma exponenciálisan növekszik. A dámszarvasnak a többi csülkös vad mellett helyileg kiemelt szerepe van, ami a tájegység érintett vadgazdálkodói számára ad feladatot. • A dámszarvas tájegységi és különösen a helyi szintű kezelését az élőhelyén érvényesülő erdő- és mezőgazdasági érdekek és tűrőképesség, és a vadgazdálkodási értéke és/vagy szerepe határozza meg. • A tájegységben alacsonyabb a szántó és rét-legelő (54%) művelési ágba tartozó terület és magas az erdő aránya (36.5%). A tájegységben a mezőgazdasági vadkártérítés az utolsó években erősen nőtt (25→34 millió Ft/év).
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A bírált trófeák részben kerti állományból származnak, ezért az agancsok értékeléséhez a trófeabírálati adatbázis nem teljesen egyértelmű forrás. Az agancsok zöme azonban a guthpusztai területről kerül ki, ami ebben az esetben meghatározó többsége a bírálati adatoknak. • A bírált agancsok száma összességében növekedett (56→271 db), ezek közül az érmesek aránya 50±10% (28-102 db) volt. Az érmeseken belül átlagosan 60-80% arany, 50→20% ezüst és 25→10 % bronz érmest mutattak be. Ez az ország más dámos területeihez képest kiemelkedő összetétel. Ugyancsak nagyon különbözik a lelövések összetétele a szokásostól, amennyiben a válogatás súlypontja az 1-2 évesekre nehezedik. Ezt követően az öreg korosztály, a 8-10 év közötti elejtés a meghatározó a korösszetétel szempontjából. • Az átlagos szárhossz (8)9-11 éves kor között éri el a csúcsát, az átlagos lapátsúly 10-11 éves kor között éri el a maximumát. A 10-11 éves életkor átlagainak szóródása azonban már nagyobb, valószínűleg a kis elemszámok miatt.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	14	18	14	**46**	47	24	48	**119**	335,7%	133,3%	342,9%	**258,7%**
1999	450	320	174	**944**	48	43	57	**148**	10,7%	13,4%	32,8%	**15,7%**
2000	299	223	139	**661**	57	71	71	**199**	19,1%	31,8%	51,1%	**30,1%**
2001	391	385	247	**1 023**	110	40	68	**218**	28,1%	10,4%	27,5%	**21,3%**
2002	459	295	187	**941**	88	67	95	**250**	19,2%	22,7%	50,8%	**26,6%**
2003	509	170	104	**783**	91	76	91	**258**	17,9%	44,7%	87,5%	**33,0%**
2004	555	241	107	**903**	112	105	81	**298**	20,2%	43,6%	75,7%	**33,0%**
2005	475	355	253	**1 083**	125	75	84	**284**	26,3%	21,1%	33,2%	**26,2%**
2006	388	357	251	**996**	78	34	82	**194**	20,1%	9,5%	32,7%	**19,5%**
2007	410	422	194	**1 026**	107	78	77	**262**	26,1%	18,5%	39,7%	**25,5%**
2008	480	415	245	**1 140**	130	73	166	**369**	27,1%	17,6%	67,8%	**32,4%**
2009	508	423	179	**1 110**	135	117	112	**364**	26,6%	27,7%	62,6%	**32,8%**
2010	540	412	185	**1 137**	137	111	108	**356**	25,4%	26,9%	58,4%	**31,3%**
2011	646	373	185	**1 204**	164	211	113	**488**	25,4%	56,6%	61,1%	**40,5%**
2012	697	331	129	**1 157**	179	183	105	**467**	25,7%	55,3%	81,4%	**40,4%**
2013	732	316	127	**1 175**	241	263	165	**669**	32,9%	83,2%	129,9%	**56,9%**
2014	617	246	135	**998**	263	275	169	**707**	42,6%	111,8%	125,2%	**70,8%**
Változás	4307,1%	1266,7%	864,3%	2069,6%	459,6%	1045,8%	252,1%	494,1%	-87,3%	-16,2%	-63,5%	-72,6%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,29	1,00	***0,78***	1	0,51	1,02	***2,00***
1999	1	0,71	0,39	***0,54***	1	0,90	1,19	***1,33***
2000	1	0,75	0,46	***0,62***	1	1,25	1,25	***1,00***
2001	1	0,98	0,63	***0,64***	1	0,36	0,62	***1,70***
2002	1	0,64	0,41	***0,63***	1	0,76	1,08	***1,42***
2003	1	0,33	0,20	***0,61***	1	0,84	1,00	***1,20***
2004	1	0,43	0,19	***0,44***	1	0,94	0,72	***0,77***
2005	1	0,75	0,53	***0,71***	1	0,60	0,67	***1,12***
2006	1	0,92	0,65	***0,70***	1	0,44	1,05	***2,41***
2007	1	1,03	0,47	***0,46***	1	0,73	0,72	***0,99***
2008	1	0,86	0,51	***0,59***	1	0,56	1,28	***2,27***
2009	1	0,83	0,35	***0,42***	1	0,87	0,83	***0,96***
2010	1	0,76	0,34	***0,45***	1	0,81	0,79	***0,97***
2011	1	0,58	0,29	***0,50***	1	1,29	0,69	***0,54***
2012	1	0,47	0,19	***0,39***	1	1,02	0,59	***0,57***
2013	1	0,43	0,17	***0,40***	1	1,09	0,68	***0,63***
2014	1	0,40	0,22	***0,55***	1	1,05	0,64	***0,61***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	30,4%	39,1%	30,4%	100%	39,5%	20,2%	40,3%	100%
1999	47,7%	33,9%	18,4%	100%	32,4%	29,1%	38,5%	100%
2000	45,2%	33,7%	21,0%	100%	28,6%	35,7%	35,7%	100%
2001	38,2%	37,6%	24,1%	100%	50,5%	18,3%	31,2%	100%
2002	48,8%	31,3%	19,9%	100%	35,2%	26,8%	38,0%	100%
2003	65,0%	21,7%	13,3%	100%	35,3%	29,5%	35,3%	100%
2004	61,5%	26,7%	11,8%	100%	37,6%	35,2%	27,2%	100%
2005	43,9%	32,8%	23,4%	100%	44,0%	26,4%	29,6%	100%
2006	39,0%	35,8%	25,2%	100%	40,2%	17,5%	42,3%	100%
2007	40,0%	41,1%	18,9%	100%	40,8%	29,8%	29,4%	100%
2008	42,1%	36,4%	21,5%	100%	35,2%	19,8%	45,0%	100%
2009	45,8%	38,1%	16,1%	100%	37,1%	32,1%	30,8%	100%
2010	47,5%	36,2%	16,3%	100%	38,5%	31,2%	30,3%	100%
2011	53,7%	31,0%	15,4%	100%	33,6%	43,2%	23,2%	100%
2012	60,2%	28,6%	11,1%	100%	38,3%	39,2%	22,5%	100%
2013	62,3%	26,9%	10,8%	100%	36,0%	39,3%	24,7%	100%
2014	61,8%	24,6%	13,5%	100%	37,2%	38,9%	23,9%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **107**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

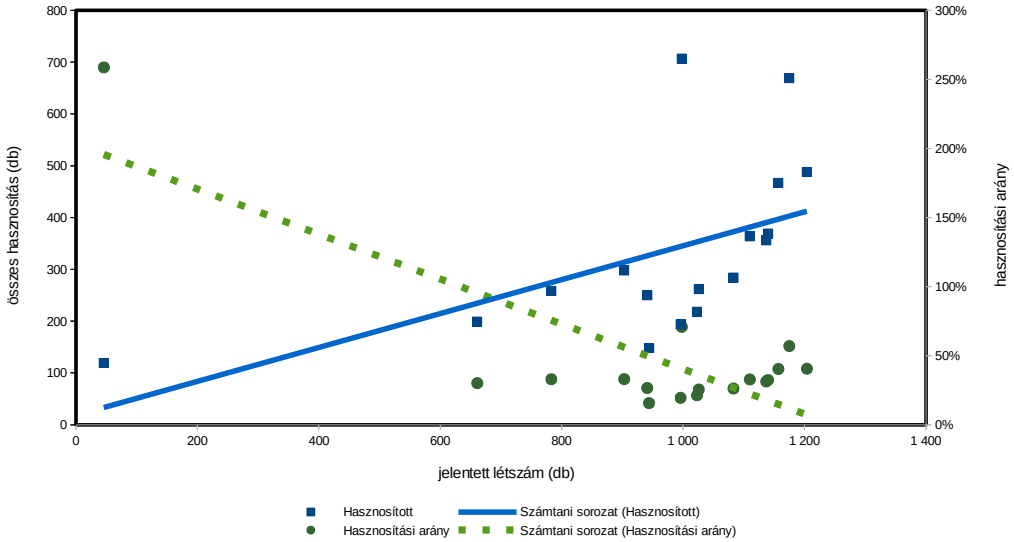

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

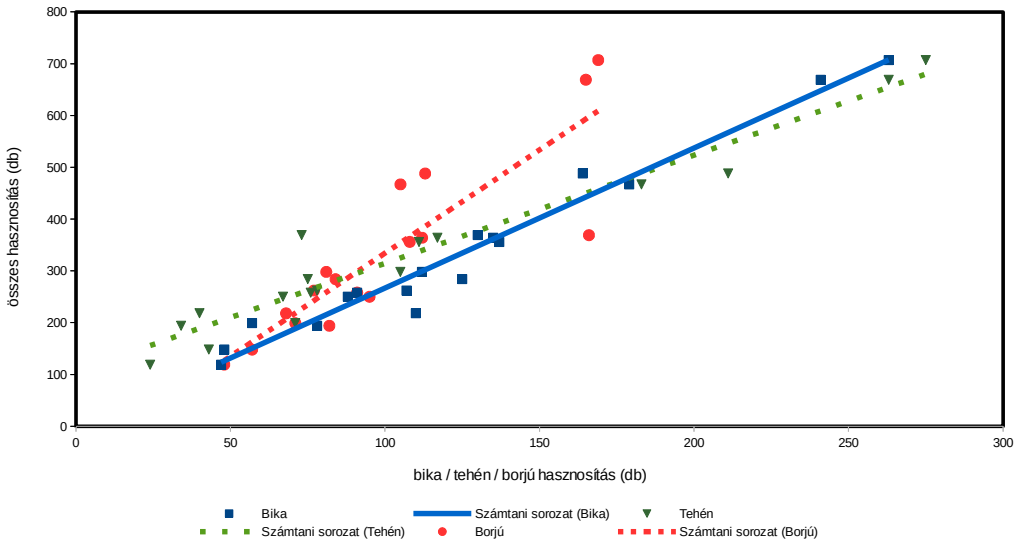

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

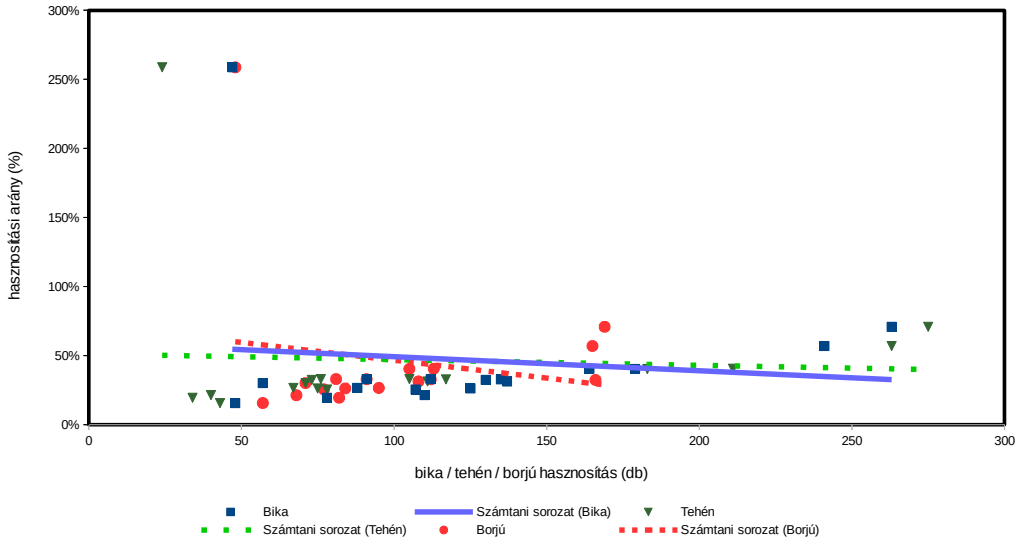

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2007

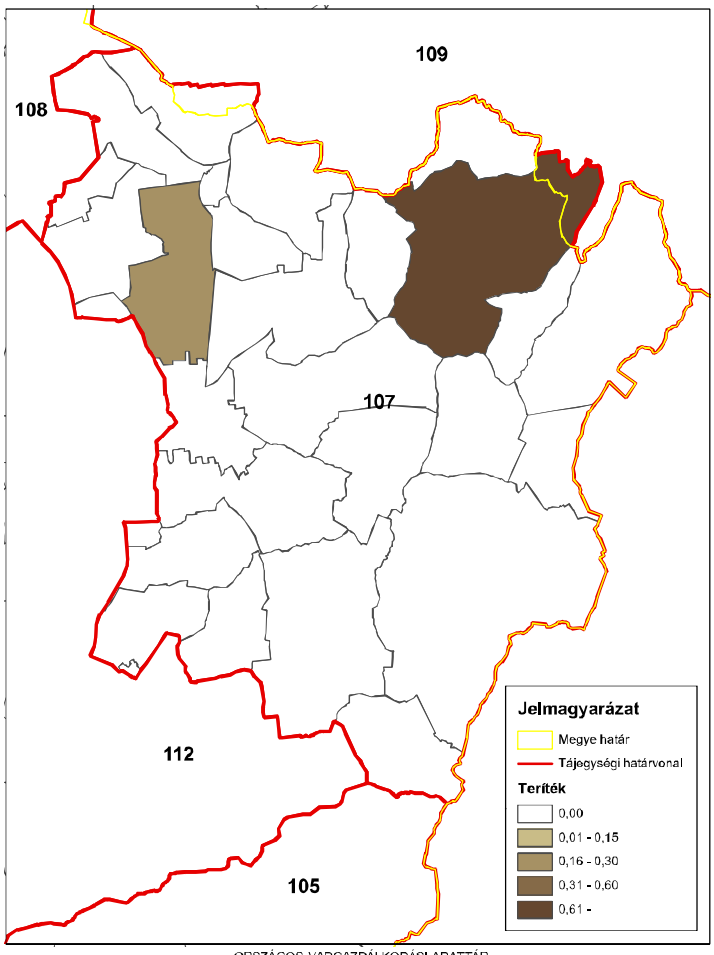

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2008

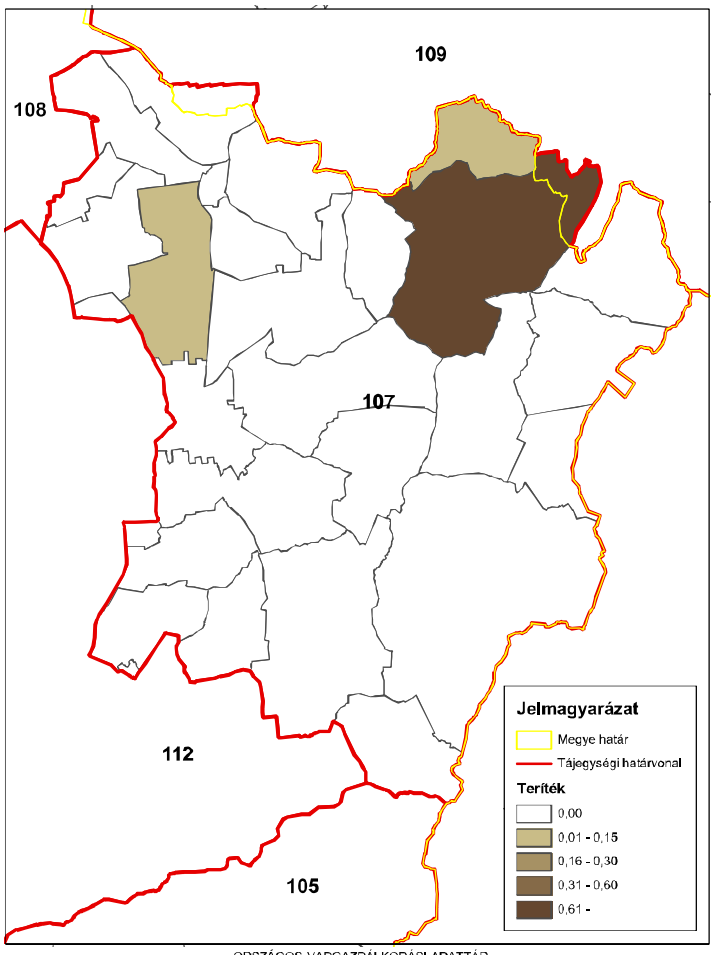

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2009

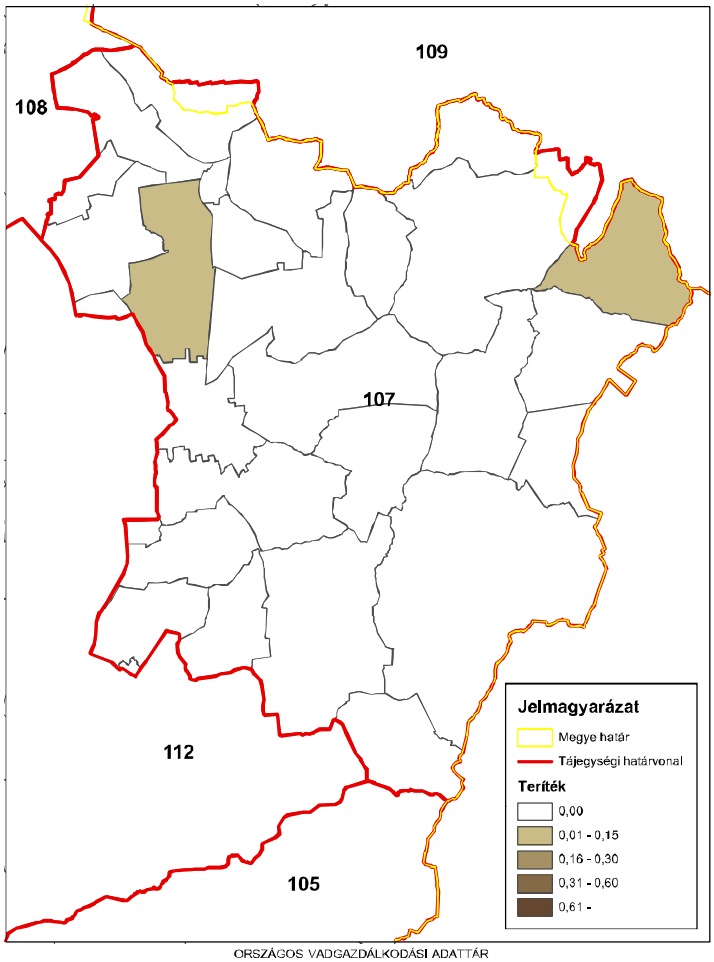

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2010

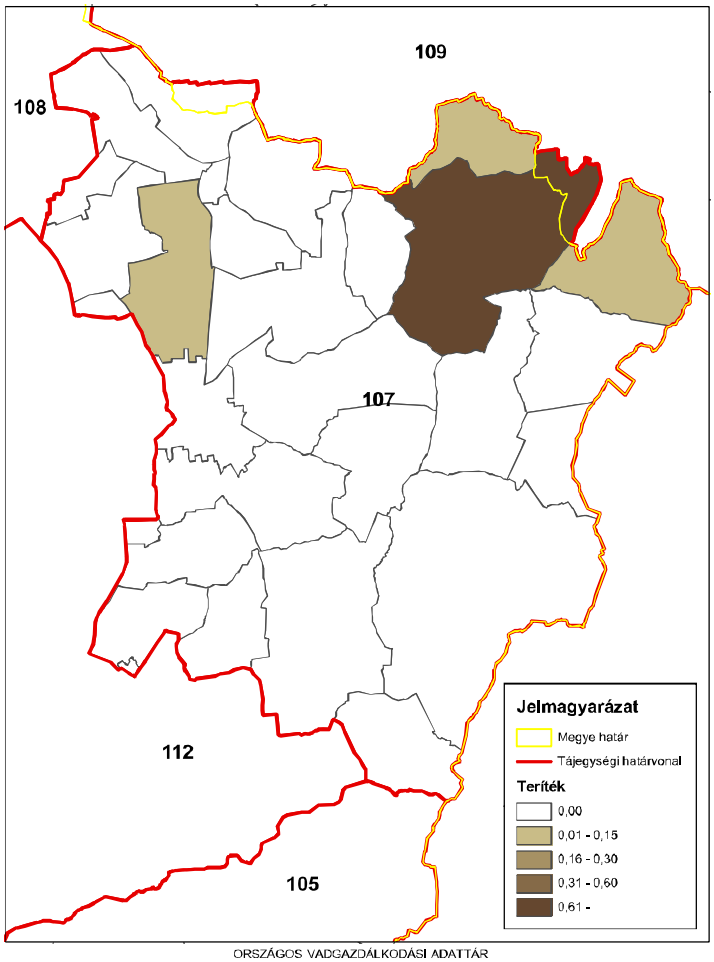

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2011

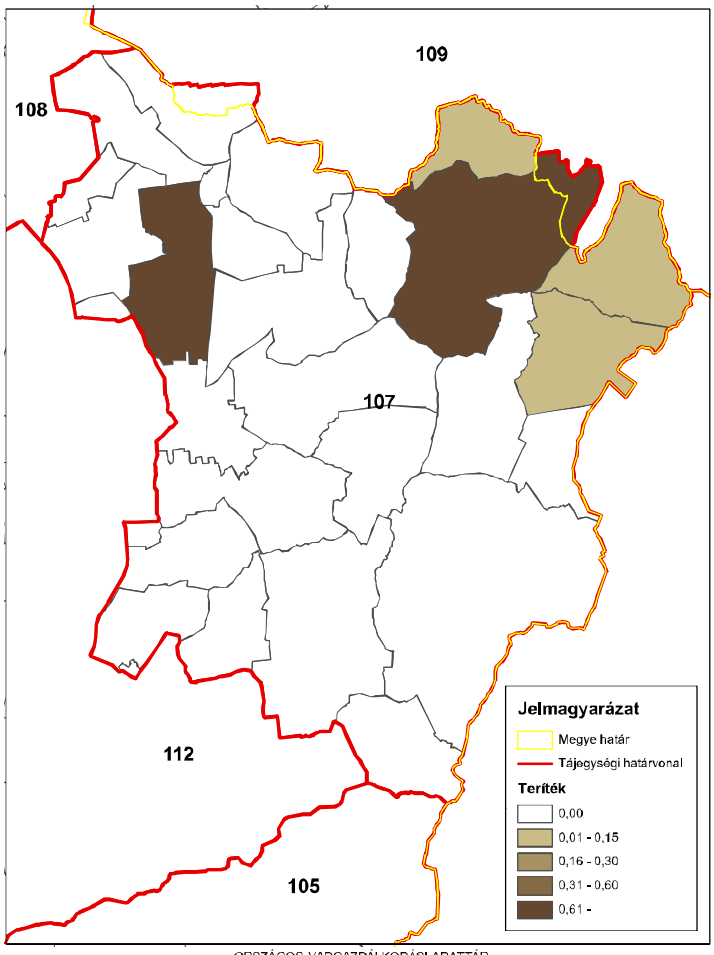

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2012

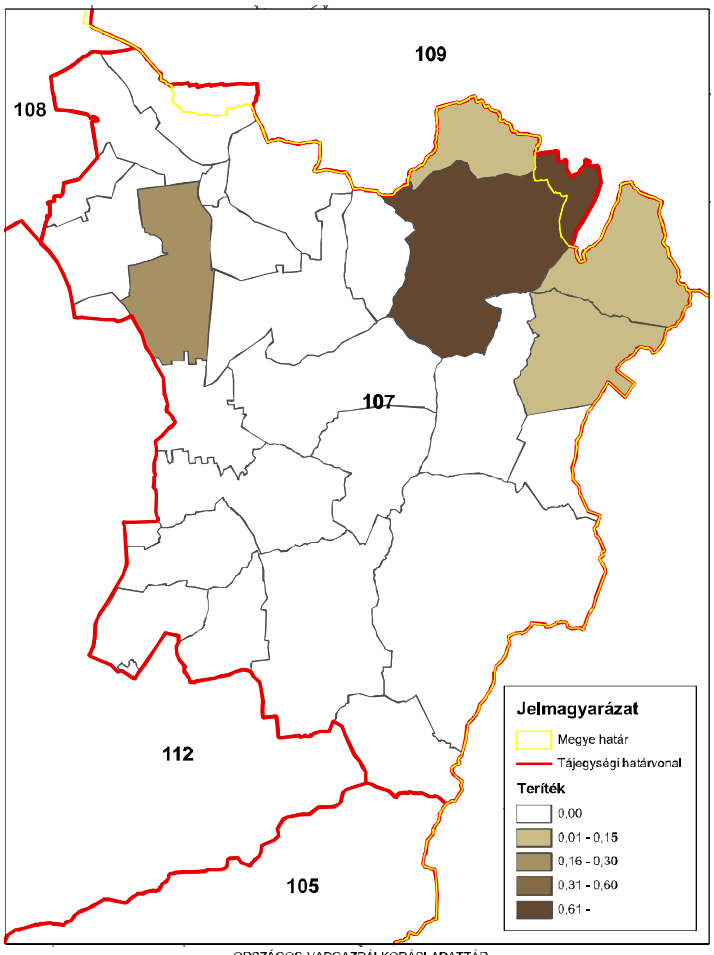

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2013

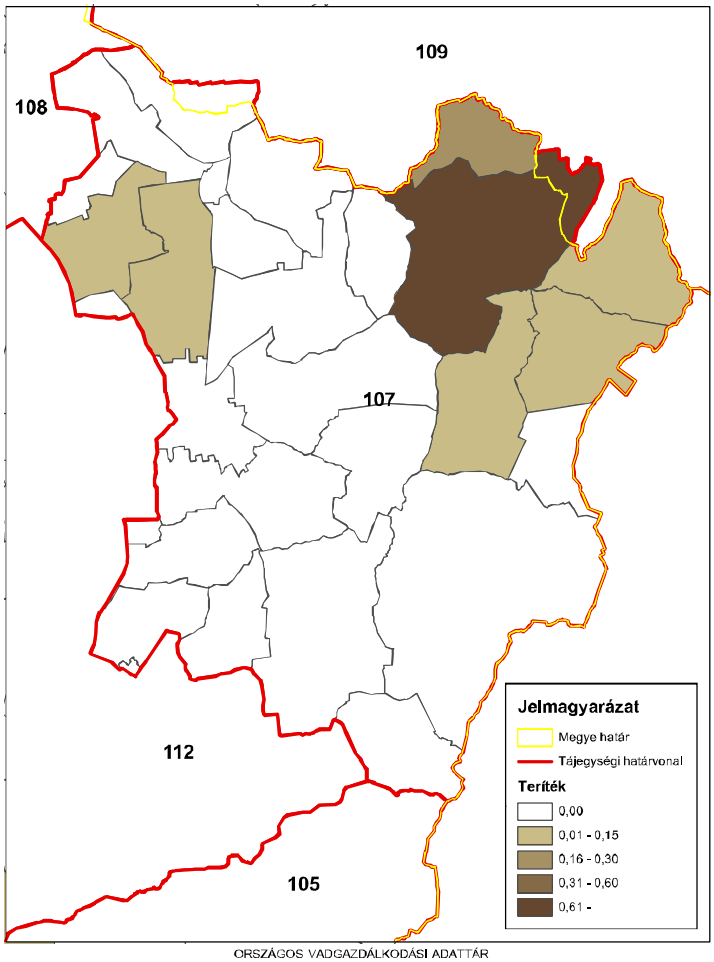

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2014

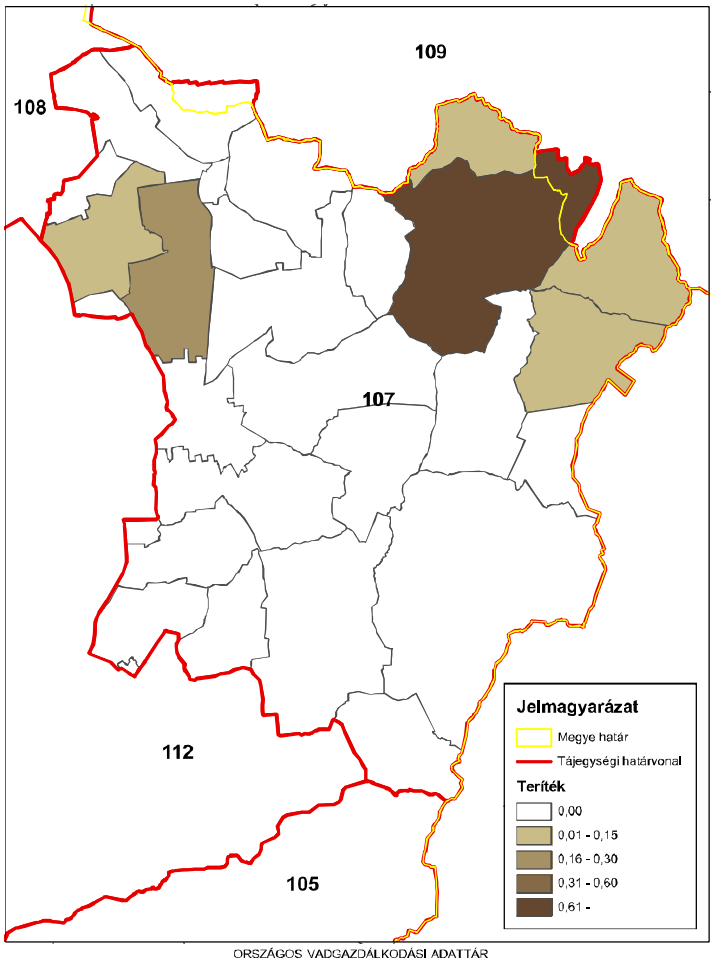

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	0	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	56	28	50,0%	8	13	7	28,6%	46,4%	25,0%
2001	97	38	39,2%	26	8	4	68,4%	21,1%	10,5%
2002	97	54	55,7%	30	14	10	55,6%	25,9%	18,5%
2003	97	58	59,8%	36	12	10	62,1%	20,7%	17,2%
2004	117	47	40,2%	28	10	9	59,6%	21,3%	19,1%
2005	142	53	37,3%	31	15	7	58,5%	28,3%	13,2%
2006	109	47	43,1%	11	24	12	23,4%	51,1%	25,5%
2007	104	45	43,3%	28	11	6	62,2%	24,4%	13,3%
2008	132	51	38,6%	28	15	8	54,9%	29,4%	15,7%
2009	144	63	43,8%	40	13	10	63,5%	20,6%	15,9%
2010	142	62	43,7%	48	10	4	77,4%	16,1%	6,5%
2011	170	71	41,8%	52	17	2	73,2%	23,9%	2,8%
2012	135	89	65,9%	60	16	13	67,4%	18,0%	14,6%
2013	244	96	39,3%	75	15	6	78,1%	15,6%	6,3%
2014	271	102	37,6%	72	19	11	70,6%	18,6%	10,8%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

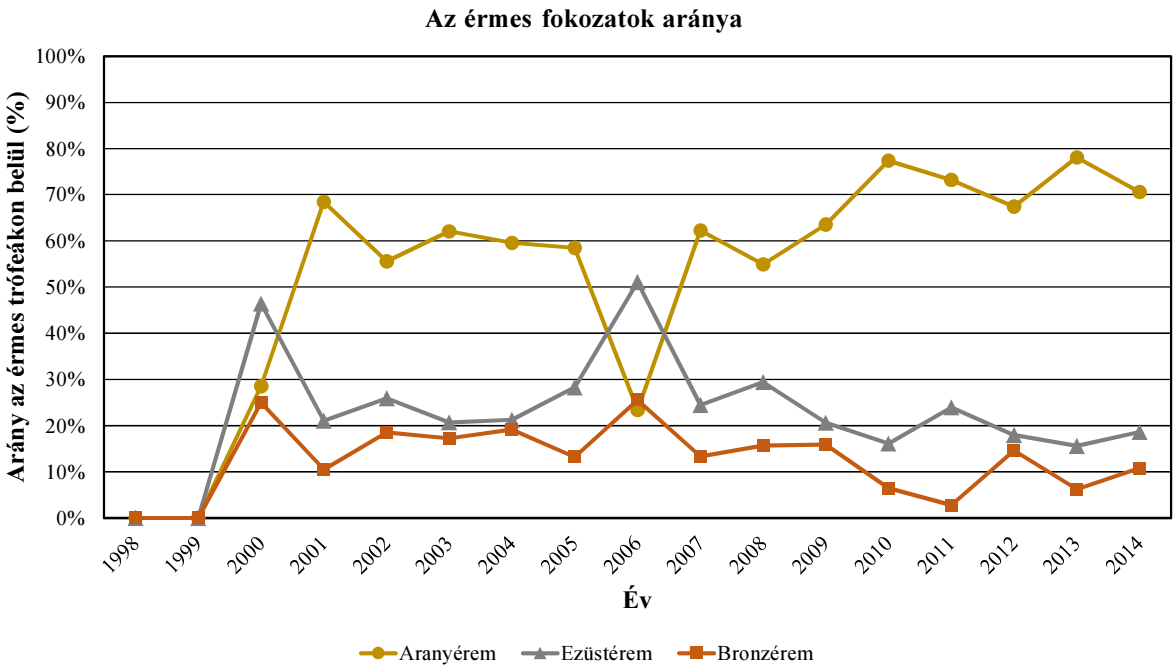

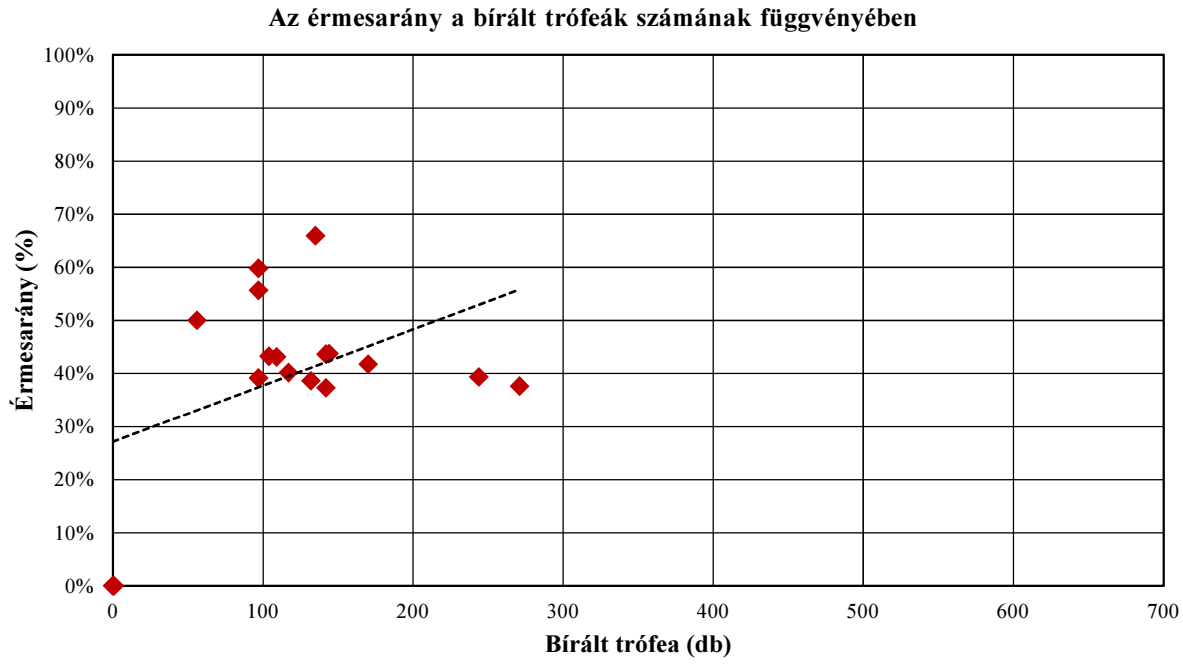

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1		1	16	34	14	21	27	37	37	31	42	30	44	37	12	95	96
2			4	16	3	8	23	20	10	7	15	30	19	34	12	37	37
3				7	7	2	3	11	2	3	6	5	5	10	6	8	6
4					6	2	3	7	5	4	4	6	6	5	1	2	7
5			1		2	2	4	4	8	6	3	8	6	4	4	2	3
6			1	1	3	2	10	10	4	2	3	10	3	6	13	4	10
7			1	3	6	8	9	12	6	3	6	11	6	12	11	14	8
8			5	5	7	13	9	14	9	8	6	13	11	19	24	23	27
9			18	8	25	15	19	21	16	12	25	14	17	19	25	30	30
10			6	10	19	14	7	2	3	11	11	5	10	13	12	19	22
11			4	9	3	8	3	4	7	10	9	5	10	7	12	7	18
12				4	2	1			1	5	1	4	4	3	2	2	5
13						1			1	2		2		1	1	1	
13<											1	1	1				2
Összesen	**0**	**1**	**56**	**97**	**97**	**97**	**117**	**142**	**109**	**104**	**132**	**144**	**142**	**170**	**135**	**244**	**271**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1		100,0%	28,6%	35,1%	14,4%	21,6%	23,1%	26,1%	33,9%	29,8%	31,8%	20,8%	31,0%	21,8%	8,9%	38,9%	35,4%
2			7,1%	16,5%	3,1%	8,2%	19,7%	14,1%	9,2%	6,7%	11,4%	20,8%	13,4%	20,0%	8,9%	15,2%	13,7%
3				7,2%	7,2%	2,1%	2,6%	7,7%	1,8%	2,9%	4,5%	3,5%	3,5%	5,9%	4,4%	3,3%	2,2%
4					6,2%	2,1%	2,6%	4,9%	4,6%	3,8%	3,0%	4,2%	4,2%	2,9%	0,7%	0,8%	2,6%
5			1,8%		2,1%	2,1%	3,4%	2,8%	7,3%	5,8%	2,3%	5,6%	4,2%	2,4%	3,0%	0,8%	1,1%
6			1,8%	1,0%	3,1%	2,1%	8,5%	7,0%	3,7%	1,9%	2,3%	6,9%	2,1%	3,5%	9,6%	1,6%	3,7%
7			1,8%	3,1%	6,2%	8,2%	7,7%	8,5%	5,5%	2,9%	4,5%	7,6%	4,2%	7,1%	8,1%	5,7%	3,0%
8			8,9%	5,2%	7,2%	13,4%	7,7%	9,9%	8,3%	7,7%	4,5%	9,0%	7,7%	11,2%	17,8%	9,4%	10,0%
9			32,1%	8,2%	25,8%	15,5%	16,2%	14,8%	14,7%	11,5%	18,9%	9,7%	12,0%	11,2%	18,5%	12,3%	11,1%
10			10,7%	10,3%	19,6%	14,4%	6,0%	1,4%	2,8%	10,6%	8,3%	3,5%	7,0%	7,6%	8,9%	7,8%	8,1%
11			7,1%	9,3%	3,1%	8,2%	2,6%	2,8%	6,4%	9,6%	6,8%	3,5%	7,0%	4,1%	8,9%	2,9%	6,6%
12				4,1%	2,1%	1,0%			0,9%	4,8%	0,8%	2,8%	2,8%	1,8%	1,5%	0,8%	1,8%
13						1,0%			0,9%	1,9%		1,4%		0,6%	0,7%	0,4%	
13<											0,8%	0,7%	0,7%				0,7%
Összesen	**0,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

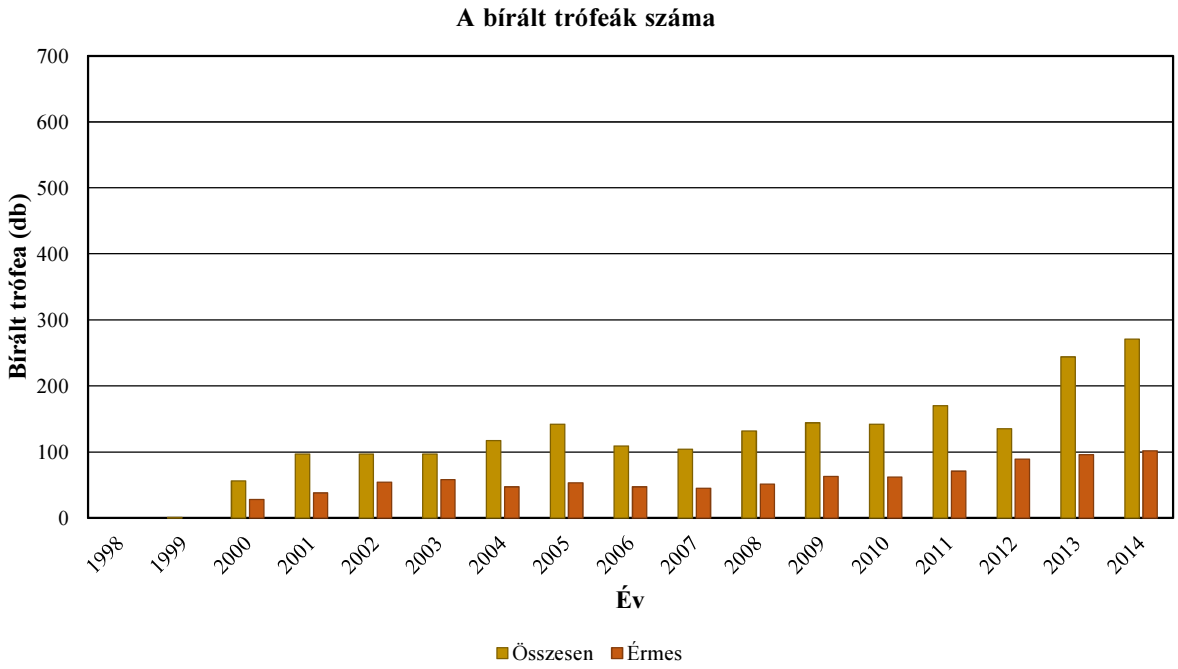

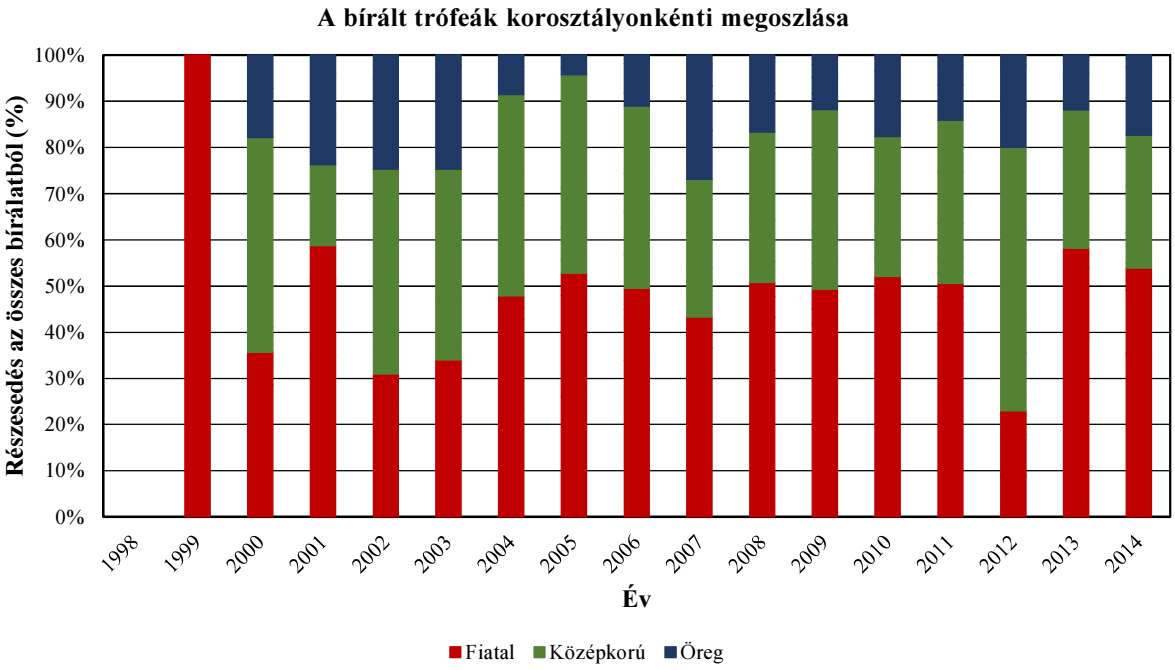

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	9,49	11,00			0,50			
2	275	35,19				1,28			
3	81	43,26	21,00	30,25	10,50	1,84	18,00	10,00	9,25
4	58	53,56	20,54	33,43	12,39	2,51	17,55	9,61	10,07
5	57	56,47	19,79	34,84	13,80	2,80	17,90	9,99	10,30
6	82	60,24	20,73	36,19	13,76	3,11	18,38	10,35	10,88
7	116	63,01	21,35	37,04	14,24	3,36	18,74	10,45	11,17
8	193	63,50	21,49	38,20	14,91	3,55	19,18	10,69	11,33
9	294	66,75	22,17	41,03	15,62	3,94	19,85	11,12	12,09
10	164	67,53	22,75	41,89	15,90	4,08	20,28	11,22	12,23
11	116	68,13	22,79	41,75	16,13	4,26	20,47	11,62	12,66
12	34	67,31	20,83	41,38	15,63	4,13	20,66	11,75	12,84
13	9	65,00	22,01	37,32	16,02	4,21	21,04	11,82	12,50
13<	5	58,00	17,00	35,40	15,23	3,74	19,67	11,58	13,35

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	4,00	11,00			0,22			
2	275	24,16				0,60			
3	81	25,74	21,00	30,25	10,50	0,80	18,00	10,00	9,25
4	58	45,83	18,80	23,05	10,23	1,64	16,30	9,35	9,45
5	57	47,42	11,25	29,00	11,85	2,33	16,75	9,50	9,35
6	82	44,75	15,05	30,75	12,05	2,14	16,95	9,77	10,10
7	116	55,50	16,40	27,25	12,05	2,59	16,25	9,00	9,95
8	193	57,27	18,78	30,45	12,37	2,92	18,09	9,45	10,59
9	294	63,26	19,88	37,15	14,23	3,40	18,74	10,69	11,52
10	164	60,65	19,72	35,38	14,27	3,46	19,32	9,77	10,40
11	116	62,04	17,60	36,28	14,00	3,56	19,41	10,93	11,92
12	34	54,00	16,11	33,25	12,20	2,27	17,80	9,90	10,80
13	9	56,00	16,40	23,35	13,65	3,01	19,75	10,70	11,55
13<	5	46,75	14,50	27,50	13,00	2,82	19,00	10,40	11,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	15,50	11,00			0,71			
2	275	44,45				1,57			
3	81	56,33	21,00	30,25	10,50	2,54	18,00	10,00	9,25
4	58	63,58	22,25	41,75	13,25	3,10	19,90	10,45	10,70
5	57	64,81	25,25	40,00	15,45	3,22	18,95	10,50	11,00
6	82	67,53	23,15	41,59	16,10	3,70	20,45	11,18	12,53
7	116	66,64	24,05	40,61	17,34	3,96	20,28	11,47	12,20
8	193	69,38	23,49	43,73	16,19	4,03	20,18	11,29	11,92
9	294	69,98	23,56	45,24	16,84	4,20	20,80	11,54	12,58
10	164	72,51	25,25	46,31	17,50	4,67	21,43	11,80	13,08
11	116	73,73	27,26	47,23	18,25	4,63	21,87	12,06	13,76
12	34	73,13	24,50	47,88	18,33	5,14	21,93	13,48	15,60
13	9	74,75	26,25	44,75	18,20	5,20	22,25	12,75	13,70
13<	5	64,25	18,50	41,95	16,50	4,30	21,00	12,50	15,40

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	11,50	0,00			0,49			
2	275	20,29				0,97			
3	81	30,59	0,00	0,00	0,00	1,74	0,00	0,00	0,00
4	58	17,75	3,45	18,70	3,03	1,46	3,60	1,10	1,25
5	57	17,39	14,00	11,00	3,60	0,89	2,20	1,00	1,65
6	82	22,78	8,10	10,84	4,05	1,56	3,50	1,42	2,43
7	116	11,14	7,65	13,36	5,29	1,37	4,03	2,47	2,25
8	193	12,10	4,71	13,28	3,82	1,11	2,09	1,84	1,33
9	294	6,72	3,69	8,09	2,62	0,80	2,06	0,85	1,06
10	164	11,86	5,53	10,94	3,23	1,21	2,11	2,03	2,68
11	116	11,69	9,66	10,96	4,25	1,07	2,45	1,14	1,84
12	34	19,13	8,39	14,63	6,13	2,87	4,13	3,58	4,80
13	9	18,75	9,85	21,40	4,55	2,19	2,50	2,05	2,15
13<	5	17,50	4,00	14,45	3,50	1,49	2,00	2,10	4,40

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	121,1%	0,0%			96,6%			
2	275	57,7%				75,8%			
3	81	70,7%	0,0%	0,0%	0,0%	94,6%	0,0%	0,0%	0,0%
4	58	33,1%	16,8%	55,9%	24,4%	58,1%	20,5%	11,4%	12,4%
5	57	30,8%	70,8%	31,6%	26,1%	31,8%	12,3%	10,0%	16,0%
6	82	37,8%	39,1%	30,0%	29,4%	50,2%	19,0%	13,7%	22,4%
7	116	17,7%	35,8%	36,1%	37,2%	40,7%	21,5%	23,6%	20,2%
8	193	19,1%	21,9%	34,7%	25,6%	31,1%	10,9%	17,2%	11,8%
9	294	10,1%	16,6%	19,7%	16,8%	20,4%	10,4%	7,7%	8,8%
10	164	17,6%	24,3%	26,1%	20,3%	29,7%	10,4%	18,1%	21,9%
11	116	17,2%	42,4%	26,2%	26,3%	25,1%	12,0%	9,8%	14,5%
12	34	28,4%	40,3%	35,3%	39,2%	69,6%	20,0%	30,4%	37,4%
13	9	28,8%	44,8%	57,3%	28,4%	52,0%	11,9%	17,3%	17,2%
13<	5	30,2%	23,5%	40,8%	23,0%	39,7%	10,2%	18,1%	33,0%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	4,00	11,00			0,22			
2	275	24,16				0,60			
3	81	25,74	21,00	30,25	10,50	0,80	18,00	10,00	9,25
4	58	45,83	18,80	23,05	10,23	1,64	16,30	9,35	9,45
5	57	47,42	11,25	29,00	11,85	2,33	16,75	9,50	9,35
6	82	44,75	15,05	30,75	12,05	2,14	16,95	9,77	10,10
7	116	55,50	16,40	27,25	12,05	2,59	16,25	9,00	9,95
8	193	57,27	18,78	30,45	12,37	2,92	18,09	9,45	10,59
9	294	63,26	19,88	37,15	14,23	3,40	18,74	10,69	11,52
10	164	60,65	19,72	35,38	14,27	3,46	19,32	9,77	10,40
11	116	62,04	17,60	36,28	14,00	3,56	19,41	10,93	11,92
12	34	54,00	16,11	33,25	12,20	2,27	17,80	9,90	10,80
13	9	56,00	16,40	23,35	13,65	3,01	19,75	10,70	11,55
13<	5	46,75	14,50	27,50	13,00	2,82	19,00	10,40	11,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	1999	2002			1999			
2	275	2001				2001			
3	81	2001	2007	2007	2007	2001	2007	2007	2007
4	58	2005	2006	2006	2006	2003	2010	2004	2009
5	57	2008	2008	2000	2000	2008	2008	2012	2000
6	82	2003	2002	2001	2000	2001	2002	2006	2001
7	116	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
8	193	2006	2001	2000	2000	2001	2002	2001	2002
9	294	2000	2001	2000	2001	2000	2007	2006	2000
10	164	2009	2006	2000	2006	2006	2000	2006	2006
11	116	2005	2005	2005	2005	2005	2000	2005	2007
12	34	2003	2001	2006	2003	2008	2003	2003	2003
13	9	2003	2003	2003	2006	2006	2011	2009	2006
13<	5	2014	2008	2008	2008	2014	2009	2009	2009

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	15,50	11,00			0,71			
2	275	44,45				1,57			
3	81	56,33	21,00	30,25	10,50	2,54	18,00	10,00	9,25
4	58	63,58	22,25	41,75	13,25	3,10	19,90	10,45	10,70
5	57	64,81	25,25	40,00	15,45	3,22	18,95	10,50	11,00
6	82	67,53	23,15	41,59	16,10	3,70	20,45	11,18	12,53
7	116	66,64	24,05	40,61	17,34	3,96	20,28	11,47	12,20
8	193	69,38	23,49	43,73	16,19	4,03	20,18	11,29	11,92
9	294	69,98	23,56	45,24	16,84	4,20	20,80	11,54	12,58
10	164	72,51	25,25	46,31	17,50	4,67	21,43	11,80	13,08
11	116	73,73	27,26	47,23	18,25	4,63	21,87	12,06	13,76
12	34	73,13	24,50	47,88	18,33	5,14	21,93	13,48	15,60
13	9	74,75	26,25	44,75	18,20	5,20	22,25	12,75	13,70
13<	5	64,25	18,50	41,95	16,50	4,30	21,00	12,50	15,40

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	574	2007	2002			2008			
2	275	2002				2007			
3	81	2012	2007	2007	2007	2012	2007	2007	2007
4	58	2007	2012	2005	2009	2007	2012	2012	2012
5	57	2010	2012	2010	2012	2006	2003	2008	2012
6	82	2007	2009	2012	2006	2007	2011	2011	2011
7	116	2013	2010	2009	2008	2010	2010	2001	2010
8	193	2013	2005	2009	2013	2010	2010	2010	2010
9	294	2013	2008	2011	2013	2010	2005	2013	2010
10	164	2012	2005	2012	2012	2012	2005	2010	2012
11	116	2010	2013	2012	2012	2010	2002	2013	2001
12	34	2012	2006	2012	2002	2011	2002	2007	2002
13	9	2012	2006	2012	2012	2013	2012	2007	2012
13<	5	2010	2010	2010	2010	2008	2008	2008	2010

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

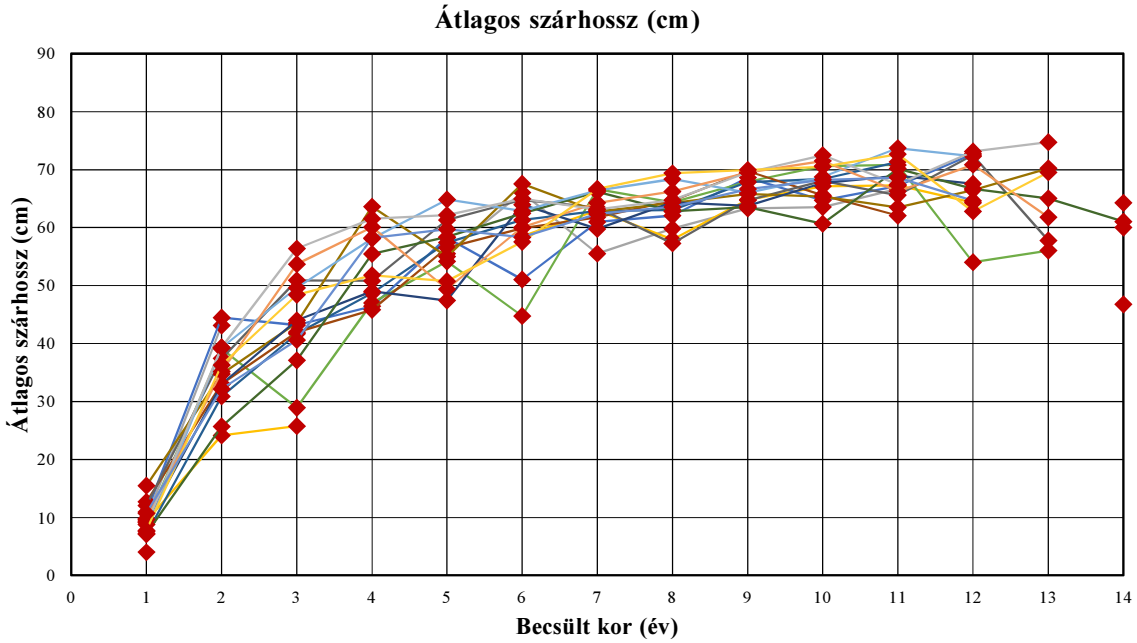

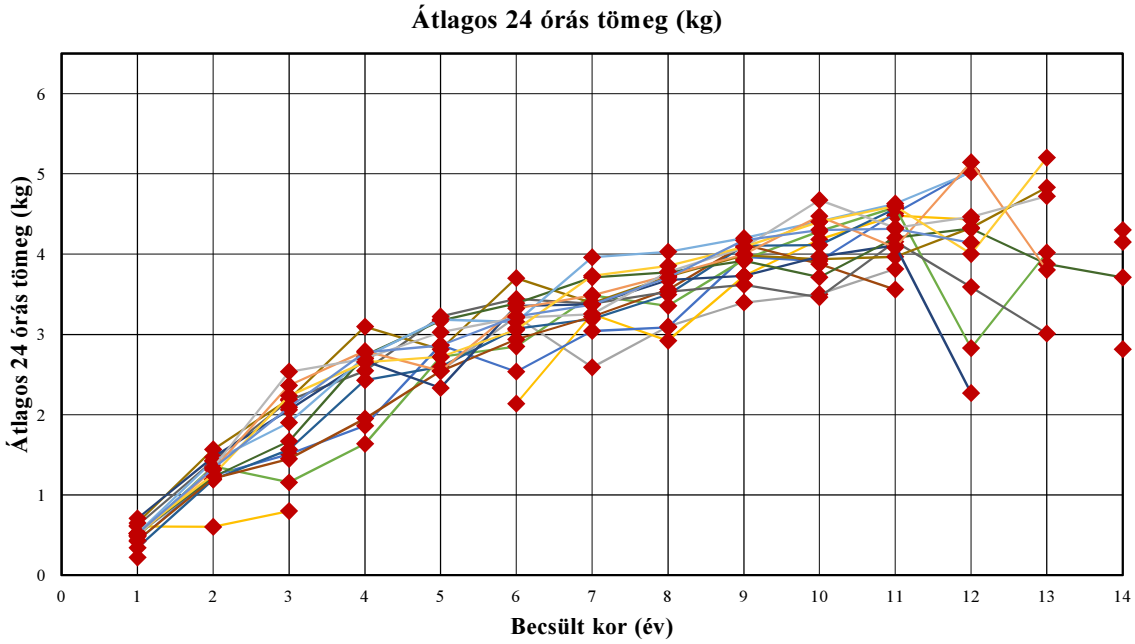

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

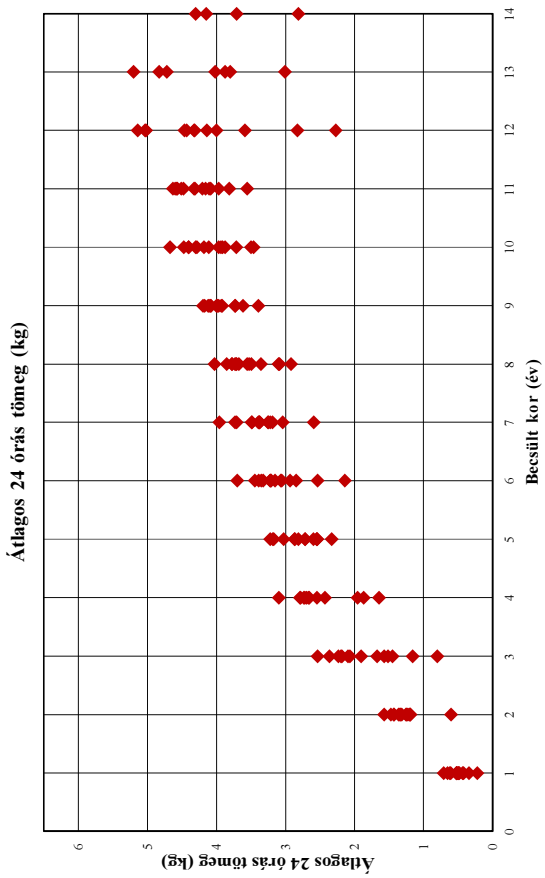

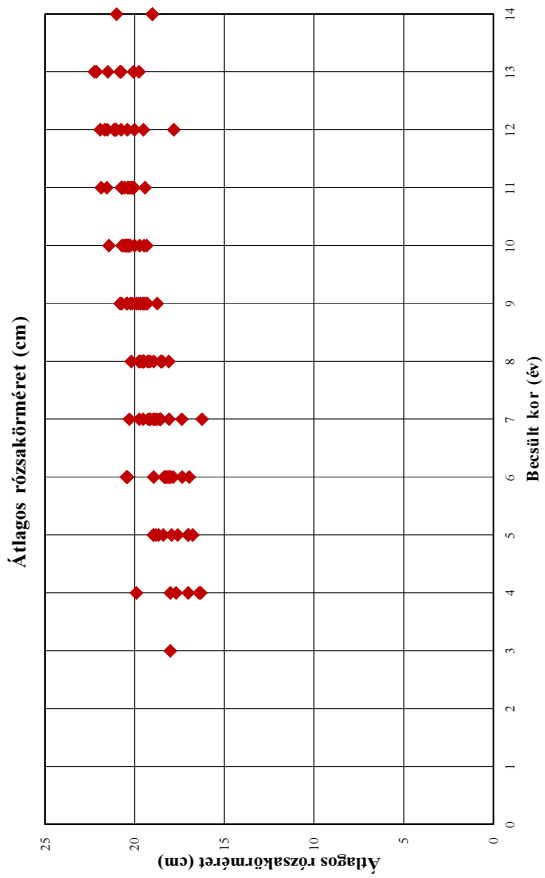

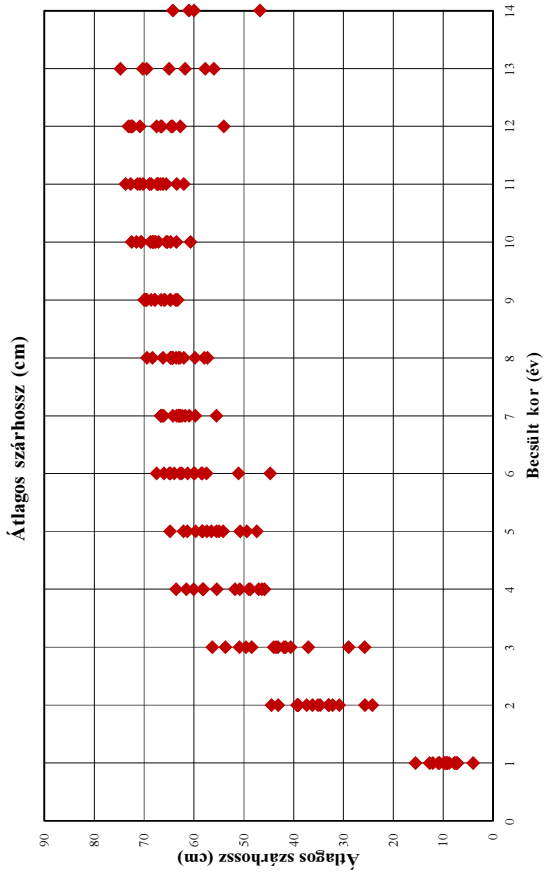

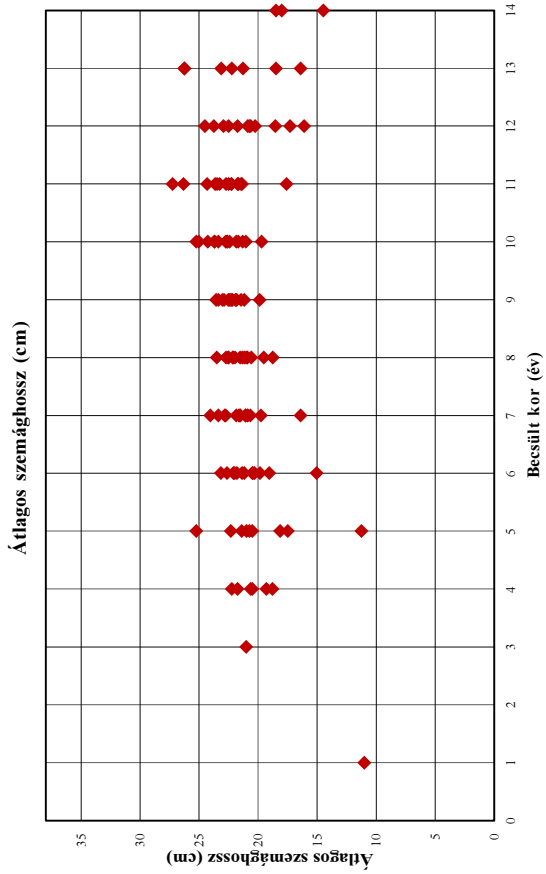

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

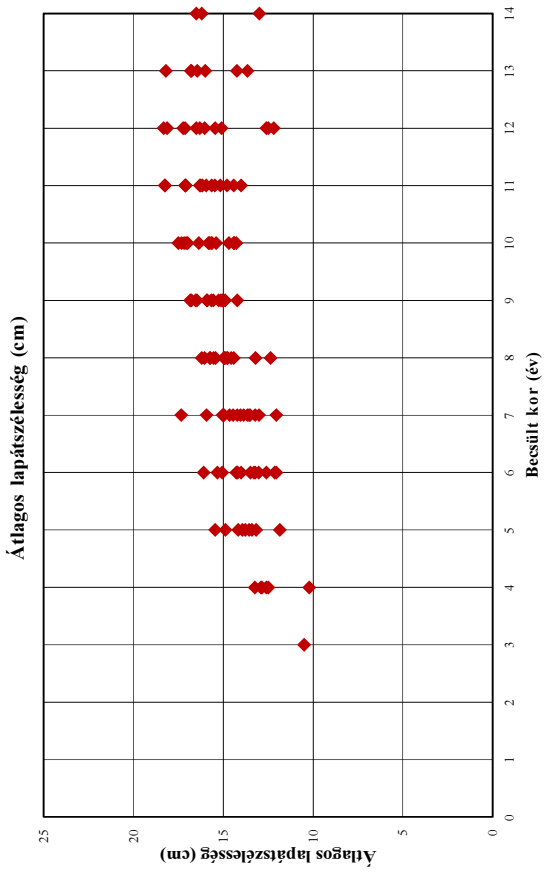

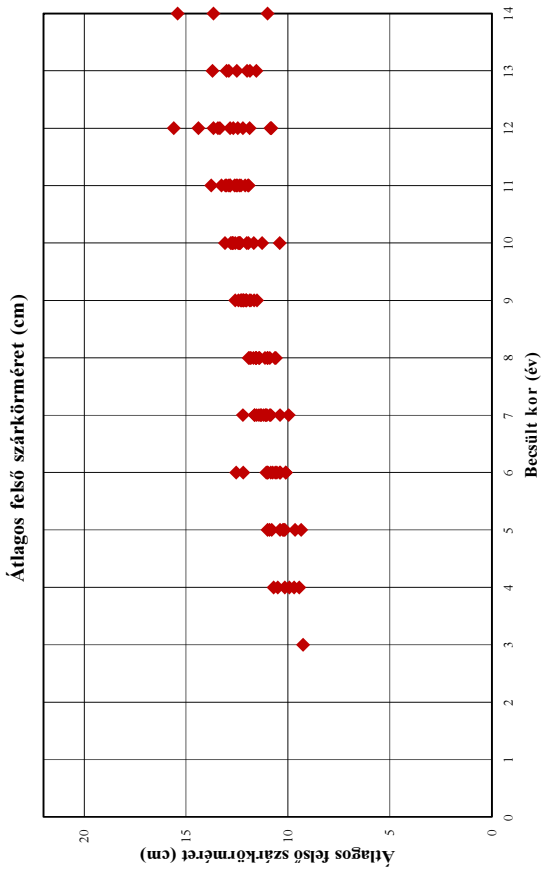

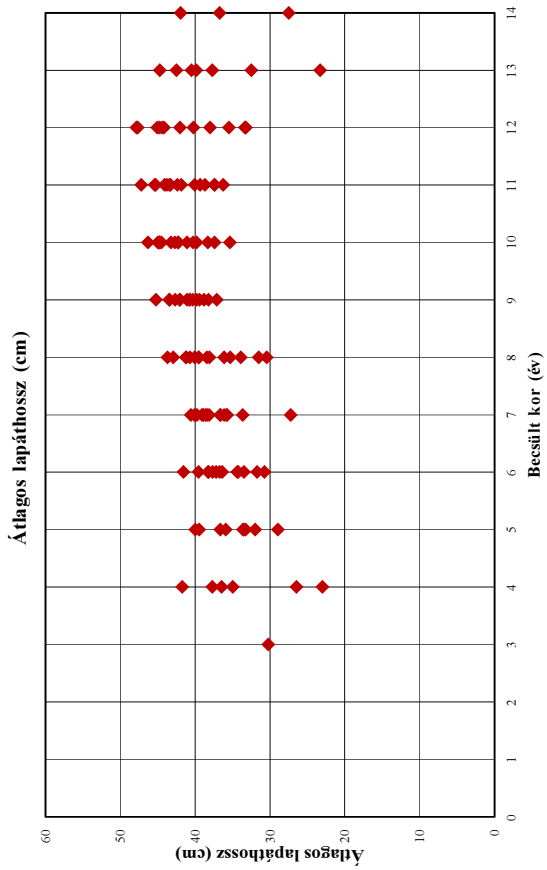

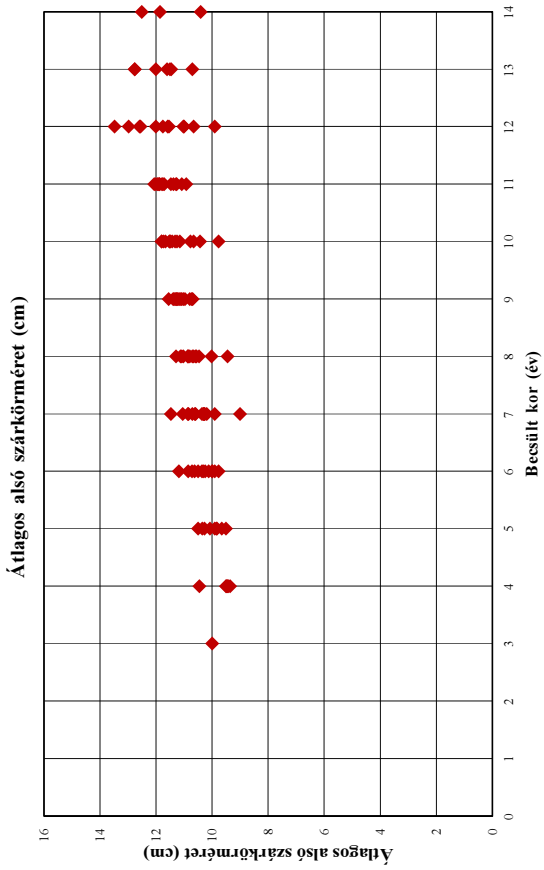

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2									
1998	3									
1998	4									
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1	1	4,00				0,22			
1999	2									
1999	3									
1999	4									
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1	16	9,83				0,51			
2000	2	4	43,13				1,19			
2000	3									
2000	4									
2000	5	1	55,50	20,75	29,00	11,85	2,55	18,40	9,90	9,35
2000	6	1	66,00	22,10	33,50	12,05	3,22	18,25	9,90	10,40
2000	7	1	55,50	16,40	27,25	12,05	2,59	16,25	9,00	9,95
2000	8	5	59,82	19,53	30,45	12,37	3,10	19,12	10,59	10,89
2000	9	18	63,26	23,02	37,15	14,91	3,40	19,44	10,72	11,52
2000	10	6	63,53	21,32	35,38	14,69	3,50	19,32	10,43	11,26
2000	11	4	66,63	21,76	38,73	15,18	3,82	19,41	11,38	11,95
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1	34	9,45				0,61			
2001	2	16	24,16				0,60			
2001	3	7	25,74				0,80			
2001	4									
2001	5									
2001	6	1	58,50	20,30	30,75	12,15	2,14	18,00	10,00	10,10
2001	7	3	62,92	23,38	36,15	13,02	3,25	18,77	11,47	11,63
2001	8	5	57,93	18,78	31,52	13,21	2,92	18,50	9,45	10,63
2001	9	8	64,78	19,88	38,84	14,23	3,73	19,48	11,26	12,18
2001	10	10	67,09	22,74	42,27	15,63	4,18	20,59	11,73	12,69
2001	11	9	67,24	22,26	40,11	16,26	4,48	20,69	11,94	13,76
2001	12	4	64,28	16,11	38,01	15,45	4,43	20,39	11,59	12,83
2001	13									
2001	13<									
2002	1	14	10,94	11,00			0,42			
2002	2	3	44,45				1,24			
2002	3	7	43,19				1,51			
2002	4	6	46,40				1,87			
2002	5	2	58,25				2,87			
2002	6	3	51,03	15,05	31,75	12,60	2,54	16,95	10,00	10,10
2002	7	6	60,93	21,64	33,65	13,51	3,04	18,08	10,31	10,88
2002	8	7	62,03	21,18	35,32	14,95	3,09	18,09	10,02	10,59
2002	9	25	68,59	22,89	40,34	15,67	3,97	19,67	11,02	11,87
2002	10	19	64,69	21,69	37,44	15,40	3,91	20,41	11,32	12,01
2002	11	3	67,15	21,43	37,45	15,47	4,51	21,87	11,92	13,25
2002	12	2	72,73	18,55	47,68	18,33	5,04	21,93	12,98	15,60
2002	13									
2002	13<									

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	21	9,16				0,48			
2003	2	8	39,09				1,36			
2003	3	2	28,93				1,16			
2003	4	2	47,00				1,64			
2003	5	2	54,15	22,30	33,30	13,40	2,72	18,95	9,65	9,65
2003	6	2	44,75				2,85			
2003	7	8	66,59	22,74	38,91	14,05	3,49	19,53	10,59	11,29
2003	8	13	64,34	21,02	36,15	14,57	3,36	19,76	10,47	10,99
2003	9	15	67,89	22,41	40,73	15,26	3,93	20,41	11,11	12,19
2003	10	14	70,63	23,37	42,30	15,83	4,28	20,70	11,24	12,34
2003	11	8	70,81	21,38	42,40	15,65	4,58	21,56	11,87	12,53
2003	12	1	54,00	17,30	33,40	12,20	2,83	17,80	9,90	10,80
2003	13	1	56,00	16,40	23,35	14,25	4,02	22,15	12,00	12,00
2003	13<									
2004	1	27	7,14				0,34			
2004	2	23	30,89				1,19			
2004	3	3	41,67				1,57			
2004	4	3	48,68	19,30	26,50	12,60	2,43	16,40	9,35	9,70
2004	5	4	57,38	17,50	33,63	13,78	2,60	17,00	9,83	10,25
2004	6	10	61,27	19,08	34,27	13,04	3,07	18,05	10,24	10,55
2004	7	9	62,82	20,66	35,76	13,57	3,19	18,96	10,26	10,83
2004	8	9	63,03	21,53	39,54	15,74	3,50	19,55	10,55	11,54
2004	9	19	67,84	22,24	40,76	15,89	4,10	20,42	11,17	12,32
2004	10	7	68,34	22,42	39,83	15,76	4,11	20,43	11,42	12,39
2004	11	3	71,33	26,33	43,33	15,95	4,56	20,57	11,70	12,48
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1	37	12,70				0,43			
2005	2	20	33,02				1,20			
2005	3	11	41,94				1,45			
2005	4	7	45,83	20,50	41,75	12,50	1,95	18,00	9,50	10,15
2005	5	4	56,50	21,40	35,93	13,18	2,54	17,60	9,85	10,20
2005	6	10	59,87	21,79	34,40	14,27	2,94	18,13	10,31	10,98
2005	7	12	61,75	21,57	36,66	13,65	3,22	18,63	10,19	11,08
2005	8	14	64,58	23,49	38,47	16,04	3,56	19,47	10,79	11,57
2005	9	21	69,75	23,36	42,08	15,00	4,12	20,80	11,31	12,43
2005	10	2	65,53	25,25	44,80	14,43	3,88	21,43	10,65	11,68
2005	11	4	62,04	17,60	36,28	14,00	3,56	20,06	10,93	12,30
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1	37	12,07				0,62			
2006	2	10	37,43				1,43			
2006	3	2	50,88				2,18			
2006	4	5	50,80	18,80	23,05	10,23	2,55	17,00	9,43	9,93
2006	5	8	61,29	20,99	33,54	13,57	3,22	18,66	10,27	10,90
2006	6	4	64,75	22,65	37,70	16,10	3,44	17,35	9,77	10,37
2006	7	6	63,41	22,83	35,79	14,46	3,38	18,87	10,36	11,34
2006	8	9	57,27	20,59	33,94	14,43	3,53	19,66	10,86	11,39
2006	9	16	64,69	21,19	38,25	15,05	3,62	19,89	10,69	11,82
2006	10	3	68,02	19,72	40,30	14,27	3,46	19,47	9,77	10,40
2006	11	7	65,56	23,64	39,37	14,42	4,16	20,16	11,09	12,39
2006	12	1	72,50	24,50	33,25	12,50	3,59	20,75	11,00	12,20
2006	13	1	57,75	26,25	32,50	13,65	3,01	20,05	11,45	11,55
2006	13<									
2007	1	31	15,50				0,65			
2007	2	7	34,71				1,57			
2007	3	3	43,58	21,00	30,25	10,50	2,19	18,00	10,00	9,25
2007	4	4	63,58				3,10			
2007	5	6	54,98				2,81			
2007	6	2	67,53				3,70			
2007	7	3	62,73	19,77	38,43	14,23	3,39	19,12	10,70	11,53
2007	8	8	64,22	22,49	38,13	14,76	3,72	19,28	10,66	11,12
2007	9	12	65,79	21,90	39,42	15,01	3,99	18,74	10,80	12,06
2007	10	11	65,32	21,04	38,32	14,38	3,94	20,52	11,50	12,39
2007	11	10	63,45	22,26	37,41	16,17	3,97	20,20	11,26	11,92
2007	12	5	66,45	20,63	42,05	17,24	4,33	21,04	13,48	12,45
2007	13	2	70,25	23,13	42,50	16,78	4,83	21,50	12,75	12,50
2007	13<									

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	42	9,27				0,71			
2008	2	15	33,00				1,47			
2008	3	6	44,00				2,06			
2008	4	4	49,00				2,67			
2008	5	3	47,42	11,25	32,00	13,95	2,33	16,75	10,50	10,15
2008	6	3	63,92	21,38	38,25	13,50	3,35	20,40	10,85	11,05
2008	7	6	59,75	21,85	36,65	17,34	3,37	18,55	9,90	10,39
2008	8	6	64,33	22,71	40,08	14,80	3,68	18,55	10,70	10,99
2008	9	25	63,70	23,56	42,06	15,14	3,73	19,54	10,96	11,66
2008	10	11	67,66	22,61	44,81	16,37	3,97	20,34	11,15	12,43
2008	11	9	68,92	22,50	41,86	14,79	4,11	20,39	11,47	12,61
2008	12	1	67,50	22,50	40,25	12,60	2,27	19,50	10,65	10,85
2008	13									
2008	13<	1	60,00	14,50	27,50	13,00	4,30	21,00	12,50	13,65
2009	1	30	7,23				0,52			
2009	2	30	25,69				1,23			
2009	3	5	37,10				1,67			
2009	4	6	55,43	20,63	36,50	13,25	2,74	17,68	9,48	9,45
2009	5	8	58,38	18,14	36,68	14,17	3,17	17,93	10,07	10,79
2009	6	10	62,43	23,15	38,28	14,00	3,39	18,92	10,62	10,99
2009	7	11	66,11	20,87	40,61	15,04	3,71	19,74	11,04	11,64
2009	8	13	62,77	22,15	43,73	15,55	3,77	19,50	11,08	11,85
2009	9	14	63,49	21,88	41,12	15,55	3,92	20,13	11,36	12,15
2009	10	5	60,65	23,69	41,13	15,68	3,71	20,00	10,78	11,94
2009	11	5	70,17	23,26	43,80	17,09	4,20	20,06	11,28	12,09
2009	12	4	66,68	22,95	44,80	16,50	4,32	21,03	11,53	12,68
2009	13	2	65,00	21,28	39,88	16,80	3,88	20,80	10,70	11,85
2009	13<	1	61,00	18,00	36,75	16,20	3,71	19,00	10,40	11,00
2010	1	44	7,59				0,52			
2010	2	19	39,29				1,43			
2010	3	5	49,60				1,90			
2010	4	6	58,08	21,75	35,00	12,85	2,72	16,30	9,45	10,50
2010	5	6	64,81	20,50	40,00	14,88	3,19	18,83	10,35	10,38
2010	6	3	62,83	19,83	36,42	14,22	3,15	18,33	10,72	12,18
2010	7	6	66,38	24,05	38,15	14,96	3,96	20,28	10,84	12,20
2010	8	11	68,33	21,98	41,23	15,44	4,03	20,18	11,29	11,92
2010	9	17	66,01	22,31	39,84	16,48	4,20	20,71	11,38	12,58
2010	10	10	68,72	25,02	42,72	17,07	4,40	20,26	11,80	12,80
2010	11	10	73,73	23,48	45,30	17,12	4,63	20,73	11,75	12,84
2010	12	4	72,31	23,75	44,44	18,13	5,02	21,69	12,55	13,65
2010	13									
2010	13<	1	64,25	18,50	41,95	16,50	4,15	19,00	11,85	15,40
2011	1	37	9,70				0,50			
2011	2	34	35,15				1,31			
2011	3	10	53,68				2,37			
2011	4	5	60,05				2,79			
2011	5	4	49,38				2,55			
2011	6	6	60,04	21,17	39,58	15,05	3,33	20,45	11,18	12,53
2011	7	12	64,23	21,50	39,09	14,65	3,49	19,23	10,61	11,42
2011	8	19	66,18	20,91	41,25	14,90	3,73	19,23	10,84	11,55
2011	9	19	69,47	22,51	45,24	16,77	4,00	19,77	11,22	12,04
2011	10	13	71,50	22,63	45,00	17,18	4,47	20,46	11,66	12,74
2011	11	7	66,21	24,33	43,46	17,11	4,08	20,68	12,01	12,89
2011	12	3	70,83	20,75	45,08	16,32	5,14	21,53	12,58	14,38
2011	13	1	61,75	18,50	37,75	16,45	3,80	19,75	11,50	12,90
2011	13<									
2012	1	12	8,82				0,50			
2012	2	12	39,35				1,34			
2012	3	6	56,33				2,54			
2012	4	1	61,50	22,25	37,75	12,90	2,70	19,90	10,45	10,70
2012	5	4	62,13	25,25	39,50	15,45	3,03	17,00	9,50	11,00
2012	6	13	64,92	22,00	41,59	15,33	3,21	18,22	10,36	10,84
2012	7	11	63,14	20,92	38,64	13,23	3,25	18,57	10,28	11,02
2012	8	24	64,71	21,33	40,72	15,75	3,78	18,92	11,12	11,41
2012	9	25	69,49	22,17	43,46	16,55	4,08	19,33	11,08	12,03
2012	10	12	72,51	24,26	46,31	17,50	4,67	20,26	11,79	13,08
2012	11	12	67,42	21,68	47,23	18,25	4,33	20,35	11,88	13,01
2012	12	2	73,13	20,88	47,88	16,05	4,47	20,00	11,75	11,88
2012	13	1	74,75	22,25	44,75	18,20	4,72	22,25	12,75	13,70
2012	13<									

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	95	7,78				0,52			
2013	2	37	36,28				1,25			
2013	3	8	48,41				2,24			
2013	4	2	51,75				2,66			
2013	5	2	50,75				2,72			
2013	6	4	57,50	20,50	36,75	13,30	3,06	18,00	10,13	10,63
2013	7	14	66,64	21,07	39,79	15,94	3,73	19,13	10,86	11,19
2013	8	23	69,38	22,53	42,95	16,19	3,85	19,50	11,02	11,82
2013	9	30	69,98	21,83	43,48	16,84	4,09	20,21	11,54	12,24
2013	10	19	70,52	23,71	43,27	17,32	4,40	20,34	11,52	12,70
2013	11	7	72,68	27,26	45,45	18,24	4,60	20,31	12,06	13,06
2013	12	2	62,75	20,25	35,50	15,10	4,00	21,15	11,03	13,43
2013	13	1	69,50	26,25	40,50	16,00	5,20	20,75	11,60	13,00
2013	13<									
2014	1	96	10,74				0,52			
2014	2	37	32,17				1,33			
2014	3	6	40,60				2,09			
2014	4	7	58,21				2,78			
2014	5	3	59,67				2,86			
2014	6	10	58,30	20,45	37,20	13,22	3,23	17,85	10,50	10,75
2014	7	8	62,31	21,07	40,14	13,87	3,37	17,36	10,29	11,07
2014	8	27	63,56	22,11	39,56	14,96	3,71	18,45	10,86	11,69
2014	9	30	66,60	21,46	42,68	15,92	4,17	19,29	11,26	12,27
2014	10	22	68,20	21,86	44,51	16,98	4,30	19,72	11,49	12,58
2014	11	18	68,57	22,71	44,09	16,31	4,31	20,03	11,79	12,82
2014	12	5	64,60	21,75	44,17	17,13	4,14	21,08	12,00	13,33
2014	13									
2014	13<	2	46,75				2,82			

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

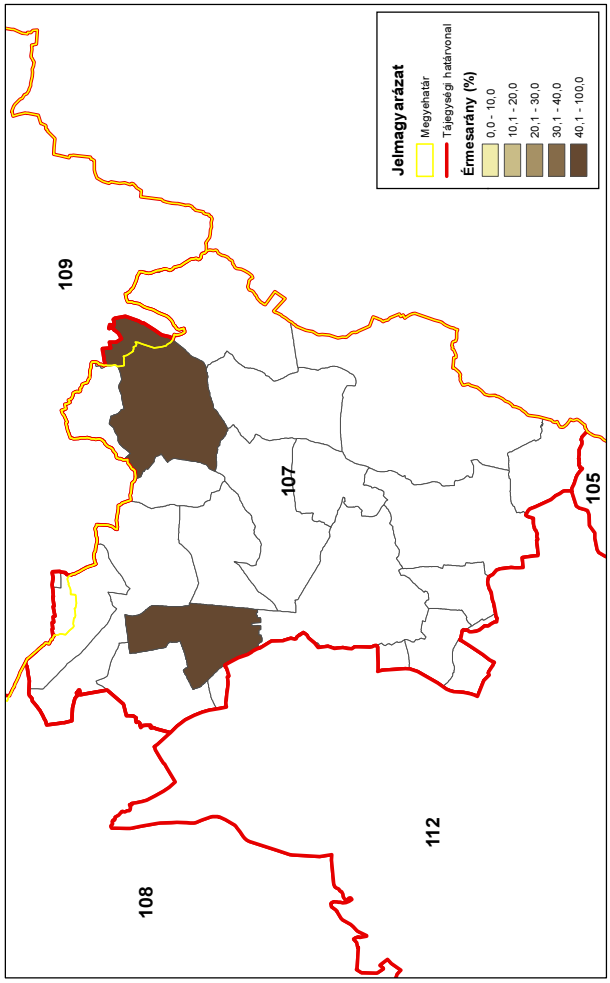

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

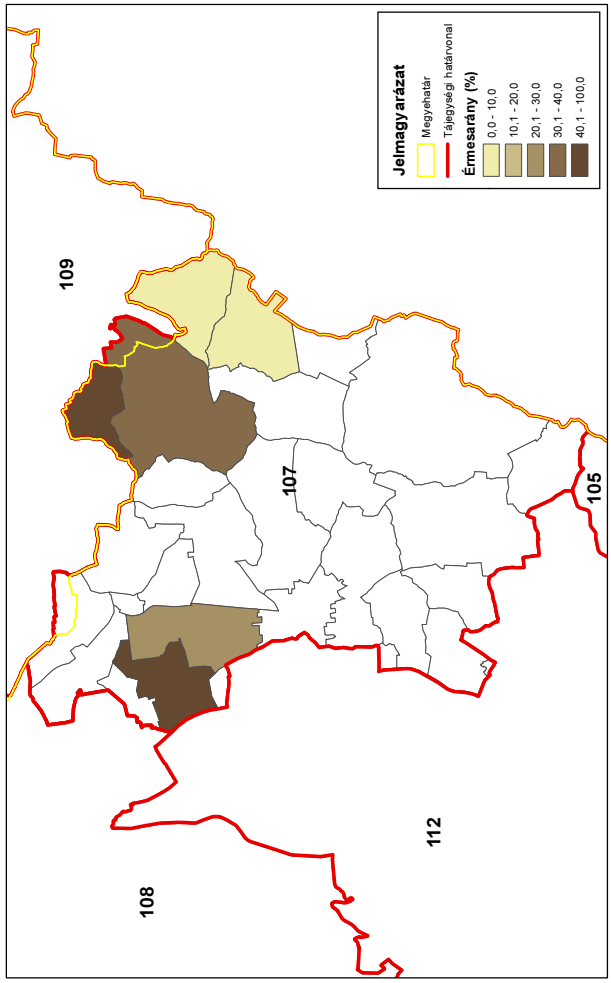

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

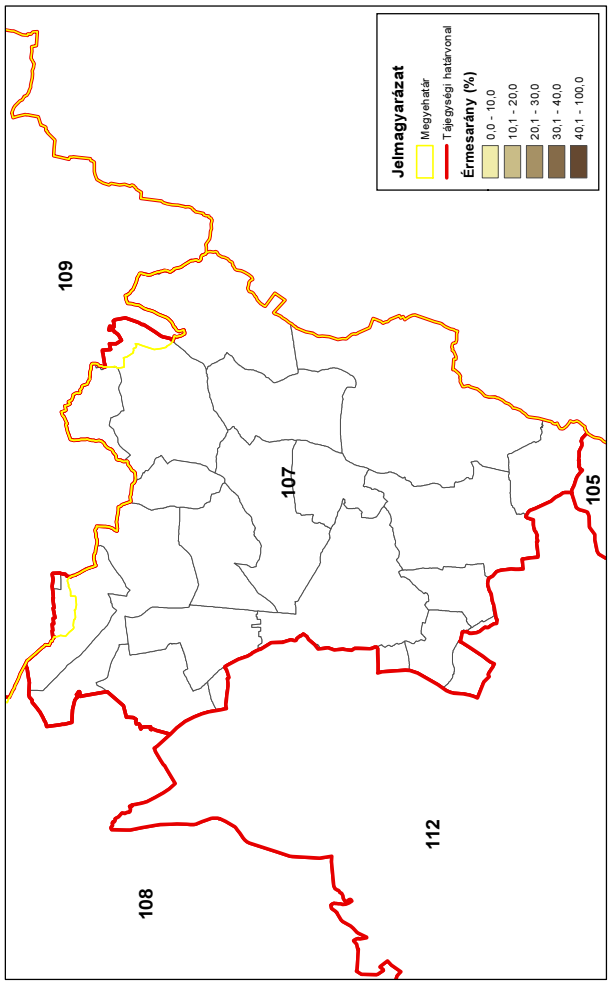

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

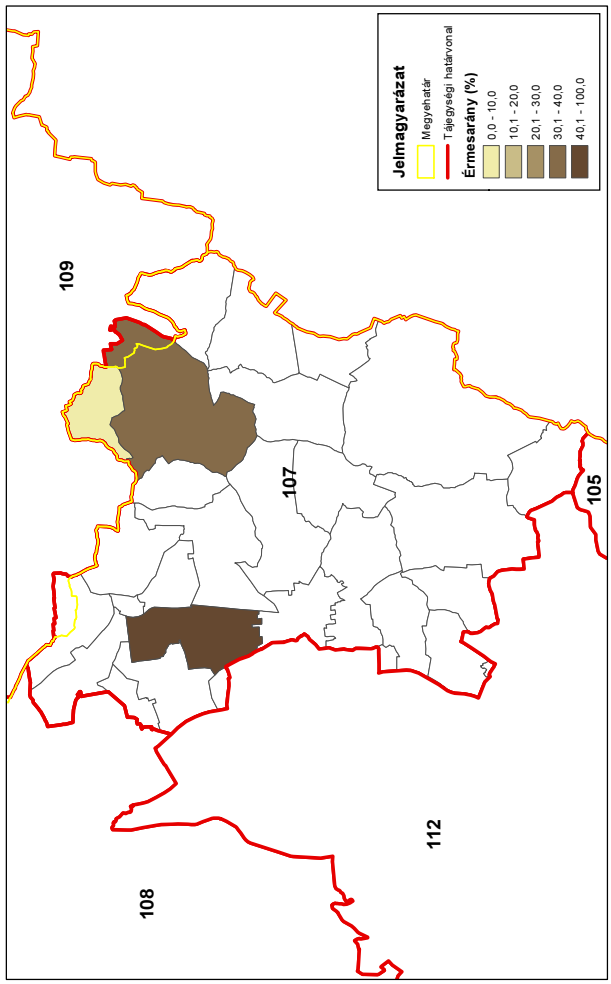

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 között két szakaszra bonthatóan nőtt (3900 → 7100). Az első szakaszban 1998-2004 között egyenletesen emelkedett, majd 2004-2014 között a 7-8 ezer közti sávban hullámzott (összességében jelentett létszám +80% növekedést mutatott). Az őz hasznosítása folyamatosan nőtt (351 → 2080 pld, +492% emelkedés).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken jól követhető, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A vadgazdálkodási tájegységben az őzállomány annak ellenére nőtt erősen, hogy a lelövések hatszorosára emelkedtek. Az adatok szerint a 2004-2014 közötti időszakban az állomány stabilizálódott, és végül már >2000 őzet hasznosítottak. Az adatok alapján tartamosan a 2500±200 őz lehet a fenntartható hasznosítás.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya igen alacsony pontról emelkedett egy szinten-tartónak tekinthető érték közelébe (9%→29%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit a 30-35% körüli hasznosítási szint biztonságos, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyban van. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya alacsony (6-20%), ami elégtelen az állomány tudatos szabályozásához.
- Az őz terítékének összetétele a kezdettől csaknem az utolsó évekig a hazánkban jellemző állomány-növelő összetételt mutatta: jóval kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1 : 0.4-0.6 bak:suta) és a sutákhoz viszonyítva azonos arányú vagy valamelyest több a gidalelövés (1 : 0.9-1.2 gida:suta). Ez a mintázat 2014-ben változott meg és kezdett a teríték bak : suta : gida összetétele kiegyensúlyozódni (1: 0.9 : 0.9). A bakok terítékbeli aránya továbbra is magasabb, mint a sutáké és a gidáké (35-39%).
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is rendkívül szorosan függ a suta- és a gidalelövés növekedésétől.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték óvatos növelésén túl és a teríték összetételének kiegyensúlyozásával a jövőben el lehet érni egy olyan állapotot, ahol az őzállomány hasznosítása a biológiai adottságokkal összhangban áll, és a hasznosítás összetétele is biztosíthatja a kedvező létszám/teríték kapcsolat fenntartását. A stabil állapot fenntartása azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz fontos bevételi forrás a vadgazdálkodási tájegységben. A külföldi bérlelövés és az őzteríték, valamint a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték is erősebb, pozitív kapcsolatot mutat. A belföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata is pozitív, de kisebb meredekséggel növekszik (erős szóródással).
- Az őz teríték és a térített mezőgazdasági károk között pozitív trend mutatkozik, de ezzel szoros párhuzamban van a vaddisznóval fennálló trend. Valószínű, hogy az őz által okozott károk elhanyagolhatóak, de helyi konfliktusokban ez fel is értékelődhet. A vadgazdálkodási tájegységben mérhetően megjelent a vaddisznó, és ezért a károkat inkább okozó vad valószínűleg ez a faj.

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a VGTE a trófeák minősége alapján a felső negyedben található, azaz országosan a legjobbak közé tartozik (10/52). Az érmesek aránya az első tervezési ciklusban 14-22% között ingadozott, majd 2007-tő 7-14% közé esett le. A csökkenő trend magyarázata lehet, hogy jelentősen nőtt a bírált bakok száma (200→800) és feltételezhető, hogy az emelkedő baklelövés a gyengébb agancsú egyedek nagyobb arányú kilövésével járt. Az érmeseken belül a 2000-es évek elején >20% volt az arany-, 30-40% az ezüst- és 40-60% bronzérmes (néhány jelentős évek közti ingadozással). Az érmes arányt a grafikon alapján is negatívan befolyásolhatta a baklelövések száma. Kimutatható az arany érmes bakok csökkenő trendje, és a második szakaszban (2007 után) az ezüst és bronzérmesek arányának emelkedése.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán átrendeződött, és nem lehet egyértelműen kiemelkedő részeket kiemelni.
- A vadgazdálkodási tájegységben az 1 és a 2 éves korcsoport bemutatásának aránya elhanyagolható mértékű (1-7% és 5-9%). Ennek megfelelően a "fiatal" korcsoport részesedése 10-20% közötti, ami nem tekinthető megfelelő válogatásnak. A bírált trófeák döntő részét az „öreg" bakok (40-60%) és „középkorú" bakok (20-40%) tette ki. Ezek az arányok a Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben meglehetősen stabilak voltak és a korosztályi szabályozás sajátos elveit tükrözhetik. Tény azonban, hogy egy egészséges állományban sokkal több a fiatal, mint a középkorú és idős egyed, ezért az itt tapasztalt lelövési korösszetétel erős biológiai kételyeket vethet fel.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit nézve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 22.79 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 355.97 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (21.03 cm (7 év) / 329.06 gramm (7 év)) és a legjobb év (24.43 cm (8 év) / 385.28 gramm (8 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak [*A maximális átlagok esetében a 8 év feletti értékek megtévesztőek, mert kis számú és valószínűleg kiugró értékek átlagairól van szó, ezért nem célszerű ezeket viszonyításként elfogadni*].
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (50-85% a szárhosszban, és 40-80% a súlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (10-18% szárhossz és 15-30% agancssúly). Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is, különösen a 9. év után.
- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben kiváló képességű őzállomány él, amely országosan a felső negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, de a nem sokkal nagyobb maximum 6-7 éves korra esik. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-7 éves korig fokozatosan emelkedik és 8 év után pedig erős szóródással csökkenni kezdenek az átlagok. A kevés 9 éves kort megérő bak esetében ezek a jellemzők már nagyon erősen szóródnak és gyorsan csökkennek. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagos értékei között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között legalább 15-25% eltérés mutatható ki. Az agancsok súlya változékonyabb és ilyen szempontból kevésbé megbízható jellemző, mint a szárhosszak, amik növekedési görbéje szabályosabb. A környezeti hatások miatt a kedvező években a gyengébb képességű bakok is jobb agancsokat rakhatnak fel, míg a rosszabb években a jobb képességűek agancsai is gyengébbek lesznek.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	1 386	1 476	1 083	**3 945**	193	89	69	**351**	13,9%	6,0%	6,4%	**8,9%**
1999	1 639	1 807	1 280	**4 726**	241	81	91	**413**	14,7%	4,5%	7,1%	**8,7%**
2000	1 705	1 825	1 314	**4 844**	291	122	116	**529**	17,1%	6,7%	8,8%	**10,9%**
2001	1 957	2 137	1 538	**5 632**	322	162	187	**671**	16,5%	7,6%	12,2%	**11,9%**
2002	2 154	2 336	1 737	**6 227**	459	224	285	**968**	21,3%	9,6%	16,4%	**15,5%**
2003	2 449	2 611	1 670	**6 730**	528	268	293	**1 089**	21,6%	10,3%	17,5%	**16,2%**
2004	2 518	2 890	1 872	**7 280**	557	365	350	**1 272**	22,1%	12,6%	18,7%	**17,5%**
2005	2 391	2 911	2 041	**7 343**	685	309	410	**1 404**	28,6%	10,6%	20,1%	**19,1%**
2006	2 324	2 871	2 104	**7 299**	614	222	352	**1 188**	26,4%	7,7%	16,7%	**16,3%**
2007	2 764	3 074	2 095	**7 933**	528	221	252	**1 001**	19,1%	7,2%	12,0%	**12,6%**
2008	2 427	2 809	1 953	**7 189**	483	249	190	**922**	19,9%	8,9%	9,7%	**12,8%**
2009	2 458	2 908	2 033	**7 399**	464	242	285	**991**	18,9%	8,3%	14,0%	**13,4%**
2010	2 647	3 054	2 270	**7 971**	482	275	354	**1 111**	18,2%	9,0%	15,6%	**13,9%**
2011	2 279	2 723	1 988	**6 990**	613	448	447	**1 508**	26,9%	16,5%	22,5%	**21,6%**
2012	2 499	2 975	2 232	**7 706**	659	434	363	**1 456**	26,4%	14,6%	16,3%	**18,9%**
2013	2 492	2 844	2 030	**7 366**	626	495	489	**1 610**	25,1%	17,4%	24,1%	**21,9%**
2014	2 468	2 700	1 954	**7 122**	736	698	646	**2 080**	29,8%	25,9%	33,1%	**29,2%**
Változás	78,1%	82,9%	80,4%	80,5%	281,3%	684,3%	836,2%	492,6%	114,2%	328,7%	418,9%	228,2%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,06	0,78	***0,73***	1	0,46	0,36	***0,78***
1999	1	1,10	0,78	***0,71***	1	0,34	0,38	***1,12***
2000	1	1,07	0,77	***0,72***	1	0,42	0,40	***0,95***
2001	1	1,09	0,79	***0,72***	1	0,50	0,58	***1,15***
2002	1	1,08	0,81	***0,74***	1	0,49	0,62	***1,27***
2003	1	1,07	0,68	***0,64***	1	0,51	0,55	***1,09***
2004	1	1,15	0,74	***0,65***	1	0,66	0,63	***0,96***
2005	1	1,22	0,85	***0,70***	1	0,45	0,60	***1,33***
2006	1	1,24	0,91	***0,73***	1	0,36	0,57	***1,59***
2007	1	1,11	0,76	***0,68***	1	0,42	0,48	***1,14***
2008	1	1,16	0,80	***0,70***	1	0,52	0,39	***0,76***
2009	1	1,18	0,83	***0,70***	1	0,52	0,61	***1,18***
2010	1	1,15	0,86	***0,74***	1	0,57	0,73	***1,29***
2011	1	1,19	0,87	***0,73***	1	0,73	0,73	***1,00***
2012	1	1,19	0,89	***0,75***	1	0,66	0,55	***0,84***
2013	1	1,14	0,81	***0,71***	1	0,79	0,78	***0,99***
2014	1	1,09	0,79	***0,72***	1	0,95	0,88	***0,93***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	35,1%	37,4%	27,5%	100%	55,0%	25,4%	19,7%	100%
1999	34,7%	38,2%	27,1%	100%	58,4%	19,6%	22,0%	100%
2000	35,2%	37,7%	27,1%	100%	55,0%	23,1%	21,9%	100%
2001	34,7%	37,9%	27,3%	100%	48,0%	24,1%	27,9%	100%
2002	34,6%	37,5%	27,9%	100%	47,4%	23,1%	29,4%	100%
2003	36,4%	38,8%	24,8%	100%	48,5%	24,6%	26,9%	100%
2004	34,6%	39,7%	25,7%	100%	43,8%	28,7%	27,5%	100%
2005	32,6%	39,6%	27,8%	100%	48,8%	22,0%	29,2%	100%
2006	31,8%	39,3%	28,8%	100%	51,7%	18,7%	29,6%	100%
2007	34,8%	38,7%	26,4%	100%	52,7%	22,1%	25,2%	100%
2008	33,8%	39,1%	27,2%	100%	52,4%	27,0%	20,6%	100%
2009	33,2%	39,3%	27,5%	100%	46,8%	24,4%	28,8%	100%
2010	33,2%	38,3%	28,5%	100%	43,4%	24,8%	31,9%	100%
2011	32,6%	39,0%	28,4%	100%	40,6%	29,7%	29,6%	100%
2012	32,4%	38,6%	29,0%	100%	45,3%	29,8%	24,9%	100%
2013	33,8%	38,6%	27,6%	100%	38,9%	30,7%	30,4%	100%
2014	34,7%	37,9%	27,4%	100%	35,4%	33,6%	31,1%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **107**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

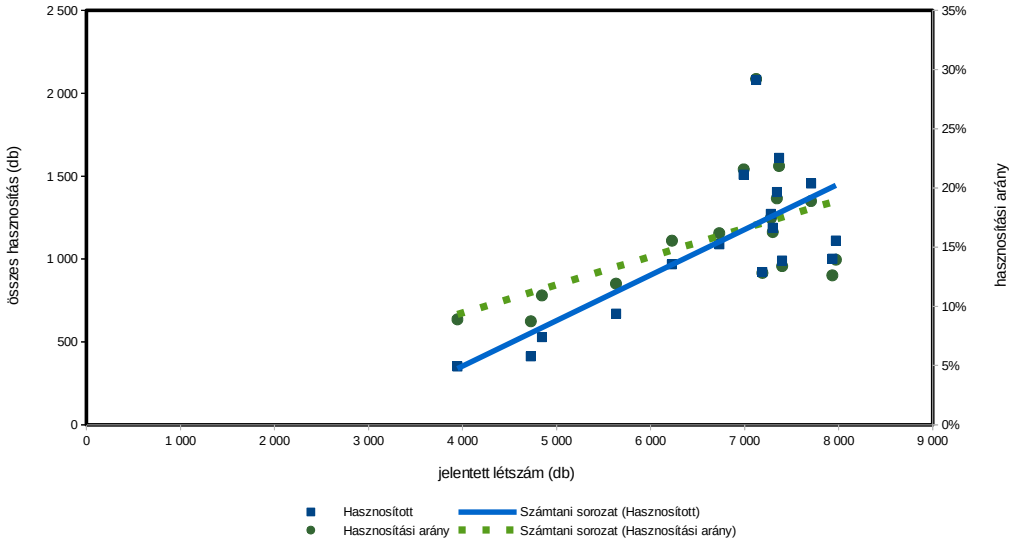

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

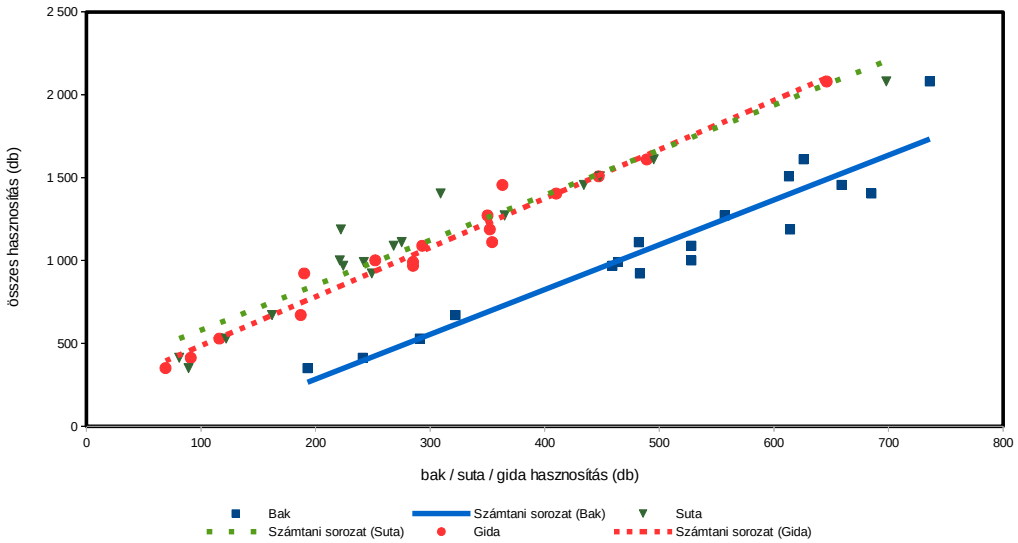

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

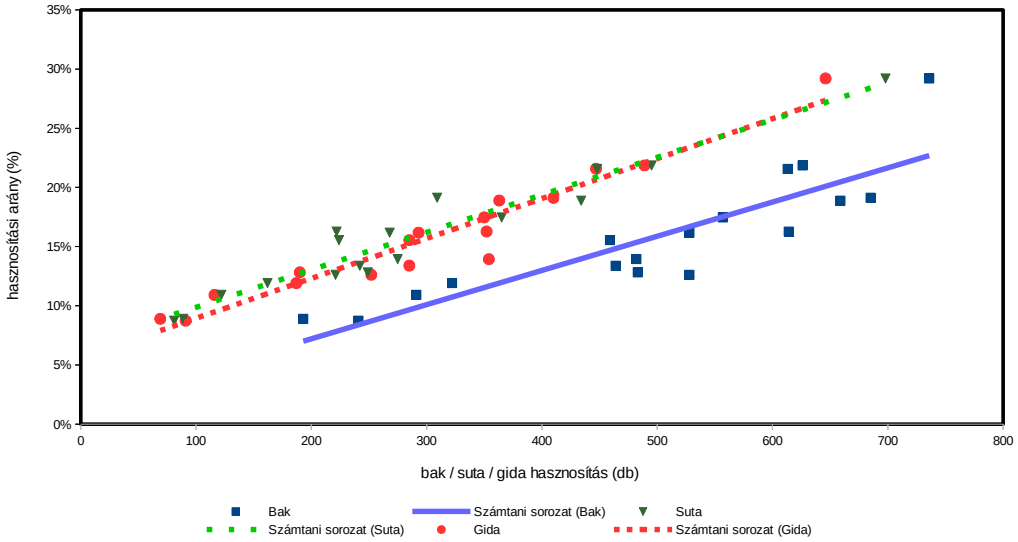

Őz (teríték - db/km^2) 2007

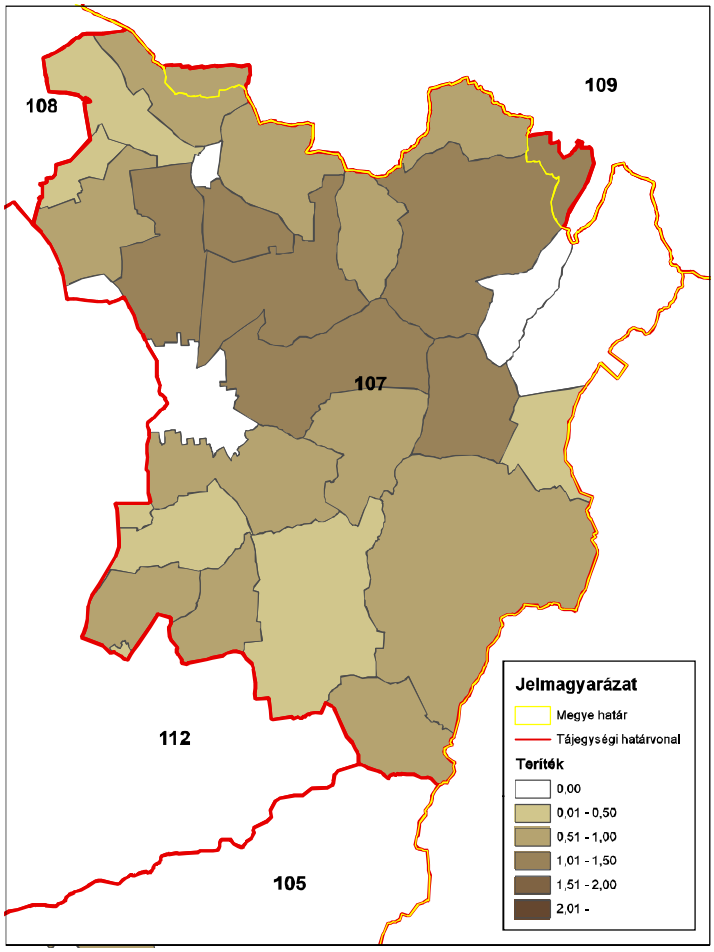

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2008

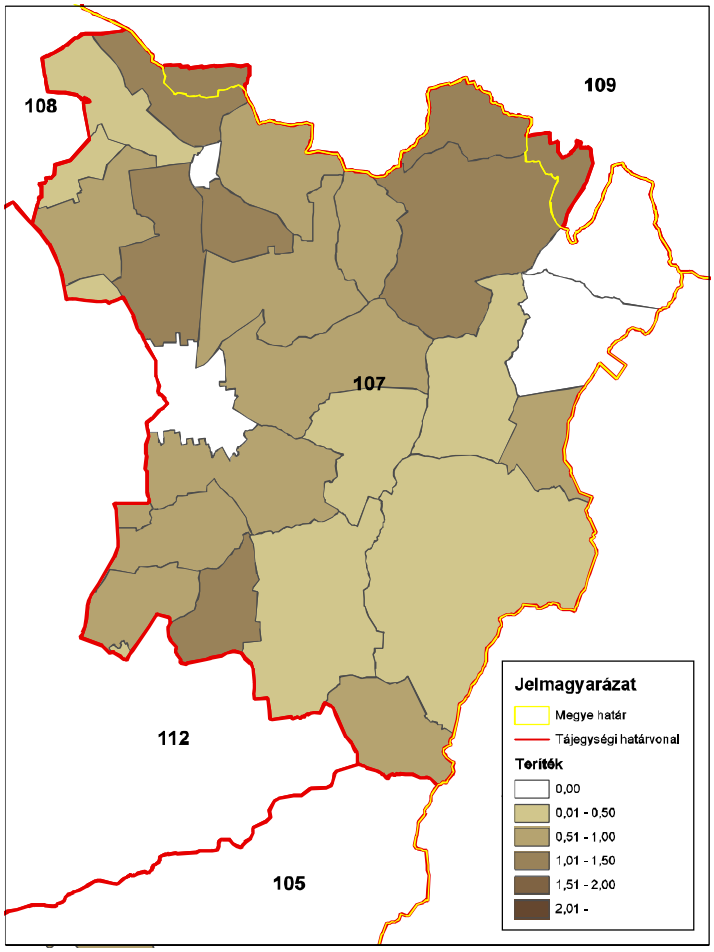

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2009

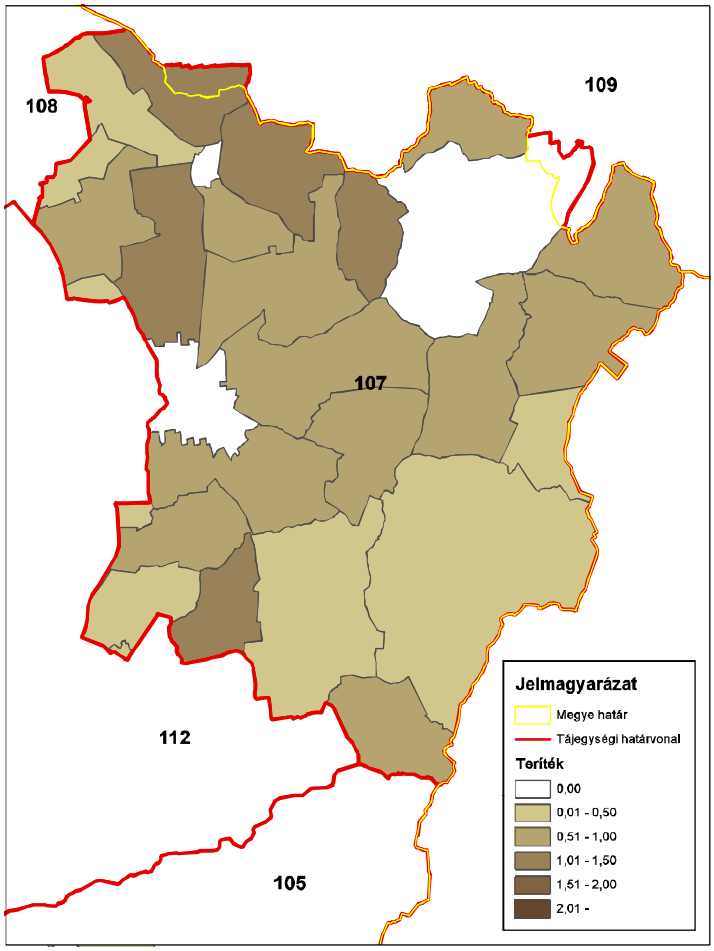

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2010

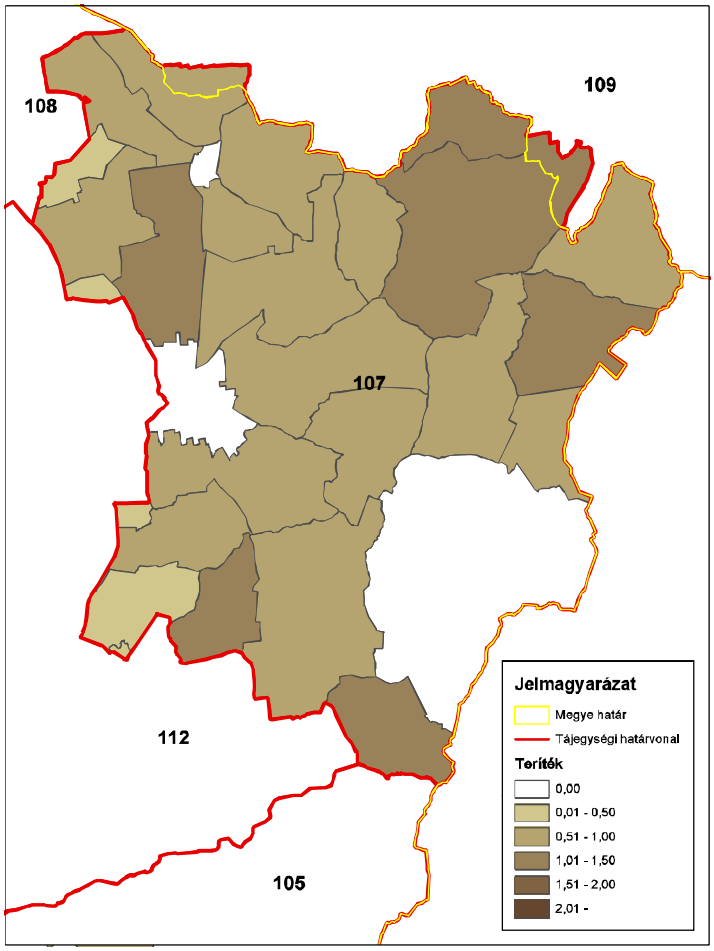

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2011

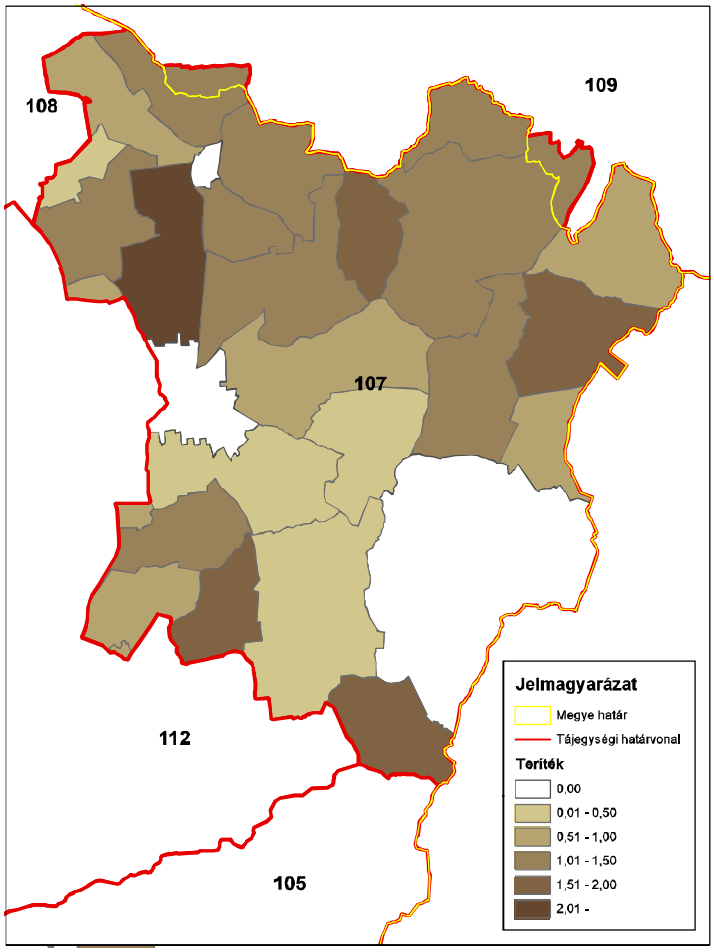

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2012

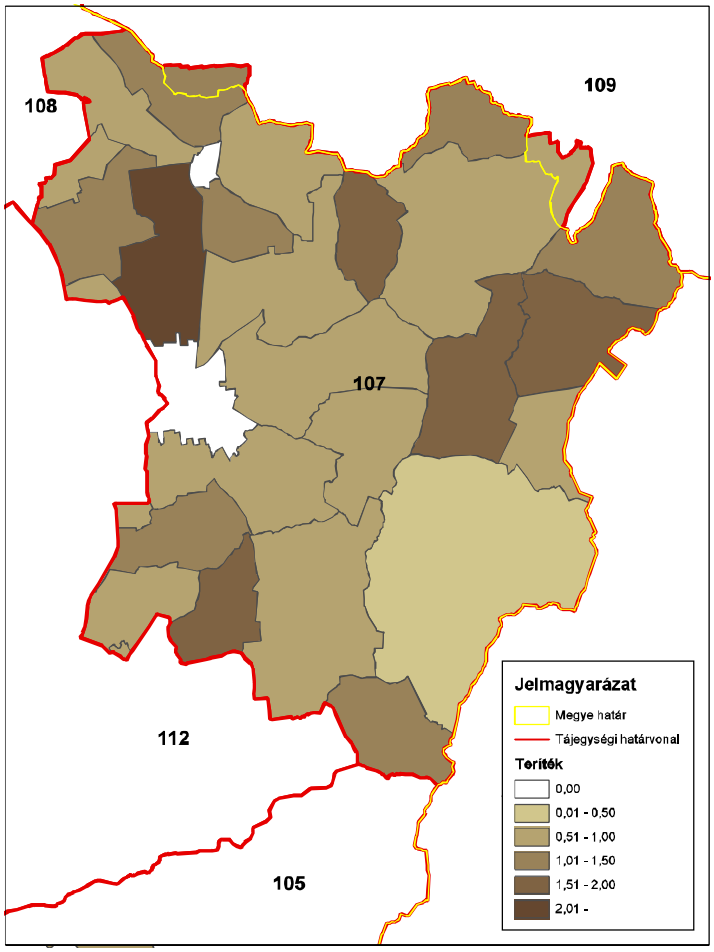

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2013

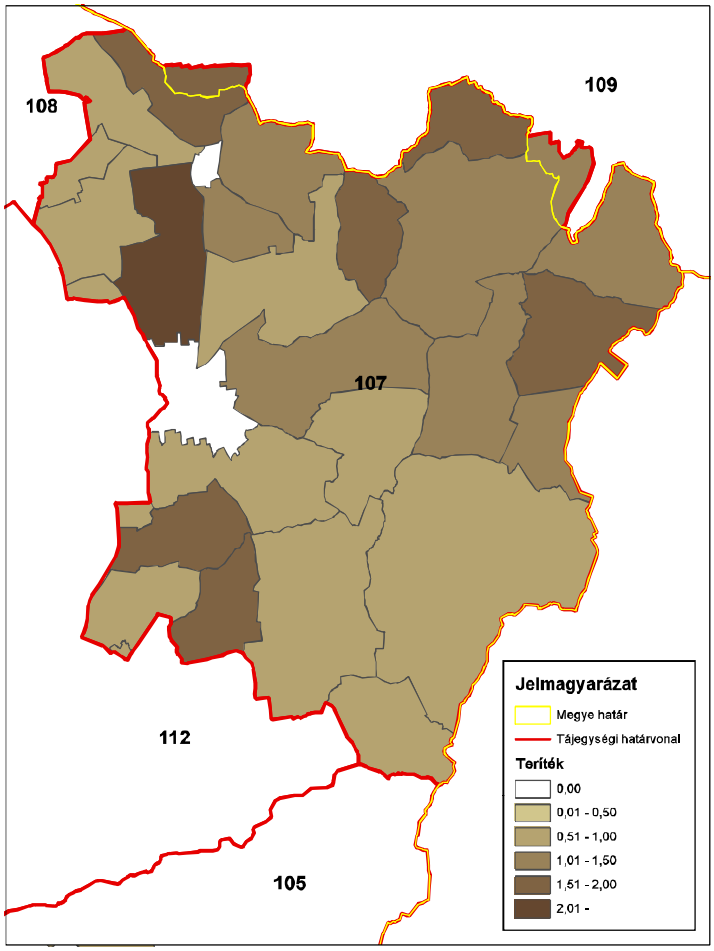

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2014

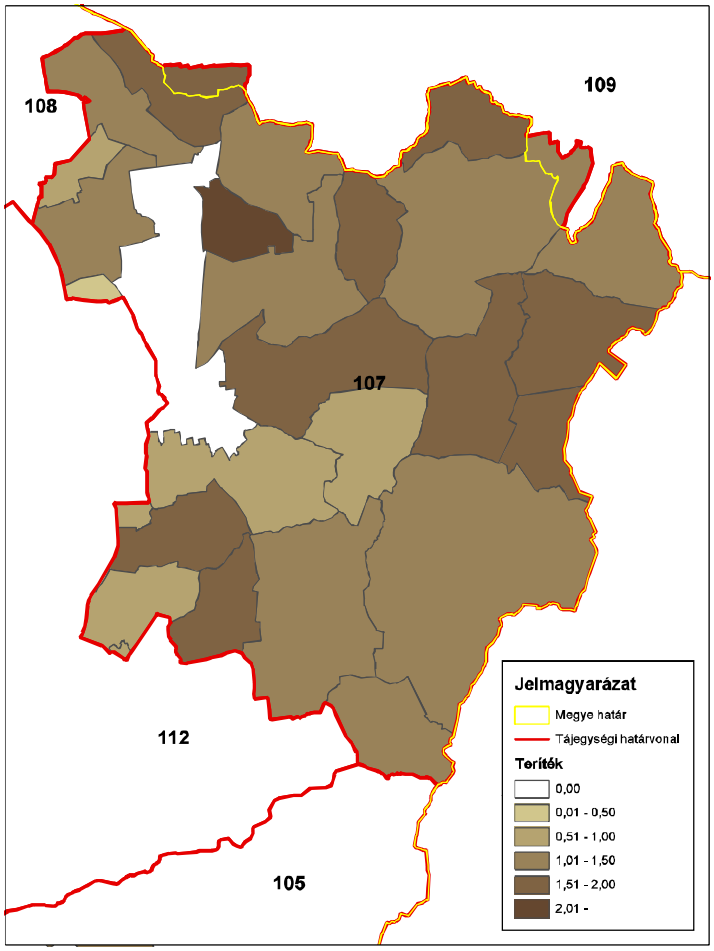

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	170	37	21,8%	5	12	20	13,5%	32,4%	54,1%
1999	162	37	22,8%	2	12	23	5,4%	32,4%	62,2%
2000	264	47	17,8%	9	14	24	19,1%	29,8%	51,1%
2001	327	66	20,2%	18	22	26	27,3%	33,3%	39,4%
2002	468	88	18,8%	16	29	43	18,2%	33,0%	48,9%
2003	503	73	14,5%	19	25	29	26,0%	34,2%	39,7%
2004	557	112	20,1%	31	43	38	27,7%	38,4%	33,9%
2005	677	147	21,7%	39	60	48	26,5%	40,8%	32,7%
2006	612	125	20,4%	26	43	56	20,8%	34,4%	44,8%
2007	511	67	13,1%	13	30	24	19,4%	44,8%	35,8%
2008	451	46	10,2%	10	18	18	21,7%	39,1%	39,1%
2009	473	35	7,4%	2	17	16	5,7%	48,6%	45,7%
2010	504	70	13,9%	10	28	32	14,3%	40,0%	45,7%
2011	627	79	12,6%	15	24	40	19,0%	30,4%	50,6%
2012	702	59	8,4%	7	25	27	11,9%	42,4%	45,8%
2013	655	82	12,5%	12	26	44	14,6%	31,7%	53,7%
2014	743	82	11,0%	9	38	35	11,0%	46,3%	42,7%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

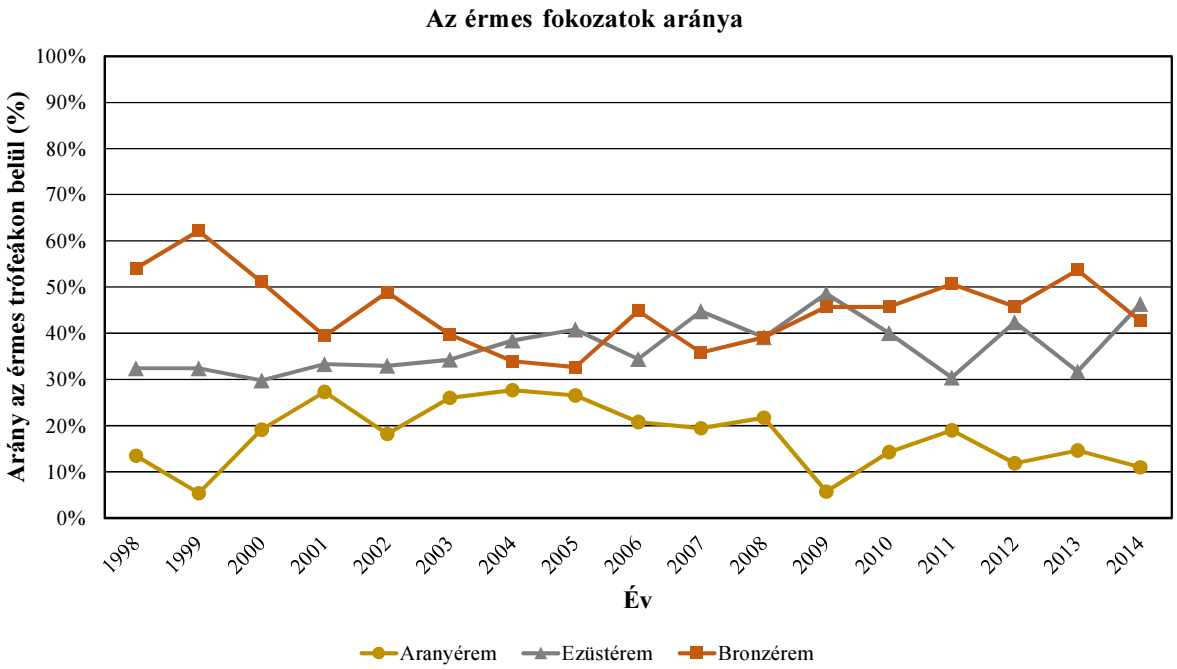

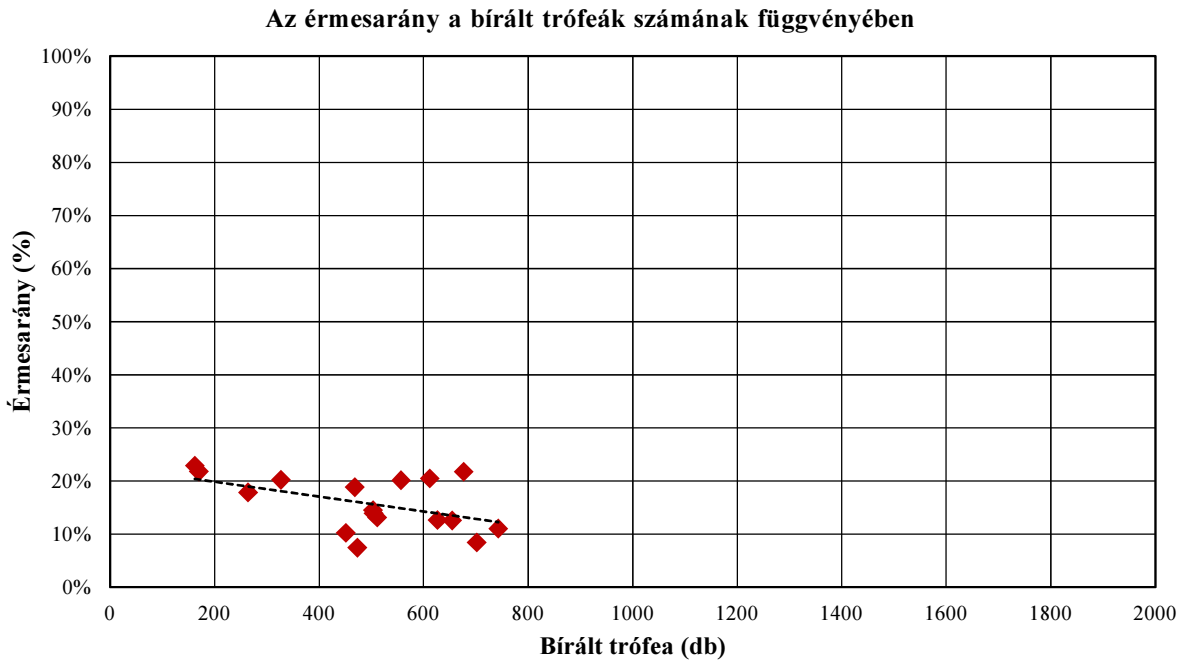

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	10	1	6	10	33	27	44	41	28	12	4	20	12	14	21	12	17
2	16	7	10	12	7	19	13	37	23	30	25	26	41	24	64	60	53
3	15	6	26	29	29	44	46	53	51	61	56	62	66	38	53	63	59
4	17	10	48	40	57	83	65	92	112	91	75	82	102	68	85	83	95
5	22	36	47	54	88	98	131	128	123	113	110	96	97	141	151	151	160
6	29	32	50	65	138	124	129	160	142	101	94	89	86	169	174	174	179
7	30	38	46	64	79	65	86	108	88	64	63	51	52	97	89	75	108
8	17	19	22	35	30	29	25	46	39	29	17	23	31	55	45	25	47
9	8	7	5	14	6	10	12	10	6	4	3	8	11	8	12	4	7
9<	6	6	4	4	1	4	6	2		6	4	16	6	13	8	8	18
Összesen	**170**	**162**	**264**	**327**	**468**	**503**	**557**	**677**	**612**	**511**	**451**	**473**	**504**	**627**	**702**	**655**	**743**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	5,9%	0,6%	2,3%	3,1%	7,1%	5,4%	7,9%	6,1%	4,6%	2,3%	0,9%	4,2%	2,4%	2,2%	3,0%	1,8%	2,3%
2	9,4%	4,3%	3,8%	3,7%	1,5%	3,8%	2,3%	5,5%	3,8%	5,9%	5,5%	5,5%	8,1%	3,8%	9,1%	9,2%	7,1%
3	8,8%	3,7%	9,8%	8,9%	6,2%	8,7%	8,3%	7,8%	8,3%	11,9%	12,4%	13,1%	13,1%	6,1%	7,5%	9,6%	7,9%
4	10,0%	6,2%	18,2%	12,2%	12,2%	16,5%	11,7%	13,6%	18,3%	17,8%	16,6%	17,3%	20,2%	10,8%	12,1%	12,7%	12,8%
5	12,9%	22,2%	17,8%	16,5%	18,8%	19,5%	23,5%	18,9%	20,1%	22,1%	24,4%	20,3%	19,2%	22,5%	21,5%	23,1%	21,5%
6	17,1%	19,8%	18,9%	19,9%	29,5%	24,7%	23,2%	23,6%	23,2%	19,8%	20,8%	18,8%	17,1%	27,0%	24,8%	26,6%	24,1%
7	17,6%	23,5%	17,4%	19,6%	16,9%	12,9%	15,4%	16,0%	14,4%	12,5%	14,0%	10,8%	10,3%	15,5%	12,7%	11,5%	14,5%
8	10,0%	11,7%	8,3%	10,7%	6,4%	5,8%	4,5%	6,8%	6,4%	5,7%	3,8%	4,9%	6,2%	8,8%	6,4%	3,8%	6,3%
9	4,7%	4,3%	1,9%	4,3%	1,3%	2,0%	2,2%	1,5%	1,0%	0,8%	0,7%	1,7%	2,2%	1,3%	1,7%	0,6%	0,9%
9<	3,5%	3,7%	1,5%	1,2%	0,2%	0,8%	1,1%	0,3%		1,2%	0,9%	3,4%	1,2%	2,1%	1,1%	1,2%	2,4%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

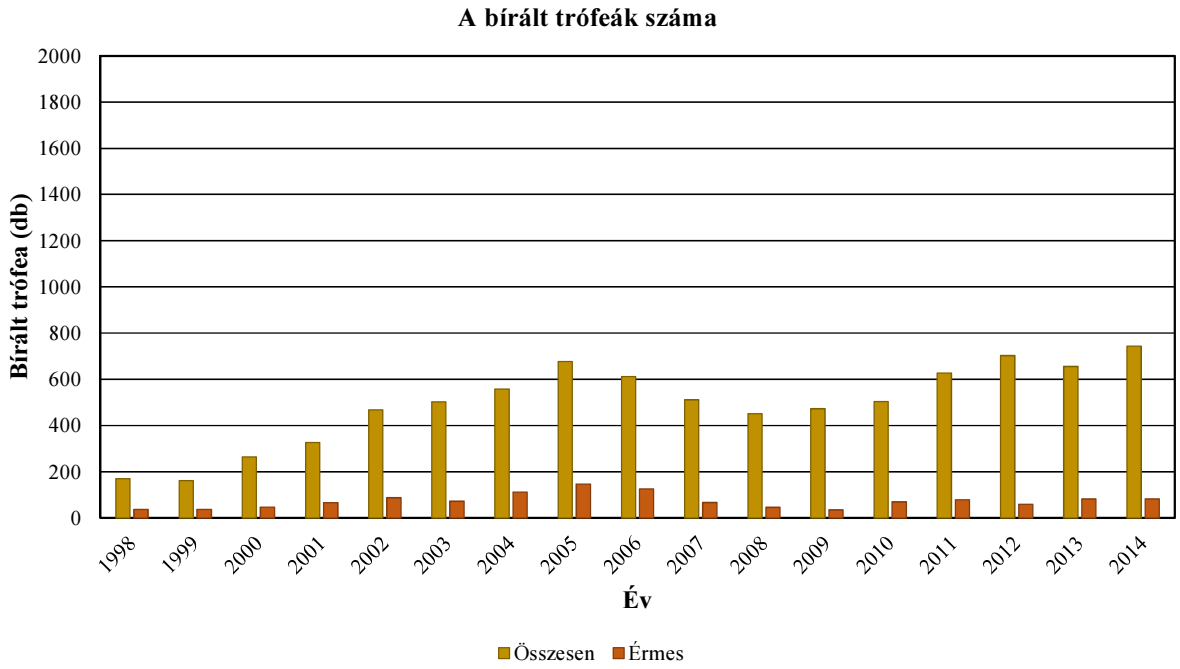

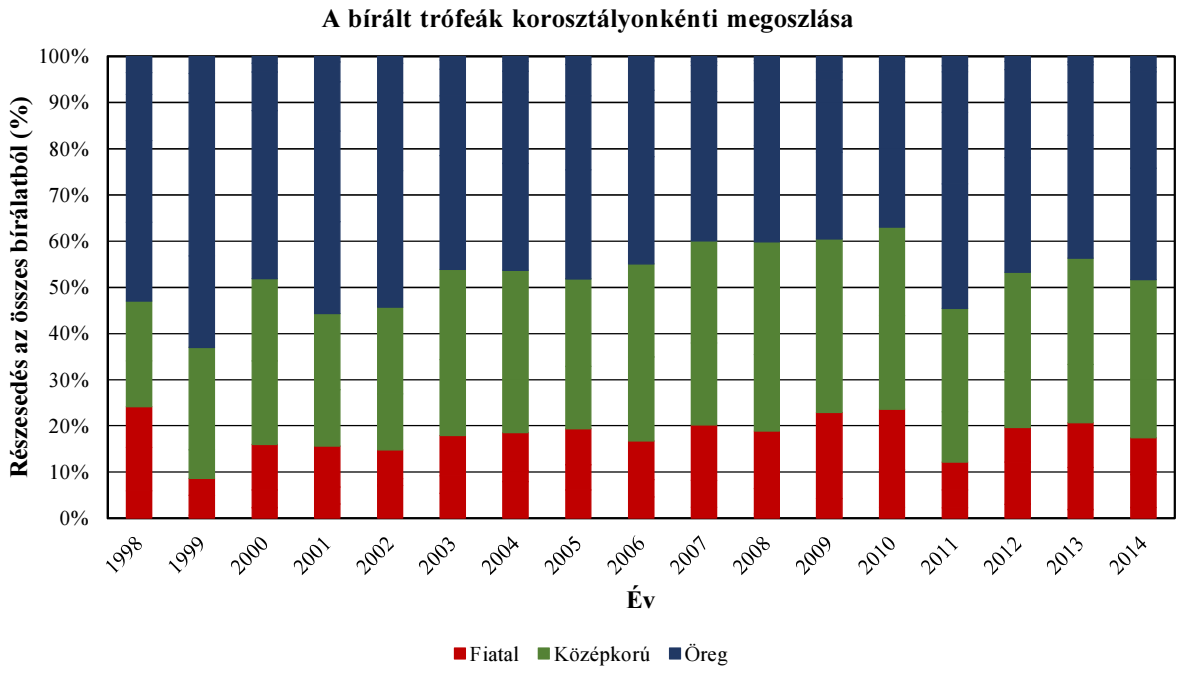

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	7,04	78,02
2	467	15,38	166,11
3	757	19,66	243,49
4	1205	21,05	282,67
5	1746	21,73	310,36
6	1935	22,40	340,69
7	1203	22,79	355,97
8	534	22,33	355,20
9	135	21,82	338,55
9<	112	19,92	314,95

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	4,14	43,75
2	467	10,72	100,81
3	757	18,09	206,32
4	1205	19,41	256,20
5	1746	20,28	291,39
6	1935	20,80	323,84
7	1203	21,03	329,06
8	534	20,24	317,31
9	135	19,11	286,67
9<	112	16,53	215,75

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	10,08	108,17
2	467	18,66	219,71
3	757	21,00	290,00
4	1205	22,21	300,67
5	1746	22,61	337,25
6	1935	23,34	359,69
7	1203	24,18	382,53
8	534	24,43	385,28
9	135	26,76	433,00
9<	112	24,29	484,00

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	4,14	43,75
2	467	10,72	100,81
3	757	18,09	206,32
4	1205	19,41	256,20
5	1746	20,28	291,39
6	1935	20,80	323,84
7	1203	21,03	329,06
8	534	20,24	317,31
9	135	19,11	286,67
9<	112	16,53	215,75

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	2011	2013
2	467	2014	2014
3	757	2014	2012
4	1205	2014	1999
5	1746	2014	1999
6	1935	2014	2012
7	1203	2014	2009
8	534	2013	2012
9	135	2014	2012
9<	112	2012	2012

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	10,08	108,17
2	467	18,66	219,71
3	757	21,00	290,00
4	1205	22,21	300,67
5	1746	22,61	337,25
6	1935	23,34	359,69
7	1203	24,18	382,53
8	534	24,43	385,28
9	135	26,76	433,00
9<	112	24,29	484,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	2007	2007
2	467	2000	2002
3	757	1998	1998
4	1205	2006	2009
5	1746	1998	2008
6	1935	1998	2005
7	1203	1999	2001
8	534	2000	2005
9	135	1999	2002
9<	112	1999	2002

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	5,93	64,42
2	467	7,94	118,90
3	757	2,91	83,68
4	1205	2,81	44,47
5	1746	2,34	45,87
6	1935	2,54	35,85
7	1203	3,15	53,47
8	534	4,19	67,97
9	135	7,65	146,33
9<	112	7,76	268,25

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	312	84,3%	82,6%
2	467	51,6%	71,6%
3	757	14,8%	34,4%
4	1205	13,3%	15,7%
5	1746	10,8%	14,8%
6	1935	11,3%	10,5%
7	1203	13,8%	15,0%
8	534	18,8%	19,1%
9	135	35,1%	43,2%
9<	112	39,0%	85,2%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

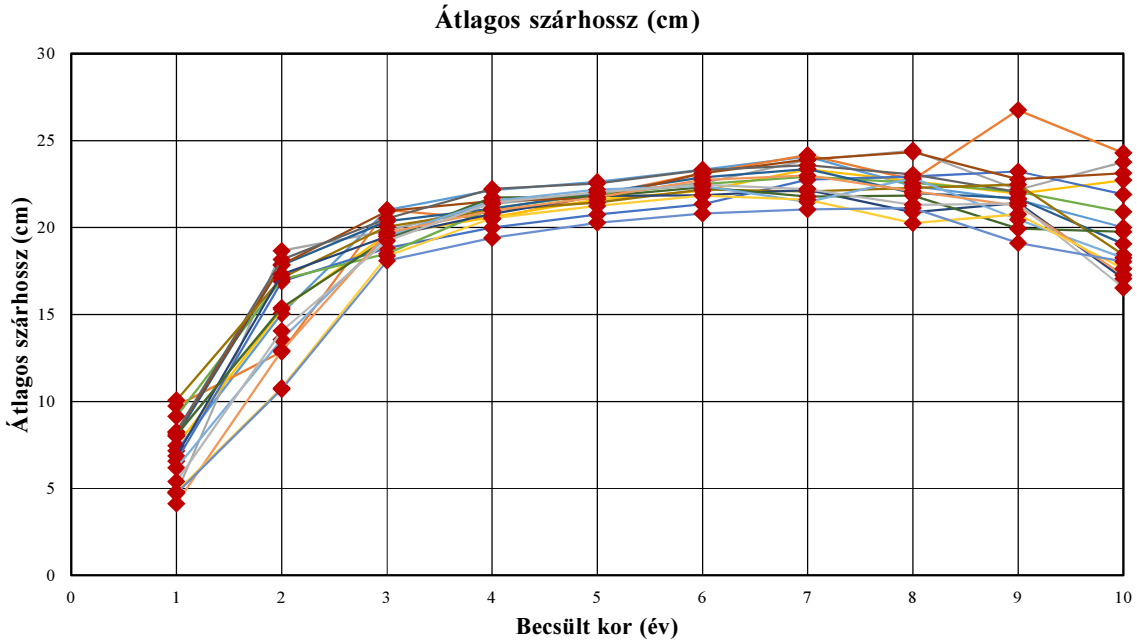

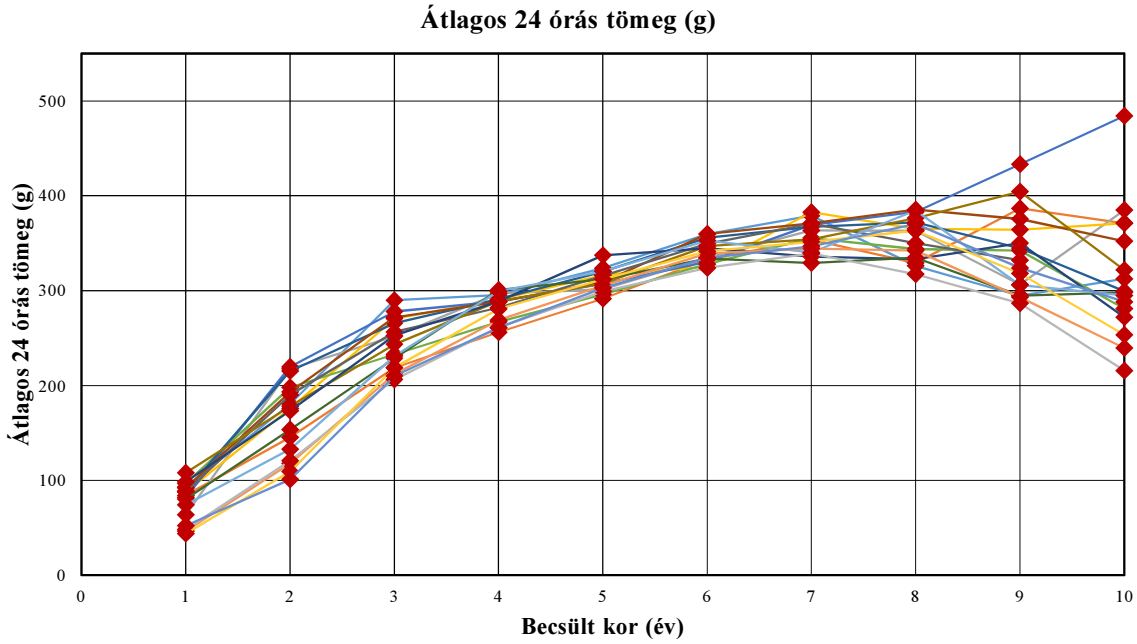

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

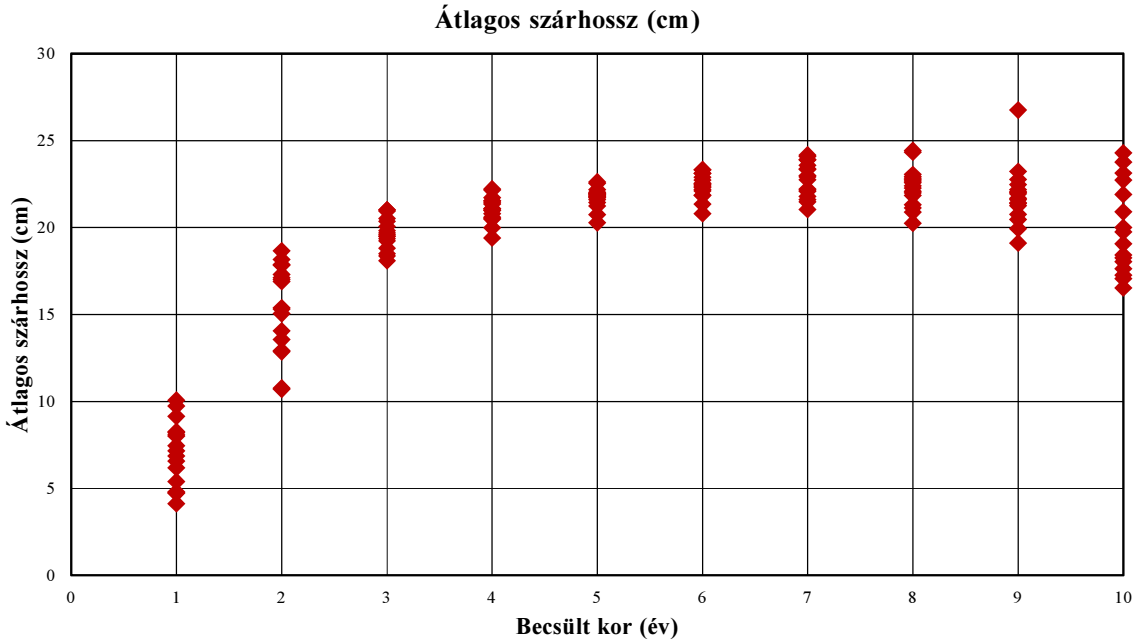

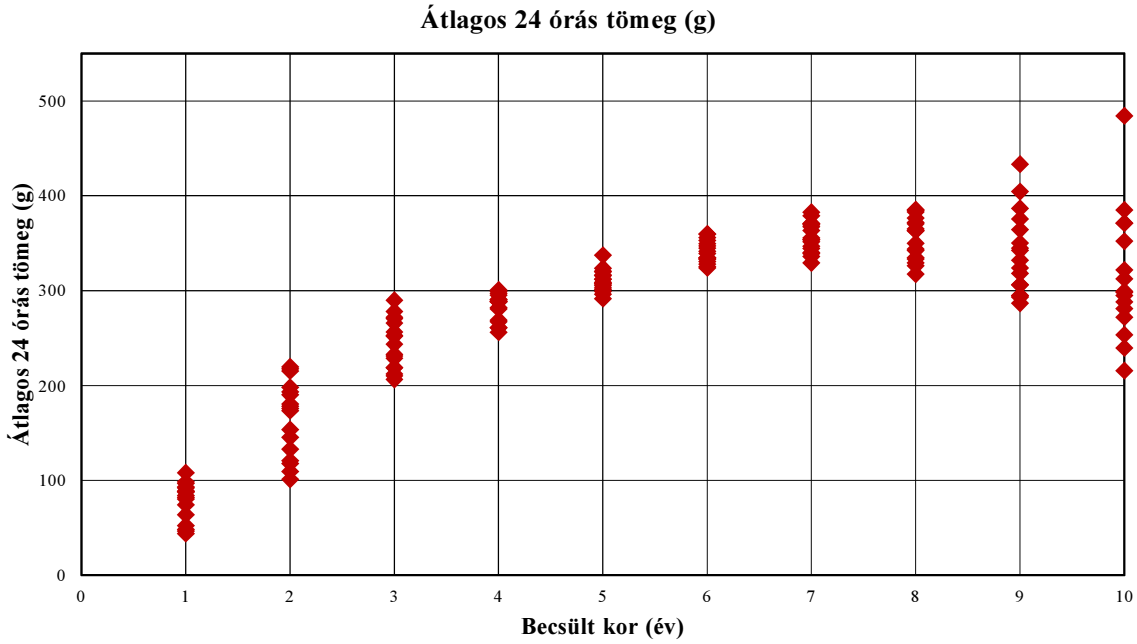

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	10	7,18	92,80
1998	2	16	15,05	180,44
1998	3	15	21,00	290,00
1998	4	17	22,15	295,35
1998	5	22	22,61	323,55
1998	6	29	23,34	359,38
1998	7	30	24,09	378,90
1998	8	17	22,39	326,12
1998	9	8	21,59	294,50
1998	9<	6	20,00	312,33
1999	1	1	9,75	84,00
1999	2	7	12,86	145,43
1999	3	6	21,00	218,67
1999	4	10	20,47	256,20
1999	5	36	21,88	291,39
1999	6	32	23,11	333,03
1999	7	38	24,18	353,45
1999	8	19	22,74	329,05
1999	9	7	26,76	386,57
1999	9<	6	24,29	371,00
2000	1	6	4,75	63,67
2000	2	10	18,66	217,70
2000	3	26	19,81	251,85
2000	4	48	21,35	297,04
2000	5	47	21,95	301,19
2000	6	50	22,54	334,54
2000	7	46	23,90	363,37
2000	8	22	24,43	362,86
2000	9	5	22,17	306,20
2000	9<	4	23,78	384,75
2001	1	10	7,46	87,50
2001	2	12	15,30	175,75
2001	3	29	19,59	270,48
2001	4	40	20,60	290,50
2001	5	54	21,61	316,46
2001	6	65	22,11	324,98
2001	7	64	23,36	382,53
2001	8	35	22,66	365,06
2001	9	14	21,94	364,07
2001	9<	4	22,71	371,00
2002	1	33	6,58	81,94
2002	2	7	16,89	219,71
2002	3	29	18,82	278,03
2002	4	57	19,99	288,63
2002	5	88	20,75	307,00
2002	6	138	21,34	330,37
2002	7	79	22,75	369,28
2002	8	30	22,92	383,00
2002	9	6	23,23	433,00
2002	9<	1	21,90	484,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	27	9,16	96,70
2003	2	19	17,01	198,11
2003	3	44	18,50	232,89
2003	4	83	21,08	267,14
2003	5	98	21,90	295,98
2003	6	124	22,50	327,94
2003	7	65	22,91	355,48
2003	8	29	22,56	343,79
2003	9	10	22,04	342,20
2003	9<	4	20,90	281,00
2004	1	44	8,02	88,50
2004	2	13	17,83	215,46
2004	3	46	20,35	265,67
2004	4	65	21,06	290,91
2004	5	131	21,97	319,83
2004	6	129	22,88	355,91
2004	7	86	23,38	367,09
2004	8	25	21,98	371,80
2004	9	12	21,68	344,67
2004	9<	6	19,06	299,33
2005	1	41	8,22	91,93
2005	2	37	17,86	193,32
2005	3	53	20,94	271,87
2005	4	92	21,52	288,14
2005	5	128	21,71	308,84
2005	6	160	23,11	359,69
2005	7	108	23,91	370,89
2005	8	46	24,35	385,28
2005	9	10	22,77	375,40
2005	9<	2	23,13	352,00
2006	1	28	8,27	88,14
2006	2	23	18,16	190,17
2006	3	51	20,51	256,41
2006	4	112	22,21	282,13
2006	5	123	22,54	315,72
2006	6	142	23,32	349,30
2006	7	88	23,59	370,39
2006	8	39	23,05	349,85
2006	9	6	22,03	332,00
2006	9<	0	0,00	0,00
2007	1	12	10,08	108,17
2007	2	30	17,10	178,30
2007	3	61	20,05	243,38
2007	4	91	21,00	288,93
2007	5	113	21,44	307,54
2007	6	101	22,18	346,92
2007	7	64	22,07	353,91
2007	8	29	22,26	376,34
2007	9	4	22,46	404,25
2007	9<	6	18,42	321,67

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	4	6,88	98,25
2008	2	25	17,31	173,52
2008	3	56	19,48	252,91
2008	4	75	20,79	288,60
2008	5	110	21,81	337,25
2008	6	94	21,85	344,62
2008	7	63	22,15	335,75
2008	8	17	20,88	333,18
2008	9	3	21,42	350,00
2008	9<	4	17,06	272,00
2009	1	20	8,08	80,05
2009	2	26	15,38	153,69
2009	3	62	19,35	228,55
2009	4	82	21,71	300,67
2009	5	96	21,78	311,94
2009	6	89	22,31	333,65
2009	7	51	21,79	329,06
2009	8	23	21,83	334,65
2009	9	8	19,94	294,75
2009	9<	16	19,74	298,25
2010	1	12	6,19	74,17
2010	2	41	13,57	133,02
2010	3	66	19,50	231,06
2010	4	102	21,52	299,35
2010	5	97	22,18	320,28
2010	6	86	22,37	352,73
2010	7	52	21,46	340,02
2010	8	31	22,84	384,45
2010	9	11	20,45	305,82
2010	9<	6	18,25	294,83
2011	1	14	4,14	46,29
2011	2	24	12,91	117,92
2011	3	38	19,70	212,08
2011	4	68	20,98	269,04
2011	5	141	21,74	305,11
2011	6	169	22,72	339,06
2011	7	97	22,98	344,33
2011	8	55	22,08	342,27
2011	9	8	21,25	293,00
2011	9<	13	17,25	239,62
2012	1	21	5,41	48,19
2012	2	64	14,06	120,91
2012	3	53	19,23	206,32
2012	4	85	21,42	261,14
2012	5	151	22,02	299,19
2012	6	174	22,45	323,84
2012	7	89	22,20	339,12
2012	8	45	21,30	317,31
2012	9	12	21,38	286,67
2012	9<	8	16,53	215,75

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	12	4,81	43,75
2013	2	60	10,78	109,60
2013	3	63	18,36	218,92
2013	4	83	20,53	280,75
2013	5	151	21,23	312,05
2013	6	174	21,83	341,36
2013	7	75	21,59	351,41
2013	8	25	20,24	363,28
2013	9	4	20,75	318,25
2013	9<	8	17,63	253,50
2014	1	17	4,74	52,24
2014	2	53	10,72	100,81
2014	3	59	18,09	210,27
2014	4	95	19,41	260,93
2014	5	160	20,28	302,74
2014	6	179	20,80	334,44
2014	7	108	21,03	346,55
2014	8	47	21,12	370,15
2014	9	7	19,11	324,00
2014	9<	18	18,04	288,17

Őz érmesarány (%) 1998

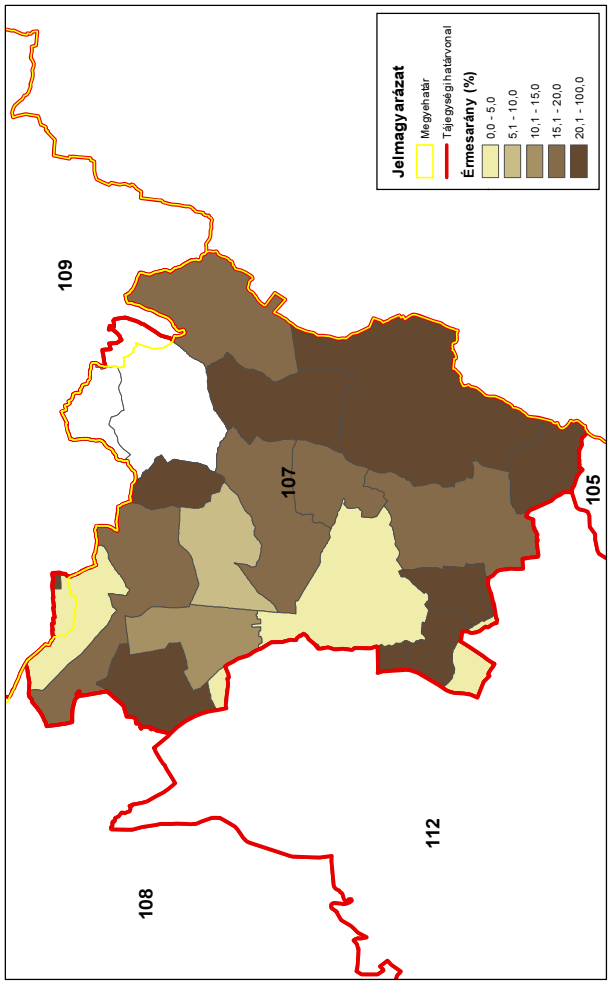

Őz érmesarány (%) 2003

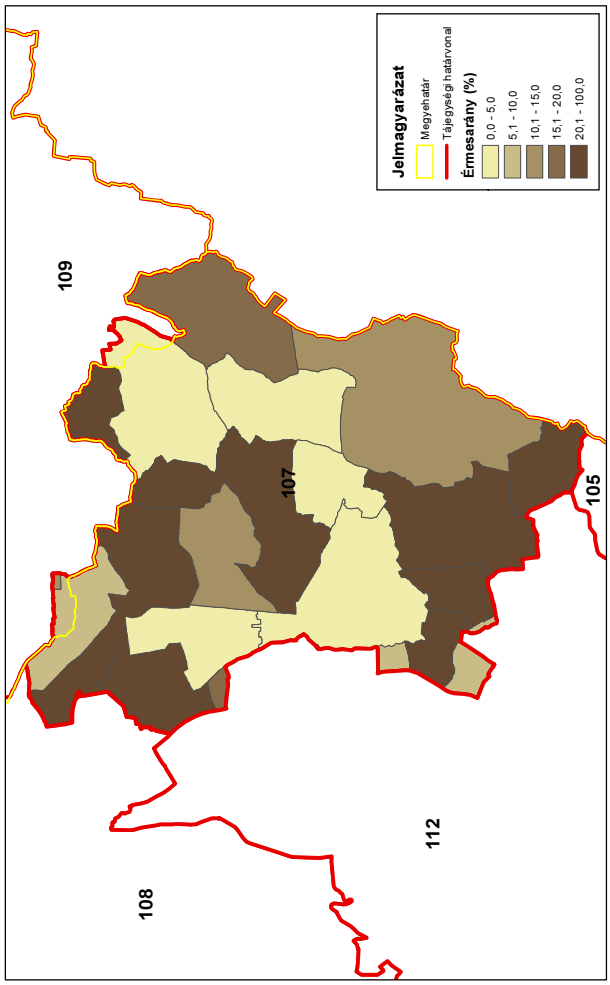

Őz érmesarány (%) 2008

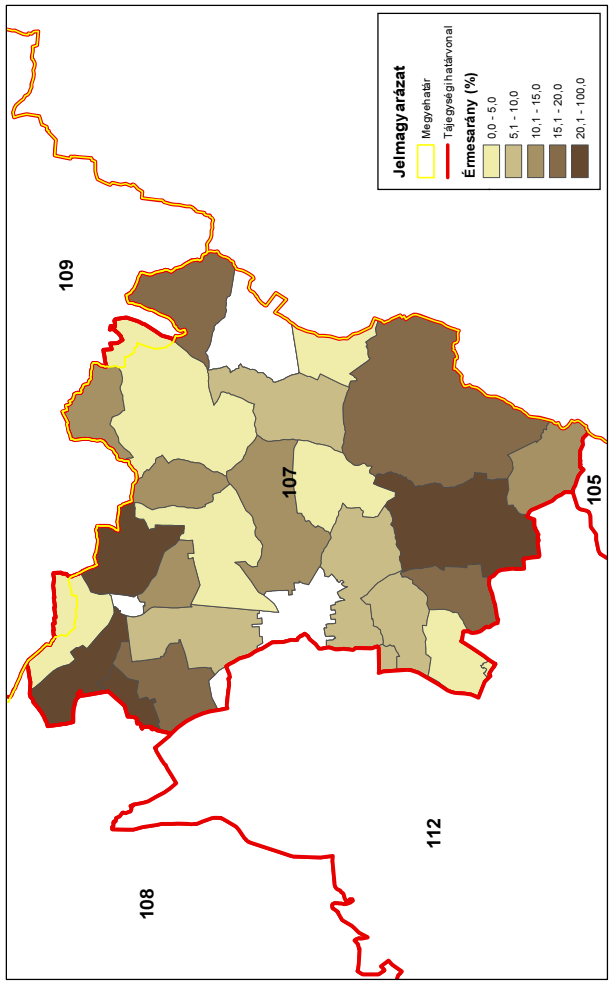

Őz érmesarány (%) 2014

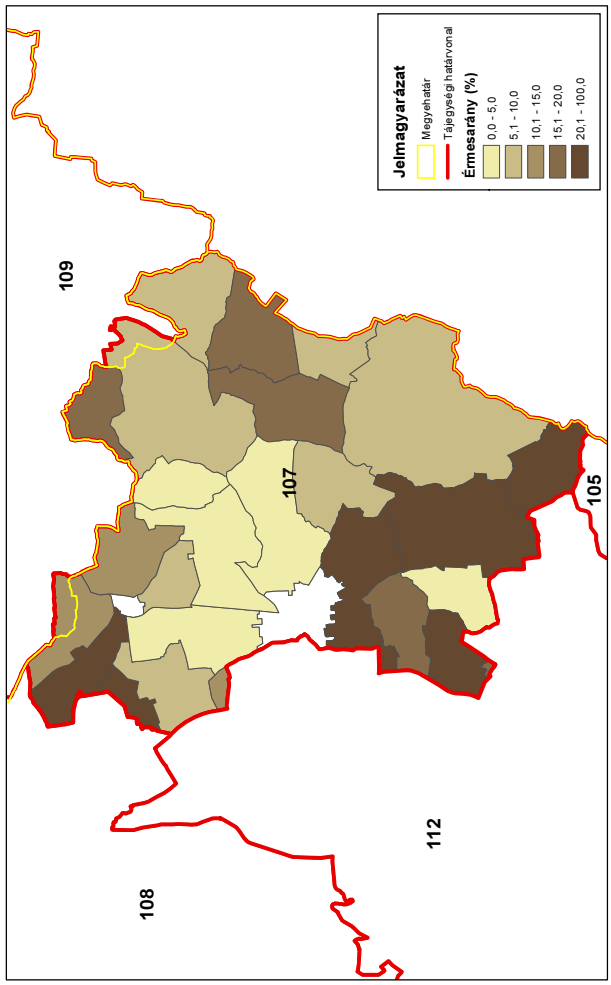

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **107**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

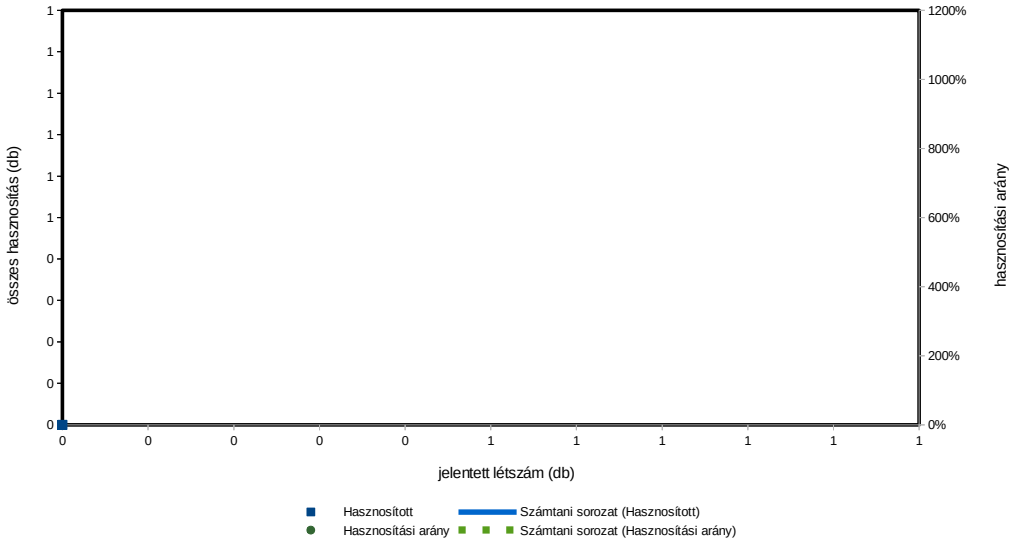

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

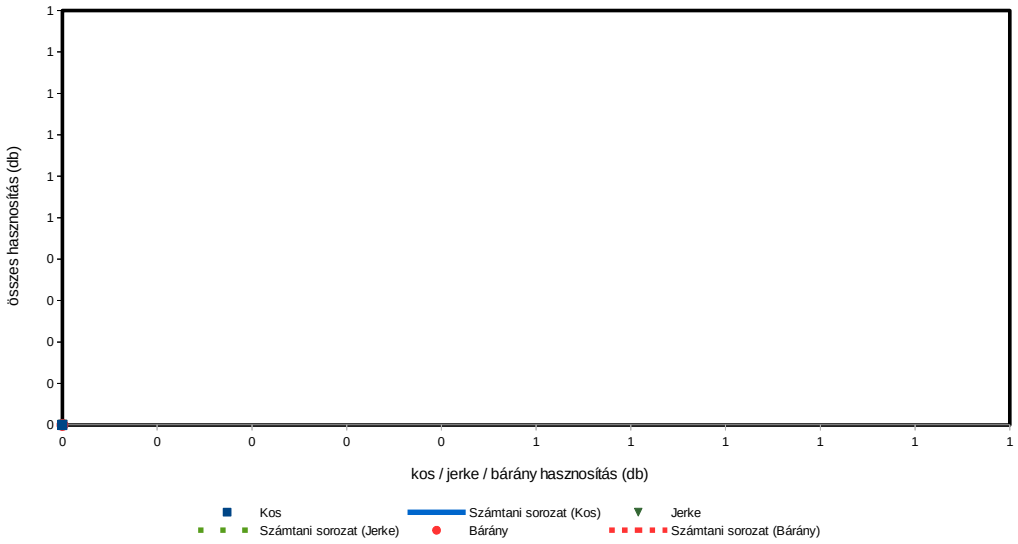

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

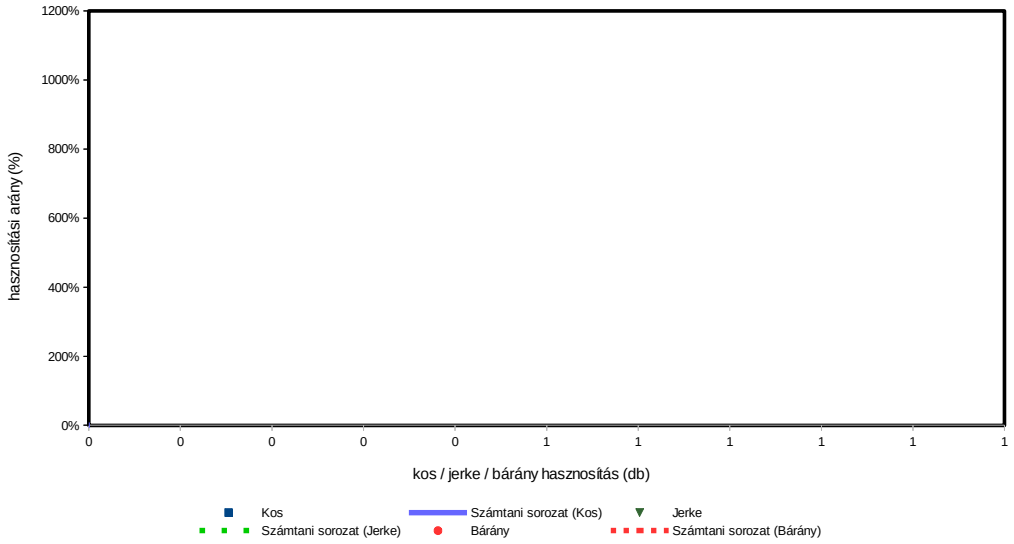

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között erősen nőtt (184→1619 pld; **+780%**), miközben a teríték ezt meghaladó arányban nőtt (266→1534 pld; **+1453%**). A legnagyobb hasznosított létszám 1950 pld volt (2013). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban 40-70% volt, csak 2011-2013 között érte el a 105-110%-ot.
- A **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól követhető a vaddisznó területfoglalása. Már 2008-ban az tájegység ≈80%-án lőttek vaddisznót, az utolsó évben ez már 100% volt és több >1 db/km^2 terítéket jelentő vadgazdálkodási egység is előfordult. Ez az elterjedés felveti a kérdést, hogy vissza lehet-e még szorítani a vaddisznót?

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban 40-70% volt, csak 2011-2013 között érte el a 105-110%-ot. A grafikonok alapján a hasznosítás (db) és a kan/koca/süldő/malac lelövések pozitív, határozott kapcsolatban állnak.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben fenntartott arányok a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését okozták. Az utolsó néhány évet leszámítva a kanokhoz képest (15-30%) kevés kocát lőttek (10-22%) és a süldő és malac lelövés is zömében kevés volt (50-70%). A malacok utóbbinak rendesen kis részét tették ki (4-26%). Ennek a kocák és a szaporulat kíméletét okozó lelövési összetételnek szerepe van a vaddisznó terjedésében, mert végeredményben állomány-növelő gazdálkodást eredményezett.
- Figyelembe véve, hogy a tájegységben az erdők aránya viszonylag magas (36.5%) a vaddisznónak bizonyos területeken megvannak a megfelelő élőhelyi feltételei. A vaddisznólétszám további növekedésének és a mezőgazdasági környezetbe való kiáramlásának érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és elsősorban a nőivar és a szaporulat kilövésének minél magasabb arányát szükséges elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó stabil, teljes elterjedése veszélyes a vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodóira nézve.
- A megtelepedett vaddisznó az intenzív mezőgazdasági rendszerekben súlyos károkat okozhat, amik anyagilag ellehetetleníthetik az érintetteket. A jelenlegi vadkárok az értékelt időszakban nőttek és nagyságuk is jelenetős (10X, 25-30 M Ft/év).
- A vaddisznó megtelepülésének további kockázata az apróvadban neki tulajdoníthatóan keletkező veszteség. A vaddisznó mindenevő faj, ami a tojások, a fiókák és a szaporulat szempontjából többé-kevésbé bizonyított veszteségeket okozhat. Ezek a veszteségek kis sűrűségeknél nem tűnnek fel, de magas egyedszáma esetén az apróvad visszaesése mérhető a vadászati adatok alapján is.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	40	52	92	**184**	54	44	151	17	**266**	135,0%	84,6%	164,1%	**144,6%**
1999	94	134	368	**596**	45	53	174	36	**308**	47,9%	39,6%	47,3%	**51,7%**
2000	90	112	347	**549**	75	73	150	29	**327**	83,3%	65,2%	43,2%	**59,6%**
2001	116	180	414	**710**	96	91	275	58	**520**	82,8%	50,6%	66,4%	**73,2%**
2002	144	200	459	**803**	142	122	323	27	**614**	98,6%	61,0%	70,4%	**76,5%**
2003	125	174	420	**719**	108	115	258	35	**516**	86,4%	66,1%	61,4%	**71,8%**
2004	143	192	452	**787**	98	93	285	157	**633**	68,5%	48,4%	63,1%	**80,4%**
2005	159	183	467	**809**	86	40	210	85	**421**	54,1%	21,9%	45,0%	**52,0%**
2006	160	171	306	**637**	77	47	112	59	**295**	48,1%	27,5%	36,6%	**46,3%**
2007	172	245	546	**963**	112	72	151	28	**363**	65,1%	29,4%	27,7%	**37,7%**
2008	162	223	587	**972**	160	103	210	51	**524**	98,8%	46,2%	35,8%	**53,9%**
2009	209	292	698	**1 199**	225	131	202	193	**751**	107,7%	44,9%	28,9%	**62,6%**
2010	252	303	746	**1 301**	220	180	282	204	**886**	87,3%	59,4%	37,8%	**68,1%**
2011	274	372	788	**1 434**	344	317	628	212	**1 501**	125,5%	85,2%	79,7%	**104,7%**
2012	296	423	957	**1 676**	426	384	930	134	**1 874**	143,9%	90,8%	97,2%	**111,8%**
2013	330	467	1 030	**1 827**	392	355	1 034	169	**1 950**	118,8%	76,0%	100,4%	**106,7%**
2014	291	435	893	**1 619**	236	246	788	264	**1 534**	81,1%	56,6%	88,2%	**94,7%**
Változás	627,5%	736,5%	870,7%	779,9%	337,0%	459,1%	421,9%	1452,9%	476,7%	-39,9%	-33,2%	-46,2%	-34,5%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,30	2,30	***1,77***	1	0,81	2,80	0,31	***3,43***	***0,39***	***3,82***
1999	1	1,43	3,91	***2,75***	1	1,18	3,87	0,80	***3,28***	***0,68***	***3,96***
2000	1	1,24	3,86	***3,10***	1	0,97	2,00	0,39	***2,05***	***0,40***	***2,45***
2001	1	1,55	3,57	***2,30***	1	0,95	2,86	0,60	***3,02***	***0,64***	***3,66***
2002	1	1,39	3,19	***2,30***	1	0,86	2,27	0,19	***2,65***	***0,22***	***2,87***
2003	1	1,39	3,36	***2,41***	1	1,06	2,39	0,32	***2,24***	***0,30***	***2,55***
2004	1	1,34	3,16	***2,35***	1	0,95	2,91	1,60	***3,06***	***1,69***	***4,75***
2005	1	1,15	2,94	***2,55***	1	0,47	2,44	0,99	***5,25***	***2,13***	***7,38***
2006	1	1,07	1,91	***1,79***	1	0,61	1,45	0,77	***2,38***	***1,26***	***3,64***
2007	1	1,42	3,17	***2,23***	1	0,64	1,35	0,25	***2,10***	***0,39***	***2,49***
2008	1	1,38	3,62	***2,63***	1	0,64	1,31	0,32	***2,04***	***0,50***	***2,53***
2009	1	1,40	3,34	***2,39***	1	0,58	0,90	0,86	***1,54***	***1,47***	***3,02***
2010	1	1,20	2,96	***2,46***	1	0,82	1,28	0,93	***1,57***	***1,13***	***2,70***
2011	1	1,36	2,88	***2,12***	1	0,92	1,83	0,62	***1,98***	***0,67***	***2,65***
2012	1	1,43	3,23	***2,26***	1	0,90	2,18	0,31	***2,42***	***0,35***	***2,77***
2013	1	1,42	3,12	***2,21***	1	0,91	2,64	0,43	***2,91***	***0,48***	***3,39***
2014	1	1,49	3,07	***2,05***	1	1,04	3,34	1,12	***3,20***	***1,07***	***4,28***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	21,7%	28,3%	50,0%	100%	20,3%	16,5%	56,8%	6,4%	100%	**55,1%**	**63,2%**
1999	15,8%	22,5%	61,7%	100%	14,6%	17,2%	56,5%	11,7%	100%	**45,9%**	**68,2%**
2000	16,4%	20,4%	63,2%	100%	22,9%	22,3%	45,9%	8,9%	100%	**50,7%**	**54,7%**
2001	16,3%	25,4%	58,3%	100%	18,5%	17,5%	52,9%	11,2%	100%	**51,3%**	**64,0%**
2002	17,9%	24,9%	57,2%	100%	23,1%	19,9%	52,6%	4,4%	100%	**53,8%**	**57,0%**
2003	17,4%	24,2%	58,4%	100%	20,9%	22,3%	50,0%	6,8%	100%	**48,4%**	**56,8%**
2004	18,2%	24,4%	57,4%	100%	15,5%	14,7%	45,0%	24,8%	100%	**51,3%**	**69,8%**
2005	19,7%	22,6%	57,7%	100%	20,4%	9,5%	49,9%	20,2%	100%	**68,3%**	**70,1%**
2006	25,1%	26,8%	48,0%	100%	26,1%	15,9%	38,0%	20,0%	100%	**62,1%**	**58,0%**
2007	17,9%	25,4%	56,7%	100%	30,9%	19,8%	41,6%	7,7%	100%	**60,9%**	**49,3%**
2008	16,7%	22,9%	60,4%	100%	30,5%	19,7%	40,1%	9,7%	100%	**60,8%**	**49,8%**
2009	17,4%	24,4%	58,2%	100%	30,0%	17,4%	26,9%	25,7%	100%	**63,2%**	**52,6%**
2010	19,4%	23,3%	57,3%	100%	24,8%	20,3%	31,8%	23,0%	100%	**55,0%**	**54,9%**
2011	19,1%	25,9%	55,0%	100%	22,9%	21,1%	41,8%	14,1%	100%	**52,0%**	**56,0%**
2012	17,7%	25,2%	57,1%	100%	22,7%	20,5%	49,6%	7,2%	100%	**52,6%**	**56,8%**
2013	18,1%	25,6%	56,4%	100%	20,1%	18,2%	53,0%	8,7%	100%	**52,5%**	**61,7%**
2014	18,0%	26,9%	55,2%	100%	15,4%	16,0%	51,4%	17,2%	100%	**49,0%**	**68,6%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **107**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

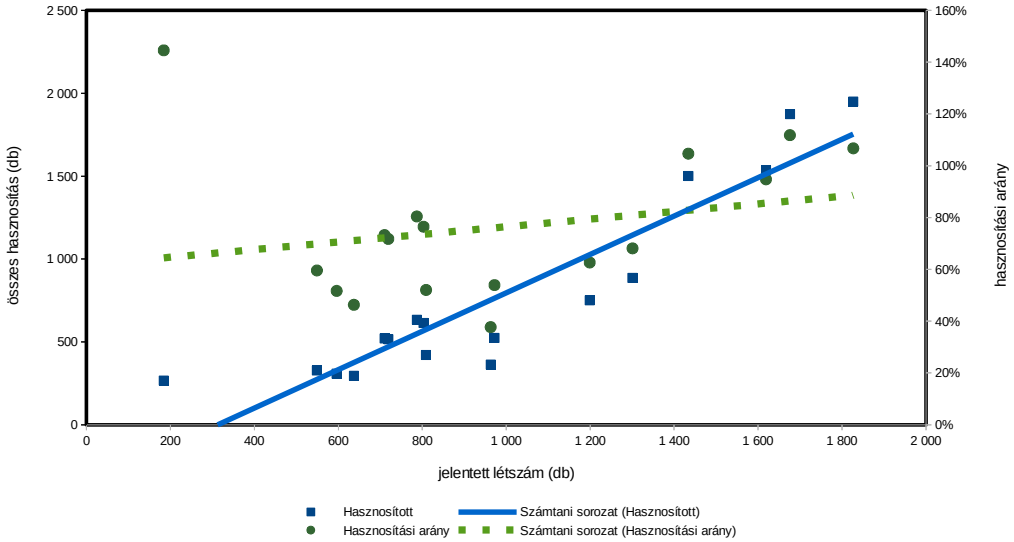

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

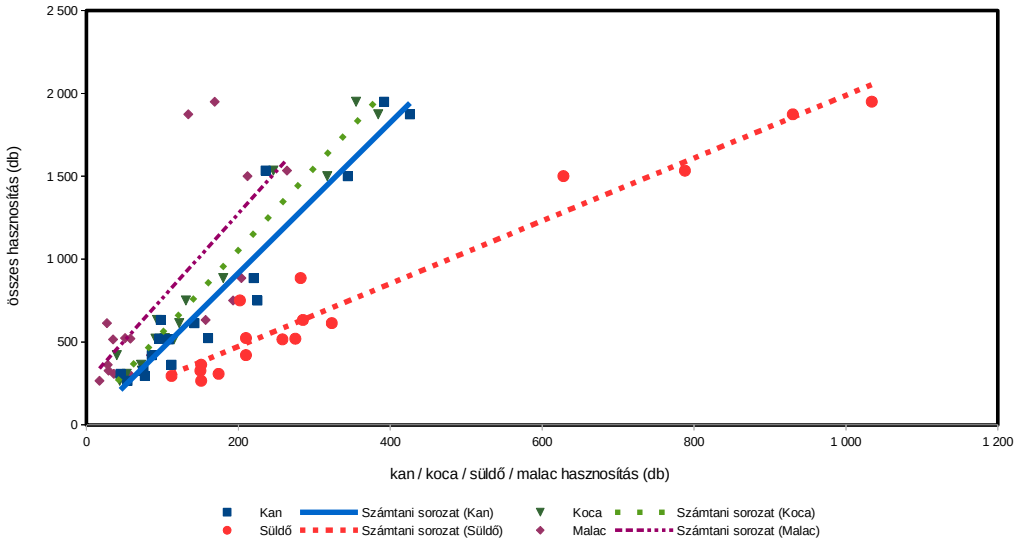

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

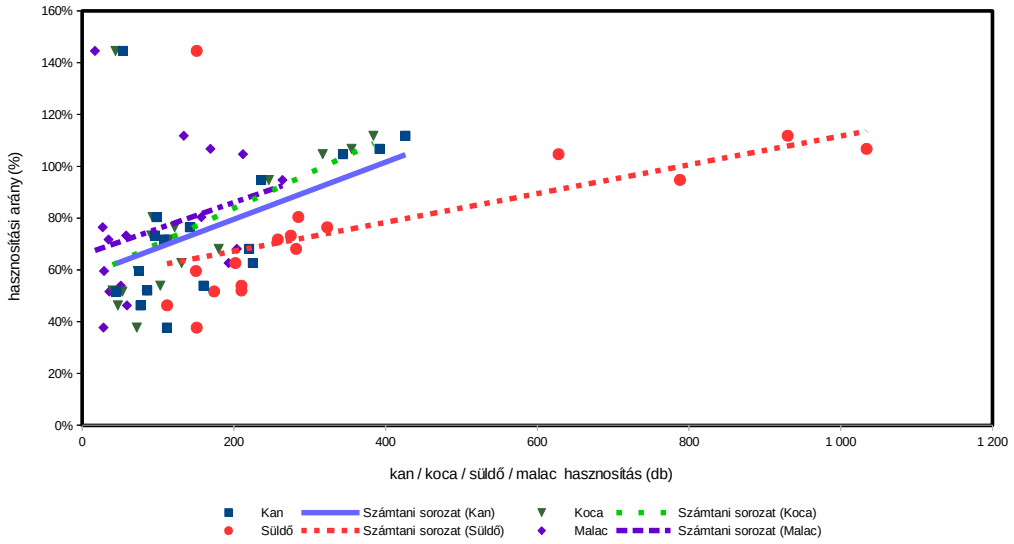

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

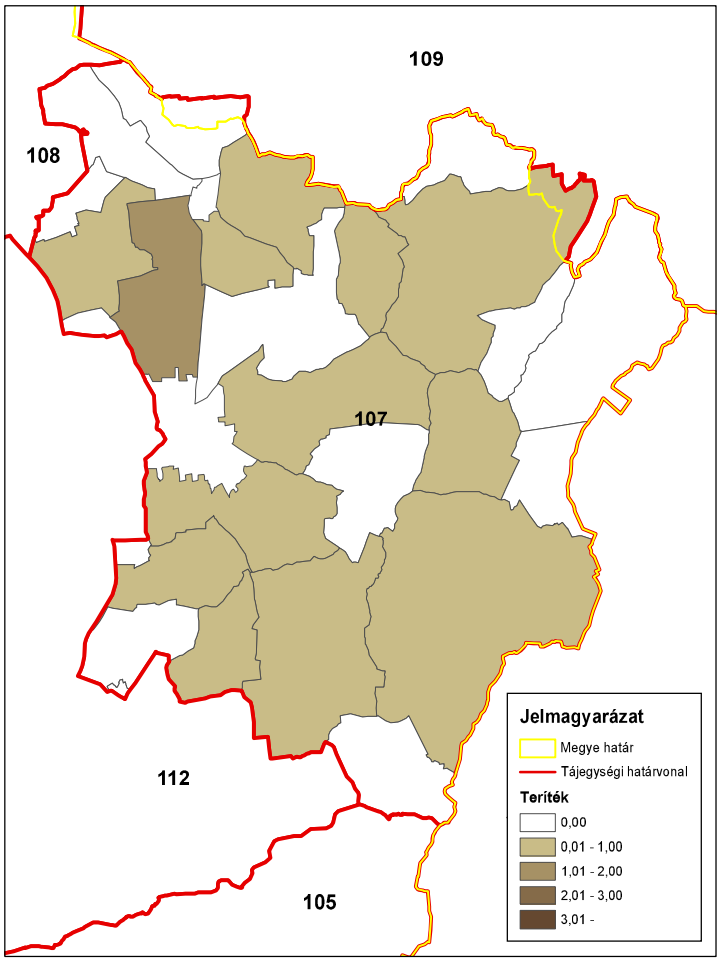

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

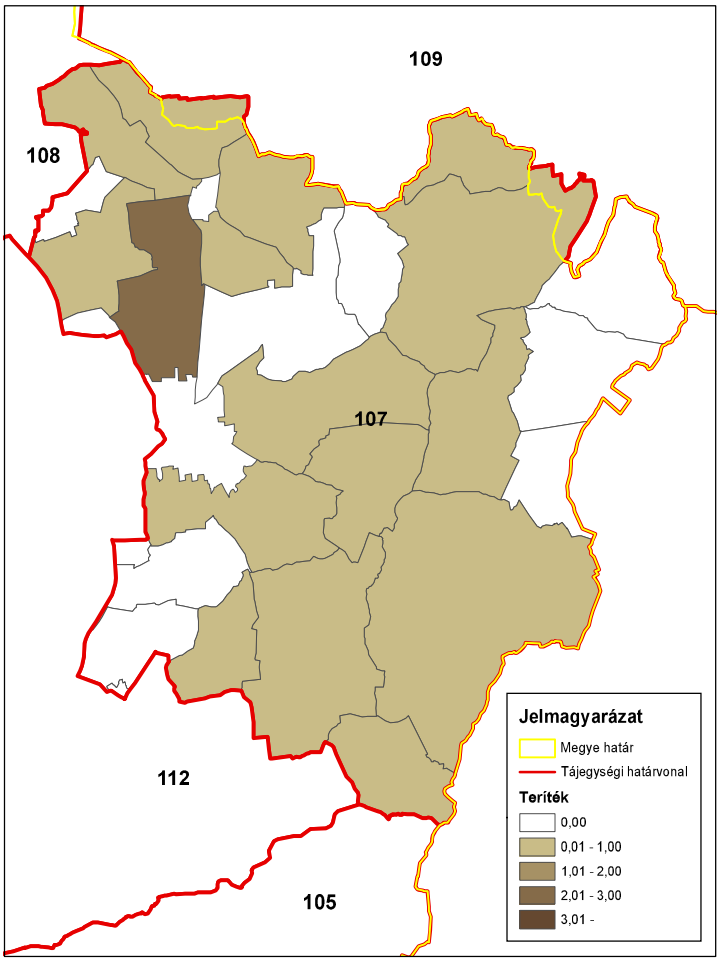

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

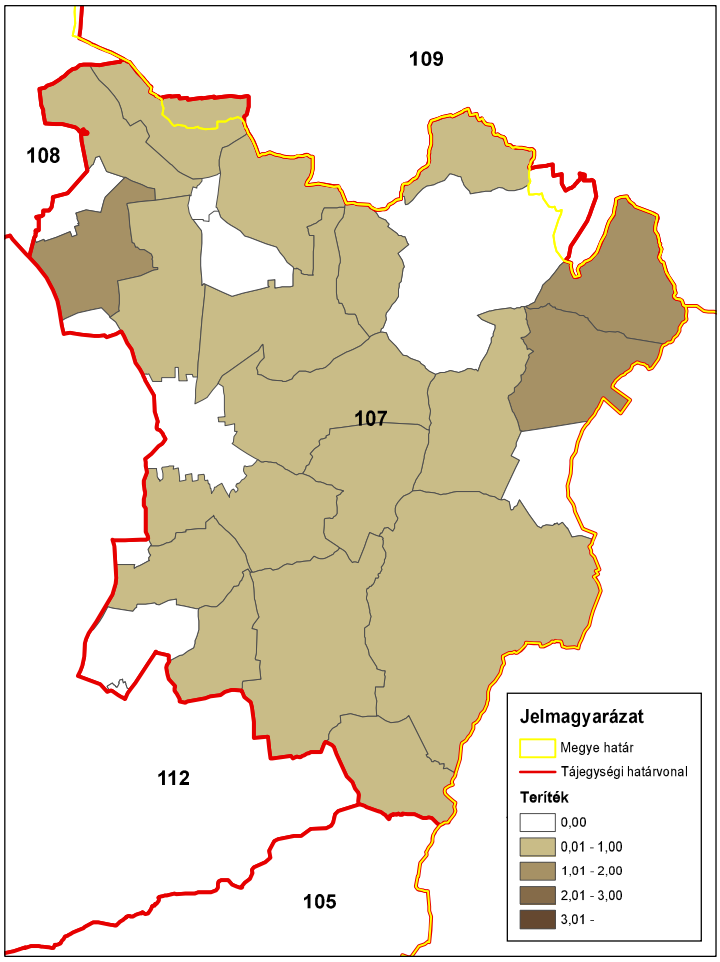

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

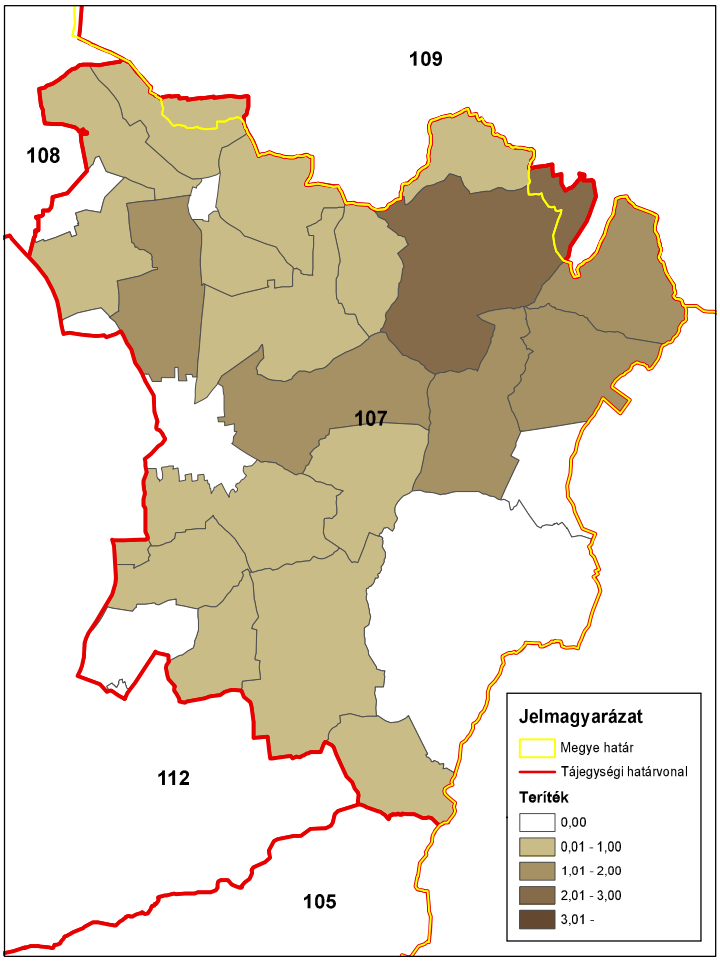

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

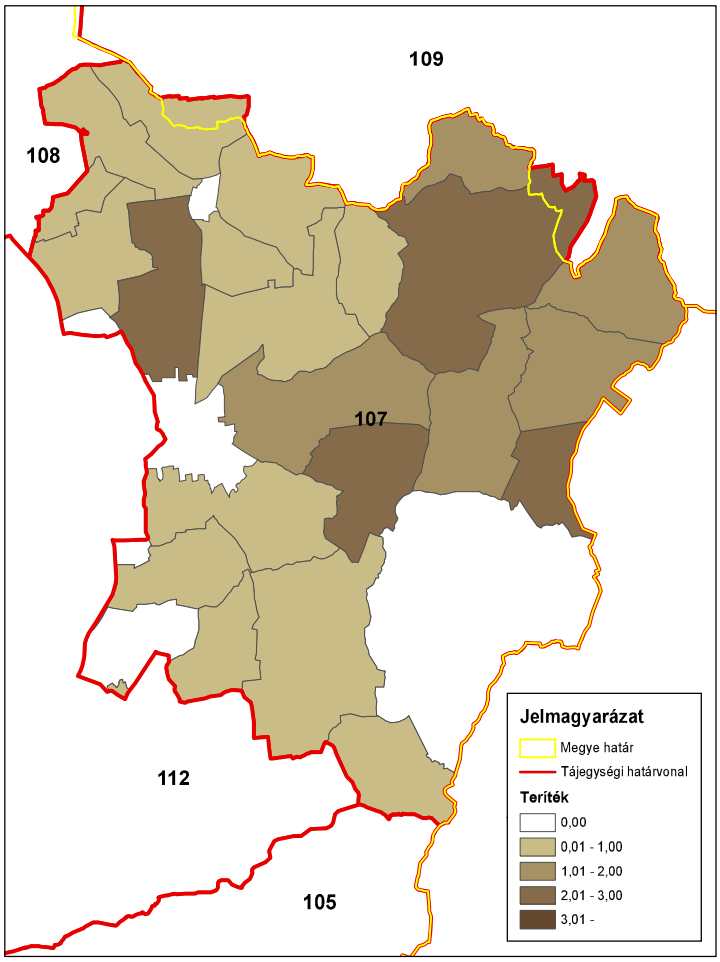

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

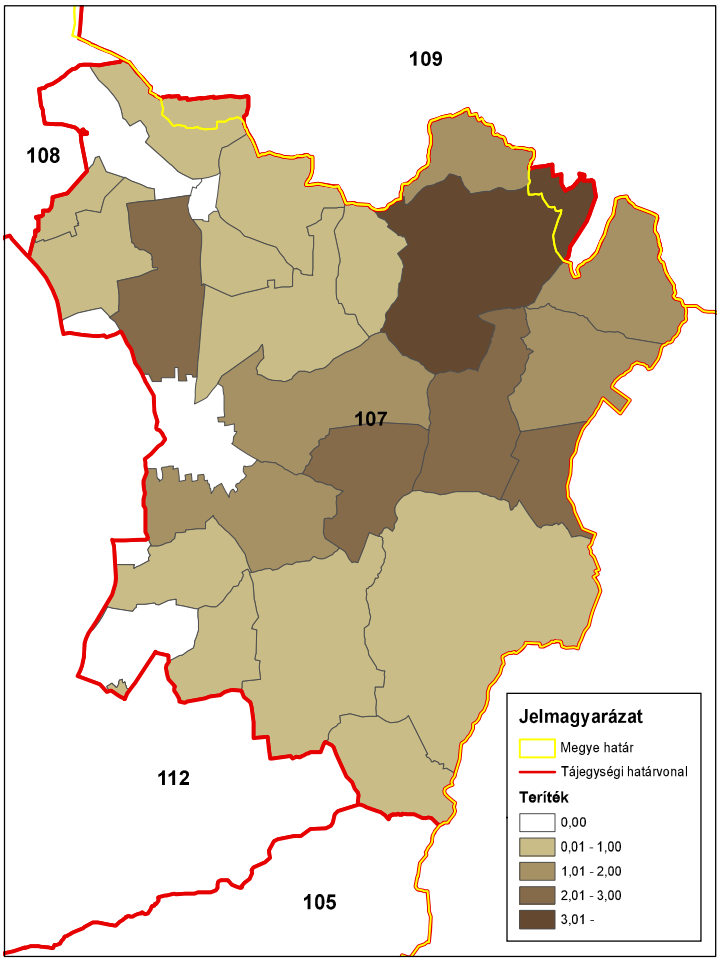

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

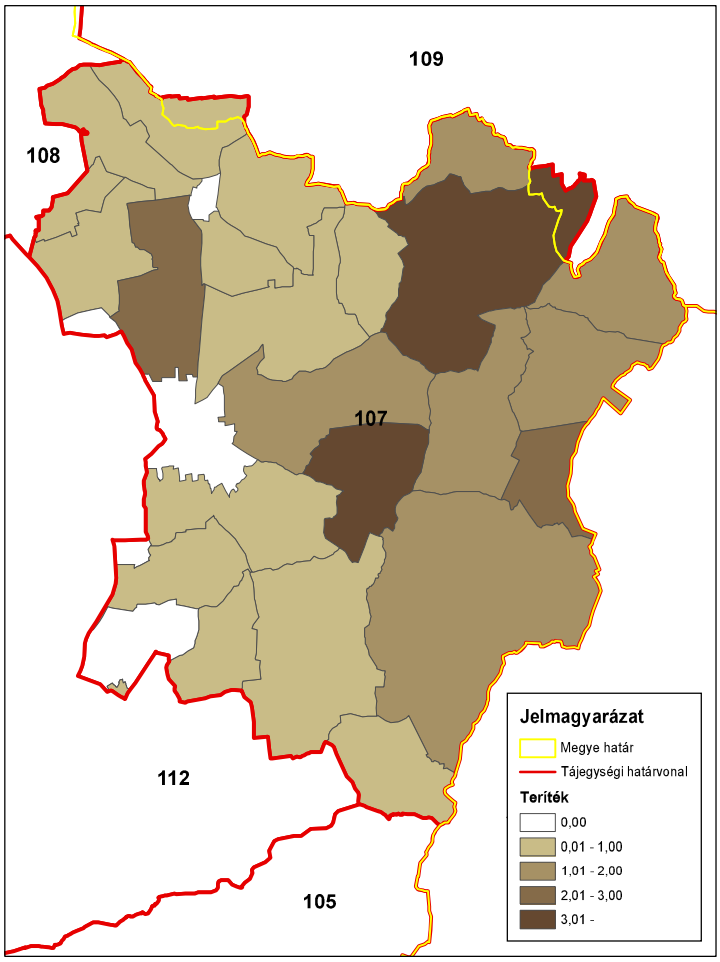

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

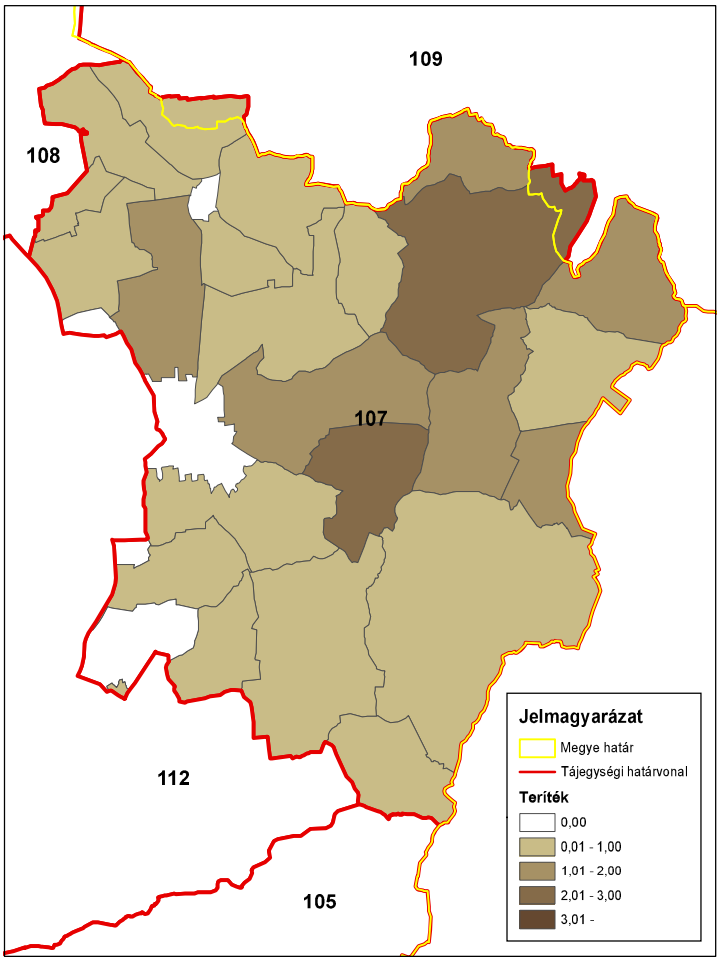

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	1	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	4	3	75,0%	1		2	33,3%	0,0%	66,7%
2000	25	7	28,0%	2	2	3	28,6%	28,6%	42,9%
2001	62	21	33,9%	4	7	10	19,0%	33,3%	47,6%
2002	95	30	31,6%	7	8	15	23,3%	26,7%	50,0%
2003	43	16	37,2%	2	5	9	12,5%	31,3%	56,3%
2004	23	10	43,5%	2	2	6	20,0%	20,0%	60,0%
2005	71	41	57,7%	6	10	25	14,6%	24,4%	61,0%
2006	31	13	41,9%	2	5	6	15,4%	38,5%	46,2%
2007	30	11	36,7%		4	7	0,0%	36,4%	63,6%
2008	31	17	54,8%	3	7	7	17,6%	41,2%	41,2%
2009	58	35	60,3%	8	8	19	22,9%	22,9%	54,3%
2010	83	47	56,6%	9	13	25	19,1%	27,7%	53,2%
2011	140	73	52,1%	12	28	33	16,4%	38,4%	45,2%
2012	222	135	60,8%	24	56	55	17,8%	41,5%	40,7%
2013	117	52	44,4%	14	15	23	26,9%	28,8%	44,2%
2014	154	89	57,8%	13	29	47	14,6%	32,6%	52,8%

A 107. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

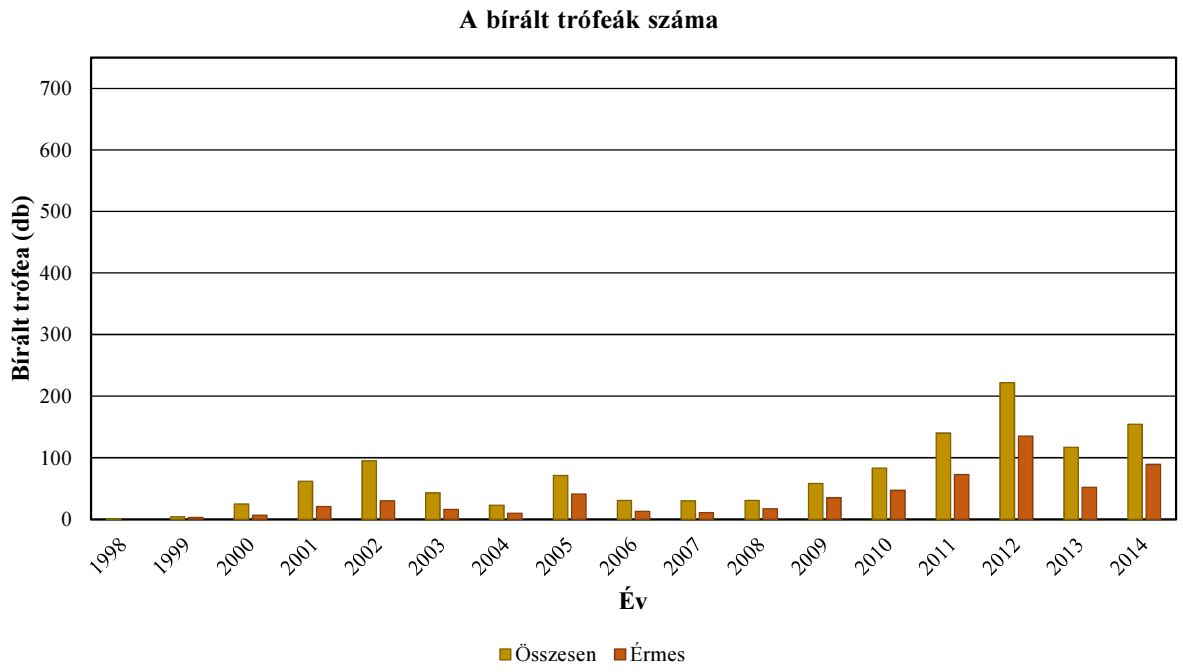

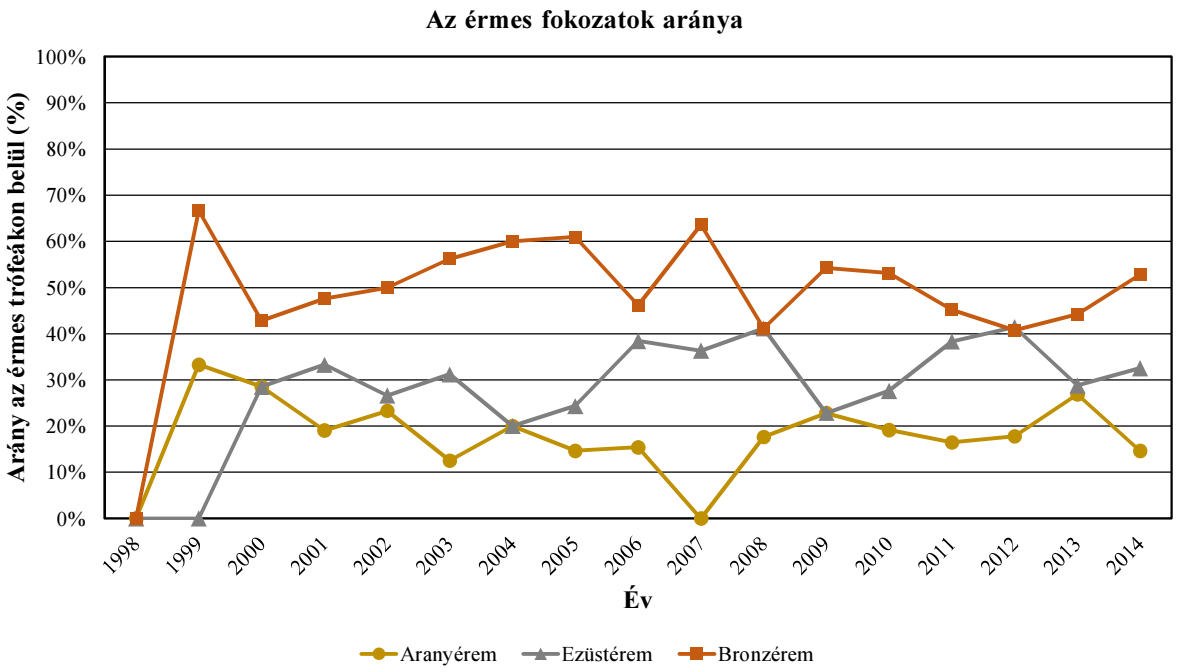

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

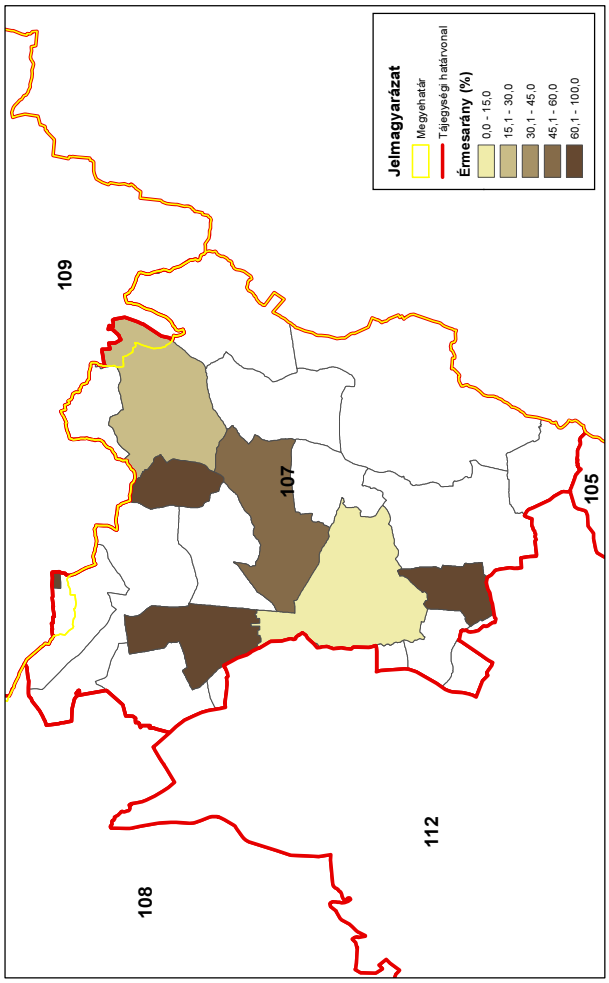

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

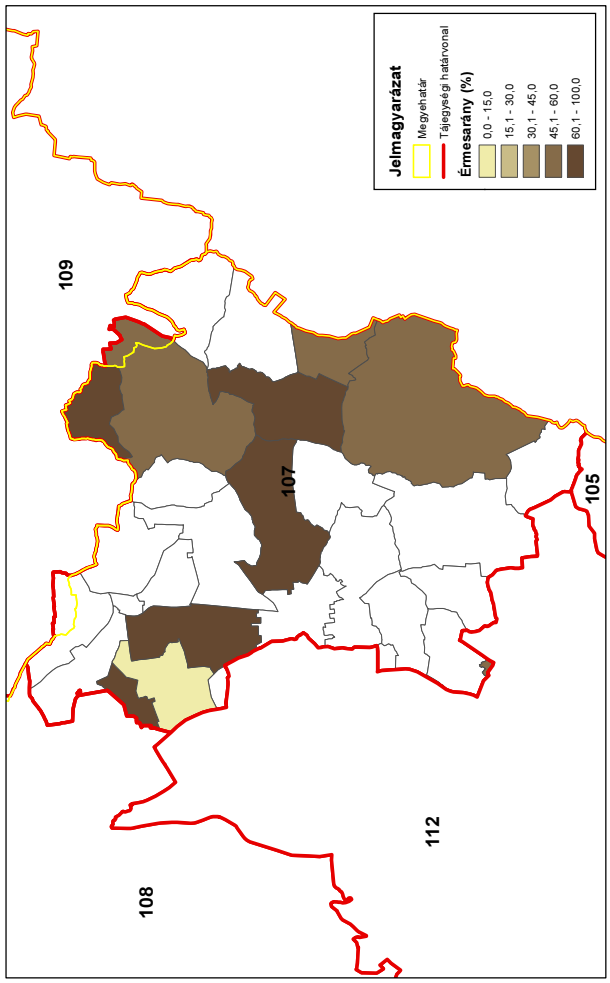

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

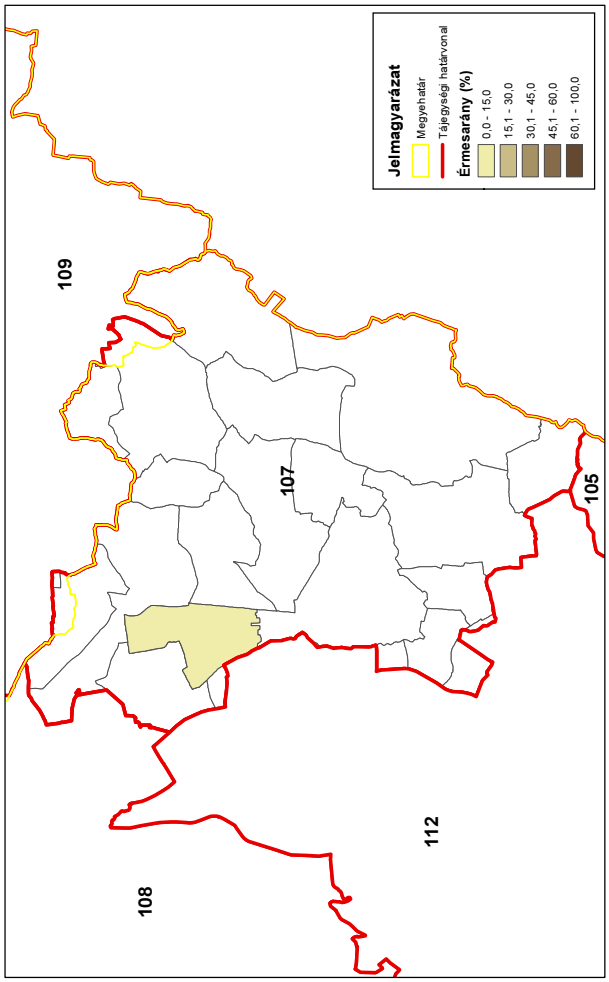

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

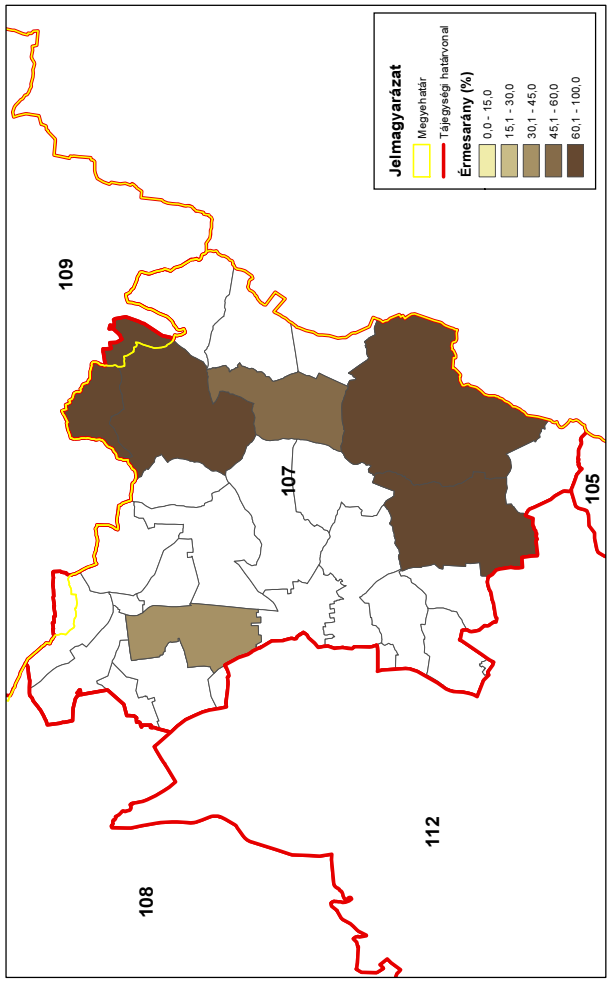

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között csökkent (7,4 → 6 ezer). 2003-ig kis mértékben nőtt az állomány (7,4 → 8,5 ezer pld), majd ingadozásokkal tarkított csökkenés látható. A lelövések 2002-ig növekedtek, majd csökkenés következett be (0,8 → 1,3 → 1 ezer pld). De összességében nőtt a lelövések száma. Az élő befogás 2003-ra megszűnt.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között nem látható összefüggés. A hasznosítás növekedett miközben a jelentett állomány csökkent, ezek alapján a becsléseket és a tervezést erősíteni kell.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított arányajól alakult a tájegységben, hogy csak lelövéssel hasznosítják a mezei nyúl populációt. Ez kedvező lehet a további állomány alakulás szempontjából, de az időzítés és a mennyiség tervezése fontos tényező lehet a csökkenés megállításához.
- Az időszak folyamán az Ny-ÉNy-i túlsúly megmaradt a terítéksűrűséget tekintve.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása nem volt összhangban a létszám változásával, azaz a hasznosítás növekedése nem igazodik az állomány változásából levezethető lehetőségekhez.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A hasznosítási arány 2002-ig kis mértékben növekedett (11,5% →16 %), majd ingadozásokkal maradt ezen a szinten,ami összességében növekedést jelent (47,4%-kal).
- A hasznosítás összetételében látható a lelövések túlsúlya, majd 2003-tól teljes egészében csak lelövés útján hasznosítják a mezei nyúl állományt, ami kedvező lehet.Ugyanakkor a lelövésekesetleges rossz időzítése, illetve a megnövekedett hasznosítási arány okozhatja nyúl populáció csökkenését. A megnövekedett hasznosítástnem támasztja alá a populációsűrűség változása. Csökkenteni kellene a hasznosítási arányt.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység még az ország jobb mezei nyulas térségei közé tartozik a teríték nagysága alapján. A mezei nyúl azonban már nem olyan fontos tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak, mint a környező tájegységekben. Ugyanakkor a mezei nyúllal való gazdálkodást erősíteni lehetne a jelenlegi adatok alapján. A mezei nyúl állománya sajnos csökkenő, míg a hasznosítása növekvő. A fácán hasznosítássalnem mutat összefüggést, ami arra utal, hogy az apróvadas gazdálkodási szemlélet már nem uralkodó ebben a tájegységben. Ezt az erdős területek magas aránya (36,5%) is indokolja. Azonban a megnövekedett hasznosítási arány veszélyeztetheti a még meglévő és még mindig jelentősmezei nyúl állományt, aminek ellenőrzéséhez és a tudatosabb gazdálkodáshoz szükségesek bizonyos változtatások a becslések és a tervezés területén.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	7 441	778	75	**853**	91,2%	8,8%	**11,5%**
1999	6 764	841	90	**931**	90,3%	9,7%	**13,8%**
2000	7 090	1 044	52	**1 096**	95,3%	4,7%	**15,5%**
2001	7 870	1 082	84	**1 166**	92,8%	7,2%	**14,8%**
2002	8 028	1 299	13	**1 312**	99,0%	1,0%	**16,3%**
2003	8 535	1 111	0	**1 111**	100,0%	0,0%	**13,0%**
2004	8 100	817	0	**817**	100,0%	0,0%	**10,1%**
2005	6 890	842	0	**842**	100,0%	0,0%	**12,2%**
2006	6 205	686	0	**686**	100,0%	0,0%	**11,1%**
2007	7 635	692	0	**692**	100,0%	0,0%	**9,1%**
2008	6 016	676	0	**676**	100,0%	0,0%	**11,2%**
2009	6 715	998	0	**998**	100,0%	0,0%	**14,9%**
2010	7 605	1 070	0	**1 070**	100,0%	0,0%	**14,1%**
2011	6 105	1 126	0	**1 126**	100,0%	0,0%	**18,4%**
2012	7 450	984	0	**984**	100,0%	0,0%	**13,2%**
2013	6 520	1 012	0	**1 012**	100,0%	0,0%	**15,5%**
2014	6 025	1 018	0	**1 018**	100,0%	0,0%	**16,9%**
Változás	-19,0%	30,8%	-100,0%	19,3%	9,6%	-100,0%	47,4%
Minimum	6 016	676	0	676	90,3%	0,0%	9,1%
Maximum	8 535	1 299	90	1 312	100,0%	9,7%	18,4%

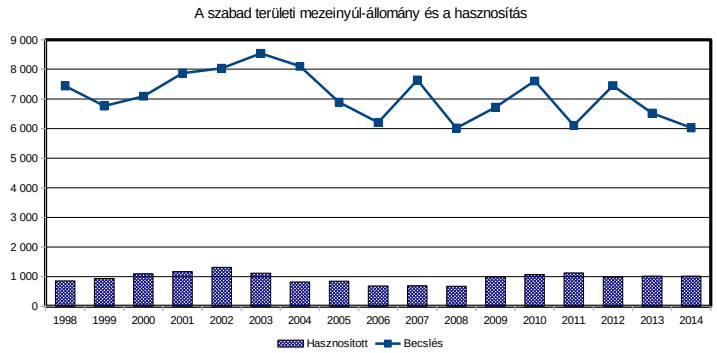

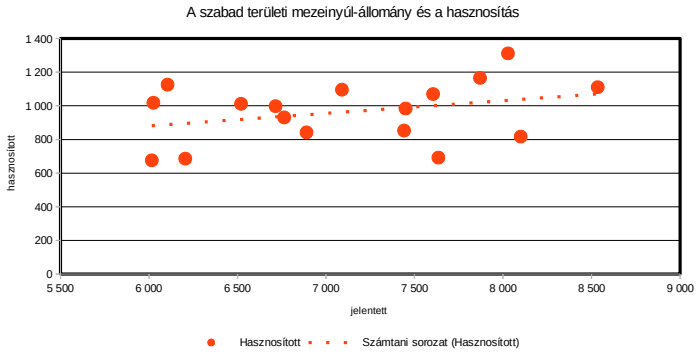

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **107**

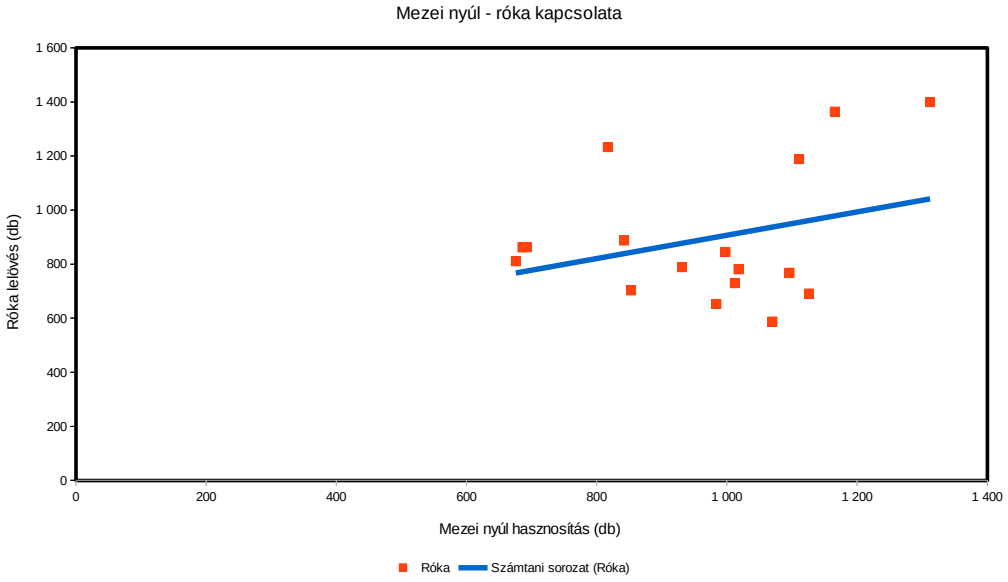

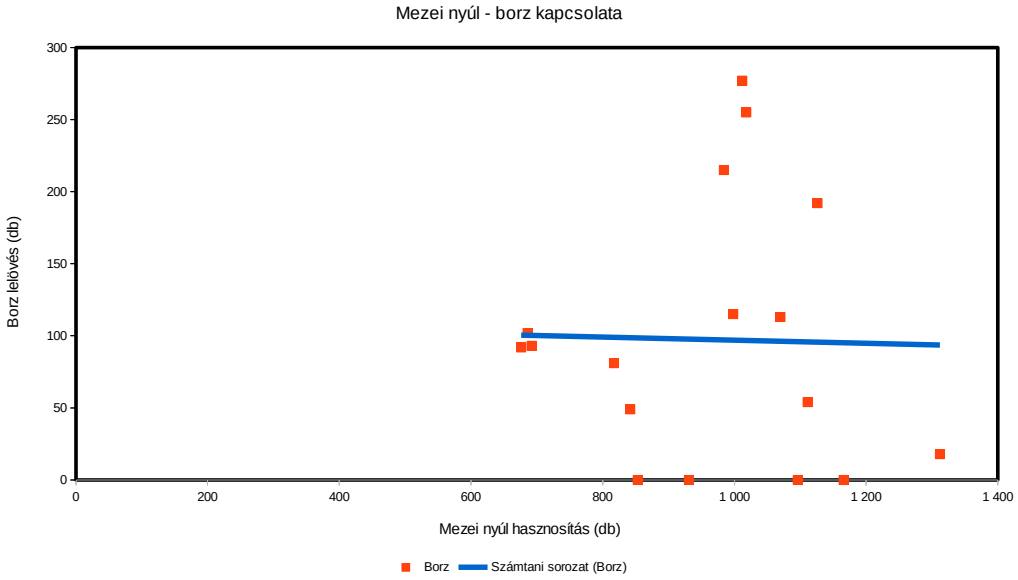

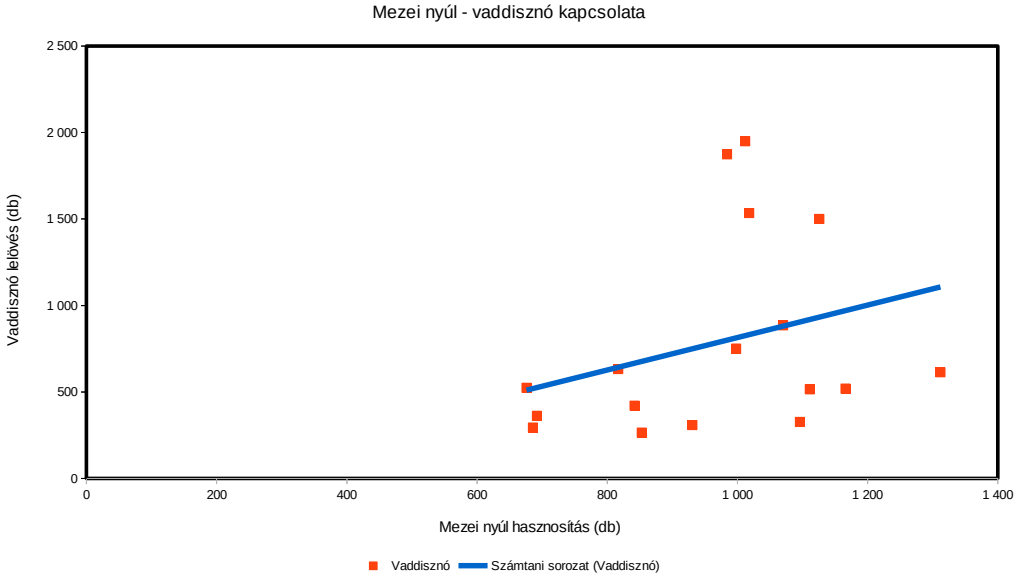

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

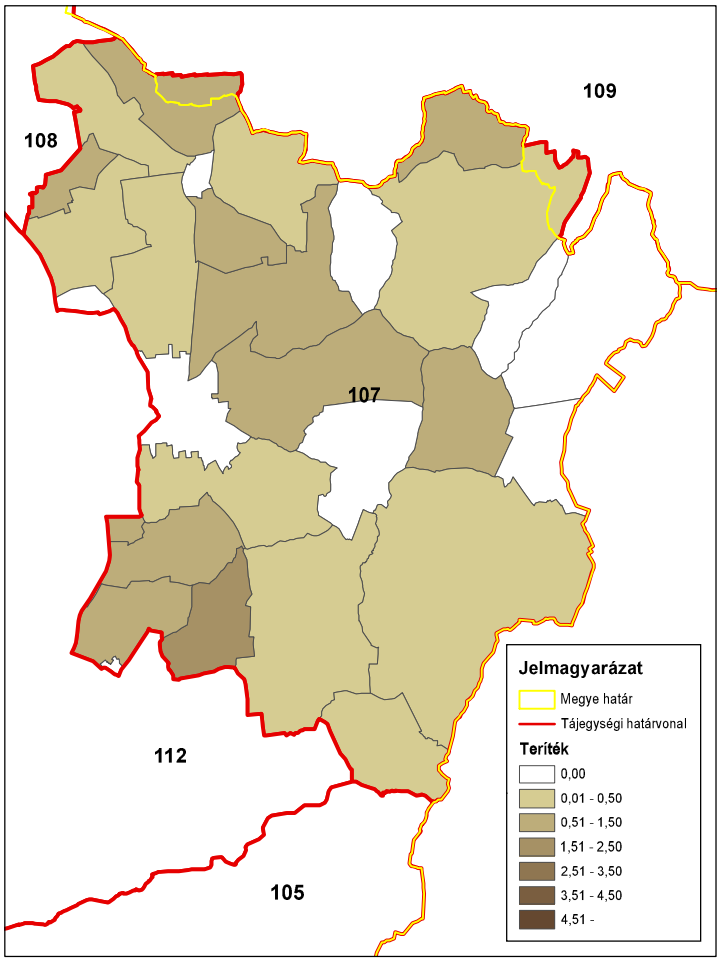

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

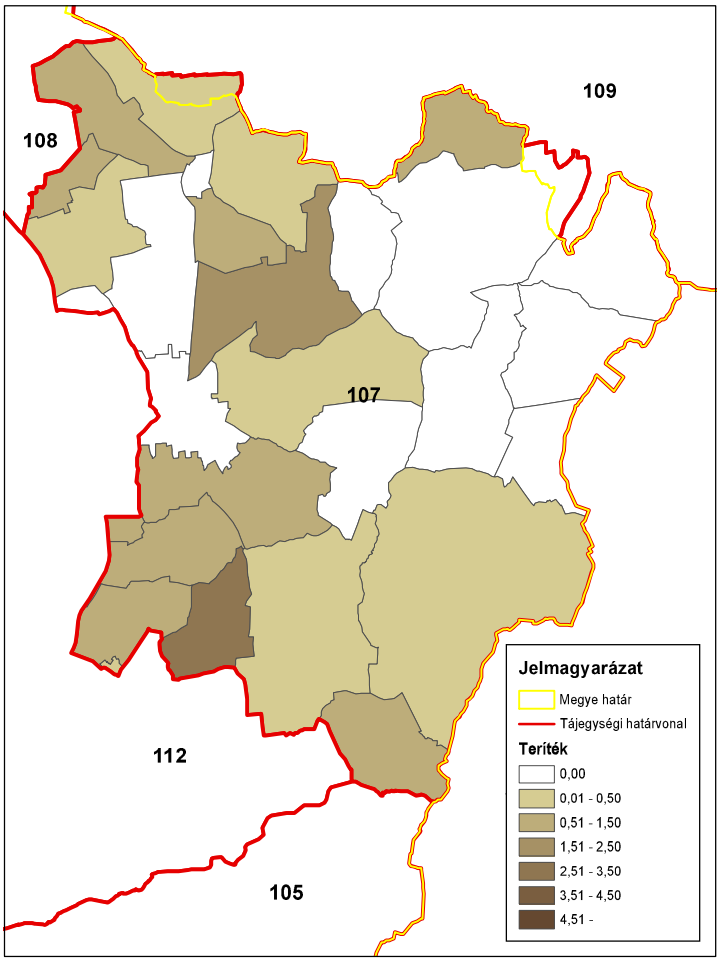

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

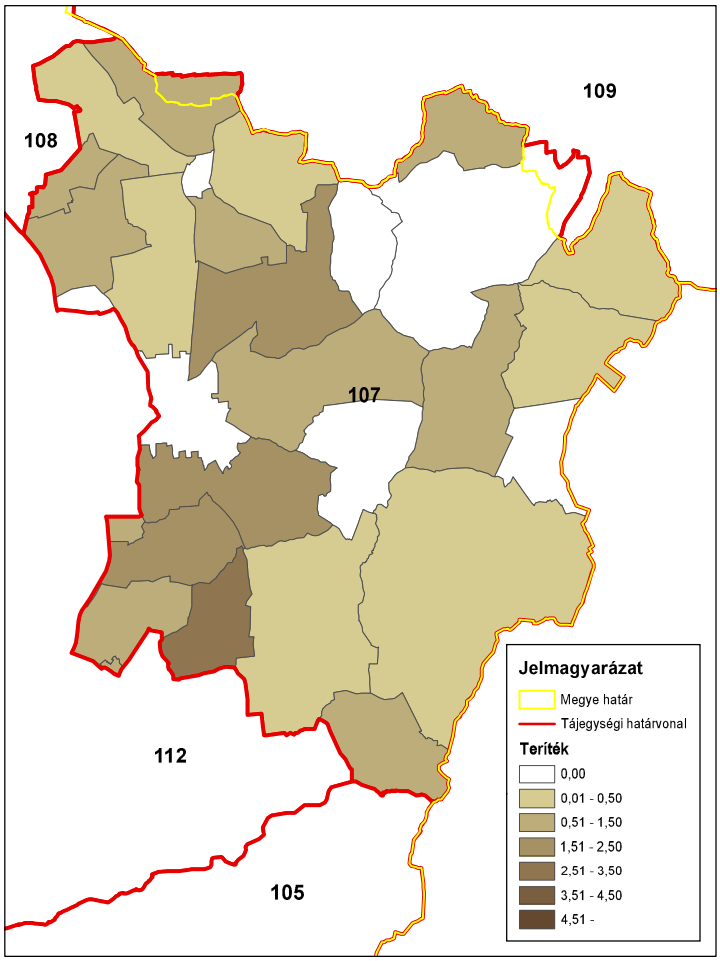

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

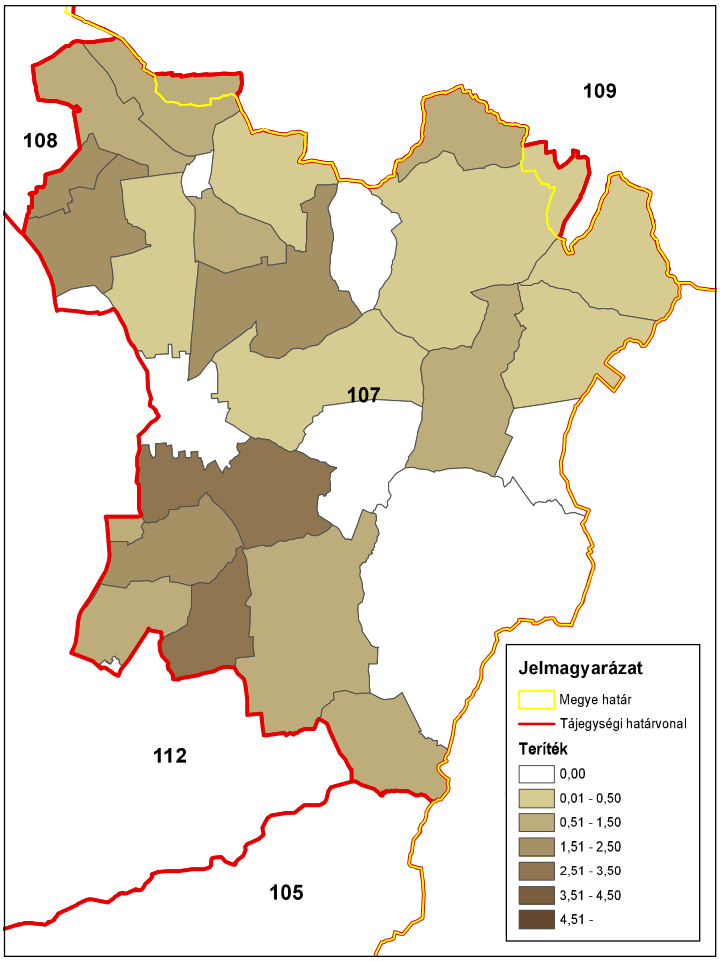

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

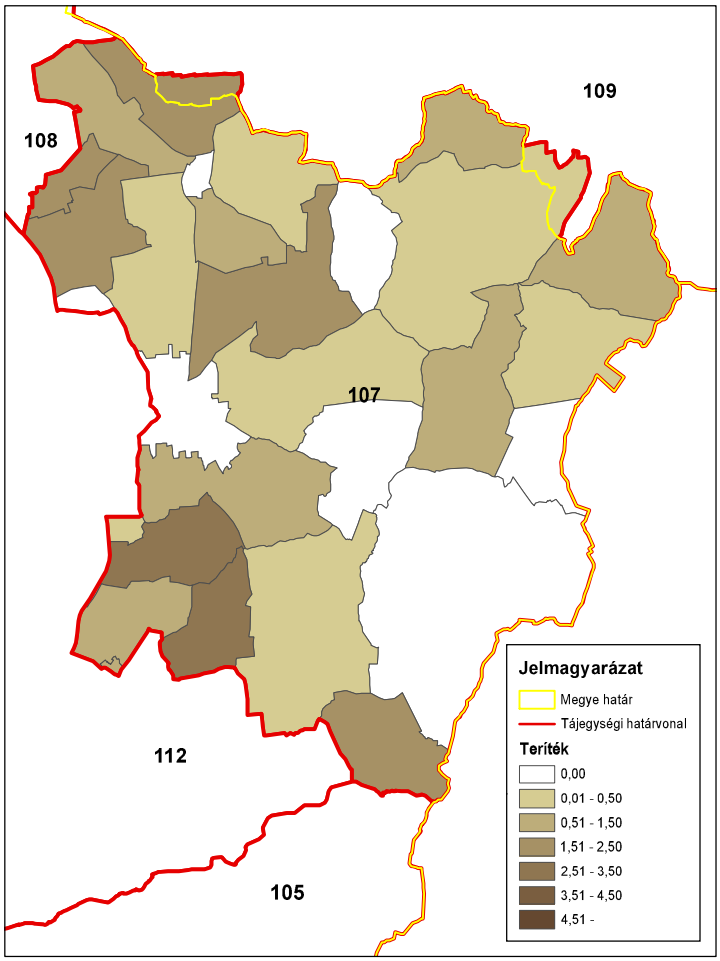

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

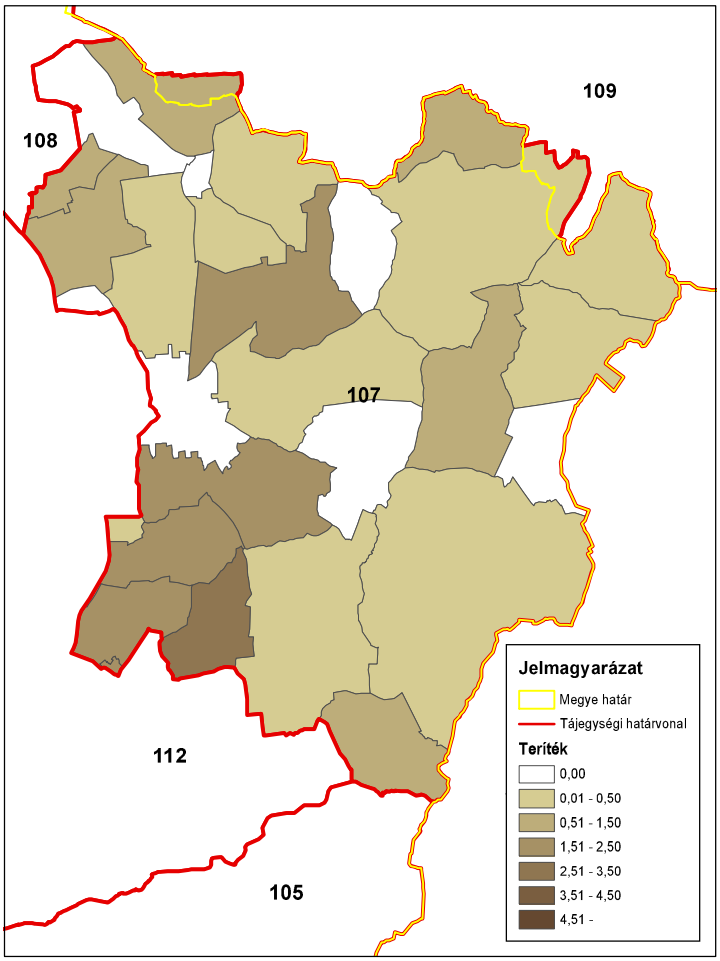

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

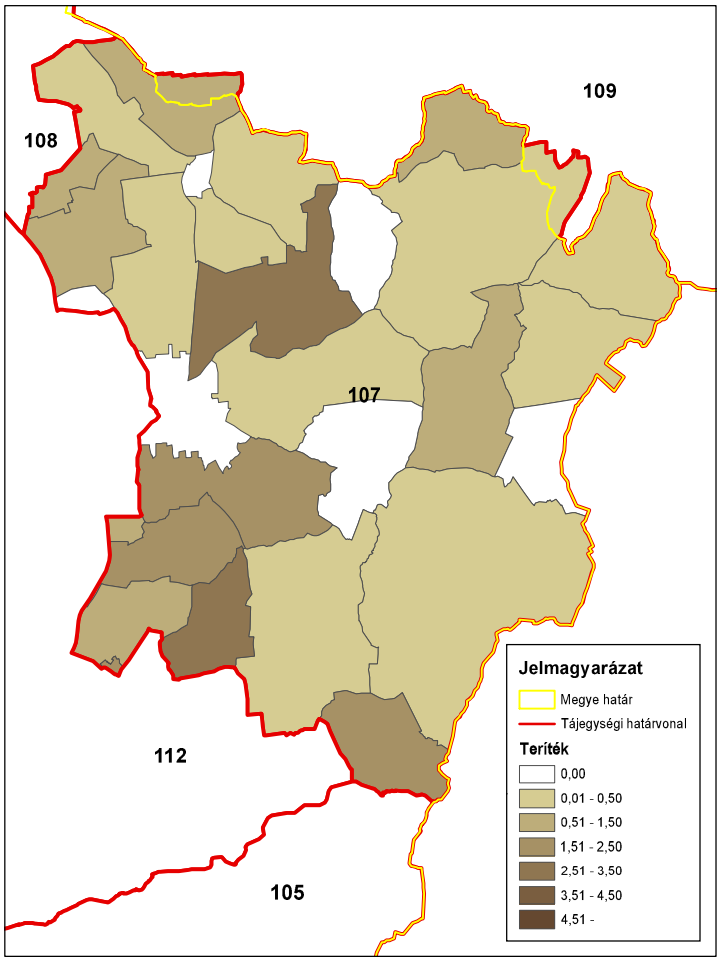

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

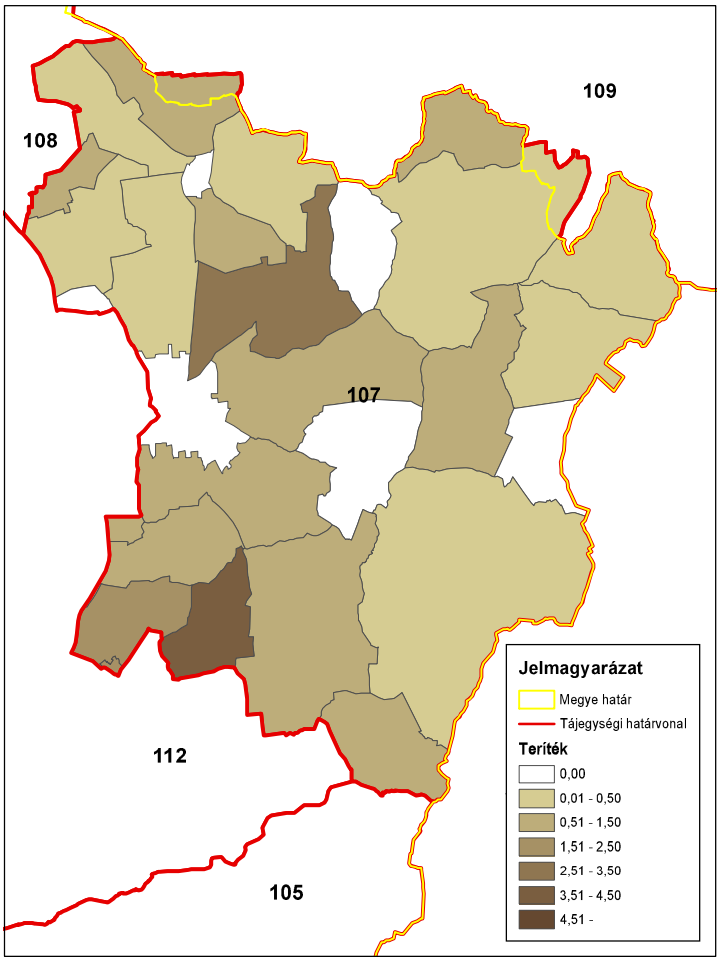

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági Erdőspuszták** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban ingadozó volt, az első tervezési időszakban enyhe emelkedéssel, majd a másodikban erősebb csökkenéssel a kezdeti szint alá jutott (9.7 ezer - 16.7 ezer; -17.2%-os csökkenés).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma az első időszakban erősen ingadozott, a másodikban viszont meredeken csökkent (összességében: 2.6 ezer - 22.9 ezer; 13.3 ezer → 4.9 ezer; -63%).
- A teríték az első ciklusban jelentősen növekedett, majd a másodikban erősen visszaesett (2.7 ezer - 12.6 ezer; 5.8 ezer → 4.7 ezer; -19.2%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a tájegység mintegy negyedén nincsen hasznosítás, a fennmaradó többi területen pedig a kezdeti évek erősebb terítékeit produkáló egységekben többnyire visszaesett a hasznosítás.
- A **Hajdúsági Erdőspuszták** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya összességében csökkent, főleg a második ciklus lefelé tartó trendje miatt. Az első ciklusban erősebb növekedéssel, míg a másodikban intenzívebb csökkenéssel, de hasonló lefutást követett a teríték változása is. Ugyanígy a második időszak trendje miatt tapasztalható jelentős visszaesés a kibocsátásban is. Mindez azt jelzi, hogy a fácánkibocsátás visszaszorulásával a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége is gyengül.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás az első ciklusban erős ingadozásokkal emelkedett, míg a másodikban szintén nagy kilengésekkel, de az eredeti szintre csökkent (20.9-96.5%; -2.3%). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás szintén jelentős ingadozást mutatva emelkedett (43.8-125.1%; 118.7%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során ingadozott; az első ciklusában enyhén emelkedő, míg a másodikban enyhén csökkenő trendet mutatott (11.8-54.3%). A kibocsátás megtérülése érdekében az első ciklus végén - második ciklus elején valószínűleg túlhasznosították a szabadterületi állományt, de azóta a vad fácánokat érő vadászati nyomás csökkenhetett. De mindennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett állomány (18/52) és a hasznosítás (20/52) alapján is az átlag feletti negyedében található. A szabadterületi állomány, a kibocsátás és a teríték is erősen csökkent a legutóbbi tervezési időszakban. Mindez azt jelzi, hogy a fácánkibocsátás visszaszorulásával a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége is gyengül, a nagy terítékek nem biztosíthatóak. Csökkenő mértékű kibocsátás mellett a létszám jelenlegi szintjének további lassú csökkenése jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	11 778	13 312	5 835	49,5%	43,8%	**15,6%**
1999	12 520	9 234	4 847	38,7%	52,5%	**16,6%**
2000	12 923	13 185	8 646	66,9%	65,6%	**36,3%**
2001	13 920	11 954	9 514	68,3%	79,6%	**42,6%**
2002	15 421	8 817	10 025	65,0%	113,7%	**47,9%**
2003	16 750	12 962	7 675	45,8%	59,2%	**22,6%**
2004	14 510	13 750	9 088	62,6%	66,1%	**34,2%**
2005	13 070	22 937	12 607	96,5%	55,0%	**43,8%**
2006	13 910	10 630	8 728	62,7%	82,1%	**39,8%**
2007	14 070	9 217	8 047	57,2%	87,3%	**37,5%**
2008	13 010	13 239	11 032	84,8%	83,3%	**54,3%**
2009	15 520	6 575	6 201	40,0%	94,3%	**27,2%**
2010	15 535	2 590	3 240	20,9%	125,1%	**15,9%**
2011	9 965	5 230	4 305	43,2%	82,3%	**27,5%**
2012	13 205	3 974	2 754	20,9%	69,3%	**11,8%**
2013	11 920	2 745	3 196	26,8%	116,4%	**19,9%**
2014	9 750	4 920	4 717	48,4%	95,9%	**33,2%**
Változás	-17,2%	-63,0%	-19,2%	-2,3%	118,7%	112,6%
Minimum	9 750	2 590	2 754	20,9%	43,8%	11,8%
Maximum	16 750	22 937	12 607	96,5%	125,1%	54,3%

A fácánállomány és a hasznosítás

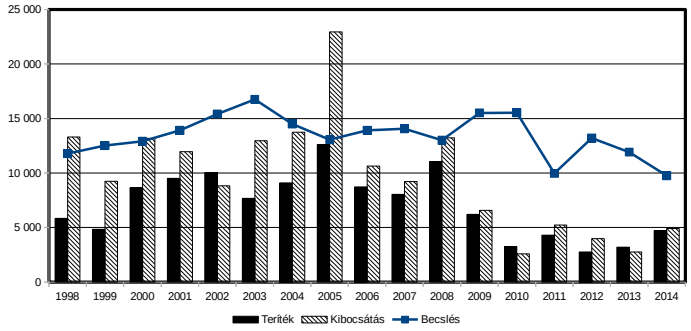

A fácánállomány és a hasznosítás

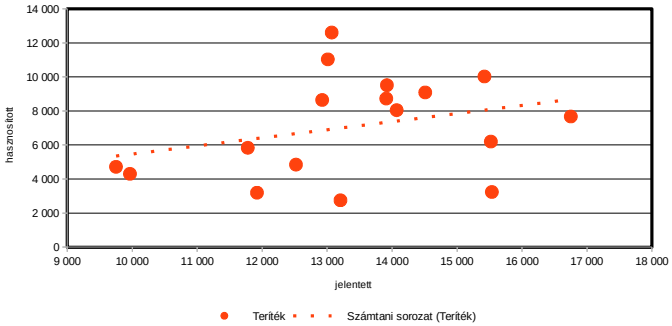

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **107**

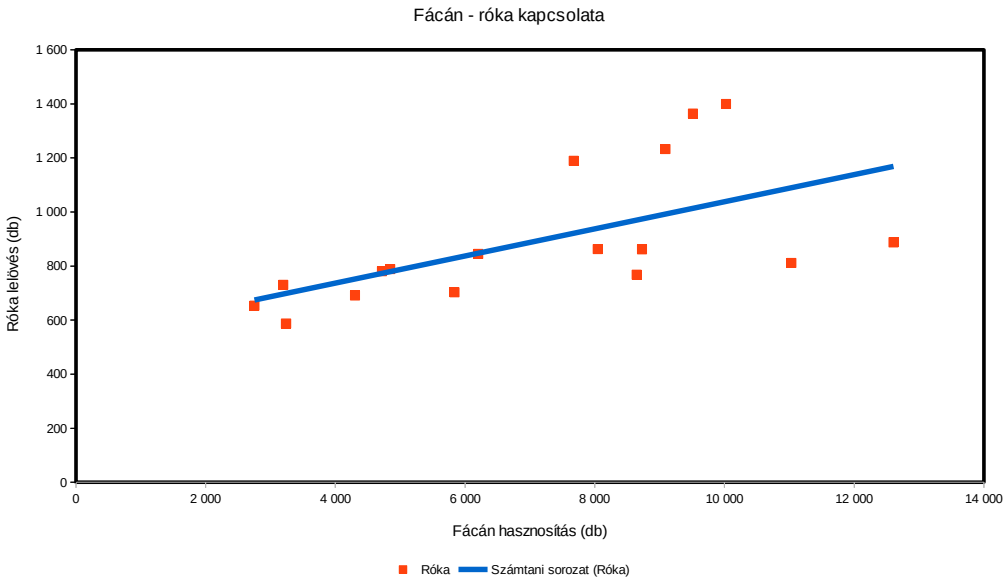

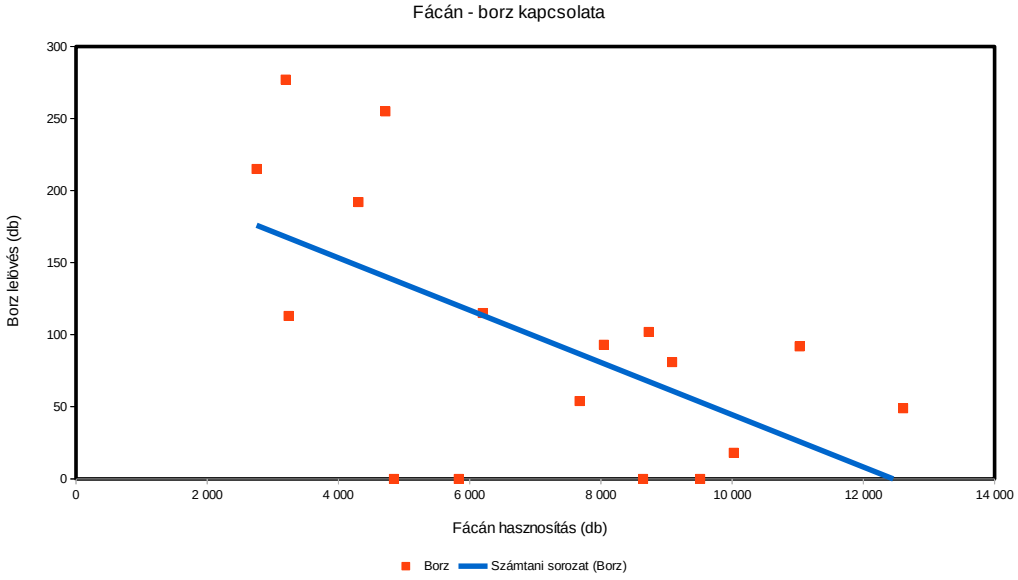

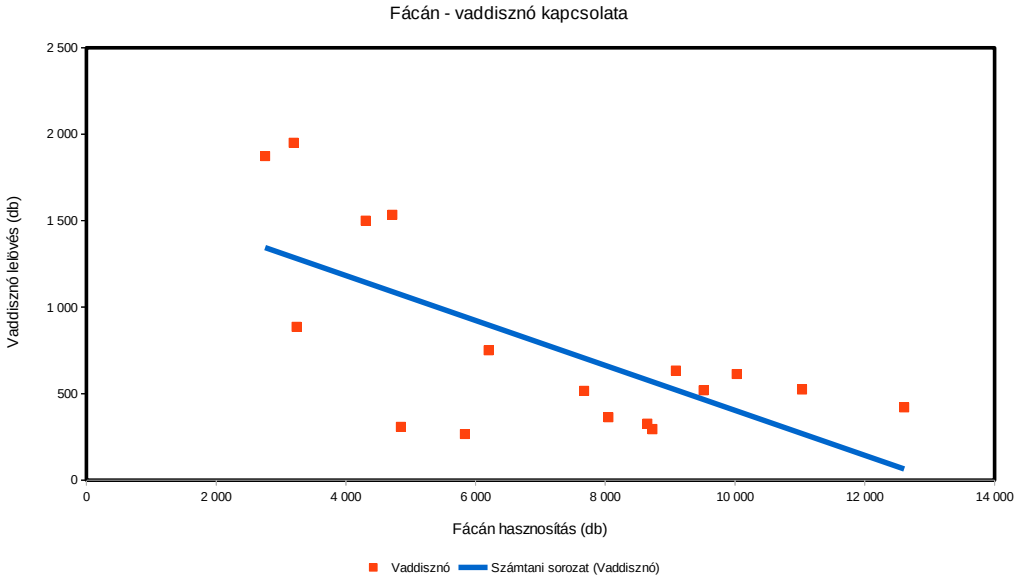

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

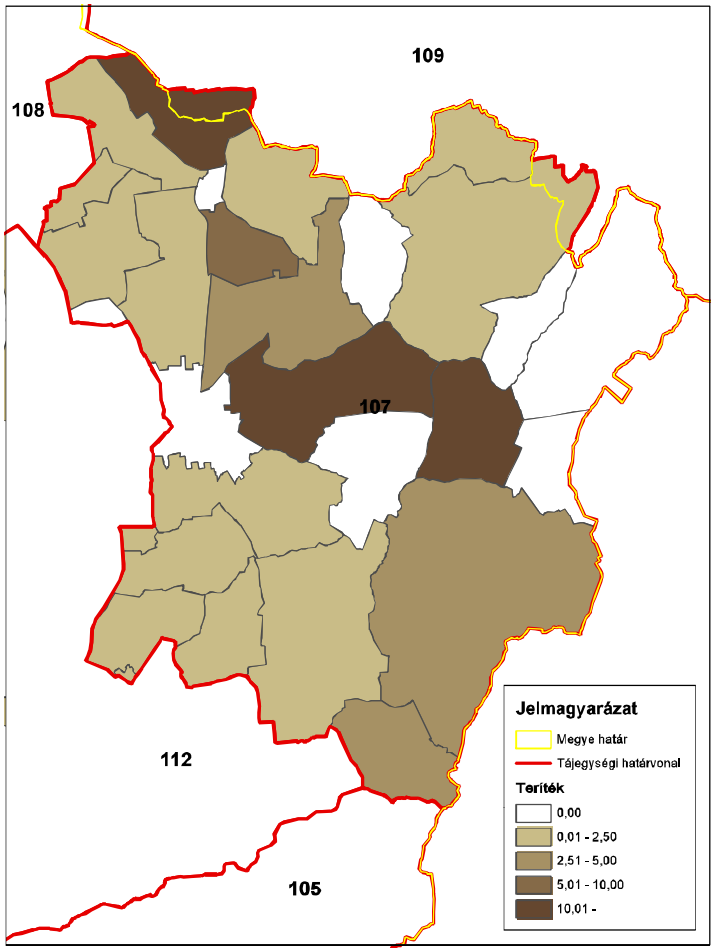

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

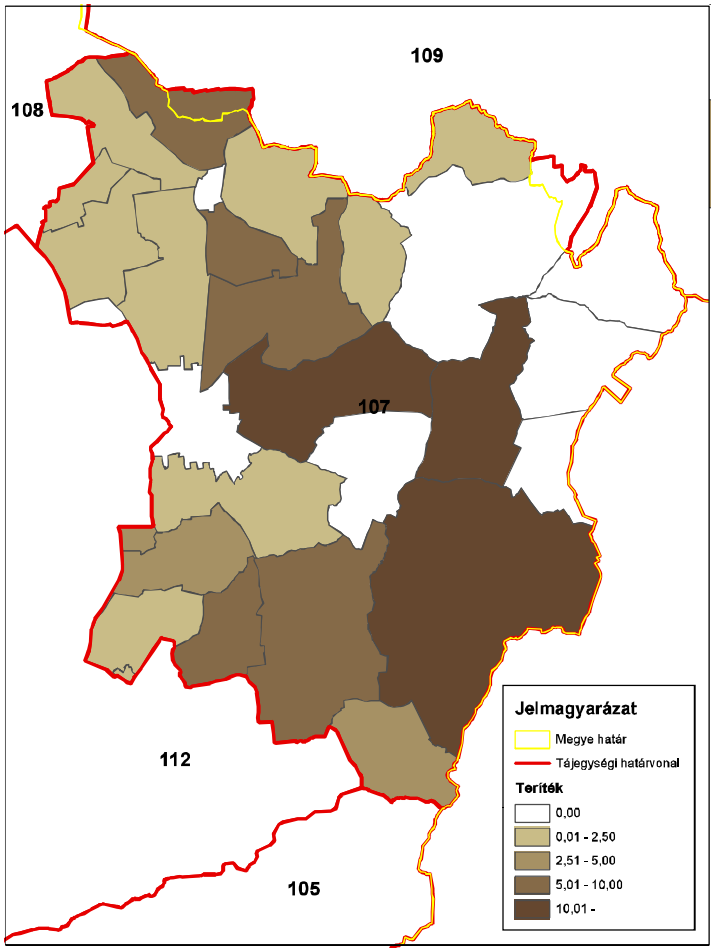

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

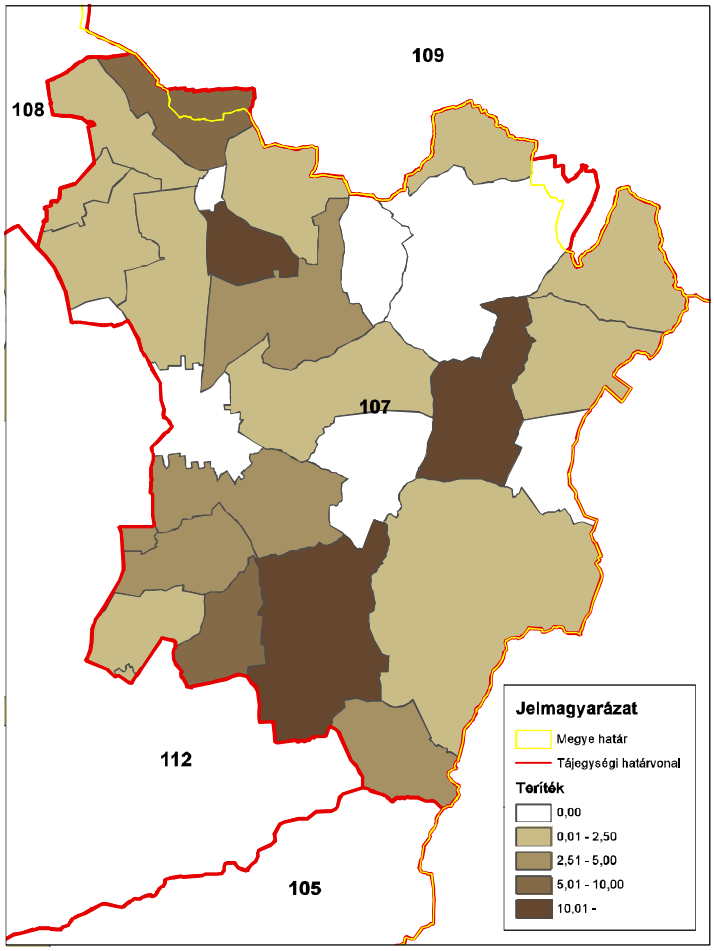

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

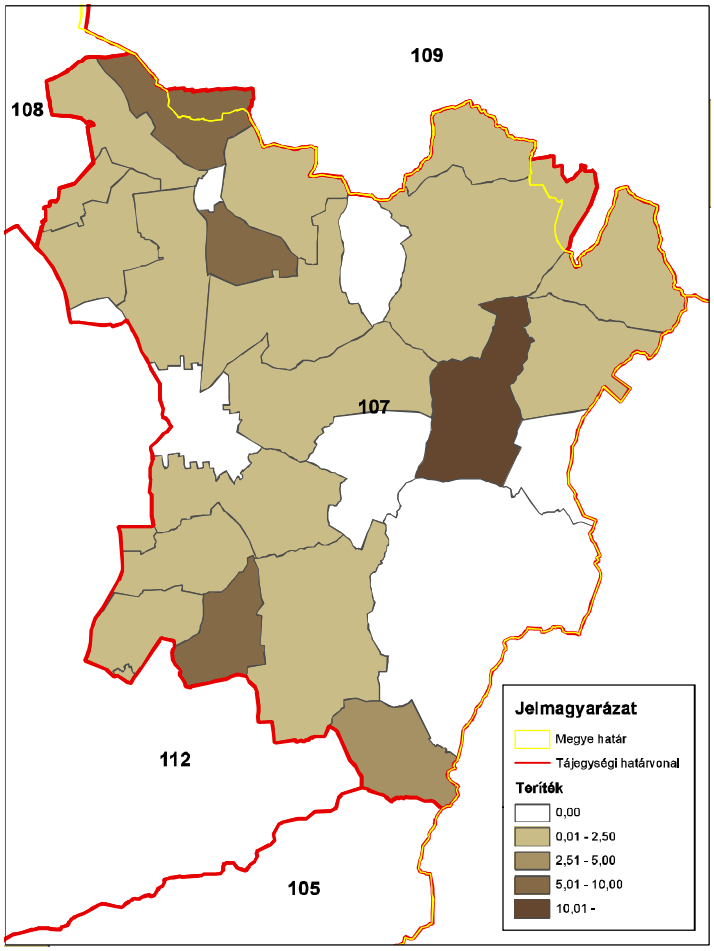

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

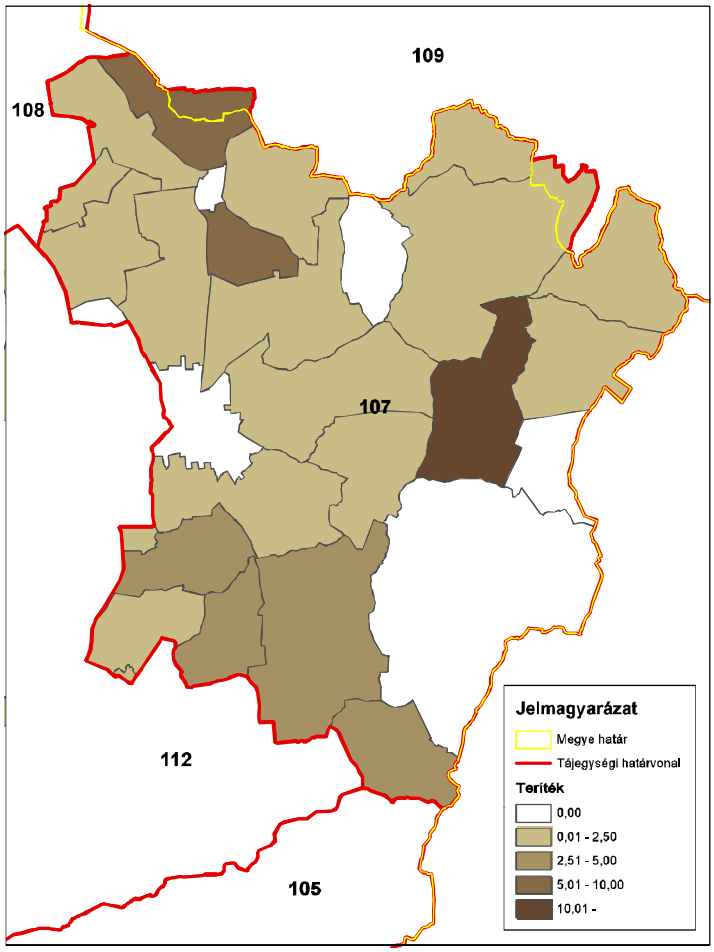

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

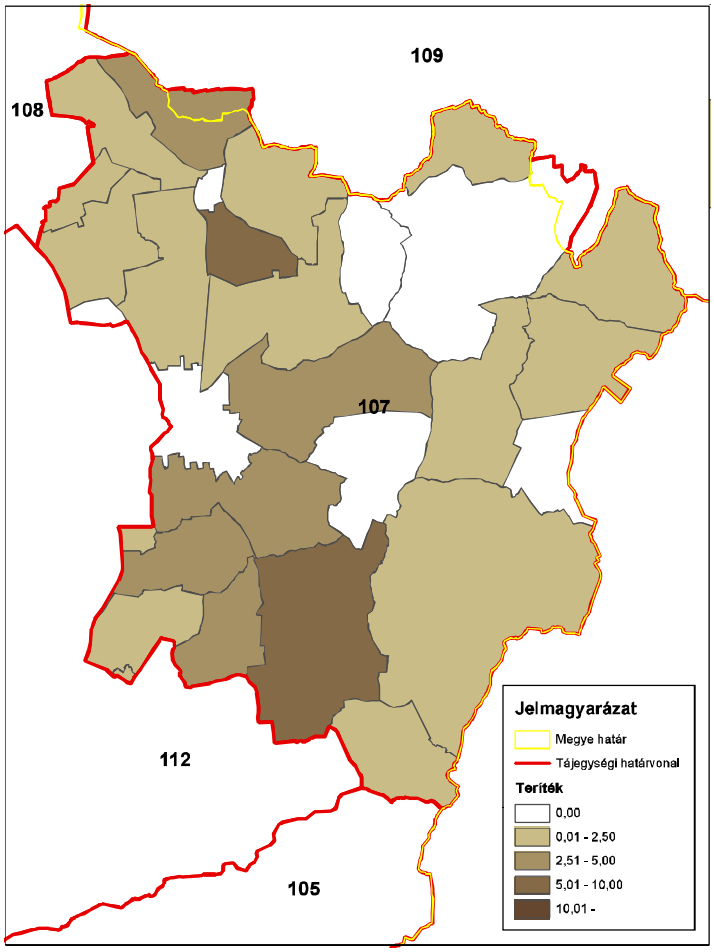

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

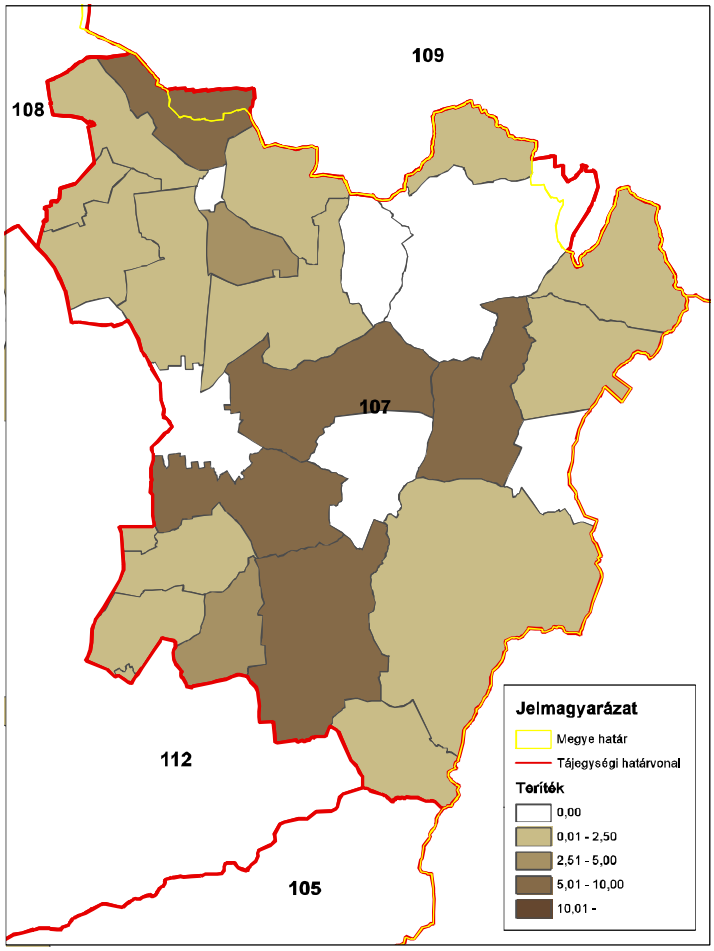

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

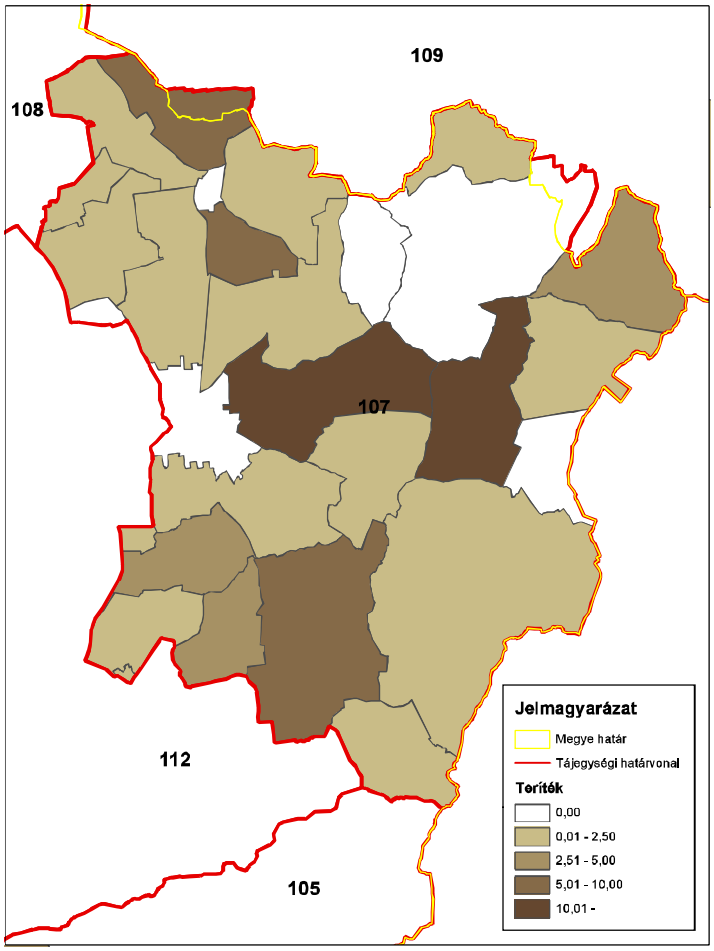

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **107**

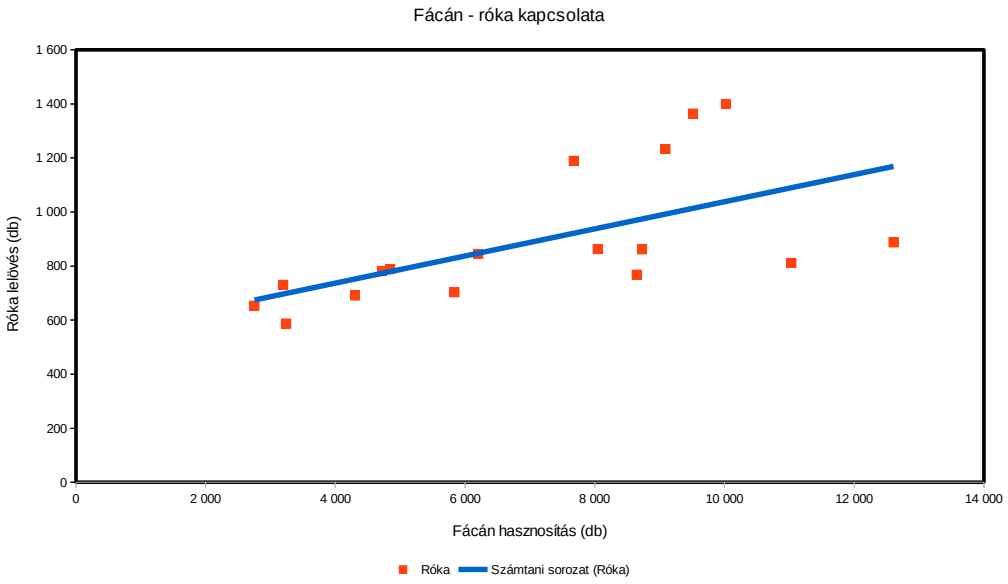

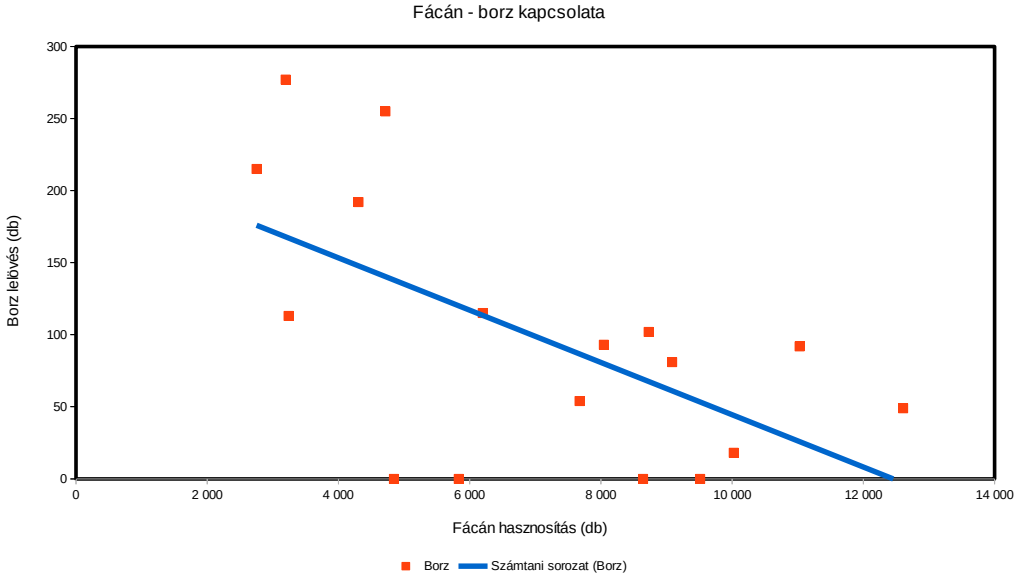

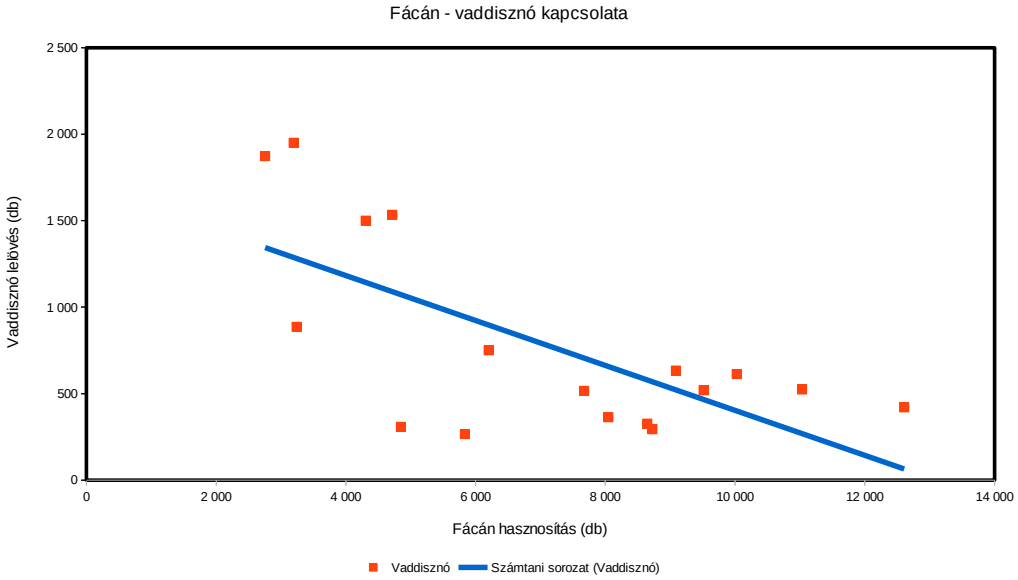

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 90.4%-al csökkent (1142→110 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (121-317 pld.), a monitoring program keretében tizedére esett vissza.
- **Vetési lúd**: 0-7 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: 0-17 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Tőkés réce**: 100-3000 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Ingadozó adatsor. A röptetett réce lelövés 2008-ig 0-2600 pld. között alakult, az ezt követő években nem történt elejtés.
- **Szárcsa**: Lelövése 0-20 pld. között ingadozott. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 10-960 pld. között ingadozott. A 2000-es évek második felétől túlnyomórészt 200 pld. feletti lelövéstapasztalható.
- **Örvös galamb**: Lelövés 0-90 pld., vadászati jelentősége elhanyagolható.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107)** tipikusan apróvadas terület, legfontosabb apróvadfajai a mezei nyúl és a fácán. Az egyéb apróvadfajok közül jelentős a tőkés réce terítéke az utóbbi években erősen csökkent, a röptetett réce vadászatával 2008-óta nem foglalkoznak a tájegységben. A balkáni gerle terítéke ingadozó, de az utóbbi öt évben rendre meghaladja a tőkés récéét. A további apróvadfajoknak nincs gazdálkodási jelentősége, a fogolyállomány tizedére csökkent a tájegységben.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	1 142	0	121	0	0	471	669	0	0	0	0	20	10	6
1999	1 061	30	173	0	10	313	750	0	4	0	0	0	15	0
2000	1 158	0	257	0	0	3 055	2 453	0	0	0	0	4	15	25
2001	1 110	0	317	1	0	1 106	1 217	0	10	50	0	0	10	5
2002	761	0	242	1	0	445	463	0	0	0	0	0	10	8
2003	890	0	181	0	2	456	200	0	0	0	0	0	33	8
2004	730	0	147	1	0	264	490	15	0	0	0	0	313	10
2005	690	0	186	0	0	497	0	0	34	0	20	5	227	4
2006	672	0	199	0	0	809	0	0	54	0	20	12	56	4
2007	497	0	149	2	14	640	2 649	0	79	5	0	8	303	20
2008	472	0	173	0	0	647	522	0	30	0	20	0	211	86
2009	489	0	0	0	8	905	0	0	20	0	15	0	86	19
2010	440	0	30	0	0	121	0	0	2	0	0	0	292	20
2011	216	0	50	0	17	431	0	0	23	0	0	4	434	11
2012	226	0	22	7	0	250	0	0	0	0	0	0	449	4
2013	185	0	46	0	0	257	0	0	0	0	0	1	277	11
2014	110	0	26	0	0	171	0	0	0	0	0	0	961	10
Változás	-90,4%	-100,0%	-78,5%	-100,0%	-100,0%	-63,7%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	9510,0%	66,7%
Minimum	110	0	0	0	0	121	0	0	0	0	0	0	10	0
Maximum	1 158	30	317	7	17	3 055	2 649	15	79	50	20	20	961	86
Átlagos	638,2	1,8	136,4	0,7	3,0	637,5	553,7	0,9	15,1	3,2	4,4	3,2	217,8	14,8

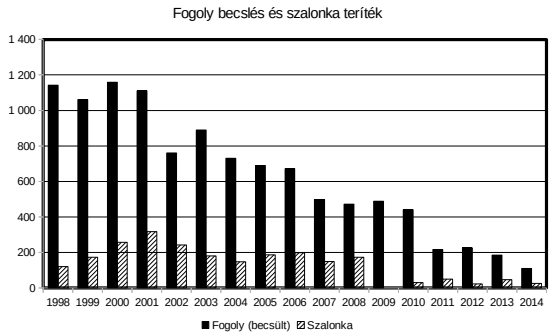

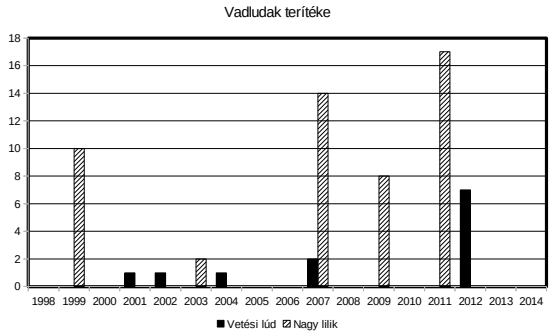

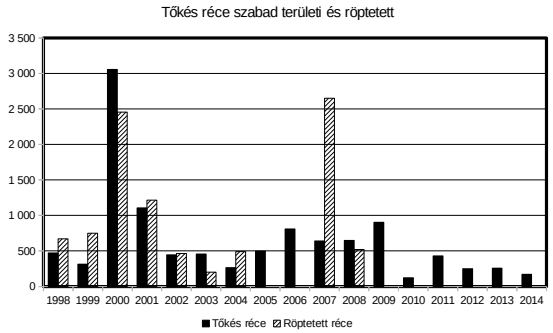

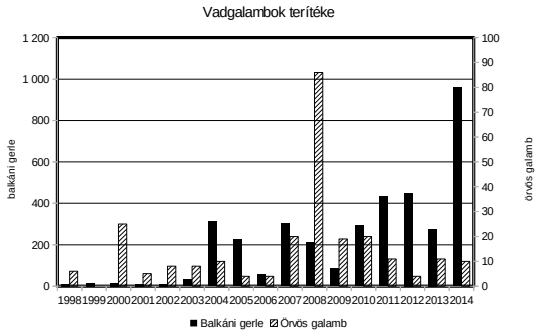

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

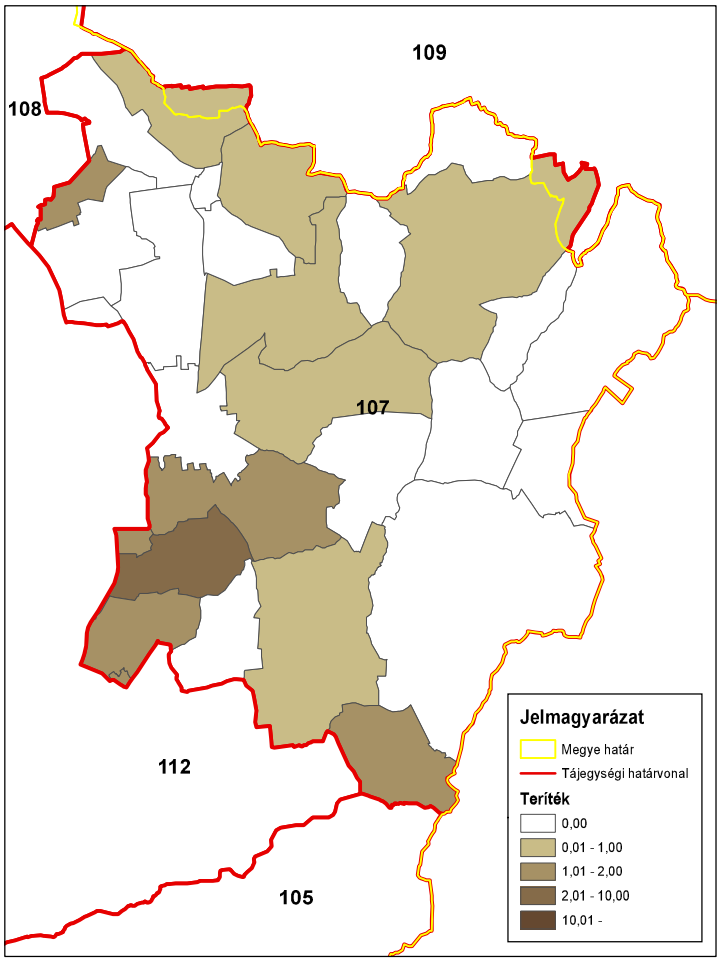

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

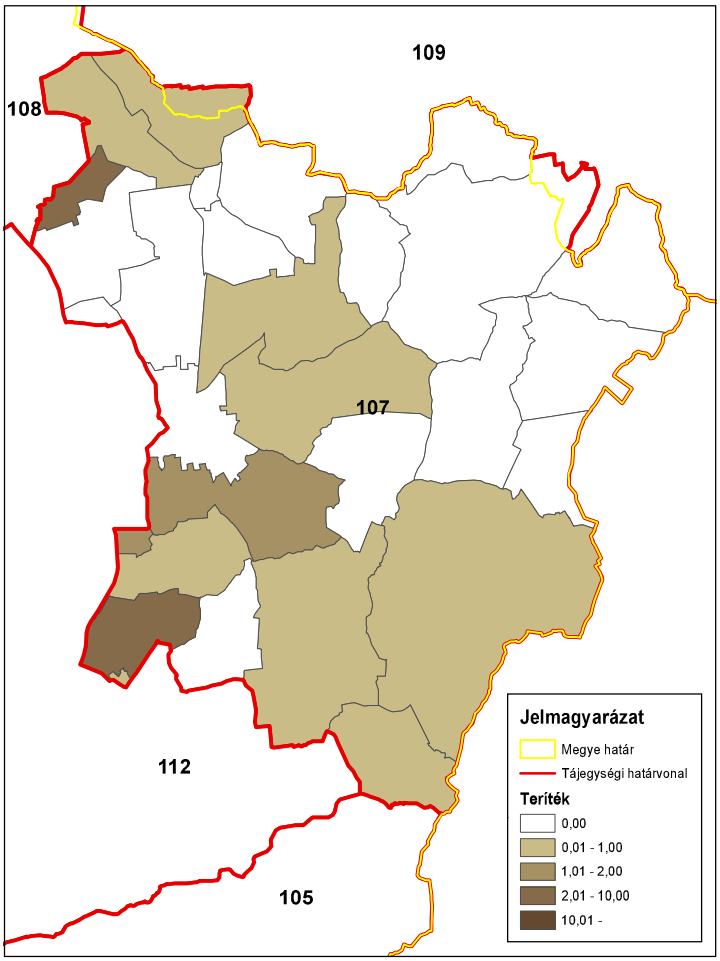

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

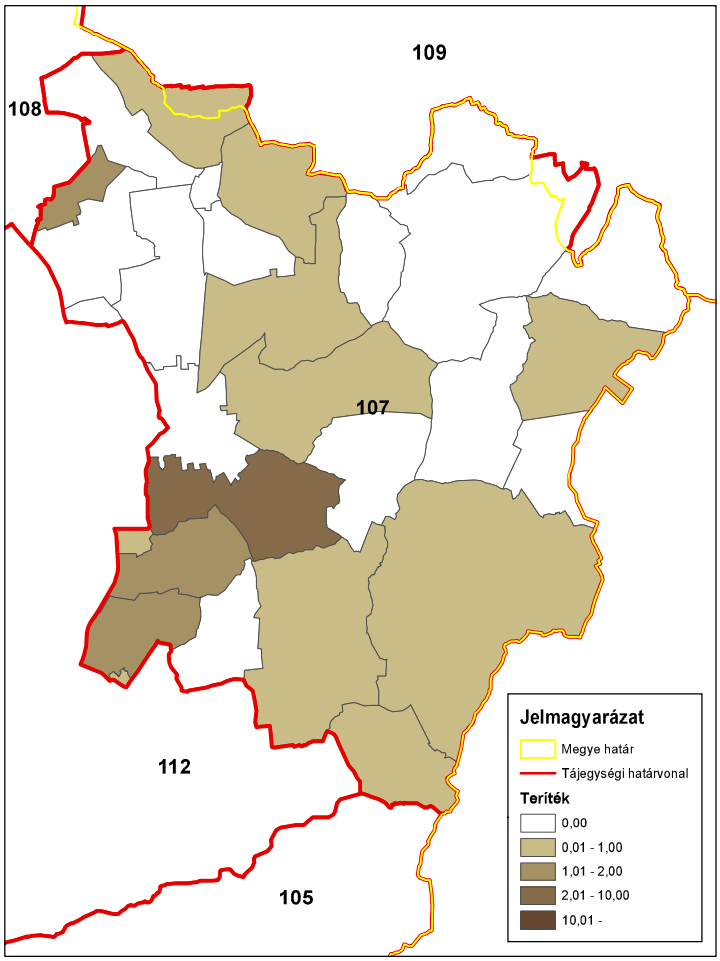

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

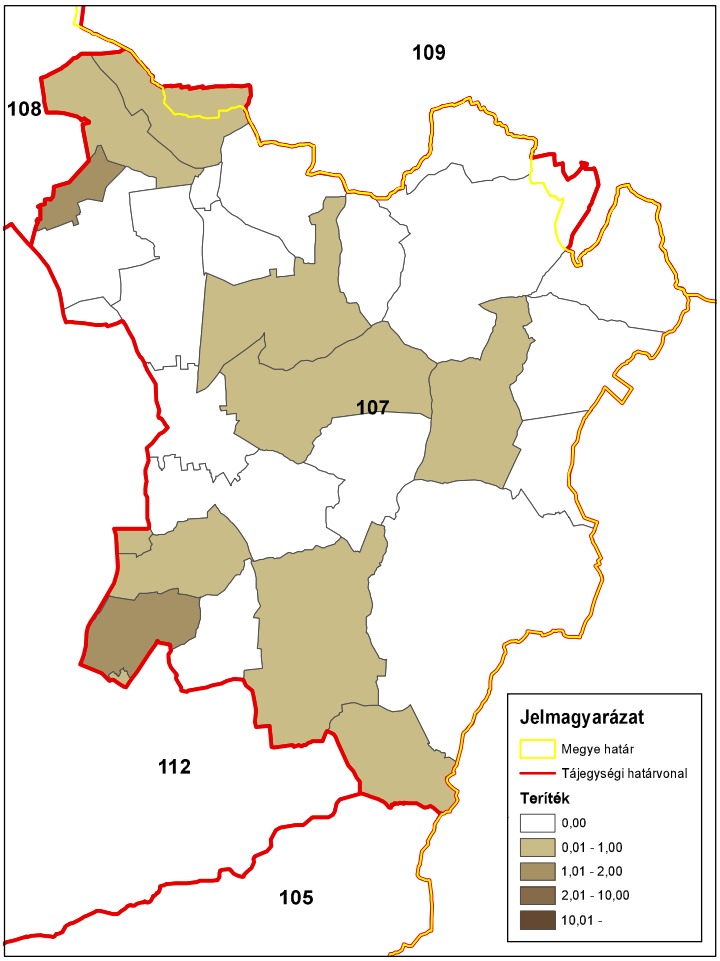

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

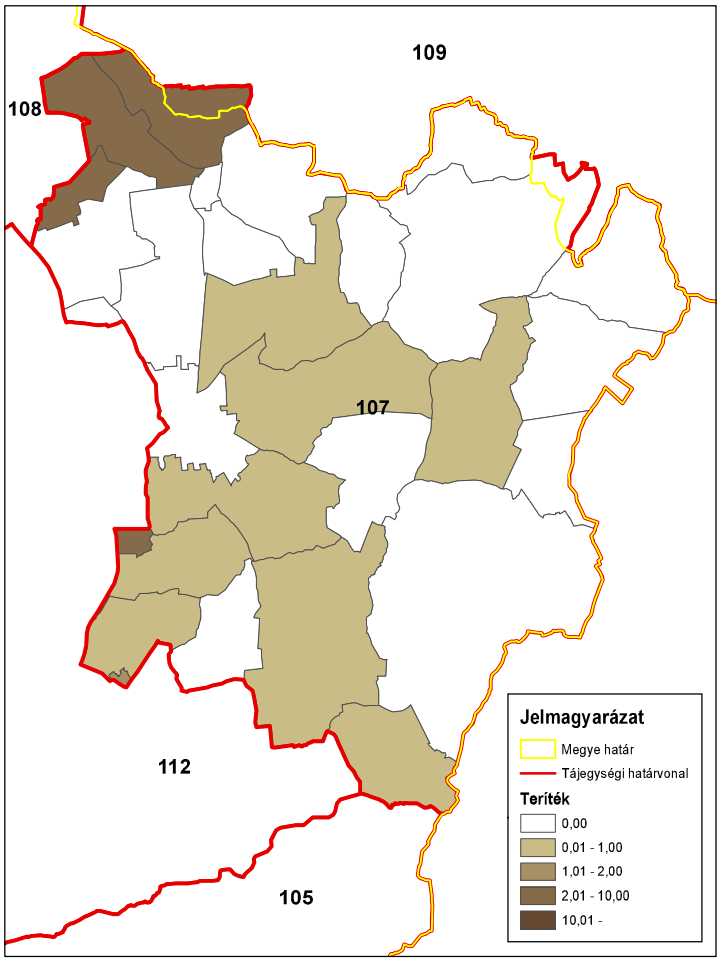

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

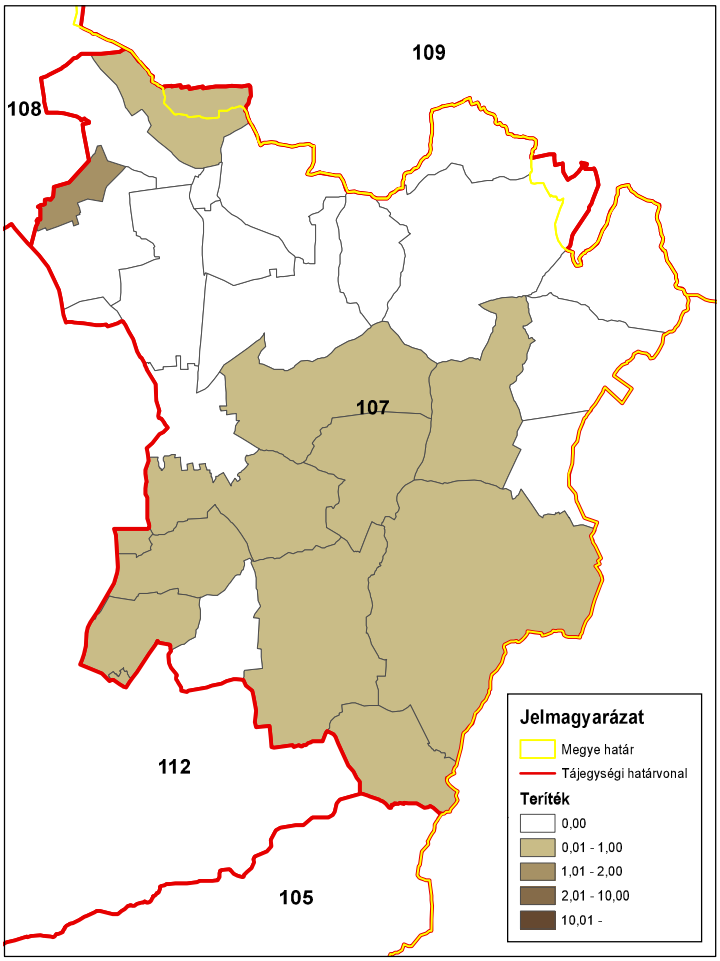

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

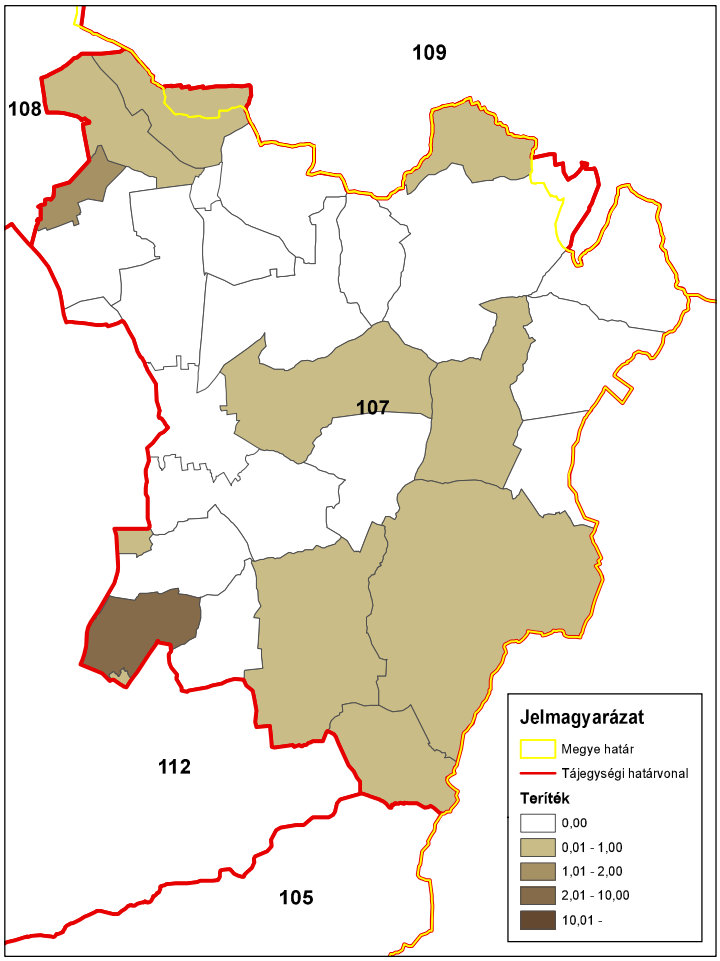

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

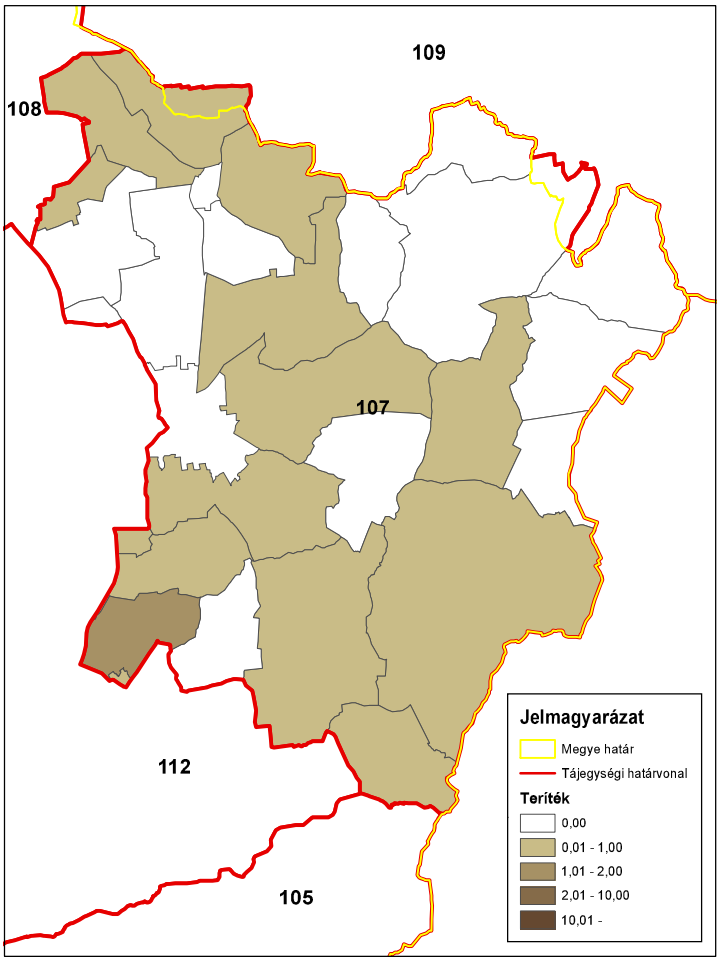

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke a 2000-es évek elején a felére csökkent, majd 300-400 pld. körül stabilizálódott.
- **Szarka:** A szarka lelövések száma 500-700 pld. körüli tartományban állapodott meg.
- **Szajkó:** A szajkó lelövések száma a 2000-es évek közepén jelentősen visszaesett (1000 → 300-400 pld.) és ezen a szinten maradt.
- **Róka**: A róka terítéke stabil volt (700-800 pld.). Erőteljesebb vadászati nyomás a 2000-es évek elején tapasztalható (1000 pld. <).
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta dinamikusan emelkedik a lelövése (18 → 277 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-77%).
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a töredékére csökkent (-83%).
- **Házi görény:**Terítéke jelentéktelen, a 17 vizsgált évből 9 évben egy példány sem került terítékre a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 11pld között változik.
- **Üregi nyúl:**Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:**Nincs lelövése a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: 2008-ban volt az első elejtés a tájegységben. 2012-óta minden évben jelentenek néhány példányos terítéket (2 → 5 pld). Az adatok folyamatossága és növekedése a megtelepedésre utal.
- **Nyestkutya**: Egy alkalommal (2005) volt elejtés a tájegységben. A faj megtelepedését lehetőleg meg kell akadályozni. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**:Két alkalommal (2005 és 2006) volt elejtés a tájegységben. A faj megtelepedését lehetőleg meg kell akadályozni. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107)** mezei nyúl és fácán hasznosítási adatai az átlag feletti negyedbe tartoznak. Az apróvadfajok tehát fontos szerepet töltenek be a tájegység vadgazdálkodásában ezért a legtöbb ragadozó, vagy rabló életmódú faj esetében tapasztalt terítékcsökkenéseken, vagy állandó terítékeken a jövőben változtatni kell – csak a borz esetében lehetett terítéknövekedést tapasztalni. 2011-óta nincs olyan terület a tájegységben, ahol a róka terítéke meghaladta a 2 példányt négyzetkilométerenként. A tájegységi átlagnál magasabb sűrűségek a tájegység középső és északi területeire jellemzőek. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. A fészkelő állományok védelme érdekében, legalább az érintett területeken, a kistestű menyétfélék (házi görény, nyest) gyérítésére is figyelmet kellene fordítani. Az aranysakál megjelenését nyomon kell követni, szükség esetén célzottan vadászni. A ragadozó és rabló életmódú fajokra az apróvad védelme érdekében a jövőben nagyobb nyomást kell gyakorolni, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **107**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	997	1 449	1 074	703	0	829	1 039	0	4	0	0	0	0	0
1999	916	1 497	1 203	789	0	767	779	3	3	0	0	0	0	0
2000	707	1 322	780	768	0	753	617	3	6	0	0	0	0	0
2001	389	730	948	1 364	0	836	708	0	0	0	0	0	0	0
2002	472	787	1 138	1 400	18	913	740	0	4	0	0	0	0	0
2003	451	629	1 042	1 189	54	942	687	0	0	0	0	0	0	0
2004	496	672	1 279	1 233	81	487	422	1	0	0	0	0	0	0
2005	419	459	896	888	49	432	399	0	1	0	0	0	1	1
2006	362	570	655	862	102	562	334	3	6	0	0	0	0	1
2007	423	533	500	863	93	300	388	3	11	0	0	0	0	0
2008	434	519	363	811	92	383	249	2	0	0	0	1	0	0
2009	392	550	314	845	115	242	217	1	0	0	0	0	0	0
2010	269	537	291	587	113	292	240	0	0	0	0	0	0	0
2011	338	527	268	691	192	201	116	0	2	0	0	0	0	0
2012	357	616	285	653	215	147	131	0	0	0	0	2	0	0
2013	312	633	326	730	277	220	195	0	3	0	0	2	0	0
2014	335	655	522	781	255	195	180	1	5	0	0	5	0	0
Változás	-66,4%	-54,8%	-51,4%	11,1%	1316,7%	-76,5%	-82,7%	-66,7%	25,0%	-	-	400,0%	-100,0%	-100,0%
Minimum	269	459	268	587	0	147	116	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	997	1 497	1 279	1 400	277	942	1 039	3	11	0	0	5	1	1
Átlagos	474,6	746,2	699,1	891,6	97,4	500,1	437,7	1,0	2,6	0,0	0,0	0,6	0,1	0,1

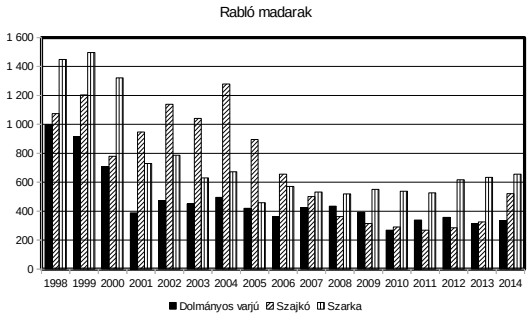

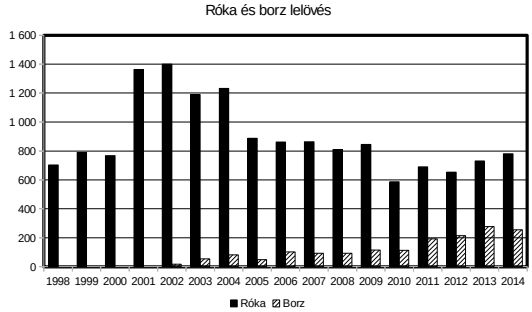

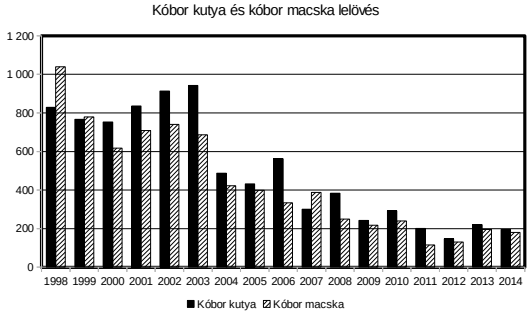

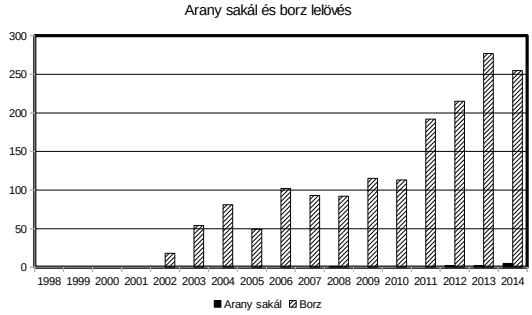

Róka (teríték - db/km^2) 2007

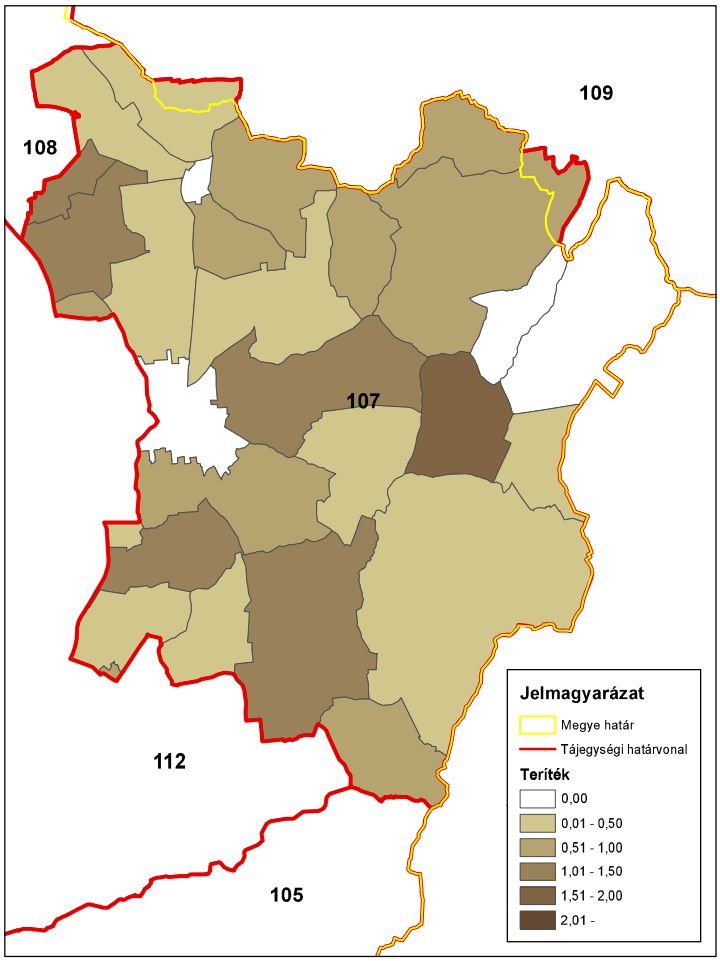

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

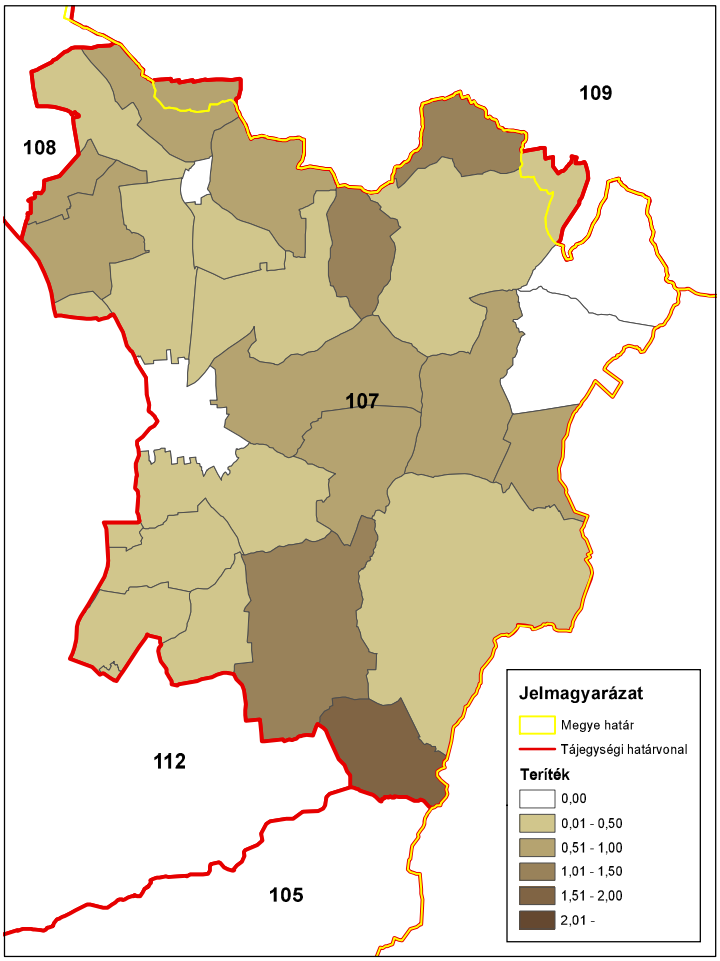

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

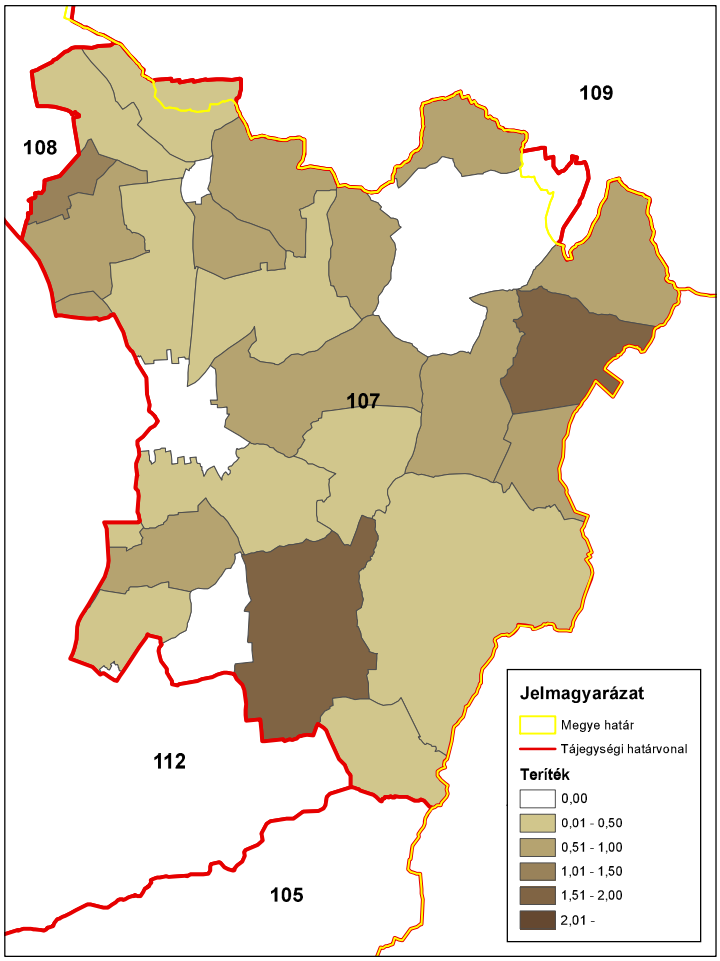

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

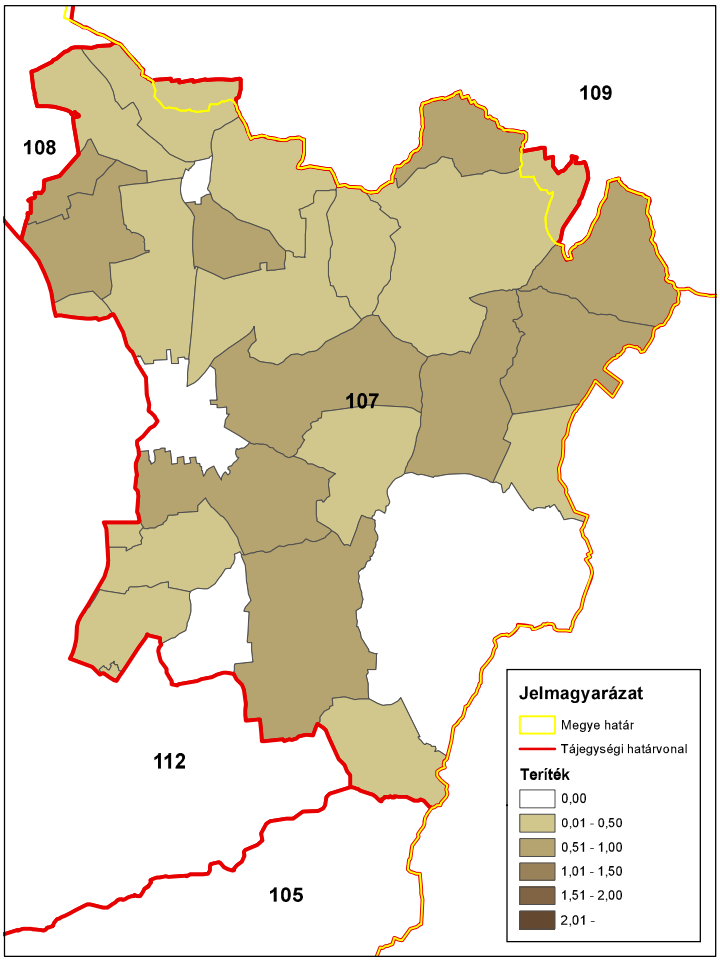

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2011

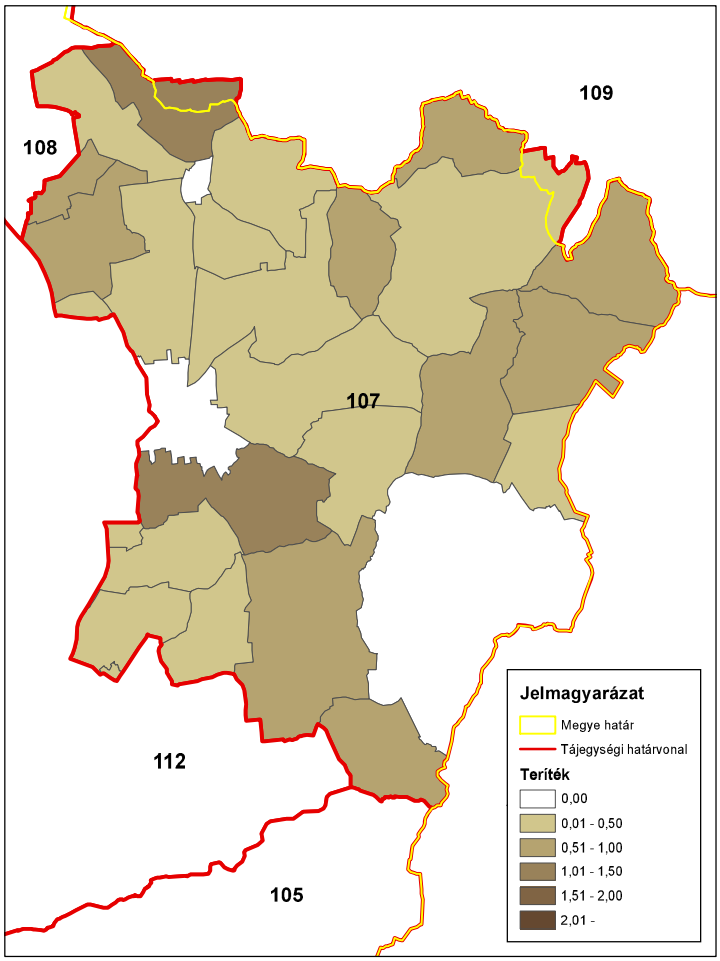

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

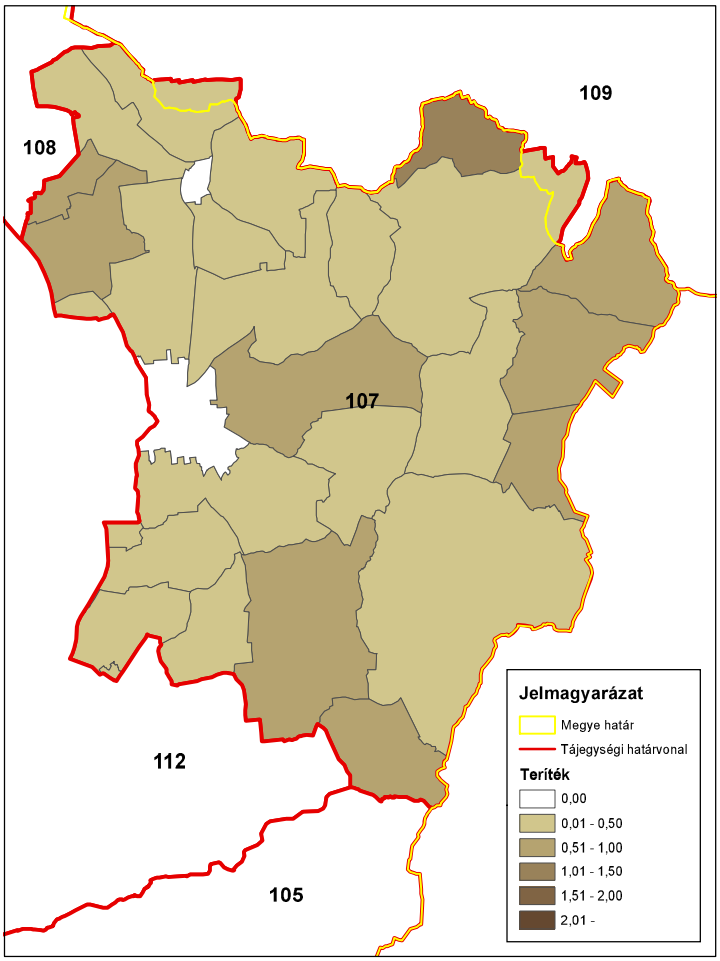

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

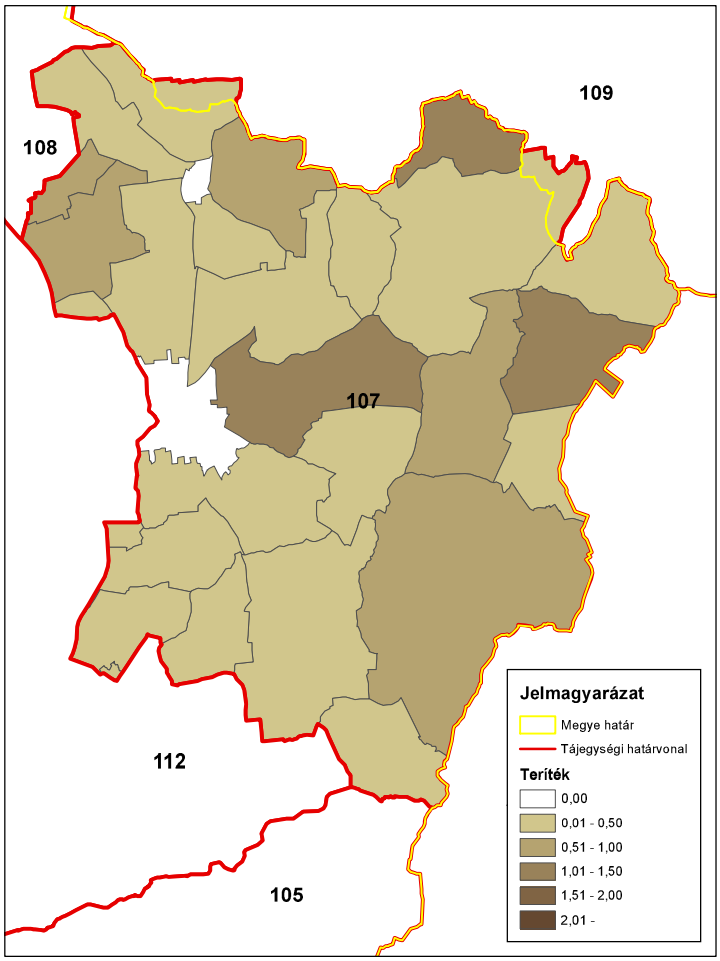

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

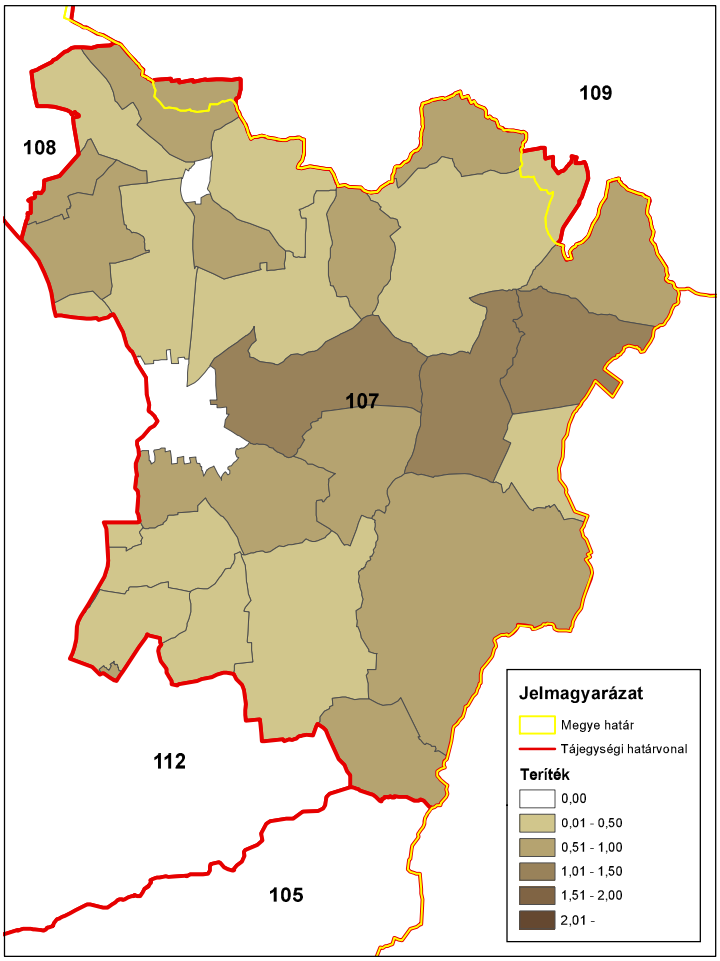

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
• A Hajdúsági Erdőspuszták (107) vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve kis jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban az átlag alatti negyedben (37/52 és 37/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység középső, északi területein található vadgazdálkodási egységekben folyamatosan mutatkozik. További terjeszkedése a környezeti változásokból fakadóan (erdőtelepítések) a jövőben várható, ami a társágazatok gazdálkodását is jelentősen érintheti (vadkárok). E problémák kezelésére fel kell készülni és az üzemtervezés során figyelembe kell venni.
Az állomány minőségének értékelése
• Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában a felső harmadban (12/52) helyezkedik el. A 32%-os érmes arány, amely a rangsorbéli elhelyezkedést megalapozta, alapvetően nagyon alacsony hasznosítási arány mellett, kvázi minőségi válogató vadászat során teljesült. Az állomány minősége országos viszonylatban jó.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• A vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között intenzíven emelkedett (7 → 333 pld), és ezzel párhuzamosan a hasznosítás is növekedett (1 → 96 pld.). • A teljes időszakban megfigyelhető a tehén állomány erőteljes kímélete (átlagos hasznosítási arány 9,6%). A gímszarvast jelenleg is állománynövelő célú hasznosítási stratégiával kezelik, amely a becsült állomány nagyság és a hasznosított mennyiség folyamatos növekedése alapján láthatóan sikeres. • A kifizetett mezőgazdasági vadkár esetében az utolsó öt év vonatkozásában folyó értéken jelentősebb emelkedés tapasztalható, amelynek hátterében a gímszarvas állomány növekedése is állhat, azonban ennek reális értékeléséhez vadgazdálkodási egységek szintjén további elemzésekre van szükség. A gímállomány további növekedése esetén a károk fokozódására vélhetően lehet számítani, melynek kezelésére fel kell készülni.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: **0 egyed** • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: **300 egyed**
Állománykezelési elvek/modellek
• Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt azon vadgazdálkodási egységek vonat-

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
kozásában, ahol a gímszarvas jelenleg rendszeresen előfordul. • Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. • A tájegység jelenlegi erdősültsége (58230ha, 36,5%), melynek jövőbeni növekedése miatt a gímszarvas tartós megtelepedése, illetőleg további terjeszkedése várható. Ennek elősegítése nem javasolt, de figyelembe véve a trófeaminőség eddigi alakulását, az állomány agancsfejlesztési képességét, a trófea-centrikus gazdálkodás elvei alapján történő állománykezelés indokolt.
Élőhely-javítási javaslatok
• A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából nincsenek általánosan megfogalmazott élőhely fejlesztési beavatkozások.
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107)** területén az 1998-2003 közti időszakban egy viszonylag szűk sávban hullámzott (900-1200 pld). A lelövések azonban erősen növekedtek (**+494%**). A hasznosítási arány először 15→30% között mozgott, majd 2011 után 40-70% közé emelkedett, amitől erős csökkenés lenne várható.
- A hasznosítás összetétele az értékelt időszakban különlegesen alakult. A jelentett lelövések alapján kezdetben a nőivart kímélték és a borjakat erősebben lőtték, ami az értékelt időszak második felében lényegében megfordult (bika:tehén:borjú arány **1 : 0.5→1 : 1→0.7**). Ez az országban más területeken talált teríték-összetételhez képest nagyon különböző, helyi jellegzetesség.
- A jelentős teríték növekedés (magas hasznosítási arányok: >40%) ellenére az állomány csökkenése nem túl nagy (-200 pld). Ezért a jelentett létszámok valószínűleg alulbecsültek és nagyobb állomány él az érintett vadgazdálkodási egységek területén. Ebből következően a magas hasznosítási arányok csupán látszólagosak is lehettek.
- A dámszarvas a vadgazdálkodási tájegység északi részén, a Nyírségi vadgazdálkodási tájegység (109) déli vadgazdálkodási egységeivel (3 VGE) alkot egységet. Magja Guthpuszta, amely területről az elmúlt évtizedekben világrekordok és számtalan kapitális lapát került ki. A dámszarvas az utóbbi évtizedben ezen a magterületen kissé terjeszkedett. A magas lelövések eredményeként a tájegységben a teríték sűrűsége több területen >0.3-0.6 db/km^2.
- A jelentett szabad területi létszám aránya a teljes állományban csökkent (85-90%).
- Az állomány a létszám alapján **(12/52)** a **felső negyedbe,** a terítékalapján **(8/52)** is a **felső negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolása szerint az **felső félbe** tartozik (**4/14**), az egyik legjobb dámos terület.
- A dámszarvas a vadgazdálkodási tájegység területén "**kiemelkedő**" nagyvad.

Az állomány minőségének értékelése

- A bírált trófeák részben kerti állományból származnak, ezért az agancsok értékeléséhez a trófeabírálati adatbázis nem teljesen egyértelmű forrás. Az agancsok zöme azonban a guthpusztai területről kerül ki, ami ebben az esetben meghatározó többsége a bírálati adatoknak.
- A bírált agancsok száma összességében növekedett, ezek közül az érmesek aránya 50±10% volt. Az érmeseken belül átlagosan 60-80% arany, 50→20% ezüst és 25→10 % bronz érmest mutattak be. Ez az ország más dámos területeihez képest kiemelkedő összetétel. Ugyancsak nagyon különbözik a lelövések összetétele a szokásostól, amennyiben a válogatás súlypontja az 1-2 évesekre nehezedik. Ezt követően az öreg korosztály, a 8-10 év közötti elejtés a meghatározó a korösszetétel szempontjából.

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

- Az átlagos szárhossz (8) 9-11 éves kor között éri el a csúcsát, az átlagos lapátsúly 10-11 éves kor között éri el a maximumát. A 10-11 éves életkor átlagainak szóródása azonban már nagyobb, valószínűleg a kis elemszámok miatt.
- „**Kiemelkedő**” minőségű állomány.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A dámszarvas szabad területi állománya a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** az őz és a vaddisznó (!) után áll. Minőségét tekintve azonban kiemelt jelentőségű érték. A gímszarvas és a vaddisznó is megjelent és mindkettő jelentett létszáma exponenciálisan növekszik. A dámszarvasnak a többi csülkös vad mellett helyileg fontosabb szerepe van, ami a tájegység közvetlenül érintett vadgazdálkodói számára ad feladatot.
- A dámszarvas tájegységi és különösen a helyi szintű kezelését az élőhelyén érvényesülő erdő- és mezőgazdasági érdekek és tűrőképesség, és a vadgazdálkodási értéke és/vagy szerepe határozza meg.
- A tájegységben alacsonyabb a szántó és rét-legelő (54%) művelési ágba tartozó terület és magas az erdő aránya (36.5%). A tájegységben a mezőgazdasági vadkártérítés az utolsó években erősen nőtt (25→34 millió Ft/év).
- Indokolt a szabad területi kezelés felülvizsgálata. Feltételezhető, hogy az állomány nagyobb a jelentettnél és a szintén növekvő gímszarvas és vaddisznó állomány a dámszarvassal együtt tetemes mezőgazdasági vadkárokat okozhat. Elsősorban a peremterületek és az újonnan elfoglalt területek képezhetik az állomány-csökkentés súlypontját.
- A szükséges csökkentés mellett a minőség fenntartása is cél, amiben a helyileg kialakult modellt (Guth) szükséges követni.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 500 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 1500 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben döntően állomány-csökkentő, a további növekedést és terjeszkedést meggátló, de a minőséget megőrző gazdálkodást célszerű kialakítani. A tájegységben a hasznosítás jelentős növekedése ellenére tovább nőtt a jelentett létszám, ami a megfelelő adatok (szaporulat, ivararány és állomány trend) hiányát is jelzi.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízha-

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
tóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások). • A felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararánya és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma.
Élőhely-javítási javaslatok
• **A Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés a legfontosabb részeken indokolt. • A vadetetésnek a károsított területektől való elterelés lehet a célja vagy a vadászati sikeresség növelése; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. • A vad számára jelentős természetes táplálékot biztosító szegélyterületek, árok- és csatornapartok, fasorok, bokrosok, gyepek megőrzése alapvető, mert ez csökkentheti a kultúrnövényekre nehezedő vadnyomást. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a nagyvadfajok sajátos igényeire tekintettel célszerű dönteni. • A sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás érdekében szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos, természetes igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, trófeaminőség javítása, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz a **Hajdúsági Erdőspuszták (107)** vadgazdálkodási tájegységben "**jelentős**" nagyvad. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett őzlétszámot (**15/52**) tekintve az átlag feletti, a terítéket (**39/52**) tekintve az átlag alatti negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, minőség) szerepét meghatározza, hogy rajta kívül növekvő létszámú szarvas, gímszarvas és vaddisznó fordul elő a tájegységben.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége a **Hajdúsági Erdőspuszták** vadgazdálkodási tájegységben "**kiemelkedő**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában a felső negyedben helyezkedik el (**10/52**), az agancsok érmes aránya rendszerint magas, kiemelkedő az állomány. Folyamatosan kiváló trófeabírálati eredmények jellemzők (10-20% érmes arányok).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2013 között két szakaszra bonthatóan nőtt. Az első szakaszban 1998-2004 között egyenletesen emelkedett, majd 2004-2014 között a 7-8 ezer közti sávban hullámzott (a jelentett létszám +**80%** növekedést mutatott). Az őz hasznosítása folyamatosan nőtt (+**492%** emelkedés).
- A vadgazdálkodási tájegységben az őzállomány úgy nőtt erősen, hogy a lelövések hatszorosára emelkedtek. A 2004-2014 közötti időszakban az állomány stabilizálódott, és végül már >2000 őz hasznosítottak. Az adatok alapján tartamosan a 2500±200 őz lehet a fenntartható hasznosítás.
- Az őz hasznosítási aránya hihetetlen alacsony szintről emelkedett egy szinten-tartónak tekinthető szint közelébe (9%→29%). Figyelembe véve az őz szaporodás-biológiai jellemzőit a 30-35% körüli hasznosítási szint biztonságos, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyban van. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya alacsony (6-20%), ami elégtelen az állomány tudatos szabályozásához.
- A őz terítékének összetétele a kezdettől csaknem az utolsó évekig a hazánkban jellemző állomány-növelő összetételt mutatta:. Jóval kevesebb sutát lőttek, mint bakot (1:0.4-0.6 bak:suta) és a sutákhoz viszonyítva azonos arányú vagy valamelyest több a gidalelövés (1:0.9-1.2 gida:suta) történt. Ez csak 2014-ben változott meg és kezdett a teríték bak : suta : gida összetétele kiegyensúlyozódni (1: 0.9 : 0.9). A bakok terítékbeli aránya továbbra is magasabb, mint a sutáké és a gidáké (35-39%).
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a teríték óvatos növelésén túl és a teríték összetételének kiegyensúlyozásával a jövőben el lehet érni, hogy az őzállomány hasznosítása a biológiai adottságokkal összhangban legyen. A stabil állapot fenntartása azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.
- Az őz fontos bevételi forrás a vadgazdálkodási tájegységben. A külföldi bérlelövés és az őzteríték, valamint a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték is erősebb pozitív kapcsolatot mutat. A belföldi bérlelövés és az őzteríték kapcsolata is pozitív, de kisebb meredekséggel növekszik (erős szóródással).
- Az őz teríték és a térített mezőgazdasági károk között pozitív trend mutatkozik, de valószínű, hogy az őz által okozott károk elhanyagolhatóak, de helyi konfliktusokban ez fel is értékelődhet. A vadgazdálkodási tájegységben mérhetően megjelent a vaddisznó, és ezért a károkat inkább okozó vad valószínűleg ez a faj.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok arányát tekintve a VGTE a felső negyedben található, azaz országosan a legjobbak közé tartozik (10/52). Az érmesek aránya az első tervezési ciklusban 14-22% között ingadozott, majd 2007-tő 7-14% közé esett le. Az érmeseken belül a 2000-es évek elején >20% volt az arany, 30-40% az ezüst és 40-60% bronzérmes (néhány jelentős évek közti ingadozással). Kimutatható az arany érmes bakok csökkenő trendje, és a második szakaszban (2007→) az ezüst és bronzérmesek arányának emelkedése.
- A vadgazdálkodási tájegységben az 1 és a 2 éves korcsoport bemutatásának aránya elhanyagolható mértékű (1-7% és 5-9%). Ennek megfelelően a "fiatal" korcsoport részesedése 10-20% közötti, ami nem tekinthető megfelelő válogatásnak. A bírált trófeák döntő részét az „öreg" bakok (40-60%) és „középkorú" bakok (20-40%) tette ki. Ezek az arányok a Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben meglehetősen stabilak voltak és a korosztályi szabályozás (vagy a bírálatra való bemutatás) sajátos elveit tükrözhetik. Tény azonban, hogy egy egészséges állományban sokkal több a fiatal, mint a középkorú és idős egyed, ezért az itt tapasztalt lelövési korösszetétel erős (biológiai) kételyeket is felvethet.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 3000 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 8000 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:

1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
2. Megfelel-e az agancsok minősége a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/ aránya)
3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
4. A célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok (pl. a környezet tűrőképessége)

- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendje alapján megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és helyileg is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (itt: **+492%**) nem vezet az őzállományok összeomlásához.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban territorialitás miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1 : 2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet. Ez a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradása miatt a sűrűségfüggő szabályozás

Az őzgazdálkodás alapvonalai

néhány év alatt lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.

- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozás (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 45+10% fiatal, 40+5% középkorú és 15+5% öreg. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.
- Az előbbiek miatt az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben kiváló őzállomány él, amely országosan a felső negyedbe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, de a nem sokkal nagyobb maximum 6-7 éves korra esik. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-7 éves korig fokozatosan emelkedik és utána erős szóródással csökkenni kezdenek az átlagok. Az idősebb kort megérő bakok esetében ezek a jellemzők már nagyon erősen szóródnak és gyorsan csökkennek.
- Az előbbiek miatt, az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között igen nagyok a különbségek. A leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között legalább 20-40% eltérés mutatható ki. Az agancsok súlya változékonyabb és ilyen szempontból kevésbé megbízható jellemző.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas tápláló-anyagtartalmú, nyers fehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket keresi. A nagy táblás mezőgazdasági környezetben ezeket a főleg kétszikűekből álló táplálékokat nem, vagy térben és időben korlátozva találja meg. Ezért fontos az őznek is a szegélyek, sövények, fasorok fenntartása, illetve az ezekben végzett élőhelyjavítás. A mezei nyúl és a fácán számára végzett élőhelyi beavatkozások az őz számára is hasznosak.
- Az értéktelenebb egyszikű növényzettel, vagy részben gyomfajokkal borított kisebb foltszerű, vagy sávosan jelenlévő élőhelyek (árokpartok, tisztások, egyéb kieső területek) pillangós növényekkel (p.: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) való felülvetése javasolt.
- Az őz számára a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása szempontjából is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása esetenként indokolt lehet, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros és tilos.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit Túlnyomó részt az ellés utáni gidák veszteségeinek a róka,kóbor kutya ,aranysakál és a vaddisznó az okozója.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.

Az őzgazdálkodás alapvonalai
• A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.
A génmegőrzési rendeltetésű területek
900930-2-4-4 - génállomány megőrzési rendeltetésű - Nyírerdő Zrt. (Gúthpuszta, dám)

A muflongazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
A **Hajdúsági Erdős-puszták** vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.
Az állomány minőségének értékelése
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Állománykezelési elvek/modellek
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.
Élőhely-javítási javaslatok
Nem alkalmazható szempont.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nem alkalmazható szempont.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A vaddisznó jelentősége a **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység**ben (107) "**közepes**". A tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**30/52**) és a teríték (**30/52**) alapján is az **átlag alatti negyed**ben van. Az erősen agrár térségben, a vadgazdálkodási tájegység apróvadas jellegével a vaddisznó megjelenése és rapid terjedése nem összeegyeztethető. Ugyanakkor a nagy kiterjedésű erdőkben jelenléte csökkenthető, de nem szüntethető meg.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert egy erősen terjedő, jelentős kockázatokat hordozó vad esetében a minőség védelmének nincs alapja.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- **Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszáma 1998-2014 között erősen nőtt (**+780%**), miközben a teríték ezt meghaladó arányban nőtt (**+1453%**). A hasznosítási arány szinte a teljes időszakban 40-70% volt, csak 2011-2013 között érte el a 105-110%-ot.
- **A Hajdúsági-erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben már 2008-ban a tájegység ≈80%-án lőttek vaddisznót, az utolsó évben ez már 100% volt és több >1 db/km^2 terítéket jelentő vadgazdálkodási egység is előfordult. Ez az elterjedés felveti a kérdést, hogy vissza lehet-e szorítani a vaddisznót?**
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben fenntartott arányok a vaddisznó terjedését és létszámának növekedését okozták. Az utolsó néhány évet leszámítva a kanokhoz képest (15-30%) kevés kocát lőttek (10-22%) és a süldő és malac lelövés is zömében kevés volt (50-70%). A malacok utóbbinak rendesen kis részét tették ki (4-26%).
- **Figyelembe véve, hogy a tájegységben az erdők aránya viszonylag magas (36.5%). A vaddisznólétszám további növekedésének és a mezőgazdasági környezetbe való kiáramlásának csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és elsősorban a nőivar és a szaporulat kilövésének minél magasabb arányát szükséges elérni.**
- A vaddisznólétszám további növekedésének megállítása érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és elsősorban a koca- és malackilövések minél magasabb számát és arányát kell elérni. **A kocák és a szaporulat kíméletét okozó lelövési összetételnek szerepe van a vaddisznó terjedésében, mert végeredményben állomány-növelő gazdálkodást folytatnak.**
- A vaddisznó megtelepülésének további kockázata, hogy a vaddisznó mindenevő, a tojások, a fiókák és az apróvad szaporulata szempontjából többé-kevésbé bizonyított veszteségeket okozhat. Ezek kis sűrűségeknél nem tűnnek fel, de magas egyedszáma esetén az apróvad visszaesése mérhető.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 1000 egyed

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Állománykezelési elvek/modellek

- **A vaddisznó megtelepedése és további növekedése a vadgazdálkodási tájegységben sehol sem támogatható, illetve nem tervezhető fenntartható szabad területi állománya.**
- A vaddisznó szabad területen való további terjeszkedést és megtelepülését minden törvényes eszközzel akadályozni kell, amihez a következők szükségesek:
- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat bármilyen védelmének megszüntetése.**
- Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált jelző rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).
- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni. Az ezzel ellentétes belső szabályozás kizárása.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a 100-150% hasznosítási arány jó esetben a szinten tartáshoz elegendő. 2017-től kezdődően az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése meghaladja a kanokét és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malacok lövése azért is fontos, mert ezzel megelőzhető a fiatal kori szaporodás a küszöbtesttömeg elérésekor.
- Folyamatos figyelmet kell fordítani a vaddisznók terjedését segítő természetes és mesterséges folyosók és élőhelyfoltok vaddisznóktól való mentesítésére (fasorok, bozótosok, erdősávok, erdőfoltok, nádasok stb.).

Élőhely-javítási javaslatok

- Az állomány növelését célzó etetés kifejezetten káros és kerülendő.
- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elvonás lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a kár veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és téridőbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben (107)** a mezei nyúl "**közepes jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (25/52) és a teríték (26/52) alapján is az átlag feletti negyedben helyezkedik el. A mezei nyúl állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (7441-ről 6025-re) csökken.
- A hasznosítás (853-ról 1018-ra) és a hasznosítási arány (11.5%-ról 16.9%-ra) növekszik.
- A befogás megszűnt, míg a lelövés nőtt, egyeduralkodóvá vált a lelövés a hasznosításon belül.

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alkalmazkodó hasznosítás erősítése javasolt. A magasabb populációsűrűségű területeken kötelezővé kellene tenni egy elfogadott létszámbecslési módszer (javasolt az éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatát tél végén-kora tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Az őszi becslés alapján, amennyiben szükséges, módosítani lehet a tervezett hasznosítandó mennyiséget.A hasznosítás mennyiségét egy hasznosítási modell segítségével kell meghatározni: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alapján számítsák ki.
- Ezeken a vadgazdálkodási egységeken a hasznosítható mennyiséget havi bontásban kellene megadni az első vadászat előtt a vadászati hatóság számára, a tervezett mennyiség ¾-ét október-november hónapokban kellene elejteni. Továbbra is csak a fegyveres vadászat lehet engedélyezett.
- A mezei nyúl szempontjából a róka lehet jelentős ebben a tájegységben,a látható összefüggés a lelövések között is erre utal. A vaddisznó állománya erőteljesen növekszik a térségben, amit a jelentősen megnőtt mezőgazdasági vadkár is mutat.Az erdősült területek magas aránya miatt ez nem is fog lecsökkenni valószínűleg. A vaddisznó állomány csökkentése szükséges azonban ott, ahol még jelentősebb mezei nyúl populáció van, hogy ezt a negatív hatást is csökkentsük, ezzel is segítve a nyúl állomány növekedését.Ezt a gazdálkodók már most is próbálják, hiszen ahol több nyulat ejtenek el, ott több disznót is lőnek, erőteljesebb az állományszabályozás.

Élőhely-javítási javaslatok

- A szántóterületek aránya (47 %) nem túl magas, viszont az erdős részeken a vadföld gazdálkodással a nyúlnak is kedvezhetnek. A szántókon ott érdemes alkalmazni az alábbi szempontokat, ahol még jelentősebb a nyúl állomány, hiszen ott gazdaságilag is megéri még az élőhely fejlesztések befektetése:
    - A növényborítás nélküli területek minimalizálása (másodvetés, tarlóvetés). Ehhez a következő növények javasoltak: őszi káposztarepce, takarmány-

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
káposzta, takarmánykel, tarlórépa, olajretek, mohar, köles. (KAP Zöldítés kihasználása) o A még meglévő természetes élőhelyfoltok zöldfolyosókkal (KAP Zöldítés – táblaszegélyek, fasorok), elsősorban füves élőhelyekkel, vagy takarmánytermő sávokkal való összekötése. o Szélfogó cserjesorok, -foltok, magasfüves (kaszálatlan) területek kialakítása (KAP Zöldítés). o Vadföldeken többéves vetőmagkeverékek telepítése ajánlott (Biodiverzitás vetőmag keverék; CL 1300 őz és nyúl keverék). Egynyári kultúrák esetén a vetésváltást több, kisebb részletben, hetes, hónapos különbségekkel végezzük. • Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok (AKG) zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor mindenképpen szükséges a nyári kiegészítő takarmányozás a vadgazdálkodási egységek területén már az aratást megelőzően, majd utána folyamatosan az őszi vadászatig. Az etetőhelyeket a teljesen üres táblákat szegélyező gyepsávokban, fasorokban érdemes kijelölni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani. A takarmányféleségek közül – a mezei nyúl vegetációs vízigényét figyelembe véve – elsősorban a lédús takarmányokat javasoljuk. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is érdemes gondoskodni.
Ragadozók állománykezelése
• A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegységben a róka állomány apasztása a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából itt is, legalábbis azokon a vadgazdálkodási egységeken, ahol még jelentősebb nyúl állomány van, mert ott még megtérülhet a befektetés, bár a róka gyérítése egészségügyi szempontból mindenhol fontos lenne. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Hajdúsági Erdőspuszták** vadgazdálkodási tájegységben (107) a fácán "**közepes jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett állomány (18/52) és a hasznosítás (20/52) alapján is az átlag feletti negyedben helyezkedik el, a fácán állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj vagy a nagyobb hasznosítás a kibocsátástól függő.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány csökken (-17.2%).
- A hasznosítás mértéke csökken (-19.2%); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozó (20.9-96.5%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás növekszik (118.7%).
- A kibocsátott fácánok száma csökken (13.3 ezer → 4.9 ezer; - 63%); a kibocsátás mértéke a jelentett állomány méretének felére vagy annál kisebb szintre csökkent; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás erősen ingadozó trendet mutatott (11.8-54.3%), az első ciklus végén - második ciklus elején valószínűleg túlhasznosították a szabadterületi állományt, de azóta a vad fácánokat érő vadászati nyomás csökkenhetett.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni.
- A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt

A fácángazdálkodás alapvonalai
vadászati nyomás mérhető legyen.
Élőhely-javítási javaslatok
• Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű. • Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése. • Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával. • Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása). • Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével. • Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.
Ragadozók állománykezelése
• A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva. • A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni. • Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt. • A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása (apasztása) is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik. • A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai

Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése

- **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107):**
- **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Fogoly**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Tőkés réce**: Terítéke másodlagos jelentőségű.
- **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető.
- **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Örvös galamb**: Terítéke elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.

Állománykezelési elvek/modellek

- Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  - Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  - Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  - Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél. A vetési lúd és a nagy lilik vadászati idénye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye tiszántúli területén december 1-jén kezdődik és január 31-ig tart. A nyári lúd vadászati idénye Hajdú-Bihar megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye tiszántúli területén szintén december 1-jén kezdődik és december 31-éig tart.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
• Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • A fogoly és/vagy a tőkésréce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység azon részein, ahol a fogoly előfordul olyan búvóhelyek kialakítása a cél, amely alól a fogoly ki tud látni (ernyőszerű védelem a ragadozó madár fajok ellen). Fontos, hogy a búvóhelyek az őszi-téli időszakban is védelmet nyújtsanak. Ehhez jó megoldás a cserjesávok alsó részének (50-100 cm magasságig) sűrítése, zártabbá tétele, akár szalmabálákkal is. A búvóhelyek mellett található gabona- és kukoricatáblákon a táblaszegélyek 6-20 méter széles sávjában a termény lábon hagyása (lábon történő megvásárlása és későbbi, télvégi letakarítása) javasolt. A vízi vadfajok megtartását elősegítik, ha az alacsonyabban fekvő részeken, hosszabb-rövidebb ideig a csapadékvíz visszatartására törekszünk. Ugyanezen fajok számára a gabona és pillangós növényekből álló vadföldek megfelelőek tudnak lenni. A vadföldek kialakítása a röptetett réce kibocsátó helyek közelében is fontos. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése

- **Róka:** A **Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység (107)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegység keleti és déli részein esetenként tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2).
- **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni.
- **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a mezei nyúl, és a fácán terítéke az átlag feletti negyedbe, az őzé, a gímszarvasé és a vaddisznóé az átlag alatti negyedbe tartozik. A tájegység

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 107 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

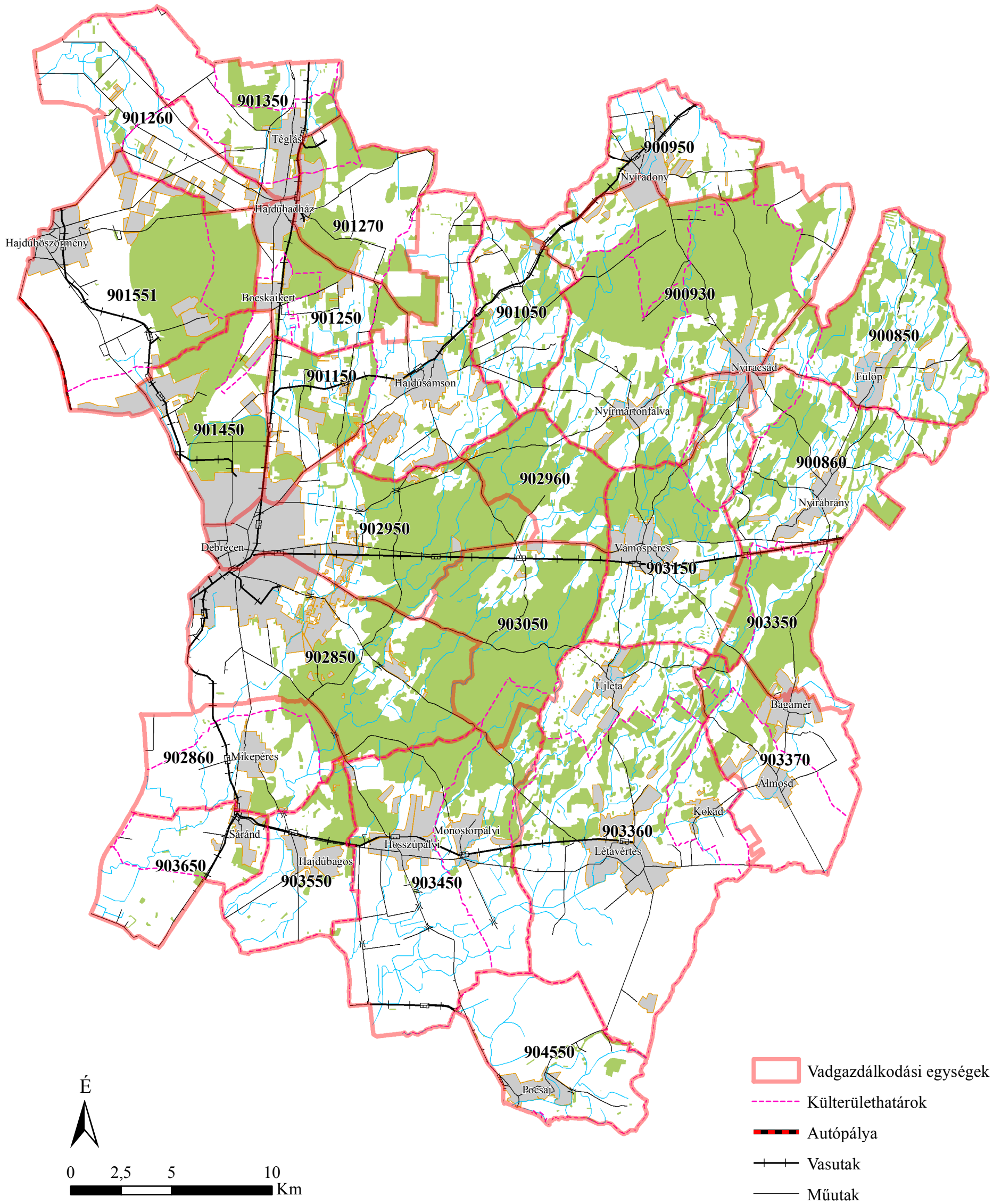

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.23.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke

VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
107	09	900850	Fülöpi Vadásztársaság	Fülöp	Fülöp	külterület 094/3 hrsz.	4266
107	09	900860	Mogyorós Földtulajdonosi Vt. Ny. E.	Nyírábrány	Nyírábrány	Kossuth u. 71	4264
107	09	900930	Nyírerdő Zrt."Gúth"	Nyíradony -Gúthpuszta	Nyíregyháza	Kótaji u. 29	4400
107	09	900950	Nyíradonyi Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság	Nyíradony	Nyíradony	Árpád tér 1.	4254
107	09	901050	Agrárgazdaság Vadásztársaság	Debrecen	Debrecen	35-ös útfél 0212/6 hrsz.	4002
107	09	901150	Hajdúsámsoni Vadásztársaság	Hajdúsámson	Hajdúsámson	Jánostava utca 1.	4251
107	09	901250	Hajdúhadházi Nagyerdő Vadásztársaság	Hajdúhadház	Hajdúhadház	Bajcsy Zs. utca 2.	4242
107	09	901260	Cégény Vadásztársaság	Hajdúhadház	Hajdúhadház	Dr. Földi János u. 33.	4242
107	09	901270	Hajdúhadházi Bocskai István Vadásztársaság	Bocskaikert	Hajdúhadház	Béke utca 147	4242
107	09	901350	Téglás Város Vadásztársaság	Téglás	Téglás	Kossuth u. 12.	4243
107	09	901450	HAJDÚ FONIX Vadásztársaság	Debrecen	Debrecen	Homok u. 141.	4028
107	09	901551	BELSOERDO Vadásztársaság	Hajdúböszörmény	Hajdúböszörmény	Ipartelep u. 9.	4220
107	09	902850	Nincs jogosúlt				
107	09	902860	Mikepércs Vadásztársaság	Mikepércs	Mikepércs	Petőfi u. 67.	4271
107	09	902950	Zrínyi Miklós Vadásztársaság	Debrecen	Debrecen	Haláp 361.	4078
107	09	902960	Nyírerdő Zrt."GÚTH 2"	Nyíregyháza	Nyíregyháza	Kótaji utca 29.	4400
107	09	903050	Nyírerdő Zrt."Haláp"	Nyíregyháza	Nyíregyháza	Kótaji út 29.	4400
107	09	903150	Vámospércsi Farkasvölgye Vadásztársaság	Vámospércs	Vámospércs	Bagaméri u. 1.	4287
107	09	903350	Nyírerdő Zrt."Bagamér"	Nyíregyháza	Nyíregyháza	Kótaji u. 29.	4400
107	09	903360	Érmelléki Vadásztársaság	Létavértes	Létavértes	Petőfi u. 42.	4281
107	09	903370	Bagaméri Takó Vadászegyesület	Bagamér	Bagamér	Kossuth u. 40	4286
107	09	903450	Liget Vadásztársaság	Hosszúpályi	Hosszúpályi	Szabadság tér 28.	4274
107	09	903650	Hunyadi Vadásztársaság	Derecske	Derecske	Köztársaság út 114	4130
107	09	904550	Pocsaji Vadásztársaság	Pocsaj	Pocsaj	Apáti telep 1.	4125

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

- A Hajdúsági Erdőspuszták vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt.
- A fészkelő helyek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet.
- Ugyanezeken a területeken fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is. Jelentős fészkelő állomány mellett az idényen kívüli vadászathoz és csapdázáshoz engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól.
- Az apróvadas vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- Az apróvadas vadászterületeken a vaddisznó is ragadozó és így folyamatosan gyérítendő fajnak számít, megtelepedését, állománynövekedését lehetőleg meg kell akadályozni.
- A tájegységben megjelent és valószínűleg meg is telepedett az aranysakál. Állományának növekedése esetén annak csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed **FN**

átlag feletti negyed **ÁFN**

FF felső fél **FF**

AF alsó fél **KH**

NÉ Nem értékelhető **NÉ** >30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed **ÁAN**

alsó negyed **AN**

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Teríték	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

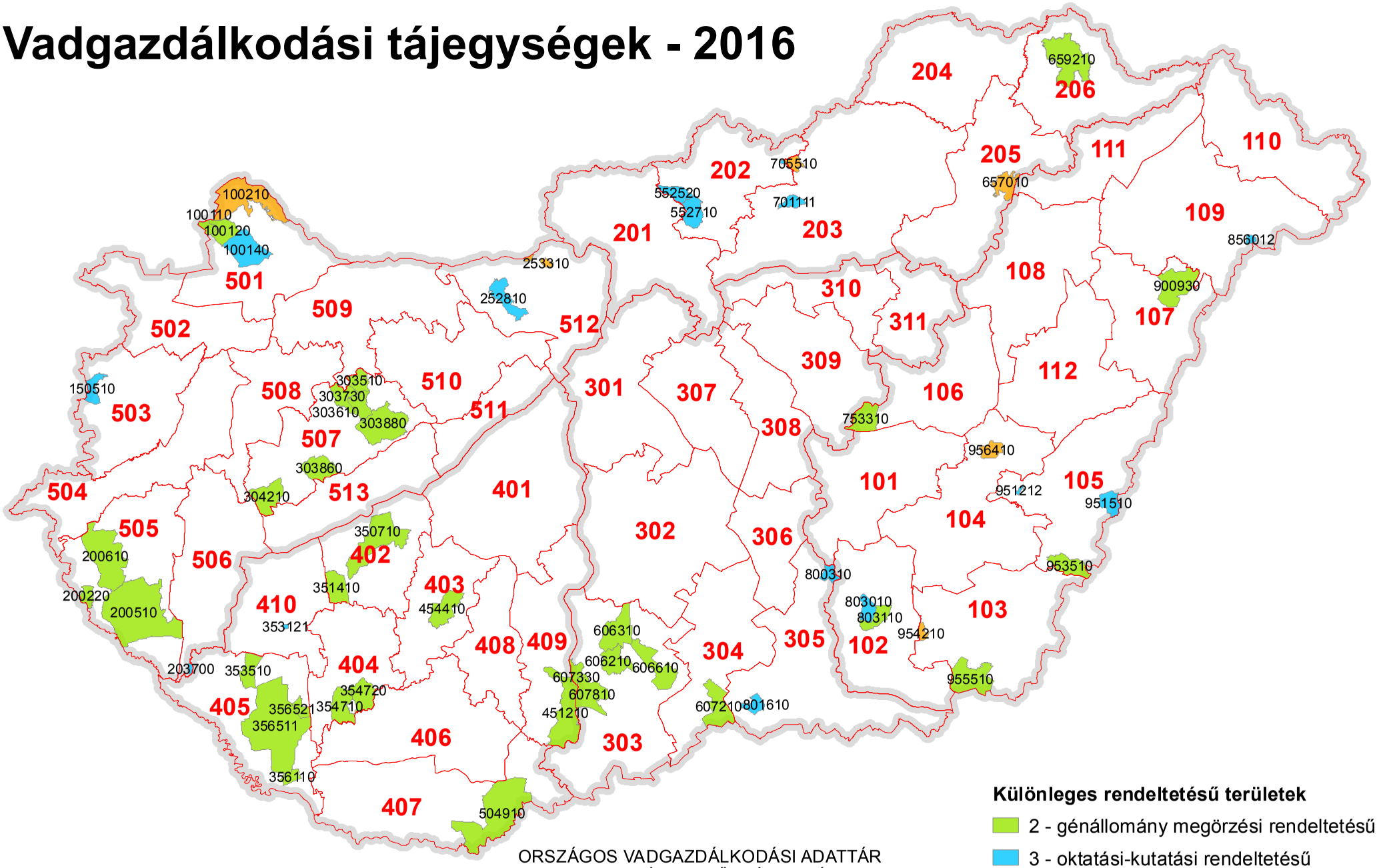

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megörzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

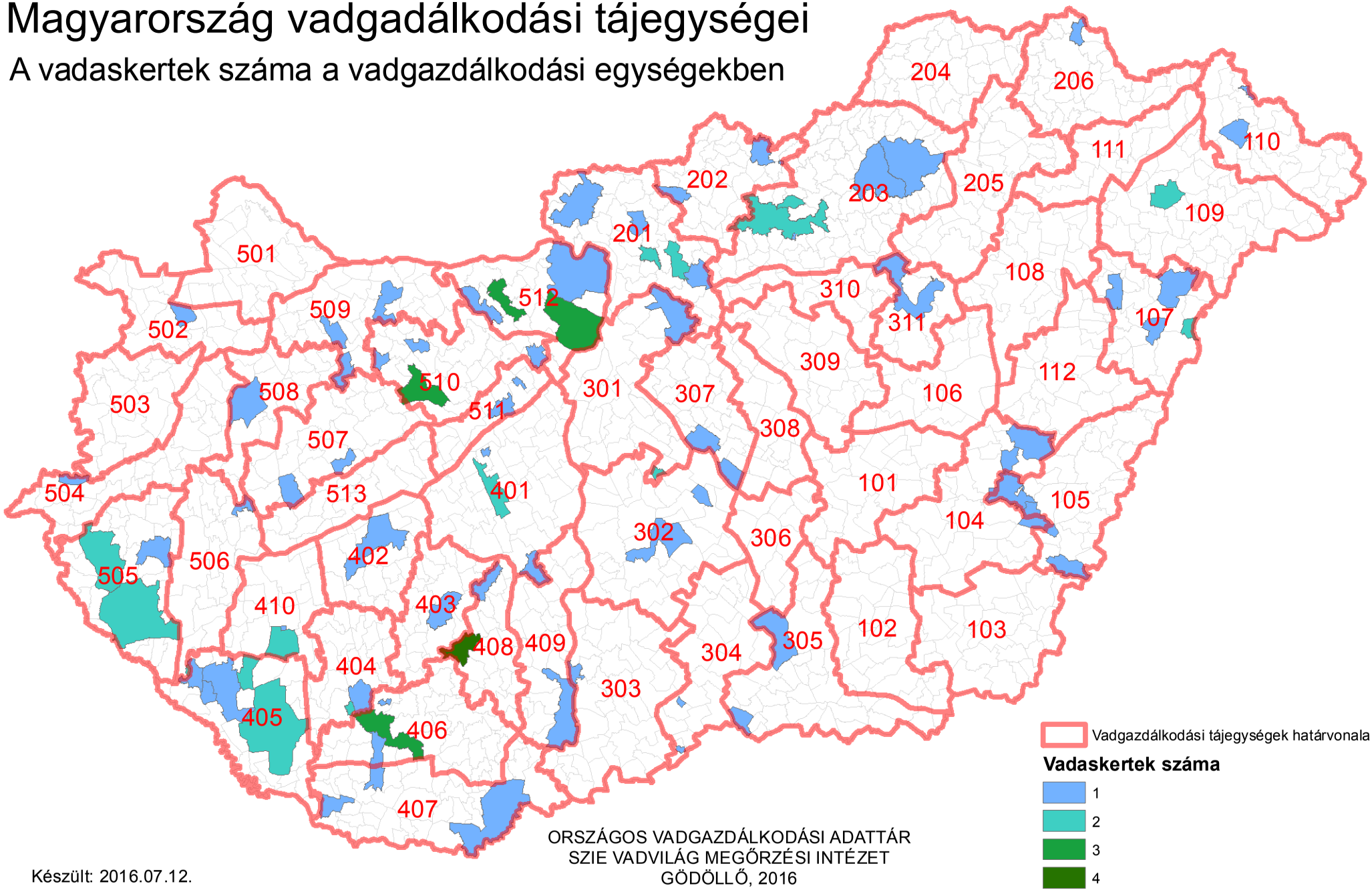

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

13/2018. (VII.3.)) AM rendelete

a Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 13/2018 (VII.3) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besoroláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 102. számú Maros-csongrádi, a 107. számú Hajdúsági Erdőspuszták, valamint a 109. számú vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás (bika kora év)**	**Trófea tö-meg lega-lább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 102. számú Maros-csongrádi, a 107. számú Hajdúsági Erdőspuszták, valamint a 109. számú vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás (bika kora év)**	**Trófea tö-meg lega-lább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
	8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

A Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

II. A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 103. számú Békési, a 105. számú Körösberettyói, 107. számú Hajdúsági Erdőspuszták valamint a 110. számú Felső-tiszavidéki vadgazdálkodási tájegységben							
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Szemág (jelleg, hossz)**	**Lapát hossz/szélesség (cm)**		**Tömeg / pont (kg) / IP**		**Lapát jellege**
1	**1.** (2.)	-	-	-	-		szabályos, min. 15 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,8		szabályos, elágazó, ellaposodó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	15	3		szabályos, zárt, csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	van	35	15	3,5		szabályos, zárt, jól csipkézett lapát
2	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 20 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	2		szabályos, min. 30 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	35	15	3,3		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	20	4		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
3	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 25 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	15 cm	-	-	2,2		szabályos, min. 45 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	38	17	3,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	23	4,5		szabályos, zárt, erősen csipkézett lapát

A Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a legalább 10 éves dámbika, amelynek agancsa közel szimmetrikus, legalább 30 cm hosszú és 14 cm széles, zárt lapáttal rendelkezik, amelynek tömege eléri a 3 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 107. számú Hajdúsági Erdőspuszták, a 109. számú Nyírségi, a 110. számú Felső-tiszavidéki valamint a 111. számú Tiszamenti vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	200	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	320	4	szabályos hatos
	5. (5)	360	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es,villás, tompa ágvég
	2. (2)	270	2	szabályos hatos
	3. (3)	330	3	szabályos hatos
	4. (4)	380	4	szabályos hatos
	5. (5)	430	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	300	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest